

**ETTEVÖTLUS
BUSINESS**

STATISTIKAAMET
STATISTICS ESTONIA

ETTEVÕTLUS **BUSINESS**

TALLINN 2008

Aastakogumik esitab ettevõtluse 2006. aasta majandusolukorda iseloomustavaid andmeid.

Koostanud ettevõtluse aastastatistika talitus (tel 625 9233) koostöös põllumajandusstatistika osakonna (tel 625 9164), valitsemis- ja finantssektori statistika osakonna (tel 625 9174) ja statistilise profiili talitusega (tel 625 9346).

The yearbook presents the financial data of enterprises for 2006.

Compiled by the Annual Statistics of Entrepreneurship Service (tel +372 625 9233) in cooperation with the Agricultural Statistics Department (tel +372 625 9164), the General Government and Financial Statistics Department (tel +372 625 9174) and the Statistical Profile Service (tel +372 625 9346).

MÄRKIDE SELETUS

EXPLANATION OF SYMBOLS

X	andmete avaldamist ei võimalda andmekaitse põhimõte <i>data are confidential</i>
-	nähtust ei esinenud <i>magnitude nil</i>
0 0,0	näitaja väärtus väiksem kui pool kasutatud mõõtühikust <i>magnitude less than half of the unit employed</i>
...	andmeid ei ole saadud või need on avaldamiseks ebakindlad <i>data not available or too uncertain for publication</i>
..	mõiste pole rakendatav <i>category not applicable</i>

Toimetanud Liis Haugas
Inglise keel: Elina Härsing
Küljendus: Uku Nurges
Kaane kujundanud Maris Valk

*Edited by Liis Haugas
English by Elina Härsing
Layout by Uku Nurges
Cover design by Maris Valk*

Kaanefoto/Cover photograph: Bulls

ISSN 1406-1813
ISBN 978-9985-74-447-5

Autoriõigus/Copyright: Statistikaamet, 2008

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale
When using or quoting the data included in this issue, please indicate the source

Kirjastanud Statistikaamet,
Endla 15, 15174 Tallinn
Trükkinud Ofset OÜ,
Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn

Aprill 2008

*Published by the Statistical Office of Estonia,
15 Endla Str, 15174 Tallinn
Printed by Ofset Ltd,
25 Paldiski Rd, 10612 Tallinn*

April 2008

SISUKORD

Sissejuhatus	6
Ettevõtlus	6
Füüsilisest isikust ettevõtjad	11
Ettevõtluse demograafia	14
Ettevõtete-töötajate demograafia	19
Kontsernid Eestis	24
Teadus- ja arendustegevus ettevõttes	31
Infotehnoloogia ettevõttes	35
Äriühingute (v.a finantsvahendusäriühingud) majandustegevus	40
Põllumajandus	54
Metsamajandus	55
Kalapüük	56
Töötlev tööstus	58
Elektrienergia-, gaasi-, auru- ja kuumaveevarustus	68
Ehitus	71
Kaubandus	78
Veondus, laondus ja side	86
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	92
Finantsvahendus	101

Tabelid

I. ÄRIÜHINGUD

ETTEVÕTTED KOKKU	122
1A. Tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital, 2005, 2006	122
1B. Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent, 2005, 2006	124
1C. Müügitulu, 2005, 2006	124
1D. Majandusnäitajad, 2002–2006	126
1E. Ettevõtete arv tegevusala järgi, 2002–2006	128
1F. Tööga hõivatud isikute arv tegevusala järgi, 2002–2006	129
1G. Müügitulu tegevusala järgi, 2002–2006	130
1H. Puhaskasum (-kahjum) tegevusala järgi, 2002–2006	131
1I. Lisandväärtus tegevusala järgi, 2002–2006	132
1J. Vara tegevusala järgi, 2002–2006	133
1K. Investeeringud põhivarasse tegevusala järgi, 2002–2006	134
1L. Kapitalirent tegevusala järgi, 2002–2006	135
1M. Müügitulu kontsentratsioon tegevusala järgi, 2006	136
1N. Ettevõtted müügitulu järgi tegevusalade kaupa, 2006	138
1O. Ettevõtted puhaskasumi (-kahjumi) järgi tegevusalade kaupa, 2006	140
1P. Ettevõtted bilansimahu järgi tegevusalade kaupa, 2006	142
1R. Ettevõtted põhikapitali järgi tegevusalade kaupa, 2006	144
1S. Tootlikkusnäitajad müügitulu alusel tegevusalade kaupa, 2005, 2006	146
1T. Tootlikkusnäitajad lisandväärtuse alusel tegevusalade kaupa, 2005, 2006	148

II. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

2A. Ettevõtete sünnimäär tegevusala järgi, 2000–2005	150
2B. Keskmine tööga hõivatud isikute arv sündinud ettevõtetes tegevusala järgi, 2000–2005	150
2C. Sündinud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 2000–2005	151
2D. Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 1999–2005	151
2E. Surnud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 1999–2005	152
2F. Keskmine tööga hõivatud isikute arv surnud ettevõtetes tegevusala järgi, 1999–2005	152

2G. 2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus tegevusala järgi, 2001–2005.....	153
2H. Ettevõtluse demograafia Euroopa riikides, 2000–2005	154
2I. Ettevõtete-töoandjate sünnimäär, surmamäär ja 2004. aastal sündinud ettevõtete-töoandjate elujõulisus aastaks 2005 tegevusala järgi, 2004–2005	156
2J. Sündinud ja surnud ettevõtted-töoandjad palgatud töötajate arvu järgi, 2004–2005.....	156
2K. Kiiresti arenenud ettevõtted ja gasellid tegevusala järgi, 2005.....	157
Metoodika	158
Andmete kogumine	158
Tabelite koostamise põhimõtted.....	158
Koondandmete avaldamine	159
Äriühingute andmete töötlemine.....	159
Konfidentsiaalsus	160
Põhimõisted	160
Infotehnoloogia mõisted	163
Valemid	164

CONTENTS

<i>Summary of economic activities in 2006.....</i>	<i>109</i>
<i>Business demography</i>	<i>111</i>
<i>Business demography on employer enterprises</i>	<i>111</i>
<i>Enterprise groups in Estonia.....</i>	<i>112</i>
<i>Information technology in enterprises.....</i>	<i>114</i>
<i>Business activity of non-financial corporations</i>	<i>114</i>
<i>Assets, liabilities and equity</i>	<i>115</i>
<i>Sales, costs, profit</i>	<i>117</i>
<i>Investments in fixed assets.....</i>	<i>120</i>

Tables

I. COMPANIES

ENTERPRISES TOTAL	122
1A. <i>Income statement, assets, liabilities, equity, 2005, 2006.....</i>	<i>122</i>
1B. <i>Investments in fixed assets and financial leasing, 2005, 2006</i>	<i>124</i>
1C. <i>Net sales, 2005, 2006.....</i>	<i>124</i>
1D. <i>Financial data, 2002–2006</i>	<i>126</i>
1E. <i>Number of enterprises by kind of activity, 2002–2006</i>	<i>128</i>
1F. <i>Number of persons employed by kind of activity, 2002–2006.....</i>	<i>129</i>
1G. <i>Net sales by kind of activity, 2002–2006.....</i>	<i>130</i>
1H. <i>Net profit (loss) by kind of activity, 2002–2006</i>	<i>131</i>
1I. <i>Value added by kind of activity, 2002–2006</i>	<i>132</i>
1J. <i>Assets by kind of activity, 2002–2006.....</i>	<i>133</i>
1K. <i>Investments in fixed assets by kind of activity, 2002–2006.....</i>	<i>134</i>
1L. <i>Financial leasing by kind of activity, 2002–2006.....</i>	<i>135</i>
1M. <i>Concentration of net sales by kind of activity, 2006.....</i>	<i>136</i>
1N. <i>Enterprises by net sales by kind of activity, 2006</i>	<i>138</i>
1O. <i>Enterprises by net profit (loss) by kind of activity, 2006.....</i>	<i>140</i>
1P. <i>Enterprises by balance sheet total by kind of activity, 2006.....</i>	<i>142</i>
1R. <i>Enterprises by capital stock by kind of activity, 2006.....</i>	<i>144</i>
1S. <i>Productivity measures by net sales by kind of activity, 2005, 2006</i>	<i>146</i>
1T. <i>Productivity measures by value added by kind of activity, 2005, 2006.....</i>	<i>148</i>

II. BUSINESS DEMOGRAPHY	
2A. Enterprise birth rates by kind of activity, 2000–2005	150
2B. Average number of persons employed in newly born enterprises, breakdown by kind of activity, 2000–2005	150
2C. Newly born enterprises by number of employees, 2000–2005.....	151
2D. Enterprise death rates by kind of activity, 1999–2005	151
2E. Dead enterprises by number of employees, 1999–2005	152
2F. Average number of persons employed in enterprises that died, by kind of activity, 1999–2005.....	152
2G. Four-year survival rates of enterprises born in 2000, by kind of activity, 2001–2005.....	153
2H. Business Demography in European countries, 2000–2005.....	154
2I. Employer enterprise birth and death rates and one-year survival rates of employer enterprises born in 2004 by kind of activity, 2004–2005	156
2J. Newly born and dead employer enterprises by number of employees, 2004–2005.....	156
2K. Share of high-growth enterprises and gazelles by kind of activity, 2005.....	157
Methodology	166
Preface.....	166
Presentation.....	166
Publishing	167
Data processing	167
Confidentiality.....	167
Definitions	167
Definitions for information technology.....	170
Formulas	171

SISSEJUHATUS

Aastakogumik esitab ettevõtete finantsmajandusliku tegevuse andmeid, mis on kogutud riiklike statistiliste aruannetega “Ettevõtte kompleksne kalendriaasta aruanne EKOMAR”, “Põllumajandus-, jahindus-, metsamajandus- ja kalandusäriühingute majandusnäitajad”, “Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)”, “Finantsvahendus ja finantsvahenduse abitegevus”. Peale selle on esitatud Eesti Panga, Finantsinspektsiooni ja Eesti Liisingühingute Liidu kogutud infol põhinevaid krediidi- ja kindlustusettevõtete andmeid ning füüsilisest isikust ettevõtjate tulude ja kulude andmeid, mis on saadud Maksu- ja Tolliameti tuludeklaratsiooni vormi E koondandmetest.

Ettevõtlus hõlmab mittefinantsteenuseid tootvaid äriühinguid, finantsvahendusäriühinguid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid. Nimetatud kolme ettevõttegrupi majandustegevust käsitletakse koos ainult “Ettevõtluse” osas. Et majandusarvestus on ettevõttegrupiti erinev, esitatakse järgmistes osades majandustegevuse ülevaated kolme ettevõttegrupi kohta eraldi.

“Füüsilisest isikust ettevõtjate” osas antakse ülevaade füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtlustuludest ja -kuludest.

Osa “Äriühingute majandustegevus” hõlmab ainult kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvate äriühingute majandustegevust — seda käsitletakse ka erinevate tegevusalade kaupa.

“Finantsvahenduse” osas käsitletakse finantsvahendusäriühingute nagu krediidasutuste, hoiu- ja laenuühistuste, liisinguettevõtete ning kindlustuste majandustegevust.

Peale selle esitab aastakogumik ettevõtete demograafia, ettevõtete gruppide (kontsernid), samuti ettevõtetes kasutatavate infotehnoloogiliste vahendite ja lahenduste ning teadus- ja arendustegevuse ülevaateid.

Infot antakse ülevaadete, diagrammide ja tabelitena. Andmed esitatakse jooksevhindades, kui ei ole märgitud teisiti. Lisatud on meetodika lühikäsitlus ning suhtarvude ja kasumi (kahjumi) arvutamise valemid. Äriühingute majandustegevuse ülevaadetes on kasutatud suhtarve, mille tõlgenduse leiab “Metoodika” osast.

Detailsem andmestik on avaldatud statistika andmebaasis Statistikaameti veebilehel www.stat.ee rubriigis “Statistika”.

ETTEVÕTLUS

2006. aastal oli Eesti majanduskasv kiire — 11,2%. Sellest põhiosa andnud kaupu ja mittefinantsteenuseid tootnud ettevõtete lisandväärtus suurenes üldisest majanduskasvust kiiremini — 12,4%. Ettevõtlussektoris tegutses ligi 100 000 ettevõtjat. Äriühingute ja füüsilisest isikust ettevõtjate arv võrdustus, kuid viimastele jäi tululoome marginaalne roll.

Majanduskasv

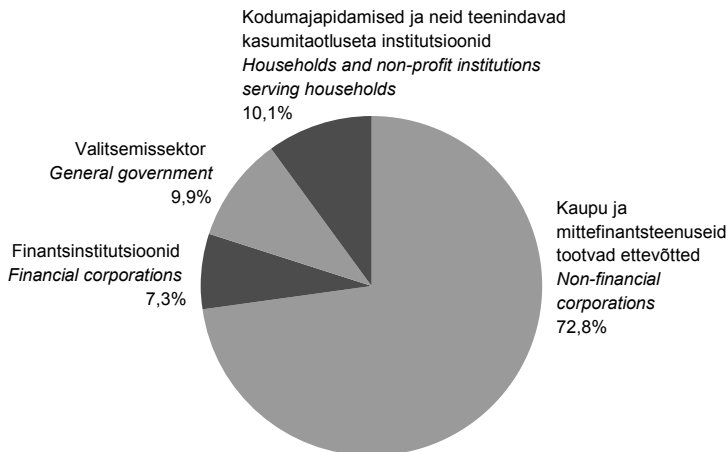
2006. aastal oli Eesti majanduskasv endiselt kiire. Sisemajanduse koguprodukt (SKP) kui peamine majanduse arengu hindamise indikaator suurenes korrigeeritud andmetel 11,2% (2000. aasta püsivhindades, hinnamuutuste mõju on kõrvaldatud). Kasvu soodustas peamiselt suur sisemajanduse nõudlus. Sisenõudlust suurendas selle tähtsamate komponentide — eratarbimise ja investeringute kasvu kiirenemine. Eratarbimine kasvas 2006. aastal 15,1%, nagu ka paaril varasemal aastal, aitasid sellele kaasa soodsad laenuühingused, positiivne olukord tööturul ja tarbijate kindlustunne majanduse suhtes. Kapitali kogumahutuse kasv ulatus 22,4%-ni (korrigeeritud püsivhindades). Seejuures oli eriti oluline ettevõtete sektori investeringute suurenemine. Kaupade ja teenuste ekspordi kasv aeglustus ja oli kõrgete ekspordihindade tõttu 8,3% püsivhindades võrreldes eelmise aasta 20,5%-ga. Import kasvas eelmise aastaga sarnases tempos saades tuge sisenõudluselt.

2000. aasta püsivhindades suurenes SKP ühe elaniku kohta 2006. aastaga 11,4%, ulatudes 117 500 kroonini aastas. Võrreldes 2000. aastaga oli kasv 1,7 kordne ja kümne aasta tagusest (1996. aasta) näitajast oli see 2,2 korda suurem. Eurostati (Euroopa Liidu Statistikaameti) andmetel oli Eesti 2006. aasta SKP vaatamata viimaste aastate jõudsale arengule 68,5% Euroopa Liidu 27 riigi keskmisest (võrreldavates hindades ehk riikide hinnataseme erinevused on kõrvaldatud). Eelmisel aastal oli vastav näitaja 63%. Eesti majanduskasv oli möödunud aastal Läti (11,9%) järel Euroopa Liidus teisel kohal.

Loodud lisandväärtusest annavad põhiosa kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvad ettevõtted. Nende osatähtsus on viimastel aastatel pidevalt suurenenud ja jõudis 66,5%-st 2000. aastal 72,8%-ni 2006. aastal. Ettevõtete sektori kasv oli kahel viimasel aastal üldisest kasvust kiirem — püsivhindades nii 2005. kui ka 2006. aastal 12,4%. SKP kasvu andis

2006. aastal suurima panuse töötlev tööstus. Olulised tegevusalad olid veel kinnisvara, rentimine ja äritegevus, veondus, laondus ja side ning kaubandus. Nende lisandväärtuse kasvu osatähtsus oli kogu lisandväärtuse kasvust enam kui kaks kolmandikku. Nimetatud tegevusalade lisandväärtused hõlmasid 2006. aastal 57% lisandväärtuste kogusummast.

Diargamm 1 **SKP institutsionaalse sektori järgi 2000. aasta püsivhindades, 2006**
 Diagram 1 **GDP by institutional sector at 2000 constant prices, 2006**

Tööhõive, töötus ja palk

SKP suurenemise tagas eratarbimiskulutuste kasv, mida omakorda toetas tööhõive ja keskmise palga silmatorkav kasv. Eesti taasiseseisvuse ajal suurenes tööhõive esimest korda 2001. aastal. Hoogne areng jätkus ka järgmistel aastatel. Tööhõive kasvu tõttu vähenes töötus alates 2001. aastast endiselt. 2006. aastal langes töötuse määr 5,9%-ni, sellest madalam oli aasta keskmine töötus viimati 1992. aastal, kui töötuse määr oli 3,7%. Tööga hõivatuid oli üle 646 000 ehk 6,4% eelmisest aastast rohkem. Tegevusalati kasvas hõive enim ehituses. Hõivatuid oli viimati üle 600 000 aastal 1998. Töötuse vähenemine ja kvalifitseeritud töötajate nappus on tõstnud keskmist palka. 2006. aastal oli töötajate keskmine brutokuupalk 9407 krooni, eelmise aastaga võrreldes enam kui 16% suurem. Keskmine brutokuupalk kasvas eelmise aastaga võrreldes kõige enam kalapüügi tegevusalal — 55%, vaatamata sellele olid sealsed palgatöötajad mullu ühed madalamalt tasustatud. Väiksemat palka maksti vaid hotellide ja restoranide ning põllumajanduse ja jahinduse töötajatele.

Tabel 1 **Majanduse üldnäitajad, 2000–2006**
 Tabel 1 **Main economic indicators, 2000–2006**

Näitaja	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Indicator
SKP 2000. aasta püsivhindades, miljonit krooni ^a	95 491	102 809	111 050	119 089	128 922	142 013	157 901	Gross domestic product (GDP) at constant 2000 prices, million kroons ^a
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	9,6	7,7	8,0	7,2	8,3	10,2	11,2	change over previous year, %
SKP jooksevhindades, miljonit krooni ^a	95 491	108 218	121 372	136 010	149 923	175 392	207 061	GDP at current prices, million kroons ^a
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	14,4	13,3	12,2	12,1	10,2	17,0	18,1	change over previous year, %
SKP 2000. aasta püsivhindades ühe elaniku kohta, krooni ^a	69 726	75 367	81 736	87 983	95 548	105 500	117 544	GDP at constant 2000 prices per capita, kroons ^a
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	10,0	8,1	8,5	7,6	8,6	10,4	11,4	change over previous year, %
Tööga hõivatud isikud, tuhat	572,5	577,7	585,5	594,3	595,5	607,4	646,3	Employed persons, thousands
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	-1,2	0,9	1,4	1,5	0,2	2,0	6,4	change over previous year, %
Keskmine brutokuupalk, krooni	4 907	5 510	6 144	6 723	7 287	8 073	9 407	Average monthly gross wages (salaries), kroons
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	10,5	12,3	11,5	9,4	8,4	10,8	16,5	change over previous year, %
Töötuse määr ^b , %	13,6	12,6	10,3	10	9,7	7,9	5,9	Unemployment rate ^b , %
Tarbijahinnaindeksi muutus võrreldes eelmise aastaga, %	4,0	5,8	3,6	1,3	3,0	4,1	4,4	Consumer price index, change over previous year, %

^a Korrigeeritud andmed.
^a Revised data.
^b 15–74-aastasest.
^b Persons aged 15–74.

Hinnamuutused

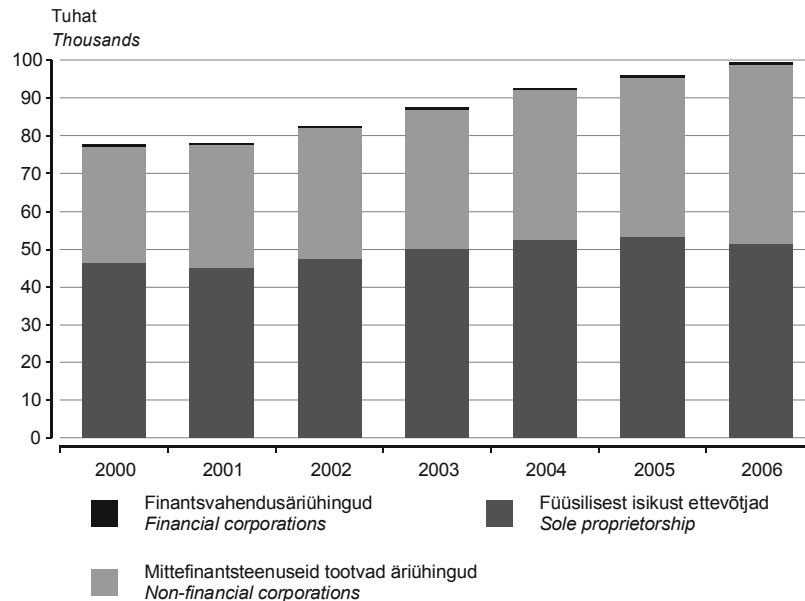
Majanduskasvuga kaasnes ka hinnatõus. 2004. aastal kerkisid hinnad oluliselt Euroopa Liitu astumisega seotud maksumäärade tõusu ja kütuse kallinemise tõttu maailmaturul. Kahel järgmisel aastal mõjutas hinnatõusu samuti peamiselt mootorikütuse kallinemine ja suurenenud eluasemekulutused. 2006. aastal lisandus eeltoodud mõjuritele toiduainete kallinemine. Tarbijahinnad tõusid 4,4%, seejuures kallinesid kaubad 3,7% ja teenused 5,7%. Kaupadest kallinesid tööstuskaubad 3% ja neist kiiremini toidukaubad — 4,6%. Tööstustoodangu tootjahinna tõus jõudis 4,5%-ni võrreldes eelmise aasta 2,1%-ga. Ehitushinnaindeks kasvas ja oli 10,3% — seda mõjutas eelkõige kallinenud töäjõud. Ekspordihinnad tõusid 2005. aastaga võrreldes 3,9%. Vahepealsetel aastatel langenud impordihinnad kasvasid endiselt — sissetoodud kaubad kallinesid 4,1%.

Ettevõtjad

Äriseadustiku järgi võib ettevõtja olla kas füüsiline isik või äriühing. Füüsilisest isikust ettevõtja pakub oma nimel tasu eest kaupu või teenuseid ning nende müük või osutamine on tema püsivategevus. (Äriseadustik 2002. Riigi Teataja I osa. <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=12767277>).

2006. aastal tegutses peagu 100 000 ettevõtjat — üle 47 000 mittefinantsteenuseid tootva äriühingu, ligi 500 finantsvahendusäriühingut ja rohkem kui 51 000 füüsilisest isikust ettevõtjat. Võrreldes eelmise aastaga lisandus üle 3100 ettevõtja. Füüsilisest isikust ettevõtjate arvu vähenemise kompenseeris mitte-finantsvahendusteenuseid tootvate äriühingute kiirem juurdekasv — füüsilisest isikust ettevõtjate arv vähenes ligi 2000 võrra, kuid mitte-finantsvahenduse äriühinguid tegutses üle 5000 rohkem kui aasta varem.

Diagramm 2 **Ettevõtjad liigi järgi, 2000–2006**
Diagram 2 *Undertakings by type, 2000–2006*

Allikad: Statistikaamet, Maksu- ja Tolliamet, Eesti Pank, Finantsinspeksioon.

Sources: Statistics Estonia, Estonian Tax and Customs Board, Bank of Estonia, Financial Supervision Authority.

Sajandi algusest püsinud väike füüsilisest isikust ettevõtjate arvu ülekaal võrreldes äriühingutega on taandumas. Füüsilisest isikust ettevõtjate osatähtsus vähenes võrreldes eelmise aastaga ligi 4 protsendipunkti, langedes 52%-ni kõigist ettevõtjaist. 2005. aastal oli see näitaja veel 56%. Finantsvahendusäriühingute marginaalne osa on stabiliseerunud 0,5% juures. Aasta-aastalt suurenenud mittefinantsvahenduse äriühingute osatähtsus tõusis 2006. aastal 48%.

Ettevõtjad tegevusala järgi

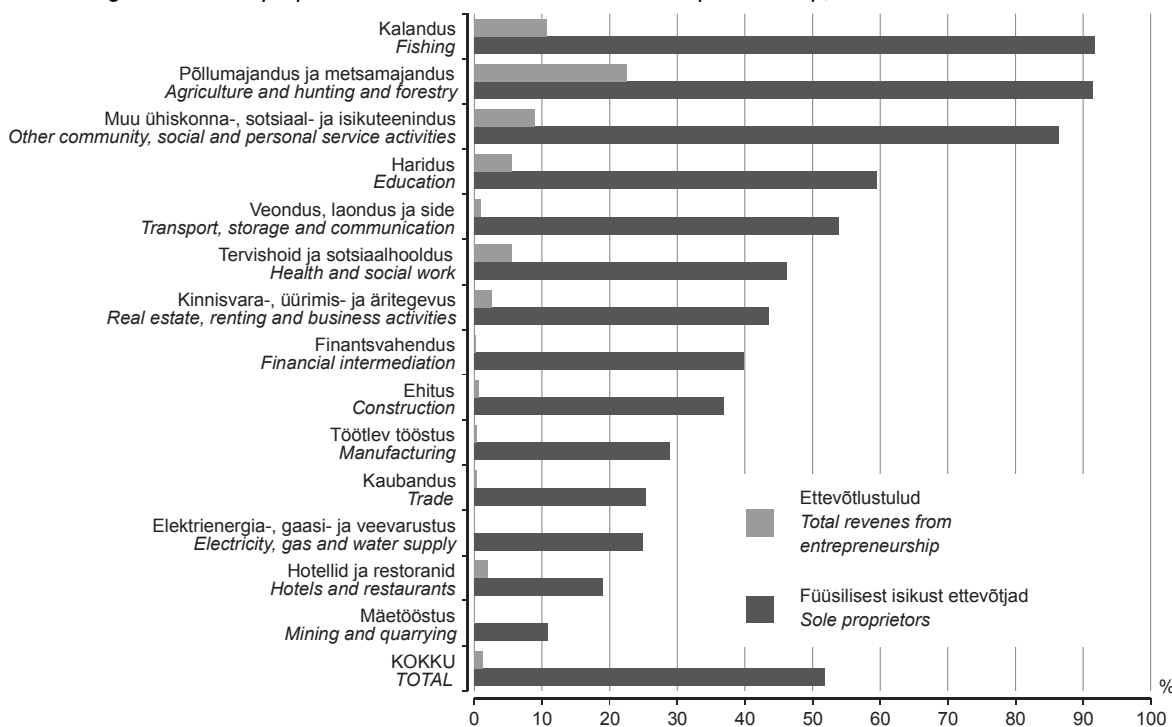
Kõige rohkem ehk ligi veerand ettevõtjatest osutasid mitmesuguseid kinnisvara-, üürimis- ja äriteenuseid. Nende arv kasvas võrreldes eelmise aastaga pea kümnendiku ja seda vaatamata füüsilisest isikust ettevõtjate vähenemisele tegevusalal. Ettevõtjate arvult järgnes kaubandus, kus oli rakendatud ligi viiendik ettevõtjaist. Kolmas, ettevõtjate arvult suur

tegevusala — põllundus ja metsandus — kaotas endiselt oma osatähtsust. Kui veel 2002. aastal oli põllunduse ja metsanduse ettevõtjaid 20%, siis 2006. aastal langes näitaja 16%-ni. Põllunduse ja metsanduse tegevusalal on valdav osa ehk rohkem kui 90% füüsilisest isikust ettevõtjad. Nende arvu vähenemine ongi üksuste arvu kahanemise põhjus kogu tegevusalal, kuigi ka äriühinguid jäi vähemaks. Kaubanduses oli kaks kolmandiku ettevõtjatest äriühingud. Tegevusalale on iseloomulik äriühingute osatähtsuse suurenemine aasta-aastalt — veel 2002. aastal oli füüsilisest isikust ettevõtjad kolmandik.

Neljas suur tegevusala, kus ettevõtjaid oli üle kümne tuhande, oli muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus. Sellelgi tegevusalal oli enamik ehk pea 90% füüsilisest isikust ettevõtjad. Nende arv kahanes siiski, kuid teenuseid pakkuvaid äriühinguid tuli juurde.

Võrreldes füüsilisest isikust ettevõtjate ja äriühingute osatähtsust tegevusalal selgub, et üllatavalt vähe on füüsilisest isikust ettevõtjaid hotelli- ja restoranipidajate hulgas — vaid ligi viiendik tegevusala ettevõtjaist. Äriühingud domineerivad tegevusala eripärast lähtudes ka mäetööstuses, kus füüsilisest isikust ettevõtjaid oli vaid üle kümnendiku.

Diagramm 3 **Füüsilisest isikust ettevõtjad ja nende tulud ettevõtluses, 2006**
 Diagram 3 *Sole proprietors and their revenues from entrepreneurship, 2006*

Allikad: Statistikaamet, Maksu- ja Tolliamet, Eesti Pank, Finantsinspektsioon.
 Sources: Statistics Estonia, Estonian Tax and Customs Board, Bank of Estonia, Financial Supervision Authority.

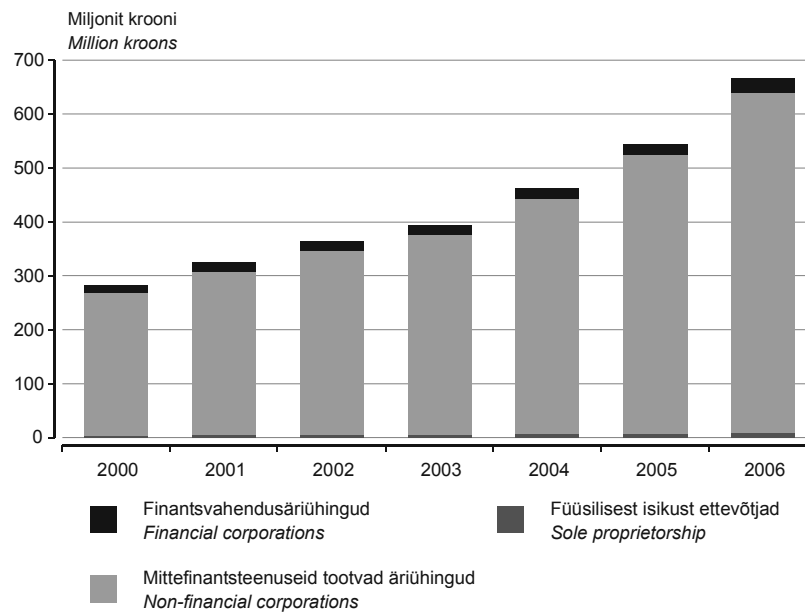
Ettevõtlustulud, -kulud ja -tulem

Ettevõtlusest saadud tulusid oli 2006. aastal üle 666 miljardi krooni. Tulud kasvasid kahest eelmisest aastast veidi kiiremini — kui nii 2004. kui ka 2005. aastal suurenesid tulud võrreldes eelmise aastaga 18%, siis 2006. aastal üle 22%. Kulutusi oli 596 miljardi krooni eest. Et ettevõtlustulud suurenesid -kuludest kiiremini, oli tulemuseks eelmisest aastast ligi 70% suurem ettevõtlustulem. Kokku oli ettevõtlustulem üle 70 miljardi krooni.

Ettevõtlustulud tegevusalati

Tegevusaladest ei suurenenud vaid põllunduse ja metsanduse tulud, kuid kahanemine oli siiski vaid 1%. Võrdluseks: 2005. aastal olid kõikide tegevusalade tulud eelmise aasta näitajast suuremad. Tulud suurenesid enim kinnisvara, üürimise ja äriteeninduse ning ehituse tegevusalal — rohkem kui kolmandik võrreldes eelmise aastaga. Ettevõtluse keskmisega umbes samas tempos (üle viiendiku) kasvasid tulud kalanduse, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse, kaubanduse ning hotellide ja restoranide tegevusalal.

Diagramm 4 **Ettevõtlustulud liigi järgi, 2000–2006**
 Diagram 4 *Total revenues from entrepreneurship by type, 2000–2006*

Allikad: Statistikaamet, Maksu- ja Tolliamet, Eesti Pank, Finantsinspektsioon.
 Sources: *Statistics Estonia, Estonian Tax and Customs Board, Bank of Estonia, Financial Supervision Authority.*

Mittefinantsteenuseid pakkuvatel äriühingutel oli endiselt ettevõtluse majandustegevuse näitajates juhiroll.

Füüsilisest isikust ettevõtjaid on rohkem kui äriühinguid, ent nende tuluosa on ettevõtluses minimaalne — 1,3% (diagramm 2). Tegevusala järgi oli kogutuludes märkimisväärne osatähtsus põllunduse ja metsandusega tegelevatel füüsilisest isikust ettevõtjatel. Nende tulud olid kogu tegevusala tuludest üle viiendiku. Tegevusala tuludest andsid enam kui kümnendiku füüsilisest isikust ettevõtjad veel vaid kalanduses. Vahepealsetel aastatel samuti kümnendikupiiri ületanud muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse füüsilisest isikust ettevõtjate tulude osatähtsus langes, sest äriühingute tulud kasvasid tunduvalt kiiremini. Enamusel ülejäänud vaadeldud tegevusaladest jäi füüsilisest isikust ettevõtjate osa kogutuludest alla 1%. Vaid kalanduses ja hariduses suurenes füüsilisest isikust ettevõtjate osatähtsus kogutuludes. Muudel tegevusaladel jäi nende osa kas samaks või vähenes. Ettevõtluskuludes on füüsilisest isikuste ettevõtjate osatähtsus samas suurusjärgus ettevõtlustuludega. Suhteliselt väikese arvuga finantsvahendusettevõtete tulude ja kulude osatähtsus oli kogu ettevõtlusest 3–4% piirides.

Ettevõtlustulemi tegevusala järgi

Enim ehk peagu kolm korda kasvas ettevõtlustulemi elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse ning kalanduse tegevusaladel. Ettevõtlustulemi suurenemisse andis valdava osa kinnisvara, rentimine ja äritegevus. Selle tegevusala tulemi suurenemine oli kõigi tegevusalade kasvust 45%. Eelmisest aastast veidi väiksem ettevõtlustulemi oli mäetööstuse ja tervishoiu ning sotsiaalhoolduse tegevusaladel.

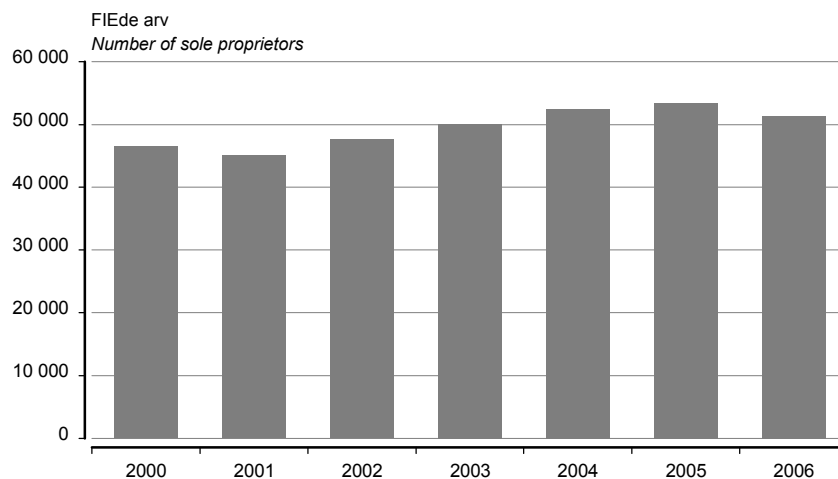
FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJAD

2006. aastal vähenes füüsilisest isikust ettevõtjate arv. Vaatamata sellele kasvasid nii ettevõtlustulud ja -kulud kui ka ettevõtlustulem.

Füüsilisest isikust ettevõtja (FIE) on füüsiline isik, kes tegeleb ettevõtlusega ja pakub oma nimel tasu eest kaupu, teenuseid jne ning on ettevõtjana registreeritud kas Maksu- ja Tolliameti piirkondlikus struktuuriüksuses või äriregistris. FIEde info põhineb Maksuameti tuludeklaratsiooni E vormi koondandmetel.

2006. aastal tegutses üle 51 000 FIE. Viimastel aastatel pidevalt aeglustunud FIEde arvu kasv muutus languseks — võrreldes eelmise aastaga oli FIEsid enam kui 2000 vähem. Seejuures vähenes FIEde arv enamikul tegevusaladel. FIEde hulgas kõige populaarsemal tegevusalal — põllumajanduses ja metsamajanduses — langes tegutsejate arv 5%. Eelmisest aastast rohkem oli FIEsid vaid hotellide ja restoranide ning veonduse, laonduse ja side tegevusalal. 2007. aastal jõustunud maksukorralduse seaduse muudatus lubab maksuhalduril kustutada registrist FIE, kes ei tegele ettevõtlusega tulumaksuseaduses sätestatud tähenduses. Seetõttu karmistab Maksu- ja Tolliamet FIEde kontrolli. Ettevõtjana registreeritud, kuid tuludeklaratsiooni E vormi esitamata jätnud või null krooni brutotulu deklareerinud FIEde võidakse kustutada maksukohustuslase registrist. Seega võib FIEde arv väheneda ka järgmisel aastal. (Maksuhaldur... 2007).

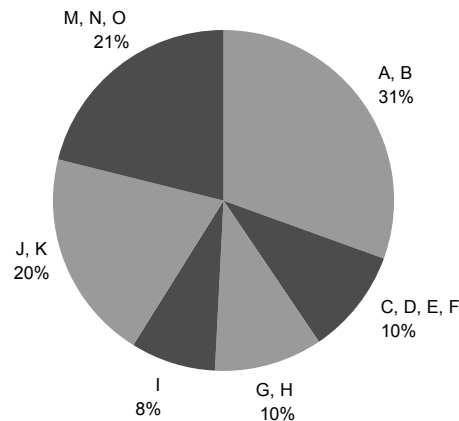
Diagramm 1 **Füüsilisest isikust ettevõtjad, 2000–2006**
Diagram 1 *Sole proprietors, 2000–2006*

Allikas: Maksu- ja Tolliamet.
Source: Tax and Customs Board.

FIEde arvukuse langus ei põhjastanud muudatusi nende jagunemisel tegevusaladesse. Endiselt tegutses ligi kolmandik FIEdest primaarsektoris ehk põllu-, metsamajanduses ja kalanduses. Samuti on endiselt olulised teeninduse tegevusalad — nii kinnisvara-, üürimis- ja äritegevuse kui ka mitmel isikuteeninduse tegevusalal oli FIEdest rakenduse leidnud umbes viiendik.

Diagramm 2 **Füüsilisest isikust ettevõtjad tegevusala järgi, 2006**
 Diagram 2 *Sole proprietors by economic activities, 2006*

A	Põllumajandus ja metsamajandus <i>Agriculture and forestry</i>	H	Hotellid ja restoranid <i>Hotels and restaurants</i>
B	Kalandus <i>Fishing</i>	I	Veondus, laondus ja side <i>Transport, storage and communication</i>
C	Mäetööstus <i>Mining and quarrying</i>	J	Finantsvahendus <i>Financial intermediation</i>
D	Töötlev tööstus <i>Manufacturing</i>	K	Kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus <i>Real estate, renting and business activities</i>
E	Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus <i>Electricity, gas and water supply</i>	M	Haridus <i>Education</i>
F	Ehitus <i>Construction</i>	N	Tervishoid ja sotsiaalhooldus <i>Health and social work</i>
G	Kaubandus <i>Trade</i>	O	Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus <i>Other community, social and personal service activities</i>

Allikas: Maksu- ja Tolliamet.
 Source: *Tax and Customs Board.*

Ettevõtlusest said FIEd tulu ligi 8,5 miljardit krooni, kulutusi tehti 7,3 miljardi krooni eest. Seega oli ettevõtluse kasum 1,1 miljardit krooni (ettevõtlustulude ja -kulude vahe). Ettevõtlustulem suurenes enam kui 40% tulude (üle 12%) kuludest kiirema (8%) kasvu tõttu.

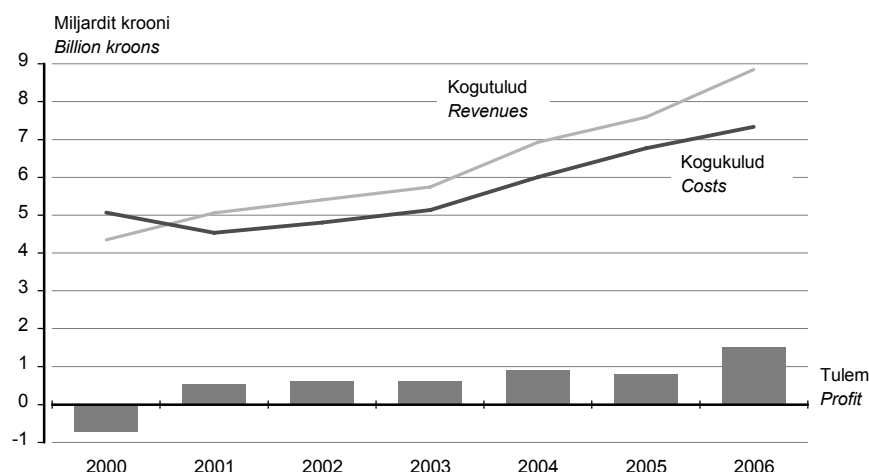
FIEde müügituludes oli suurim osa endiselt põllunduse ja metsanduse ettevõtjail — 38% kõigi tegevusalade tuludest nagu eelmiselgi aastal. Samuti oli neil määrav osa müügitulude suurenemises — 45% kasvust. Oluline roll oli ka kinnisvara-, üürimis- ja äritegevuse FIEdel — tulud suurenesid enam kui kümnendiku. Tulukasvus oli nende osatähtsus ligi viiendik, sest ülejäänud tegevusalade müügitulu suurenemine jäi tagasihoidlikumaks.

2006. aastal oli keskmine ettevõtlustulu üle 165 000 krooni, eelmisel aastal 142 000 krooni. Üksuse kohta olid suurimad tulud hotelli- ja restoranipidajatel ulatudes ligi 350 000 kroonini — keskmisest näitajast kaks korda enam. Madalaimad keskmised tulud olid isikuteeninduses ja kalanduses jäädes vastavalt 74 000 ja 84 000 krooni juurde.

Eelmiste aastatega võrreldes olulisi tulu- ja kulustruktuuri kõikumisi ei olnud — 44% teenitud tuludest saadi kaupade müügist ja vahendamisest ning 40% kutsetegevusest või teenuste osutamisest. Ettevõtluse edendamiseks saadud toetused ja stipendiumid andsid 8% tuludest. Toetustel ja stipendiumitel oli olulisem osa põllunduse ja metsanduse tegevusalal — üle viiendiku laekunud tuludest.

Ettevõtluses kulutati kõige rohkem kaupade ja teenuste soetamisele — enam kui kaks kolmandiku kogukuludest. Teine suurem kuluartikkel oli põhivara soetamine — 15% kogukuludest. Seejuures oli põllumajanduse ja metmajanduse FIEdel põhivarade soetamisel keskmisest suurem osatähtsus, neil kulus selleks veerand väljaminekutest. Et ettevõtja võib olla töandja ja palgata töö tegemiseks teisi isikuid, siis oli töötajate palk ja muu tasu ning väljamaksete sotsiaalmaksukulu ligi 4% kogukuludest.

Diagramm 3 Füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtlustulud ja -kulud, 2000–2006
 Diagram 3 Sole proprietors' revenues and costs from entrepreneurship, 2000–2006

Allikas: Maksu- ja tolliamet — Source: Tax and Customs Board.

Ettevõtlustulemi enam kui 40%-list suurenemist soodustas enim põllunduse ja metsanduse FIEde tegevus. 2006. aastal oli nende tegevuse tulemi eelmise aasta näitajast ligi kolm korda suurem. Kui 2005. aastal oli põllunduse ja metsanduse FIEde tulemi osatähtsus kõigi tegevusalade koonduolemist vaid 13%, siis 2006. aastal ulatus see veerandini. Ettevõtlustulemisse andsid taas suurima panuse kinnisvara, üürimise ja äritegevuse FIEde. Nende tulemi suurenes võrreldes eelmise aastaga üle 100 000 krooni ja oli 40% koonduolemist. FIEde keskmine tulemi oli suurim tervishoiu valdkonnas — 65 600 krooni. Kui aastaid oli madalaim keskmine tulemi kalanduses, siis 2006. aastal restoranide ja hotellide tegevusalal — 3800 krooni aastas.

Tabel 1 Füüsilisest isikust ettevõtjad, ettevõtlustulud, -kulud ja -tulemi, 2006
 Tabel 1 Sole proprietors, revenues, costs and profit 2006

Tegevusala	Füüsilisest isikust ettevõtjad		Ettevõtlustulud		Ettevõtluskulud		Ettevõtlustulemi		Economic activity
	arv	%	tuhat krooni	%	tuhat krooni	%	tuhat krooni	%	
	number		thousand kroons		thousand kroons		thousand kroons		
Põllu- ja metsamajandus	14 447	28,2	3 259 308	38,4	2 964 275	40,4	295 033	25,7	Agriculture, hunting and forestry
Kalapüük	1 242	2,4	104 516	1,2	87 110	1,2	17 406	1,5	Fishing
Mäetööstus	10	0,0	953	0,0	831	0,0	122	0,0	Mining and quarrying
Töötlev tööstus	2 234	4,4	310 472	3,7	278 761	3,8	31 711	2,8	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	89	0,2	16 640	0,2	13 773	0,2	2 867	0,2	Electricity, gas and water supply
Ehitus	2 807	5,5	349 122	4,1	296 672	4,0	52 450	4,6	Construction
Kaubandus	4 817	9,4	988 589	11,7	955 778	13,0	32 811	2,9	Trade
Hotellid ja restoranid	413	0,8	143 749	1,7	142 175	1,9	1 574	0,1	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	4 133	8,1	700 940	8,3	659 783	9,0	41 157	3,6	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	326	0,6	43 827	0,5	23 437	0,3	20 390	1,8	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	9 992	19,5	1 555 927	18,3	1 089 672	14,9	466 255	40,6	Real estate, renting and business activities
Haridus	657	1,3	63 414	0,7	51 950	0,7	11 464	1,0	Education
Tervishoid ja sotsiaaltoetused	801	1,6	251 898	3,0	199 321	2,7	52 577	4,6	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	9 344	18,2	691 974	8,2	569 279	7,8	122 695	10,7	Other community, social and personal service activities
KOKKU	51 312	100	8 481 329	100	7 332 817	100	1 148 512	100	TOTAL

Allikas: Maksu- ja Tolliamet — Source: Tax and Customs Board.

Kirjandus

Maksuhaldur korrastab FIE-de registrit. (2007). — Maksu- ja Tollimeti kliendileht Nr 1.

ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

2005. aastal sündis Eestis 6180 uut ettevõtet — 13,8% kõikidest 2005. aastal tegutsenud ettevõtetest. Suri ehk lõpetas tegevuse 3219 ettevõtet — 7,2%^a sellel aastal tegutsenutest.

Ettevõtluse demograafia statistika iseloomustab seda, kui palju tekib igal aastal uusi ettevõtteid (ettevõtte "sünd"), kui palju neist jääb ettevõtluses püsima järgmistel aastatel ja kui palju ettevõtteid lõpetab reaalselt tegevuse (ettevõtte "surm"). Ettevõtluse demograafia statistika tootmisel ei koormata majandusüksusi uue statistilise aruandega, vaid kasutatakse majandusüksuste statistilise registri andmeid. Riikliku ettevõtlusstatistika tootmise alus on majandusüksuste kontaktandmeid (registri number, nimi, aadress) ning üksuste majandustegevust iseloomustavaid tunnuseid (põhitegevusala, suurusklass töötajate arvu ja käibe järgi) kajastav register. Majanduslikult aktiivsete üksuste kogumi suuruse ja koosseisu muudatuste jälgimiseks analüüsitakse eri infoallikatest kogutud majandusüksuste andmeid mitmes jaotuses ja kombinatsioonis.

Ettevõtluse demograafia statistikas vaadeldakse mittefinantsteenuseid tootvaid ja finantsvahendusega tegelevaid äriühinguid ning vähemalt 20 hõivatuga ehk majanduse seisukohast olulisemaid füüsilisest isikust ettevõtjaid. Selle kogumiku koostamise ajaks valmis aastal 2005 sündinud ja surnud^a majandusüksuste statistika. Samuti on esitatud 2000. aastal sündinud samaks aastaks ellu jäänud ettevõtete ja mõned rahvusvahelised andmed. Artiklis toodud rahvusvahelised andmed on 2005. aasta kohta.

Ettevõtete sünnid

Ettevõtte sünniks loetakse ettevõtte tegutsemiseks vajalike tootmistegurite (tööjõud, maa, kapital) kombinatsiooni loomist tingimusel, et teised ettevõtted ei osale selles sündmuses. Sünniks ei nimetata ettevõtte tekkimist ühinemise, jagunemise, eraldumise või restruktureerimise tulemusena. Sünniks ei peeta ka juhtumit, kus ajutiselt mittetegutsev ettevõtte taasalustab tegevust kahe aasta jooksul pärast tegevuse peatamist.

Aastal 2005 suurenes veidi Eesti ettevõtete keskmine sünnimäär ehk sündinud ettevõtete osa majanduslikult aktiivsete üksuste kogumis võrreldes 2004. aastaga ning oli 13,8%. Suurim muudatus võrreldes eelmise aastaga toimus ehitusvaldkonnas, kus elamuehituse aktiivse arenguga kaasnes 4%-line ettevõtete sünnimäär tõus. Seetõttu oli ehitusvaldkonnas tekkinud uute ettevõtete osatähtsus 2005. aastal üks suurimatest — 17,7%.

2005. aastal ei loodud ühtegi mäetööstusettevõtet. Samaselt eelmiste aastatega oli uute ettevõtete osatähtsus 2005. aastal kõige väiksem energeetikas — 3%. Ka töötlevas tööstuses oli sündinud ettevõtete määr keskmisest näitajast oluliselt väiksem — vaid 8,5%.

Viimastel aastatel kasvutrendis olnud kaubanduse valdkonna ettevõtete sünnimäär langes veidi, olles siiski tunduvalt kõrgem riigi keskmisest — 16%.

2005. aastal tuli juurde rohkem majutus- ja toitlustuskohti, millega kaasnes valdkonna positiivne areng — välisturistide ja sisetarbivate teenindamiseks loodud uute ettevõtete osa kõikidest tegutsenud ettevõtetest oli 11,7%.

Veonduse, laonduse ja side valdkonnas sündinud ettevõtete osatähtsus kasvas veidi võrreldes eelmise aastaga, kuid oli endiselt riigi keskmisest näitajast tunduvalt madalam. Suure konkurentsi ja aastaid logistikaturul teenuseid pakkunud firmade tugevnemise tõttu tekkis selles valdkonnas uusi ettevõtteid vaid 8,4%.

Finantsvahendusega tegelevatel ettevõtetel jäi ettevõtete sünnimäär peagu samaks, traditsiooniliselt on finantsvahenduses sündinud ja surnud ettevõtete osatähtsus aasta kõige suurem.

2005. aastal oli kinnisvara ja äriteeninduse valdkonnas tegutsevate ettevõtete sünnimäär 14,9% ehk aasta keskmisest näitajast kõrgem.

Viimastel aastatel haridusettevõtete sünnimäär kõikus. Pärast eelmise perioodi 4%-list

^a Ettevõtete surmade andmed 2005. aasta kohta on esialgsed ja neid revideeritakse järgmisel aastal, lähtudes ettevõtluse demograafia statistika tootmise meetodikast.

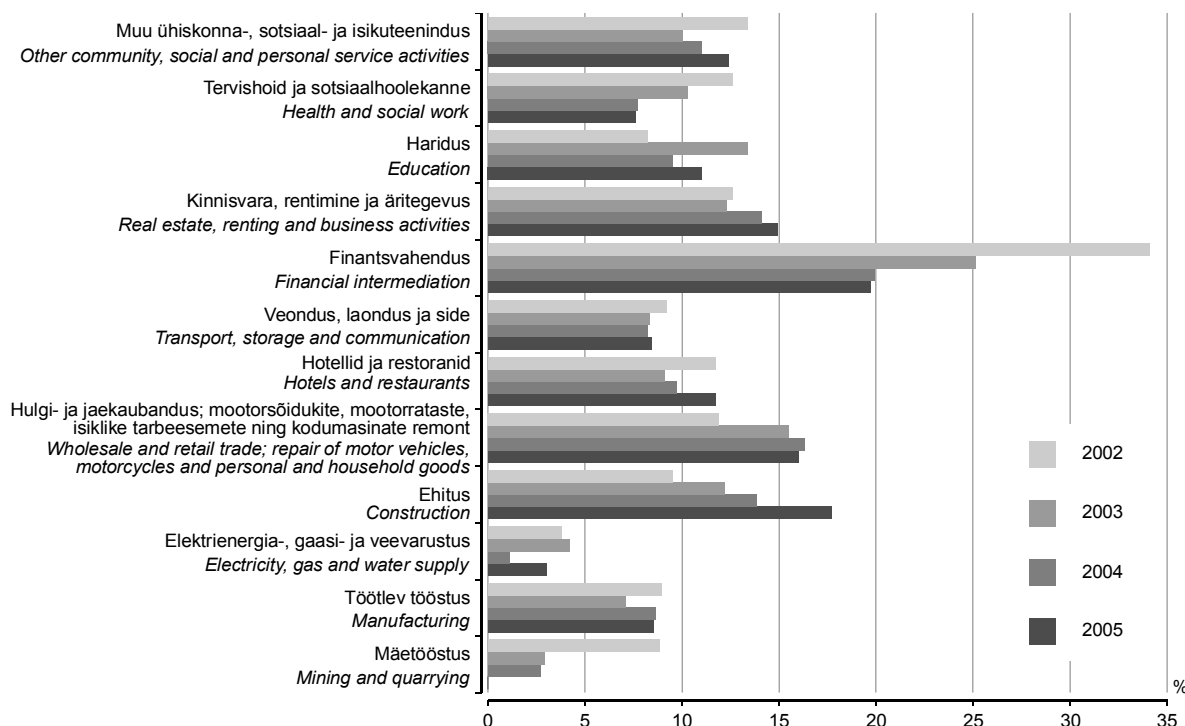
langust kasvas 2005. aastal koolitusteenust osutavate ettevõtete sünnimäär poolteist protsenti.

Tervishoiu valdkonna ettevõtete sünnimäär oli üsna tagasihoidlik. Kuigi 2002. aastal selles valdkonnas sündinud ettevõtete osatähtsuse vähenemine pidurdus, oli 2005. aastal nende sünnimäär ainult 7,6%. Siin mängis suurt rolli tervishoiuteenuse turu üleküllus ja sellest tulenev suur konkurents, mille tõttu oli uute ettevõtete turule sisenemine raskendatud.

Euroopa riikidest oli 2005. aastal endiselt suurim sündinud ettevõtete osatähtsus Rumeenias — 18,4%. Madalaim sünnimäär oli Maltal, kus uusi ettevõtteid tekkis vaid 2,8%.

Naaberriikides oli Eestist madalam ettevõtete sünnimäär — Lätis sündis 2005. aastal 10,3% kõikidest tegutsenud ettevõtetest, Soomes vaid 5,4%.

Diagramm 1 **Ettevõtete sünnimäär tegevusala järgi, 2002–2005**
 Diagram 1 *Enterprise birth rates by kind of activity, 2002–2005*

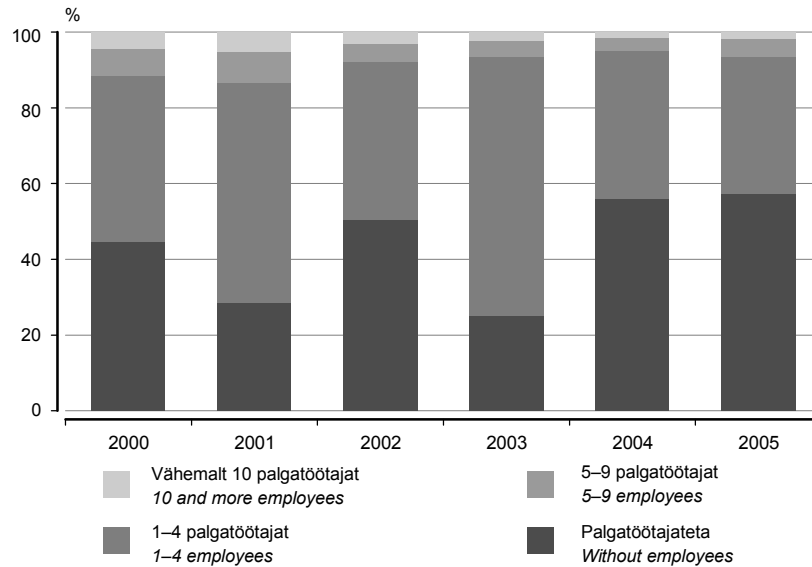

2005. aastal oli Eestis sündinud ettevõtete suurus (mõõdetakse tööga hõivatud isikute arvuga) eelmise aasta tasemel ja ühes ettevõttes oli keskmiselt 1,7 töötajat.

Sündinud ettevõtete jaotuses palgatöötaja grupi järgi võrreldes eelmise aastaga olulisi muutusi ei olnud. Üle poole ehk 57% Eesti ettevõtjatest alustas majanduslikku tegevust palgalisi töötajaid kaasamata. 1–4 töötajaga sündinud ettevõtete arv vähenes kolm protsenti, ning sünniaastal 5–9 palgatöötajaga tegutsenud ettevõtete osatähtsus kõikidest sündinutest kasvas veidi ja ulatus 5%-ni. Esimesel eluaastal vähemalt 10 töötajaga tegutsenud ettevõtteid oli endiselt vaid alla kahe protsenti.

Euroopas loodi 2005. aastal suurima tööga hõivatute arvuga uued ettevõtted Tšehhis — neli hõivatut. Soomes oli sündinud ettevõtete keskmine töötajate arv alla ühe. Lätis sündinud ettevõtete keskmine suurus oli Eesti omast kaks korda suurem — ühes ettevõttes töötas seal keskmiselt 3,4 töötajat.

Diagramm 2 **Sündinud ettevõtted suuruse järgi, 2000–2005**
 Diagram 2 *Newly born enterprises by number of employees, 2000–2005*

Ettevõtete surmad

Ettevõtte surmaks loetakse ettevõtte tegutsemiseks vajalike tootmistegurite (tööjõud, maa, kapital) kombinatsiooni likvideerimist tingimusel, et teised ettevõtted selles sündmuses ei osale. Surmaks ei peeta ettevõtte likvideerimist ühinemise, ülevõtmise, jagunemise või restruktureerimise tulemusena. Surmaks ei nimetata ka juhtumit, kui tegevuse peatanud ettevõtte taasalustab tegevust kahe aasta jooksul.

Eesti ettevõtete surmamäär vähenes 2005. aastal veidi võrreldes eelmise aastaga ja oli 7,2%. Tegevuse lõpetanud ettevõtete osatähtsus vähenes kõikides majanduse valdkondades, v.a kinnisvara ja haridus.

Alates aastast 2001 on ettevõtluses tendents, kus sündinud ettevõtte arv ületab samal aastal surnud ettevõtete arvu. See oli kõige ilmsem ehituse valdkonnas, kus tegevuse lõpetanud ettevõtteid oli peagu kolm korda vähem kui sündinuid — vaid 6,4%.

2005. aastal ei lõpetanud tegevust ükski mäetööstusettevõtte. Võrreldes eelmise aastaga langes ettevõtete surmamäär töötlevas tööstuses ühe protsendi ja oli riigi keskmisest väiksem. Madalaim surnud ettevõtete osatähtsus oli kahes täiesti erinevas majandussfääris: elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse ning tervishoiu ja sotsiaalhoolduse valdkonnas — 2,3%.

Kaubandusettevõtete surmamäär langes veidi, kuid jäi endiselt üheks suurematest vabariigis — 9%.

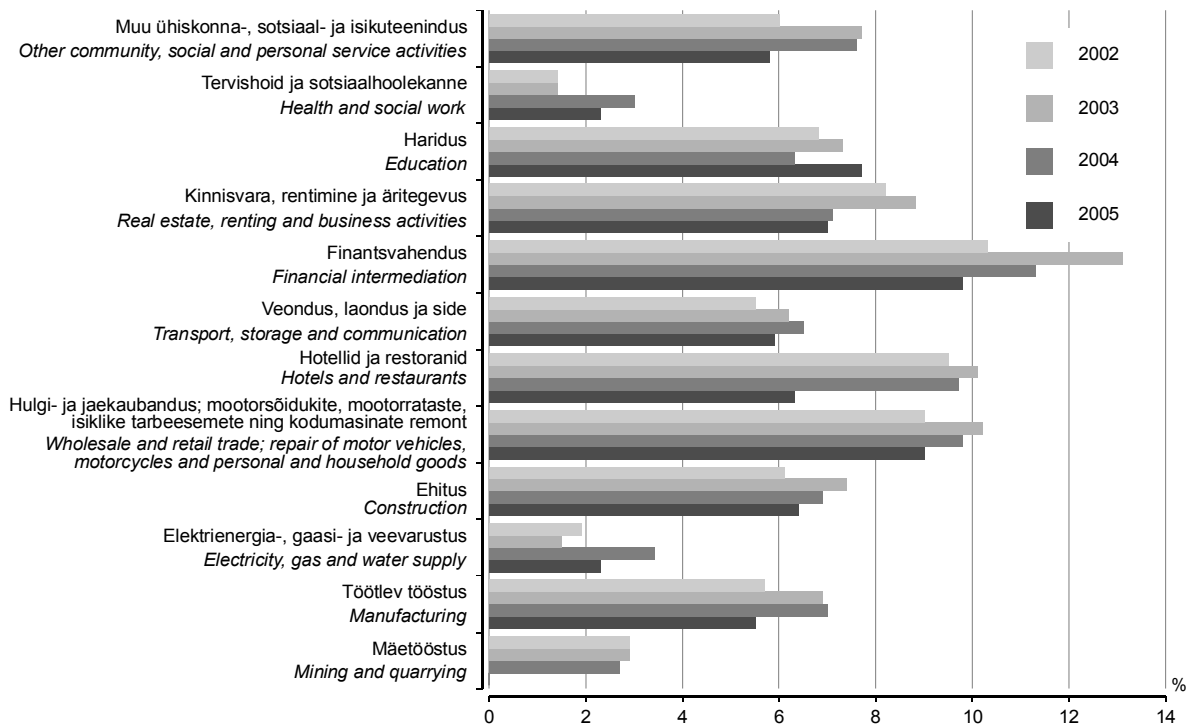
Kõige suurem muudatus oli majutuse ja tootlustuse valdkonnas — ettevõtete surmamäär vähenes võrreldes eelmise aastaga kolm protsenti. Veonduse, laonduse ja side valdkonnas surnud ettevõtete osatähtsus jäi umbes samale tasemele. Veidi langes finantsvahendusega tegelevate ettevõtete surmamäär, kuid siiski ületas see aasta keskmist näitajat — valdkonna ettevõtetest lõpetas 2005. aastal tegevuse iga kümnes.

2005. aastal iseloomustas kinnisvaraturgu endiselt areng. Tegevuse lõpetanud ettevõtteid oli eelmise aastaga võrreldes pool protsenti rohkem, kuid siiski kaks korda vähem kui samal aastal sündinuid.

Hariduse valdkonnas tõusis ettevõtete surmamäär samuti — kui 2004. aastal lõpetas tegevuse 6% ettevõtetest, siis 2005. aastal oli neid 7,7% — veidi üle riigi keskmise.

2005. aastal oli Rumeenia ja Suurbritannia ettevõtete surmamäär Euroopa suurim — 9,4% ja 10%. Väikseima ettevõtete surmamääraga riik oli Malta, kus vastav näitav oli ligi kolm protsenti.

Diagramm 3 **Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 2002–2005**
 Diagram 3 *Enterprise death rates by kind of activity, 2002–2005*

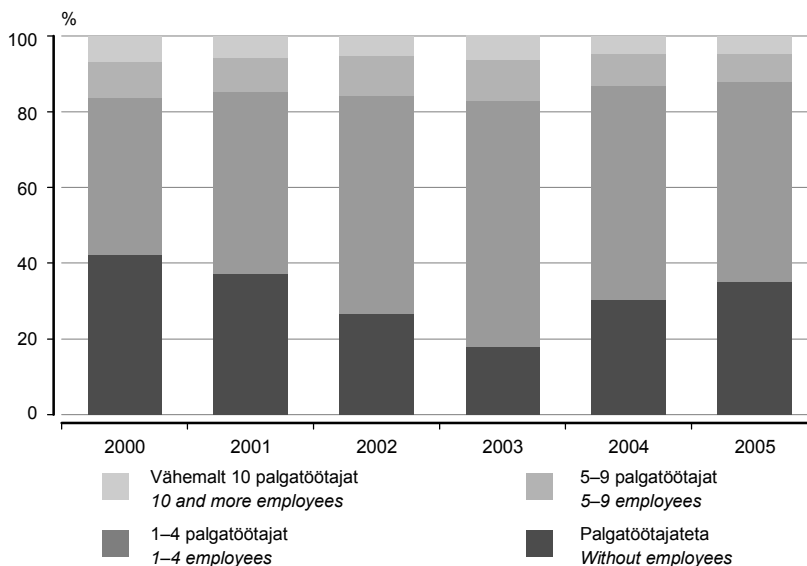

Surnud ettevõtte keskmine suurus näitab keskmist hõivatute arvu viimasel tegutsemisaastal. 2005. aastal Eestis surnud ettevõtted olid umbes sama suured kui eelmisel aastal — keskmiselt 2,8 töötajat.

Nagu viimastel aastatelgi moodustasid 2005. aastal surnud ettevõtetest üle poole 1–4 töötajaga ettevõtted — 52,6%. Võrreldes eelmise aastaga suurenes palgatöötajateta tegutsenud ettevõtete osa viimasel eluaastal viis protsenti ja ulatus 35,2%-ni. 5–9 palgatöötajaga ettevõtete osa kahanes mõnevõrra ja oli 7,6%. Vähemalt 10 töötajaga ettevõtete osatähtsus oli 2005. aastal lõpetanute seas kõige rohkem viis protsenti.

2005. aastal oli Euroopa suurim hõivatute arv tegevuse lõpetanud ettevõtetes Maltal — üle 10 inimese. Väikseim näitaja oli Rootsil — ettevõtete keskmine suurus ei ületanud 1,6 töötajat. Lätis oli tegevuse lõpetanud ettevõtetes 2,3 töötajat.

Diagramm 4 **Surnud ettevõtted suuruse järgi, 2000–2005**
 Diagram 4 *Dead enterprises by number of employees, 2000–2005*

Ettevõtete elujõulisus

2000. aastal sündinud ettevõtetest jätkas 2005. aastal tegevust 45,4%, s.t kuuendal eluaastal lõpetas tegevuse 4,5% ettevõtetest.

Kõige elujõulisemad olid tervishoiuteenust osutavad ettevõtted — selles valdkonnas jäi elujõulisuse määr 2004. aastaga samale tasemele (83%). Endiselt tegutsesid ka mõlemad 2000. aastal sündinud mäetööstusettevõtted.

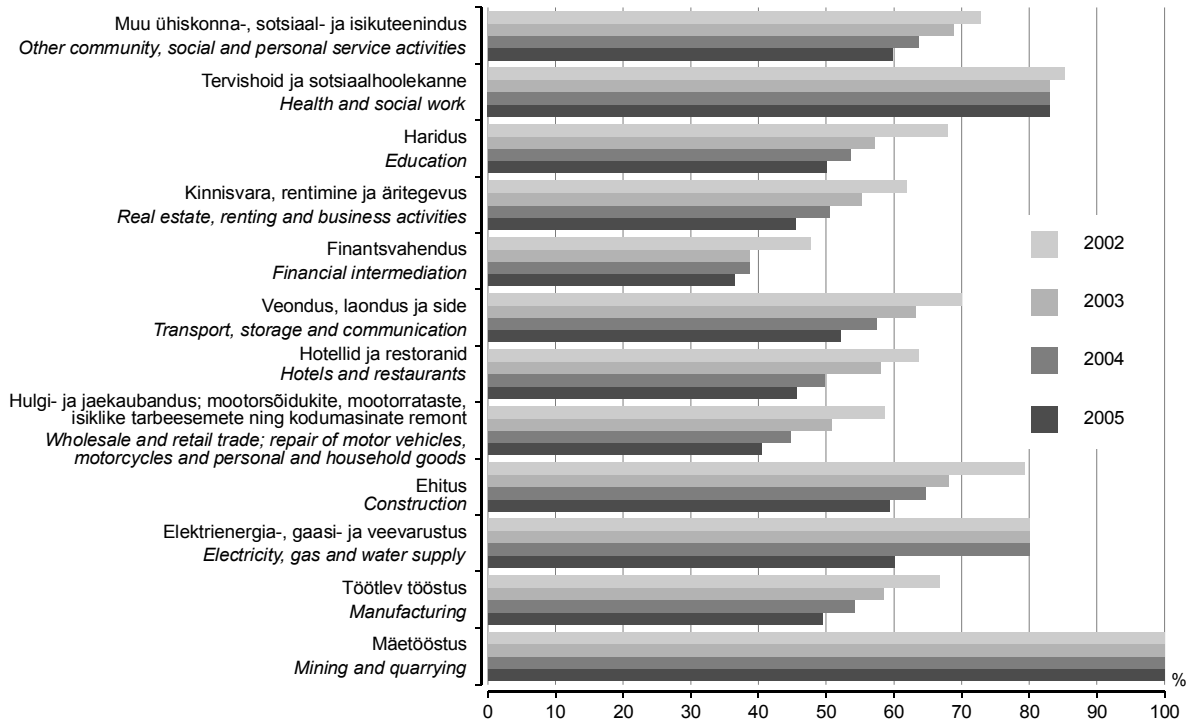
Ehituse ning ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindusega tegelevatest ettevõtetest jäi ellu kolm viiendikku. Veonduse, töötleva tööstuse ja hariduse valdkonnas tegutses kuuendal aastal iga teine 2000. aastal sündinud ettevõtte.

Hotellide ja restoranide valdkonna ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse ettevõtete püsimise määr oli võrdne — ligi 45%.

Nagu eelmiselgi aastal, oli kaubanduse valdkonna ettevõtete elujõulisus üks madalamatest — vaid 40,4%. Kõige suuremad muutused toimusid finantsteenuse osutajate hulgas — 2005. aastal jäi nendest alles vaid ligi kolmandik.

Euroopa riikides 2000. aastal sündinud ettevõtetest jätkas 2005. aastal tegevust 51,8%. Kõige suurema elujõulisusega ettevõtted olid Rootsis, kus üle kuueaastaste ettevõtete osatähtsus oli 64,4%. 2005. aastaks lõpetas tegevuse kõige rohkem ettevõtteid Suurbritannias — seal jäi püsima 44% ettevõtetest.

Diagramm 5 2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus tegevusala järgi, 2002–2005
Diagram 5 Survival rates of the enterprises newly born in 2000, 2002–2005

ETTEVÖTETE-TÖÖANDJATE DEMOGRAAFIA

2007. aastal osales Eesti statistikaamet ettevõtluse demograafia katseprojektis, mida koordineeris Euroopa Liidu statistikaamet (Eurostat). Projekti raames vaadeldi vähemalt ühe palgatud töötajaga ettevõtteid — nn ettevõtteid-tööandjaid.

Selle väljaande „Ettevõtluse demograafia” peatükis käsitletakse kõiki tertsaar- ja sekundaarsektori ettevõtteid vaatamata palgatud töötajate olemasolule. Ettevõtete-tööandjate projekti eesmärk oli koguda ettevõtluse demograafia statistikat ettevõtetest, kus on vähemalt üks palgatöötaja. Selle statistika tootmiseks kasutatud meetodid ja allikad ei erine ettevõtluse demograafia omadest ja on kirjeldatud eelmises peatükis.

Projekti tulemusel valmis 2004. ja 2005. aastal sündinud ja 2004. aastal surnud ettevõtete-tööandjate statistika ning 2004. aastal sündinud ja 2005. aastaks püsima jäänud ettevõtete-tööandjate statistika. Peale selle uuriti perioodil 2002–2005 kiiresti arenenud ettevõtteid — nende töötajate arv või müügitulu suurenes kolme tegutsemisaasta jooksul vähemalt 20%. Eraldi sihtgrupina vaadeldi „gaselle” — 2000. või 2001. aastal ettevõtlusega alustanud ja ajavahemikul 2002–2005 jõudsalt arenenud ettevõtteid. Ettevõtte arvati uuringu populatsiooni kui selles oli vaatlusperioodi alguses vähemalt 10 palgatöötajat. Kiiresti arenenud ettevõtete ja gasellide andmeid vaadeldakse artiklis kahe kriteeriumi — töötajate arvu ja müügitulu muudatuse järgi.

Ettevõtete-tööandjate sünnid

Aastal 2004 oli Eesti ettevõtete-tööandjate keskmine sünnimäär ehk vähemalt ühe palgatud töötajaga sündinud ettevõtete osatähtsus majanduslikult aktiivsete ettevõtete-tööandjate kogumis 10,4%. Kõige väiksem uute ettevõtete-tööandjate osatähtsus oli mäetööstuse ja energeetika valdkonnas — vastavalt 4,3% ja 3,2%. Näitaja oli keskmisest väiksem ka töötlevas tööstuses.

Nii ehituse kui ka kaubanduse valdkonna ettevõtete sünnimäär oli riigi keskmisest kõrgem — vastavalt 11,1% ja 11,5%. Majutuse ja toitlustuse ning veonduse, laonduse ja side valdkonnas 2004. aastal tegutsenud ettevõtetest-tööandjatest oli äriaga alustanud ligi 12%.

Enim oli sündinud ettevõtteid finantsvahenduses ning kinnisvara- ja äriteenuste osutajate seas — vastavalt 16,1% ja 12,8%. Üsna tagasihoidlik — veidi alla 7% — oli aastal 2004 hariduse ja tervishoiu valdkonnas tegutsenud ettevõtete-tööandjate sünnimäär.

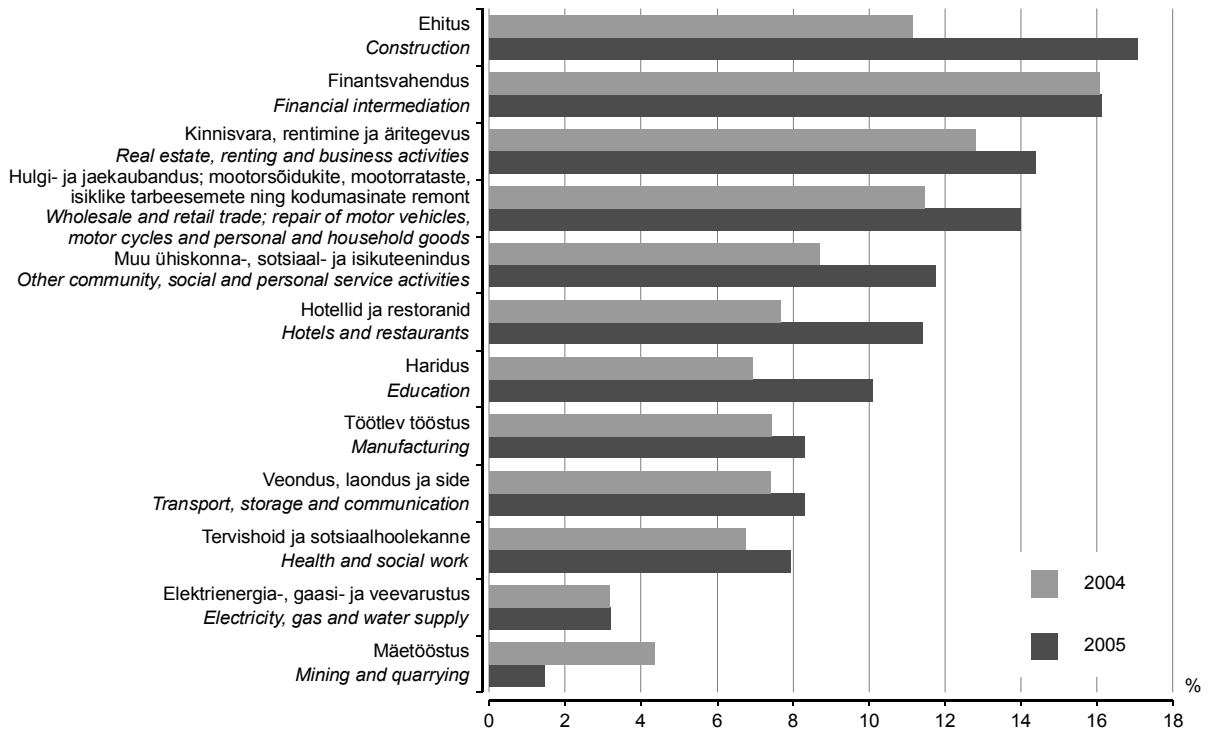
Aastal 2005 suurenes Eesti ettevõtete-tööandjate keskmine sünnimäär võrreldes 2004. aastaga ning oli 12,7%. Kõige suurem muutus toimus ehituse valdkonnas, kus sündinud ettevõtete osatähtsus suurenes kuus protsenti ja oli aasta kõrgeim — 17,1%. Tegevust alustanud ettevõtete-tööandjate osatähtsus vähenes ainult mäetööstuses, kus 2005. aasta sünnimäär langes kolm protsenti ja oli aasta madalaim — 1,4%.

Umbes samale tasemele jäi tööstuse ja energeetika valdkonna sünnimäär — vastavalt 8,3% ja 3,2%. Sündinud kaubandusettevõtete osa kõikide selle valdkonna ettevõtete hulgas kasvas 2005. aastal kuni 14%-ni. Tunduvalt suurenes majutuses ja toitlustuses sündinud tööandjatest ettevõtete osa — 7,7%-st kuni 11,4%-ni.

Võrreldes eelmise aastaga ei olnud erilisi muudatusi veonduse, laonduse ja side ning finantsvahenduse valdkonnas, kus uute ettevõtete osatähtsuse kasv oli kõige rohkem üks protsent. Viimases oli sarnaselt eelmise aastaga sündinud ettevõtete osa riigi keskmisest tunduvalt suurem — 16,1%.

Kinnisvara ja äritegevuse valdkonnas tõusis ettevõtete-tööandjate sünnimäär poolteist protsenti. Haridusettevõtete ja muud ühiskonnateenust osutavate ettevõtete sünnimäär tõus oli üks suurimaid — 3%. Vaatamata sellele olid mõlema valdkonna näitajad riigi keskmisest väiksemad — vastavalt 10,1% ja 11,7%.

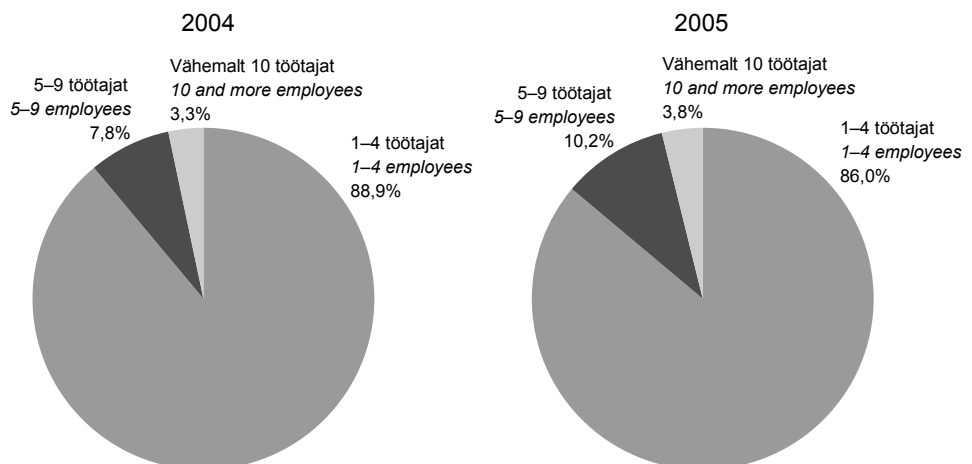
Diagramm 1 **Ettevõtete-töandjate sündimäär tegevusala järgi, 2004–2005**
 Diagram 1 *Employer enterprises birth rates by kind of activity, 2004–2005*

2004. aastal oli Eestis sündinud ettevõtete-töandjate suurus keskmiselt 2,4 töötajat. Ligi 90% nendest alustas majanduslikku tegevust palgates kuni neli töötajat. Veidi alla 8% ettevõtetest tegutses 5–10 töötajaga ja vaid 3,3% oli esimesel tegutsemisaastal vähemalt 10 töötajaga.

2005. aastal sündinud ettevõtete-töandjate suurus kasvas veidi ulatudes keskmiselt 2,8 töötajani. Võrreldes eelmise aastaga langes sündinud ettevõtete-töandjate arv esimeses suurusgrupis (1–4 töötajat) kolm protsenti ja oli 86%. 2005. aastal oli iga kümnes tegevust alustanud ettevõtte 5–10 töötajaga ning vähemalt 10 palgatöötajaga ettevõtete osatähtsus kasvas pool protsenti.

Diagramm 2 **Sündinud ettevõtted suuruse järgi, 2004–2005**
 Diagram 2 *Newly born enterprises by number of employees, 2004–2005*

Ettevõtete-tööandjate surmad

2004. aasta jookusul kadus ettevõtlusest 9,7% kõikidest samal aastal Eestis tegutsenud ettevõtetest-tööandjatest. Madalaim surmad ettevõtete osatähtsus oli mäetööstuse valdkonnas — 2,9%. Ettevõtete-tööandjate kõrgeim surmamäär oli kaubanduse ja finantsvahenduse valdkonnas — ettevõtluse demograafia statistika andmetel lõpetas oma äri üle 11% nende valdkondade tööandjatest.

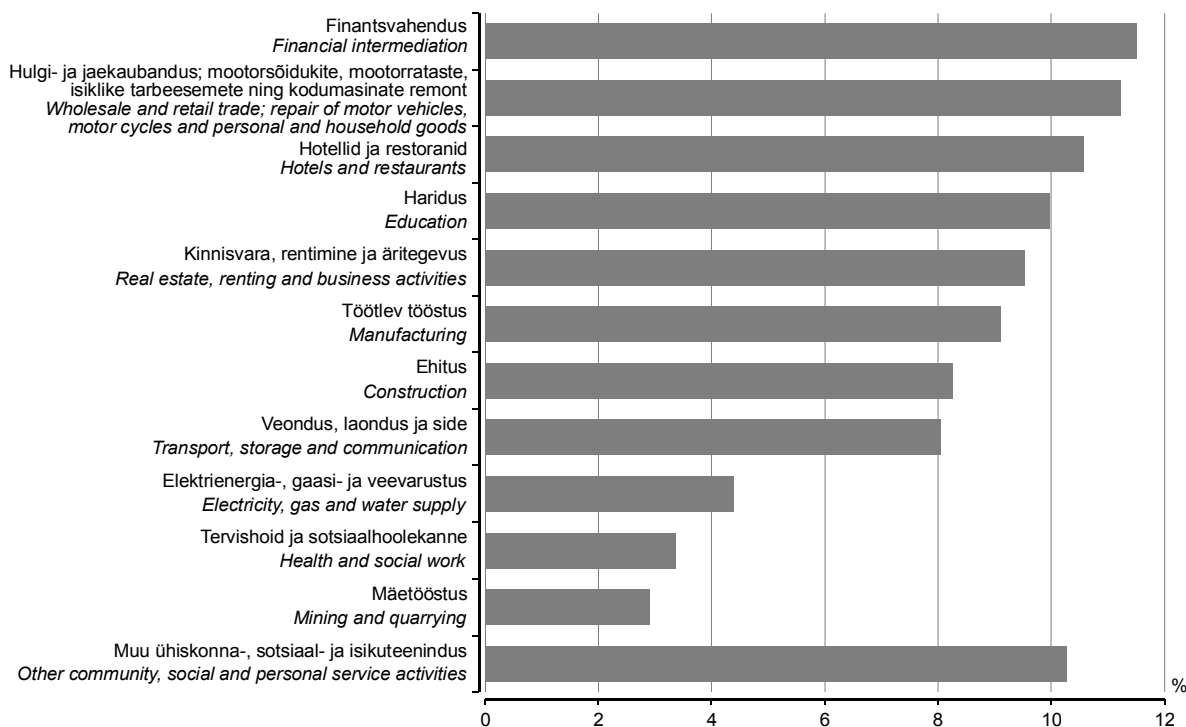
Üsna kõrge surmamäär oli ka tööstuses, kus 2004. aastal lõpetas tegevuse 9,1% ettevõtetest. Energeetika valdkonnas tegevuse lõpetanud ettevõtete-tööandjate osatähtsus oli 4,4%. Alla vabariigi keskmise oli näitaja ka ehituses — 8,3%.

Iga kümnes 2004. aastal majutuse, kinnisvara ja hariduse valdkonnas tegutsenud ettevõtete-tööandja lõpetas tegevuse samal aastal.

Tervishoiu valdkonnas oli ettevõtete surmamäär riigi keskmisest pea kolm korda väiksem. Siin oli 2004. aastal tegevuse lõpetanud ettevõtteid-tööandjaid sündinutest kaks korda vähem.

Aastal 2004 oli tegevuse lõpetanud Eesti ettevõtteid-tööandjal keskmiselt 3,7 töötajat. Valdav osa ettevõtetest — ligi 83% — oli äritegevuse lõppedes vähem kui 4 töötajaga. Iga kümnes ettevõtte oli tegevuse lõpuni 5–10 töötajaga. Vähemalt 10 palgatud töötajaga ettevõtete osa oli surmad ettevõtetest 6,5%.

Diagramm 3 **Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 2004**
 Diagram 3 *Enterprise death rates by kind of activity, 2004*

Ettevõtete-tööandjate elujõulisus

2004. aastal sündinud ettevõtetest-tööandjatest tegutses ka järgmisel aastal 82,7%. Suurim elujõulisus oli tervishoiuteenuste osutajail — 2005. aastaks lõpetas neist tegevuse vaid ligi 8%. Üsna stabiilne oli olukord ehituses ja energeetikas, kus teise tegutsemisaasta lõpuks jäi püsima 87% ettevõtetest. Kõige suuremad muutused toimusid väikese ettevõtete arvu tõttu mäetööstuses — pärast kahte tegutsemisaastat jäi nendest alles vaid üks kolmandik. Ülejäänud valdkondade elujõulisuse näitajad olid üsna lähedal riigi keskmisele — 82,5–85,9%.

Kiiresti arenenud ettevõtted

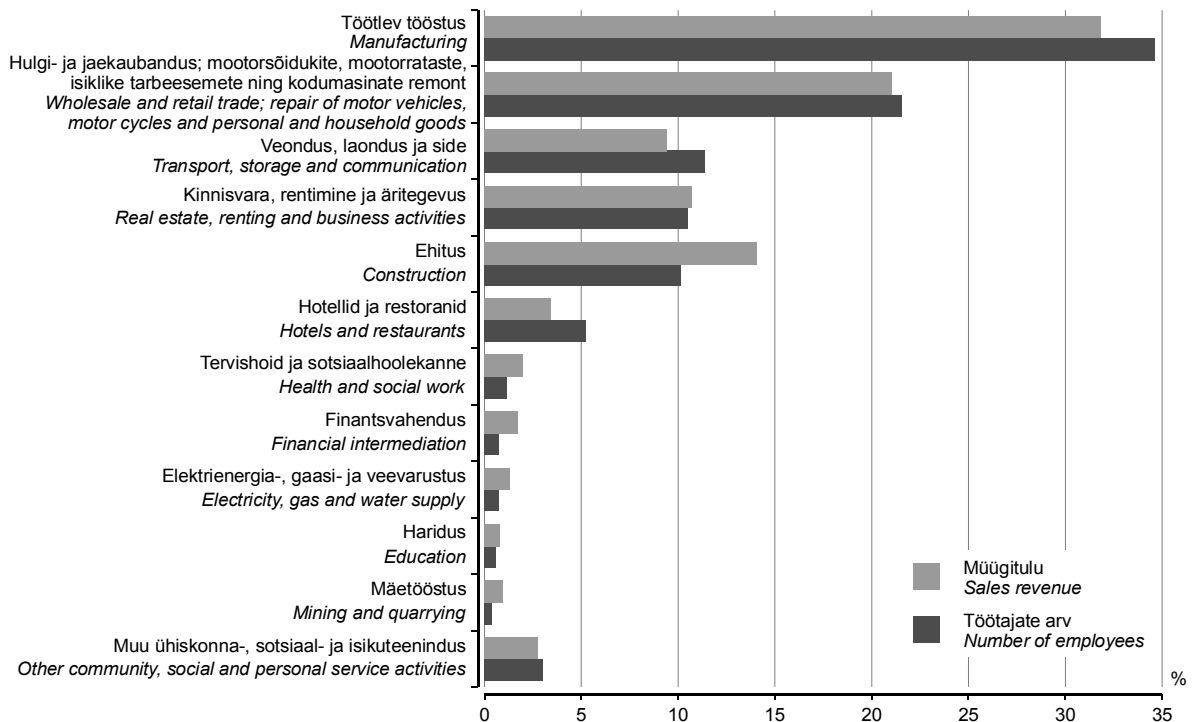
Ettevõtluse demograafia andmetel jäi 2005. aastaks püsima 27 547 aastal 2002 tertsiaar- ja sekundaarsektoris tegutsenud Eesti ettevõtet. Nendest oli 2002. aastal vähemalt 10 palgatöötajaga 6088 ehk 22%.

Ettevõtete-tööandjate demograafia projekti raames uuriti perioodil 2002–2005 kiiresti arenenud ettevõtteid, kelle töötajate arv või müügitulu suurenes kolme tegutsemisaasta jooksul vähemalt 20%. Selgus, et müügitulu tunduvalt suurendanud ettevõtteid oli töötajate arvu suurendanutest kaks korda rohkem — vastavalt 1165 ja 534.

Ligi kolmandik kiiresti arenenud ettevõtetest tegutses tööstuses. Kaubandusega tegeles nii müügitulu kui ka töötajate arvu suurendanutest iga viies ettevõtte. 10% tööhõivet ja 14,1% müügitulu suurendanud ettevõtteid tegeles ehitusega. Umbes sama palju — ligi kümnendiku — hõlmasid transpordi ning kinnisvara ja äritegevuse ettevõtted. Kiire arenguga ettevõtete hulgas oli kõige vähem ehk alla 2% esindatud mäetööstuse, energetika, finantsvahenduse, hariduse ja tervishoiu valdkond.

337 ettevõtet suurendas tunduvalt mõlemat — nii müügitulu kui ka hõivet. 35% nendest olid tööstuse ja ligi neljandik kaubanduse valdkonnas.

Diagramm 4 **Kiiresti arenenud ettevõtted tegevusala järgi, 2005**
Diagram 4 *High-growth enterprises by kind of activity, 2005*

Projekti raames uuriti ka nn gaselle — 2000. või 2001. aastal ettevõtlust alustanud ja ajavahemikul 2002–2005 kiiresti arenenud ettevõtete hulka sattunud. Selliste ettevõtete töötajate arv pidi sünniaastal olema vähemalt 10 palgatöötajat.

2000. ja 2001. aastal sündis Eestis tertsiaar- ja sekundaarsektoris kokku 7883 ettevõtet, nendest oli esimesel eluaastal vähemalt 10 töötajaga ettevõtteid ainult 377 ehk 4,8%.

Ka gasellide hulgas oli järsult müügitulu suurendanud ettevõtteid tunduvalt rohkem kui tööhõivet suurendanud — vastavalt 122 ja 76.

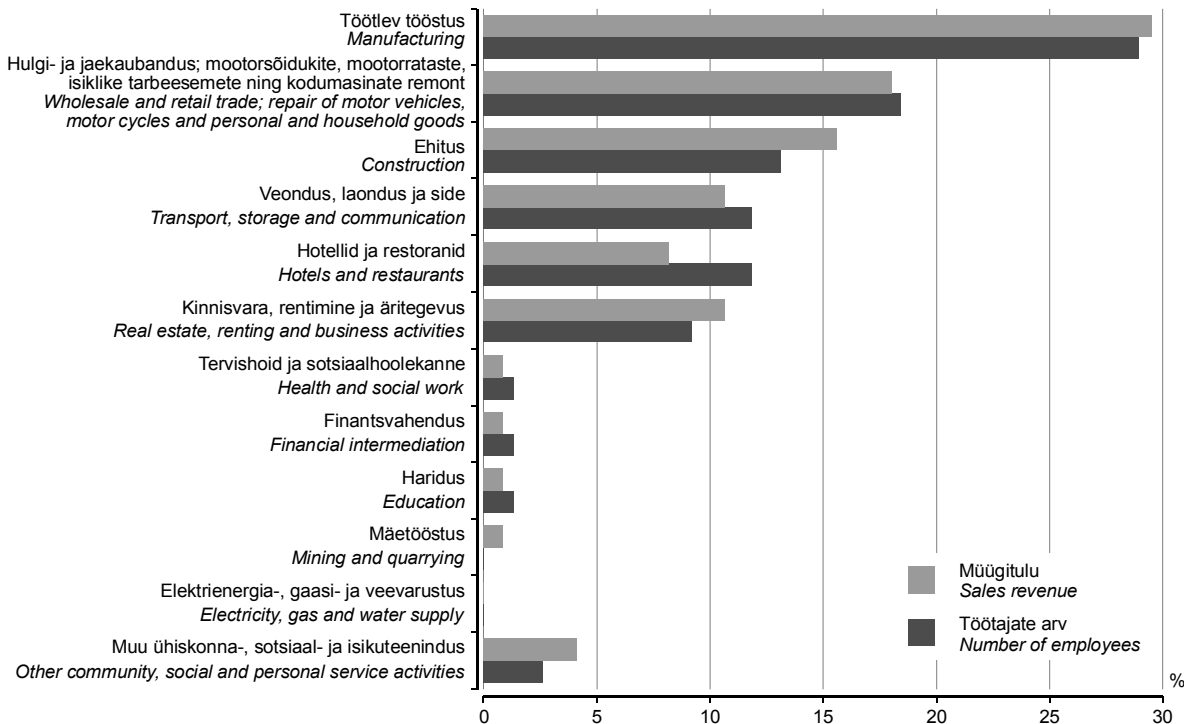
Niisuguste ettevõtete jaotus tegevusala järgi on samuti sarnane kiiresti arenenud ettevõtete jaotusega. Tööstuse valdkond soodustas kiiret arengut enim — ligi 30% jõudsalt arenenud 2000ndate aastate alguses sündinud ettevõtetest olid just tööstusettevõtted. Mõni protsent

suurem oli ehituse ning hotellide ja restoranide valdkonna ettevõtete osatähtsus. Energeetikas ei olnud ühtegi gassellettevõtet.

Mõlemasse gasellide populatsiooni jäi nii müügitulu kui ka töötajate arvu suurenemise järgi 51 ettevõtet. Siingi oli rohkem tööstuse (30%) ja kaubanduse ettevõtteid (25%). Kolmandal kohal oli ehituse valdkond (15,7%).

Diagramm 5 2000. ja 2001. aastal tegevust alustanud jõudsalt arenenud ettevõtteid tegevusala järgi, 2005

Diagram 5 High-growth enterprises having started activity in 2000 and 2001 by kind of activity, 2005

KONTSEERNID EESTIS AASTATEL 2004–2006

Kontsernid on Eesti majandusele olulised. Aastatel 2004–2006 hõivasid kontsernid kolmandiku kõigist töötajast ning andsid ligi 60% Eesti ettevõtete müügitulust.

Globaliseerumistrend on maailma majanduses tähtis — seda on viimastel aastakümnetel jälgitud kasvava huviga kogu Euroopas, sealhulgas ka Eestis. Et uurida ettevõtluse üleilmastumise taset Eestis ja ettevõttegruppide, eriti rahvusvaheliste kontsernide rolli majanduses, kogub Statistikaamet alates 2005. aastast regulaarselt andmeid Eestis tegutsevate ettevõttegruppide kohta.

Statistikaameti majandusüksuste statistiline register sisaldab infot kaht tüüpi kontsernide kohta: Eesti territooriumil tegutsevad väliskontsernid, mille peaeetvõtted asuvad väljaspool Eestit, ja Eesti kapitali kontrolli all olevad kontsernid. Viimaste puhul on olemas info ainult Eesti territooriumil tegutsevate kontserniliikmete kohta. Eesti ettevõtete välismaal tegutsevate tütarettevõtete andmed ei ole praegu hõlmatud korralise infoallika puudumise tõttu. Et ettevõtete niigi suur aruandluskoormus ei kasvaks, kasutatakse andmeallikana eelkõige riiklike ja teiste andmekogude andmeid.

Kontsernide arv

Kontsernide arv on aasta-aastalt kasvanud. 2006. aastal tegutses Eestis 3857 ettevõttegruppi — 13% enam võrreldes 2005. aastaga.

Aastad 2004–2006 olid Eesti majandusele head. Majanduskasv kiirenes iga aastaga, mis lõi omakorda soodsad tingimused nii uute ettevõtete kui ka töökohtade loomiseks. Kasvutendentsi võis täheldada ka ettevõtete koondumisel kontsernidesse. Kui 2005. aastal lisandus uusi ettevõtteid ja kontserniüksusi samas tempos, siis 2006. aastal kasvas kontsernide koosseisus tegutsevate üksuste arv majanduslikult aktiivsete üksuste kogumist kiiremini. Viimane sisaldab vastaval aastal tegutsenud üksusi ning uusi registreeritud üksusi, mis 1. oktoobri seisuga ei olnud veel jõudnud tegevust alustada. Ettevõttegruppi koosseisus oli 2006. aastal 7631 üksust ehk 9,2% ja 2005. aastal 6639 ehk 8,7% majanduslikult aktiivsete üksuste kogumist. Võrreldes eelmise aastaga lisandus vaadeldud aastal kontsernidesse üle kahe korra enam üksusi.

Kontsernide roll jäi Eesti majanduses kogu vaadeldud perioodil samaks. Ettevõttegruppidesse kuuluvad üksused andsid ligi 60% Eesti ettevõtete müügitulust^a ning neis leidis rakendust ligi 34% kõigist tööga hõivatutest^b.

Kontsernidesse kuuluvad üksused

Enamiku kontsernidesse kuuluvatest üksustest hõlmasid äriühingud. Mittetulundusühingud ja sihtasutused moodustasid kontserniliikmetest vaid 1%. Viimased kuulusid kontsernidesse vaid nende peaeetvõttena. Välismaa äriühingute filiaale, riigi ja kohaliku omavalitsuse üksusi kontsernide koosseisus ei vaadeldud.

Üksuse suuruse hindamise põhiline näitaja on **tööga hõivatud isikute arv**. Nagu eelmistel aastatel hõlmasid väikesed, alla 10 hõivatuga üksused sarnaselt nende osatähtsusele statistilises registris enamiku ka kontsernidesse kuuluvatest. Märkimisväärne erinevus ilmnis aga suuremate üksuste puhul. Kui vähemalt 50 töötajaga majandusüksusi oli 2006. aastal statistilises registris alla 3%, siis kontserniüksustest hõlmasid nad 12%. Üle 100 töötajaga üksuste hulgas kontserniliikmete osatähtsus tõusis. 2006. aastal lisandus registrisse 37 üle 100 töötajaga üksust. Samal ajal suurenes vastava suurusgruppi kontserniliikmete arv 41 üksuse võrra. 2006. aastal oli kontsernide koosseisus 56% üle 100 töötajaga ettevõtetest — 487 üksust, 2005. aastal oli nende osatähtsus 53%.

Vaadates ainult ettevõtteid ja jättes välja kasumitaotluseta üksused, oli kontserniettevõtete osatähtsus isegi suurem — nii 2004. kui ka 2005. aastal oli kontsernides 84% ehk 42 Eesti viiekümnest suurima töötajate arvuga ettevõttest. 2006. aastal kuulus neist kontsernidesse 80% ehk 40 ettevõtet. Ülejäänud kümne kontserni mittekuuluva ettevõtte omanik oli kas Eesti riik, Tallinna linn, eraisikud või oli tegemist vähemusosanikest äriühingutega, millest ühelgi ei olnud ettevõtte üle kontrolli.

^a Siin ja edaspidi ei ole müügitulust finantsvahendusettevõtete andmeid, sest nende kasumiaruande skeem on teistest ettevõtetest erinev.

^b Arvesse pole võetud füüsilisest isikust ettevõtjaid.

Tabel 1 Üksuste arv statistilises registris ja kontsernides töötajate suurusklassi järgi 2004–2006^aTable 1 Economic units in the Statistical Register and in enterprise groups by number of persons employed, 2004–2006^a

Suurusklass	Statistilises registris kokku Total in the Statistical Register			Kontsernides In enterprise groups			Size class
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	
Kokku	71 082	76 122	82 998	6 149	6 639	7 631	TOTAL
Vähem kui 10 töötajat	61 114	64 943	72 438	3 834	4 194	5 032	Less than 10 persons employed
10–19 töötajat	4 686	4 822	5 084	746	794	861	10–19 persons employed
20–49 töötajat	3 249	3 317	3 411	754	811	855	20–49 persons employed
50–99 töötajat	1 197	1 207	1 195	384	394	396	50–99 persons employed
Vähemalt 100 töötajat	836	833	870	431	446	487	100 and more persons employed

^a Arvesse pole võetud füüsilisest isikust ettevõtjaid.^a Sole proprietors excluded.

Üksuste jaotus **tegevusala** järgi näitas, et 2006. aastal tegeles ligi 62% kõigist ettevõttegruppi kuuluvatest üksustest kas kinnisvara, rentimise ja äritegevuse või jae- ja hulгимүүгига. Võrreldes eelmise aastaga kasvas nende osatähtsus veidi. Kõigil kolmel aastal oli enim kontsernistunud tegevusala mäetööstus — üle poole tegutsevatest üksustest oli kontsernide koosseisus. Finantsvahenduse ettevõtetest kuulus kontserni iga kolmas, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustajatest iga viies ja tööstusettevõtetest iga kuues.

Tabel 2 Üksuste arv statistilises registris ja kontsernides tegevusala järgi 2004–2006^bTable 2 Units in the Statistical Register and in enterprise groups by economic activity, 2004–2006^b

Tegevusala	Statistilises registris kokku Total in the Statistical Register			Kontsernides In enterprise groups			Economic activity
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	
Kokku	71 082	76 122	82 998	6 149	6 639	7 631	Total
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	1 893	2 051	2 103	190	205	236	Agriculture, hunting and forestry
Kalapüük	145	146	154	12	12	13	Fishing
Mäetööstus	75	81	90	40	42	46	Mining and quarrying
Töötlev tööstus	5 570	5 790	6 132	872	925	993	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	288	286	292	63	63	61	Electricity, gas and water supply
Ehitus	3 453	4 310	5 675	230	265	331	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja kodumasinade remont	16 667	17 067	17 998	1 766	1 874	2 016	Wholesale and retail sale; repair of motor vehicles. etc.
Hotellid ja restoranid	1 676	1 757	1 883	153	172	208	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	3 221	3 491	3 828	459	473	476	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	561	666	810	185	191	257	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	21 194	23 395	26 211	1 882	2 125	2 670	Real estate, renting and business activities
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	622	594	509	0	0	0	Public administration and defence, compulsory social security
Haridus	1 987	2 030	2 101	43	41	49	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	1 495	1 576	1 657	50	56	60	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	12 235	12 882	13 555	204	195	215	Other community, social and personal service activities

^b Arvesse pole võetud füüsilisest isikust ettevõtjaid.^b Sole proprietors excluded.

2006. aastal suurenes aktiivsete üksuste arv 9% ja võrreldes 2005. aastaga vähenes vaid riigivalitsemise sektoris tegutsevate üksuste arv. Tegevusalati kasvas kõige enam ehk kolmandiku ehitusega tegelevate ettevõtete arv. Finantsvahenduses tegutsevaid ettevõtteid oli 2006. aastal viiendik rohkem võrreldes 2005. aastaga.

Kontserni kuuluvate üksuste arv kasvas sama ajaga 15%. Ühe aastaga lisandus kontsernidesse kõige enam finantsvahendusettevõtteid — 35%. Märkimisväärselt ehk neljandik enam oli 2006. aastal kontserni koosseisus kinnisvara ja muu äritegevusega tegelevaid üksusi ning ehitusettevõtteid. Keskmisest kiiremini suurenes ka kontserniliikmetest majutus- ja tootlustus- ning tööstusettevõtete arv. Ainult elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtteid kuulus 2006. aastal kontsernidesse vähem kui eelmistel aastatel.

Kontsernide tööhõive

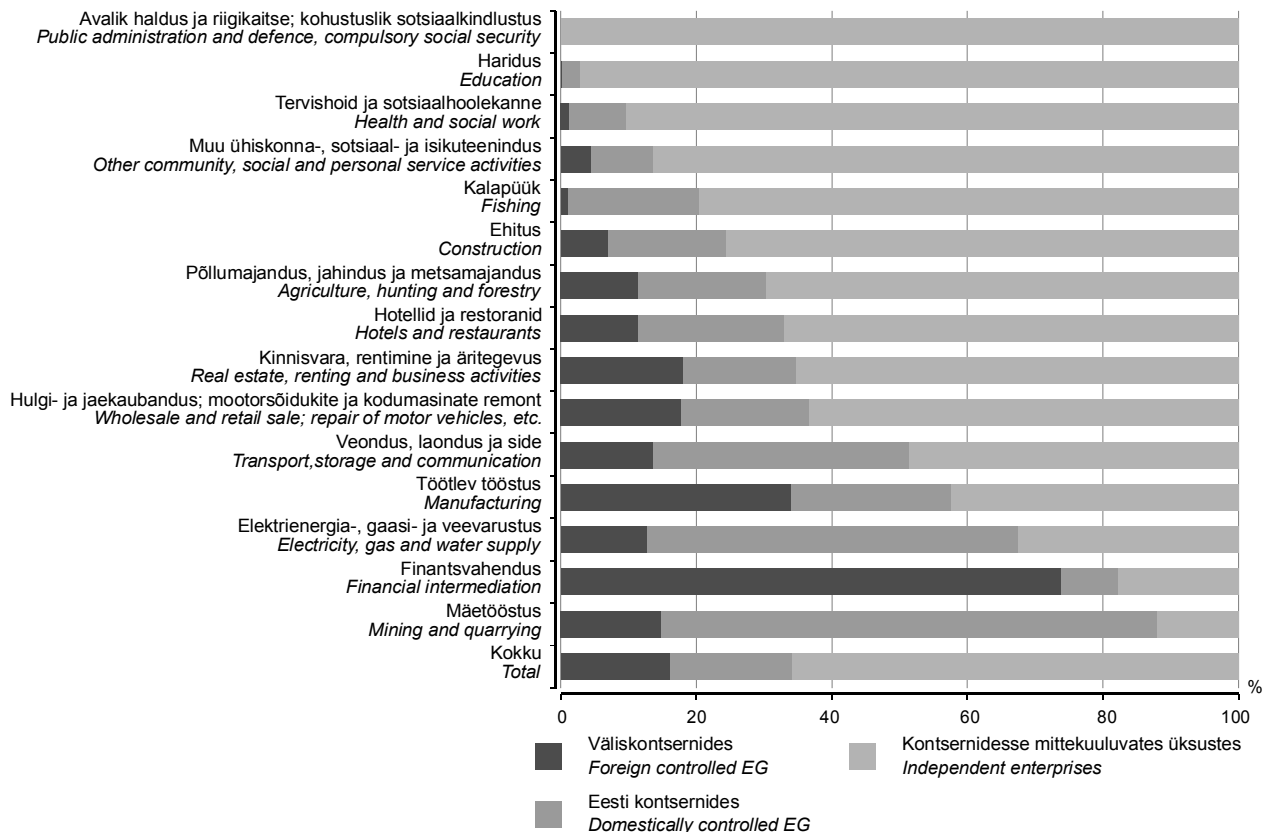
Kontsernide panus Eesti **tööhõivesse** on aastati stabiilselt märkimisväärne olnud — 34% kõigist tööga hõivatutest leidis rakendust kontserni kuulavas üksuses.

Tööstuses ja veonduses hõivatud inimestest töötas kontsernides üle poole. Eriti olulised tööandjad olid mäetööstuse, finantsvahenduse ja energeetika kontserniüksused, kus 2006. aastal oli kontsernides kõigist töötajaist vastavalt 88%, 82% ja 68%. Selle tingis asjaolu, et nimetatud tegevusaladel domineerisid suuremad kontsernide koosseisus tegutsenud ettevõtted. Näiteks töötas 2006. aastal pea 50% finantsvahenduse hõivatutest ühes kolmest suuremast Eestis tegutsevast pangast.

Üldine tööhõive ja kontsernides hõivatud töötajate arv kasvasid üsna sarnases tempos, kontsernides veidi kiiremini. Võrreldes 2005. aastaga toimusid 2006. aastal suuremad muutused ehitus- ja kinnisvarasfääris, kus ettevõtete arvu kiire kasvu tõttu suurenes tunduvalt ka töötajate arv. Seevastu hõivasid mäetööstuse, põllumajanduse ja energeetika valdkonna ettevõtted vaatamata uute üksuste lisandumisele endisest vähem inimesi. Nii mäetööstuse kui ka energeetika tegevusalal domineerinud suuremad tegijad on kahe aastaga oma isikkoosseisu vähendanud. Tööstusettevõtete arv on kasvanud neis rakendust leidnud inimeste arvust kiiremini.

Diagramm 1 Üksustes hõivatud töötajad tegevusala ja kontrolli tüübi järgi, 2006

Diagram 1 Persons employed in units by field of activity and type of control, 2006

Eesti kapitali kontrolli all olevate kontsernide koosseisus tegutsenud üksuste arvu kiire 20%-lise kasvu juures suurenes tööhõive neis aeglasemalt — 7%. Samal ajal suurenes nii väliskontsernide liikmete kui ka hõivatud inimeste arv võrdselt 5%.

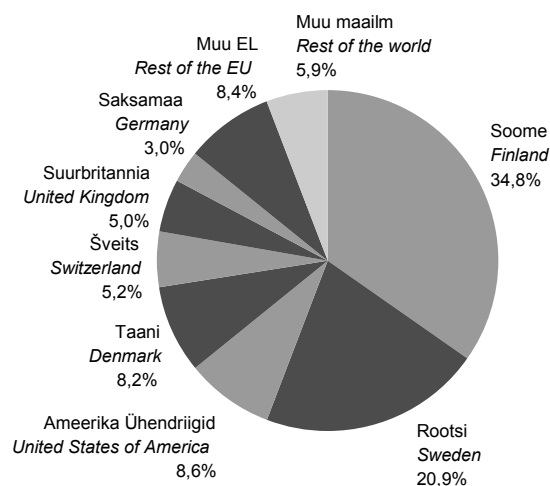
Juba teist aastat järjest soetasid Eesti ettevõtted aktiivselt uusi majutuse ja toitlustusega tegelevaid tütarettevõtteid. Eesti kapitali kontrolli all olevatesse kontsernidesse kuulus 2006. aastal kolmandik enam hotelle ja restorane ning neis töötas võrreldes 2005. aastaga 21% rohkem inimesi. Kahe aasta jooksul (2004–2006) kasvas kohalike ettevõttegruppide koosseisu kuuluvate majutus- ja toitlustusettevõtete arv enam kui poole võrra ning nende töötajate arv ligi kaks kolmandikku.

Keskmisest kiiremini kasvas tööhõive ka Eesti ettevõttegruppidesse kuuluvates kinnisvara, ehitus- ja kaubandusettevõtetes. Samas vähenes vaatamata ettevõtete arvu kasvule hõivatute arv Eesti kontsernides energeetikas, mäetööstuses ning finantsvahenduses. Kohaliku kapitali kontrolli all olevate tööstusettevõtete töötajate arv 2006. aastal küll veidi kasvas, kuid siiski ei küündinud see 2004. aasta tasemeni.

2006. aastal kasvas võrreldes 2005. aastaga veidi **väliskapitali mõju tööhõivele**. Suurim oli see finantsvahenduses, kus kõigist Eestis sel tegevusalal hõivatud isikutest töötas väliskontserni kuuluvas ettevõttes 74%. 2006. aastal hõivasid väliskontsernid kolmandiku tööstusettevõtete töötajatest. Võrreldes 2005. aastaga hõivasid väliskontsernid rohkem töötajaid kinnisvara ja ehituse tegevusalal. Kinnisvara valdkonnas on väliskontsernid töötajate arvu aasta-aastalt suurendanud ning kahe aastaga ulatus tööhõive juurdekasv isegi 56%-ni. Väliskontrolli all olevate kontsernide tööandja roll vähenes mäetööstuse, energeetika ning majutuse ja toitlustuse valdkonnas nii 2006. kui ka 2005. aastal.

Nagu eespool mainitud, on väliskontsernidel Eesti tööstuses oluline osa ning nende tähtsus on aasta-aastalt tõusnud. Väliskontsernide koosseisu kuuluvates tööstusettevõtetes kasvas hõivatute arv ajavahemikus 2004–2006 pidevalt. Samal ajal ei ole nii iseseisvalt kui ka Eesti kontsernides tegutsevad tööstusettevõtted uusi töökohti loonud.

Diagramm 2 **Hõivatud töötajad väliskontsernidesse kuuluvates tööstusettevõtetes riigi järgi, 2006**
Diagram 2 *Persons employed in manufacturing enterprises belonging to foreign controlled enterprise groups by country, 2006*

Tööstusharudest olid 2006. aastal välisinvesteeriijatele atraktiivsemad elektroonikatööstus ja elektriseadmete tootmine. Iga neljas neis valdkondades tegutsev ettevõtte kuulus väliskontserni ja et välisettevõtete kontrolli all oli enamus tegevusala suurettevõtetest, leidis neis rakendust vastavalt 91% ja 72% kõigist tööstusharus hõivatutest. Mõlema tegevusala olulisemad tööandjad olid Soome ettevõtted, kuid märkimata ei saa jätta ka Rootsi, Šveitsi ja Ameerika Ühendriikide ettevõtete tähtsust.

Sarnane oli olukord ka paberitööstuses, kus väliskapitali kontrolli all tegutses küll vaid väike osa ettevõtetest, kuid tervelt kaks kolmandikku kõigist tegevusalal hõivatutest leidis rakendust just väliskontsernides. Suuremad neist olid Hongkongi ja Ameerika Ühendriikide kapitali kontrolli all.

Eesti tekstiiltööstuses hõivatute tähtsamad tööandjad olid Rootsi kontsernid, mis pakkusid tööd kolmele neljandikule töötajaist. Tekstiilitootmisega tegelevaid suuretevõtteid oli ka Suurbritannia kontsernides.

Eesti kõrgeima tööhõivega tööstusharudes — puidu- ja toiduainetööstuses — hõivasid väliskontsernid 2006. aastal vastavalt 29% ja 36% kõigist töötajaist. Puidu- ja puittoodete tootmise valdkonnas on Eestisse tütarettevõtteid rajanud paljude välisriikide ettevõtted, tööhõive seisukohalt on neist tähtsamad Taani, Soome ja Ameerika Ühendriikide kontsernid. Toiduainetööstusesse investeerinud välisettevõtetest tuleb esile tuua Soome, Suurbritannia ja Rootsi ettevõtteid.

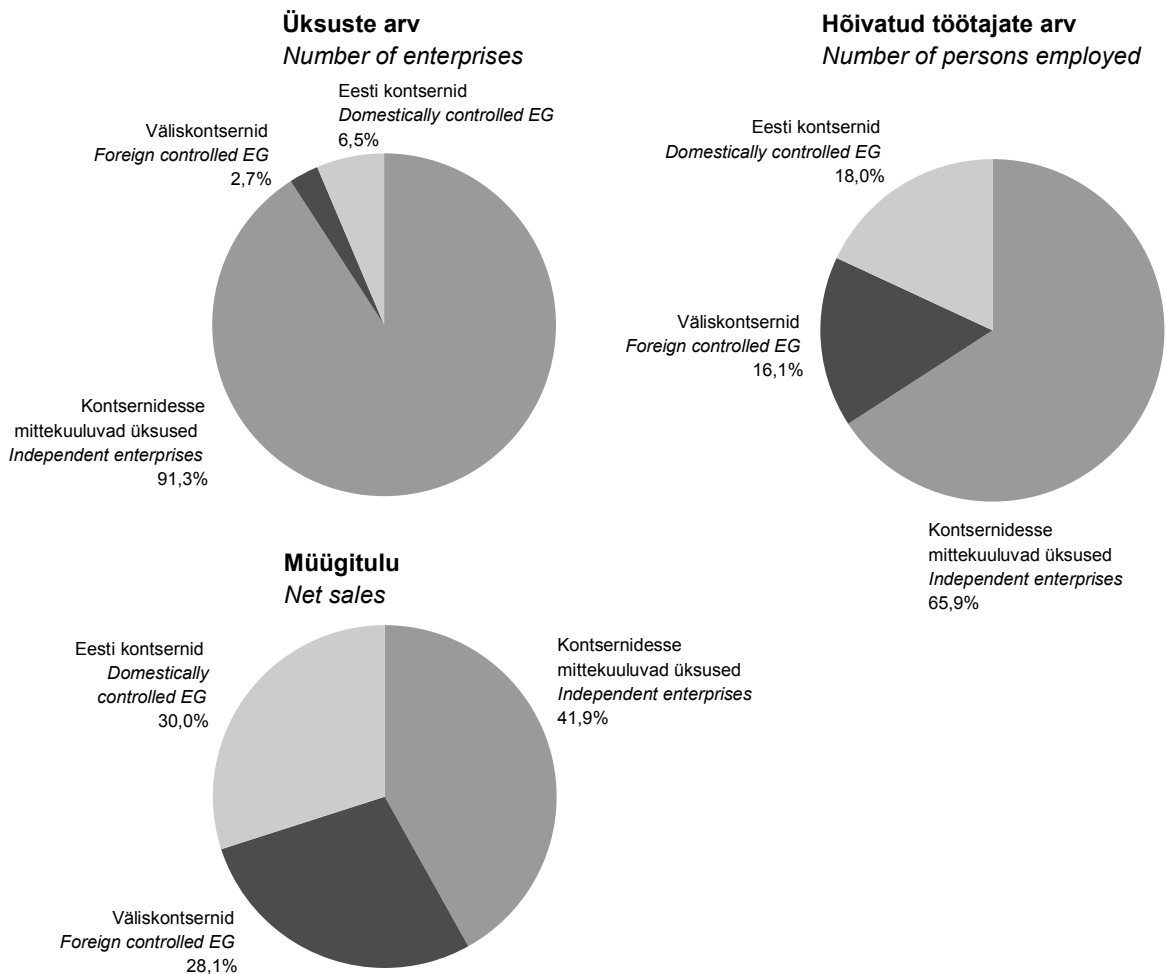
Suuri muudatusi kontsernide struktuuris ei olnud — kontsernidesse kuuluvate ettevõtete arv püsis 2006. aastal samal tasemel võrreldes eelmiste aastatega. Enamik ehk 83% Eestis tegutsenud kontsernidest oli lihtsa struktuuriga ja koosnes emaettevõttest ja ühest tütarettevõttest. 2005. aastal oli vähemalt viie aktiivse liikmeka gruppe 189 ehk 5,5% ning 2006. aastal 217 ehk 5,6%. 2005. aastal oli suuri ehk vähemalt 20 liikmeka ettevõttegruppe neli, neist kolm olid Eesti kapitali kontrolli all. 2006. aastal oli suuri gruppe juba viis, suurusgruppi lisandus veel üks Eesti kontsern.

Väliskontsernid

Alates taasiseseisvumisest on igati soodustatud välisinvesteeringuid Eestisse. Peale kapitali sissevoolu kaasneb sellega ka tehnoloogia ja teadmiste sissevool. Nii 2004. kui ka 2005. aastal oli **väliskontrolli all** 45% kontsernidest — vastavalt 1452 ja 1560 ettevõttegruppi. 2006. aastal oli väliskontsernide juurdekasv võrreldes Eesti kontsernidega aeglasem ja nende osatähtsus kahanes 43%-ni. Eestis tegutsevate välisgruppide arv oli 2006. aastal 1648.

Diagramm 3 **Eesti ja väliskontsernid ning kontsernidesse mittekuuluvad üksused arvu, hõivatute arvu ning müügitulu järgi, 2006**

Diagram 3 *Domestically and foreign controlled enterprise groups and independent enterprises by number of enterprises, persons employed and net sales, 2006*

2006. aastal kuulus väliskontsernide koosseisu 2234 ettevõtet — vähem kui 3% kõigist Eestis tegutsenud üksustest. Samal ajal andsid need ettevõtted 28% Eesti ettevõtete müügitulust ja hõivasid 16% tööturul olulist. See näitab, et välisettevõtte Eestis soetatud tütarettevõtte on Eesti kohalikul kapitalil põhinevast ettevõttest keskmiselt suurem ja kõrgema tootlikkusega^a.

2006. aastal töötas väliskontsernides kõigist kontsernides hõivatud isikutest 47%, kontsernide kogukäibes oli väliskontsernide osatähtsus 56%.

Eestis oli tütarettevõtteid 50 riigi kontsernil. 88% väliskontsernidest olid Euroopa päritoluga.

2005. aastal olid Eesti jaoks olulisemad kontsernide peasettevõtete asukohariigid Soome, Rootsi, Ameerika Ühendriigid, Saksamaa ja Suurbritannia. 2006. aastal riikide järjestus veidi muutus. 2004. aastal Eestis tegutsenud kontsernide arvu poolest kaheksandal kohal olnud Läti oli 2005. aastal kuuendal kohal. 2006. aastaks laiendas Läti oma ärihuvisid Eestis tunduvalt ning oli Saksamaa ees neljas, edestades arvukuselt nii Suurbritannia, Taani kui ka Hollandi kontserne. Läti kontsernide arv kasvas lühikese aja ehk kahe aastaga ligi 80%. Keskmisest enam on lisandunud ka Norra, Suurbritannia, Taani, Venemaa ja Leedu ettevõttegrupe. Soome kontsernide arv jäi 2004. aasta tasemele.

Viie Eestis enim kontserne kontrolliva riigi — Soome, Rootsi, USA, Läti ja Saksamaa — kontsernides töötas kokku kaks kolmandikku väliskontsernides hõivatutest.

Tänu geograafilisele lähedusele ja ajaloolistele sidemetele tulid esimesed välisinvesteeringud pärast taasiseseisvumist Eestisse Soomest ja Rootsist. Meie põhjanaabritel on oluline roll Eesti ettevõtluses praegugi. Ligi pool väliskontsernidest olid Skandinaavia riikide omad. Kõige rohkem oli Soome kontserne — need hõlmasid kõigist välisgruppidest kolmandiku. Soomele järgnes Eesti teine oluline majanduspartner Rootsi, Ameerika Ühendriigid olid kolmandal kohal.

Kõigist väliskontsernides hõivatutest leidis Soome ja Rootsi kontsernides rakendust 54%. Hoolimata Ameerika Ühendriikide ja Läti kontsernide üsna suurest esindatusest jäi nende panus kontsernide tööhõivesse tagasihoidlikuks — vastavalt 6% ja 2%. Samal ajal andsid Suurbritannia kontsernid tööd 8%-le ja Taani kontsernid 7%-le väliskontsernide töötajast.

Rootsi kontserne oli küll vähem, kuid need olid Soome kontsernidest keskmiselt suuremad nii töötajate arvu kui ka käibe poolest. Soome kontsernidest olid keskmiselt suuremad ka Šveitsi kapitali kontrolli all olevad ettevõttegrupid. Töötajate arvu järgi olid kümne kõige suurema väliskontserni hulgas viis Rootsi, kaks Soome ja üks Suurbritannia kontsern.

Eestis tegutsevatest väliskontsernidest oli pea iga kolmanda põhitegevusala hulgi-kaubandus. Valdavalt olid need kontsernid, kuhu kuulus vaid üks kohalikul turul kontserni toodetavat kaupa või teenust tutvustav ja müüv Eesti ettevõtte. Vaatamata selliste kontsernide rohkusele pakkusid need tööd vaid 7% välisgruppides hõivatuid ja osatähtsus oli müügitulust 16%.

Märksa olulisem tööandjaroll oli tööstuses tegutsevatel väliskontsernidel. 2006. aastal andsid 345 kontserni tööd pea pooltele väliskontsernides hõivatutele, need andsid ka neljandiku väliskontsernidesse kuuluvate Eesti ettevõtete müügitulust.

Soome kontsernide olulisemad tegevusalad olid toiduaine-, elektroonikatööstus ning jae- ja hulgi-kaubandus. Suuremad Rootsi kontsernid tegutsesid tekstiilitööstuses, jaekaubanduses ning telekommunikatsiooni ja finantsvahenduse valdkonnas.

^a Siin tootlikkus = müügitulu hõivatud töötaja kohta.

Tabel 3 Väliskontsernide arv riigi järgi, 2004–2006
 Table 3 Foreign controlled enterprise groups by country, 2004–2006

Regioon / Riik	Väliskontsernid 2004 <i>Foreign controlled EG 2004</i>		Väliskontsernid 2005 <i>Foreign controlled EG 2005</i>		Väliskontsernid 2006 <i>Foreign controlled EG 2006</i>		Region / Country
	Kontsernide arv	%	Kontsernide arv	%	Kontsernide arv	%	
	<i>Number of EG</i>	<i>Proportion, %</i>	<i>Number of EG</i>	<i>Proportion, %</i>	<i>Number of EG</i>	<i>Proportion, %</i>	
Euroopa	1 258	86,6	1 361	87,2	1 452	88,1	Europe
Soome	492	33,9	499	32,0	492	29,9	Finland
Rootsi	213	14,7	234	15,0	243	14,7	Sweden
Läti	51	3,5	74	4,7	91	5,5	Latvia
Saksamaa	77	5,3	83	5,3	86	5,2	Germany
Suurbritannia	60	4,1	75	4,8	83	5,0	United Kingdom
Taani	61	4,2	65	4,2	71	4,3	Denmark
Holland	66	4,5	64	4,1	66	4,0	Netherlands
Leedu	35	2,4	44	2,8	48	2,9	Lithuania
Norra	46	3,2	50	3,2	64	3,9	Norway
Šveits	25	1,7	26	1,7	27	1,6	Switzerland
Venemaa	19	1,3	19	1,2	26	1,6	Russian Federation
Muud	113	7,8	128	8,2	155	9,4	Other
Ameerika Ühendriigid	117	8,1	114	7,3	118	7,2	United States of America
Muu maailm	77	5,3	85	5,4	78	4,7	Rest of the world
KOKKU	1 452	100	1 560	100	1 648	100,0	TOTAL

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS ETTEVÖTTES

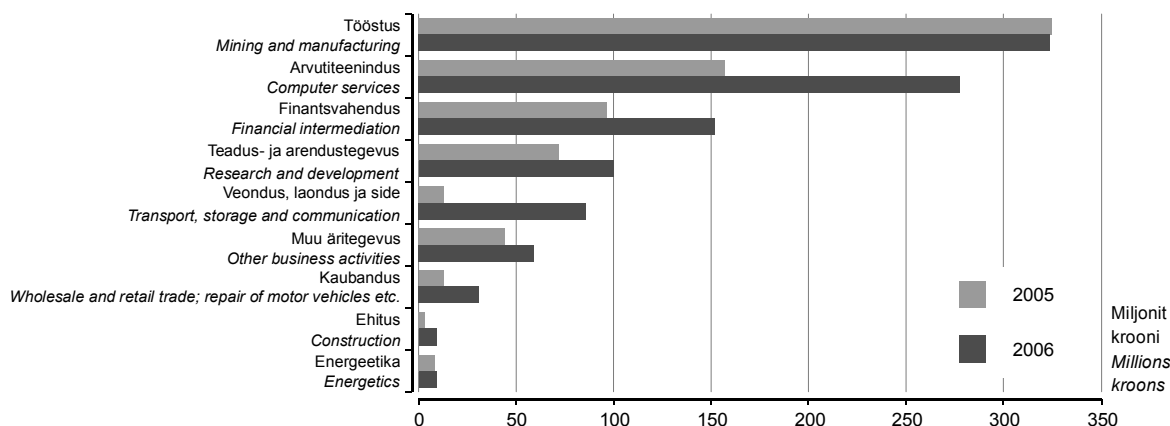
Eesti ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kulutused olid 2006. aastal esimest korda üle miljardi krooni. Kulutused kasvasid kiiresti ja kolme eelmise aastaga samas tempos.

2006. aastal kulutasid ettevõtted ettevõttesisesele (ettevõtte enda tööjõuga tehtud) teadus- ja arendustegevusele (T&A) miljard krooni ehk 2005. aastaga võrreldes kasvasid T&A kulutused 43%. T&A kasvu mõjutasid enim arvuti-, side- ja telekommunikatsiooni teenindus ning puhastatud naftatoodete tootjad (põlevkivitöötledjad). Need kolm tegevusala hõlmasid kogu 2006. aasta T&A kulutustest üle nelja viiendiku. Uus tehnoloogia ei pea olema oma ettevõttes välja töötatud, selle võib tellida teiselt ettevõttelt, teadusasutuselt või kõrgemalt õppeasutuselt (ettevõttevälised T&A kulutused). Väljaspoolt ettevõtet telliti arendus- ja uurimistöid üle 137 miljoni krooni eest ehk 44% rohkem kui 2005. aastal.

Eesti ettevõtlussektori teadus- ja arendustegevuse andmeid kogutakse 1998. aastast. 2006. ja 1998. aasta T&A kulutusi võrreldes selgus, et arendustegevuse kulutused on arvuti-teeninduses ligi viiskümmend ja metalltoodete- ning elektri- ja optikaseadmete tootmises ligi nelikümmend korda kasvanud. Ehitusettevõtetes investeeriti aastatel 1998–2006 arendustegevusse väga erinevalt — ühel aastal olid T&A kulutused minimaalsed, järgmisel aga palju suuremad, viimasel kahel aastal kasvasid T&A kulutused mõõdukalt. Aastate 1998–2006 T&A kulutusi võrreldes selgub, et aasta-aastalt on kulutusi stabiilselt suurendanud arvuti-teenust pakuvad ja teadus- ja arendustegevusele spetsialiseerunud ettevõtted. Selle tingis viimastel aastatel kiirelt arenenud uute teenuste rakendamine info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogias.

2006. aastal investeeriti tootmiskulude kokkuhoiu ja tootekadude vähendamise katseprojektidesse ning töötati välja uued tehnoloogiad vähendamaks kahjulikku keskkonnamõju. Jätkus uue põlvkonna sideainete arendustöö, et toota dekoratiivvärve — turule tulid uuel sideainel põhinevad eksklusiivtooted. Parandati põlevkivi kvaliteeti, täiustati tehnoloogilisi protsesse vähendamaks kahjulikku mõju keskkonnale. Samuti arendati püsिमagnetitega tuulegeneraatorite prototüüpe ja kõrgtehnoloogilisi komponente ehk pooljuhtmaterjalist kiipe elektroonikatööstuse rakenduste tarvis. Arendati ettevõtete geo-Infoalahenduste tarkvara baaspakette ja süsteeme. Need võimaldavad kiiret andmesidet, videokõnet ja teleklippide ning -otsesaadete vaatamist mobiilis, edendati piletisüsteemi tarkvaraarendust, pangandus panustas infotehnoloogia- ja elektrooniliste toodete arendusesse. Nii Eestis kui ka välisriikides loodi uued nüüdisaegsel tehnoloogial rajanevad avaliku sektori infosüsteemid. Investeeriti biotehnoloogilisse tootearendusse, et töötada välja uued vähiravimid, arendati vähkkasvajate diagnoosimise võimalusi ja kliiniliste uuringute tarkvara, mis lubab inimestele paremat tervist ja pikemat eluiga.

Diagramm 1 Teadus- ja arendustegevuse kulutused tegevusala järgi, 2005–2006
Diagram 1 R&D expenditure by kind of activity, 2005–2006

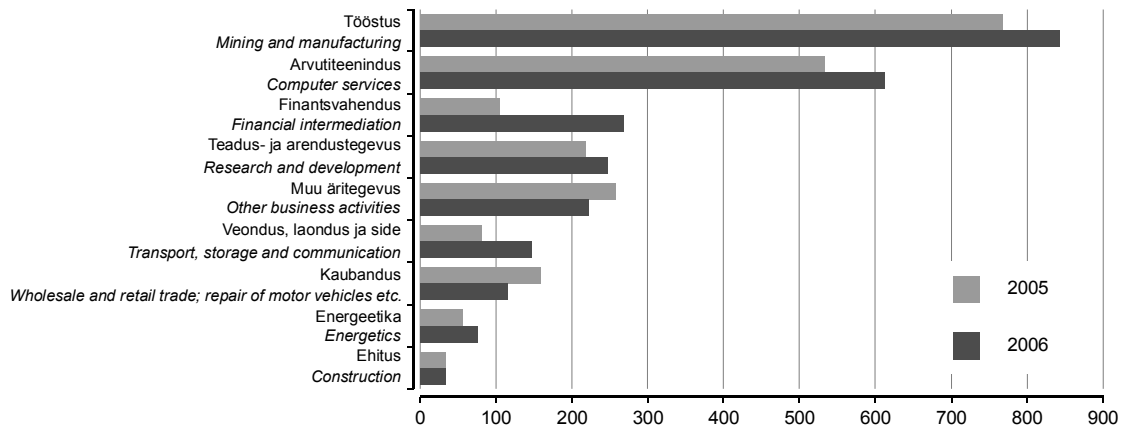
Arendustegevusega tegelevad inimesed on tähtsaim strateegiline ressurss uute teadmiste ja oskuste rakendamisel ettevõtluses. Ettevõtlussektoris suurenes T&A-ga tegelevate töötajate arv aastatel 1998–2006 üle kolme korra. Teadus- ja arendustööga tegeles 2006. aastal 2586 töötajat, 2005. aastal oli 337 töötajat vähem. Arendustegevusega seotud töötajate osatähtsus on kõigi ettevõtlustöötajate hulgas 1998. aastaga võrreldes järjepidevalt suurenenud. 2006. aastal kulutati ettevõtlussektoris 1000 töötaja kohta T&A-le 3,6 täistööaastat, 1998. aastal 1,1 täistööaastat.

2006. aastal olid teadlaste ja inseneride T&A-le kulutatud tööaastad 54% kõigist T&A töötajate tööaastatest, tehnikute omad üle neljandiku, ülejäänud jäi abipersonali arvele.

Teadlaste-inseneride, tehnikute ja abipersonali osatähtsus oli T&A töötajate hulgas aastatel 1998–2005 peagu muutumatu, kuid aastal 2006 vähenes veidi teadlaste-inseneride osatähtsus, tehnikute ning abipersonali oma suurenes.

T&A töötajate haridustase on aasta-aastalt tõusnud eelkõige tänu kõrghariduse ning magistrikraadiga töötajatele. Teadlastest-inseneridest oli doktori- või magistrikraad 2002. aastal igal viiendal, alates 2003. igal neljandal, kuid 2006. aastal igal kolmandal. Teadlaskonna haridustase on pisut tõusnud doktori- ja magistrikraadiga meesteadlaste-inseneride tõttu, kelle osatähtsus suureneb iga aastaga.

Diagramm 2 **Teadus- ja arendustegevuse töötajad tegevusala järgi, 2005–2006**
Diagram 2 *R&D personnel by kind of activity, 2005–2006*

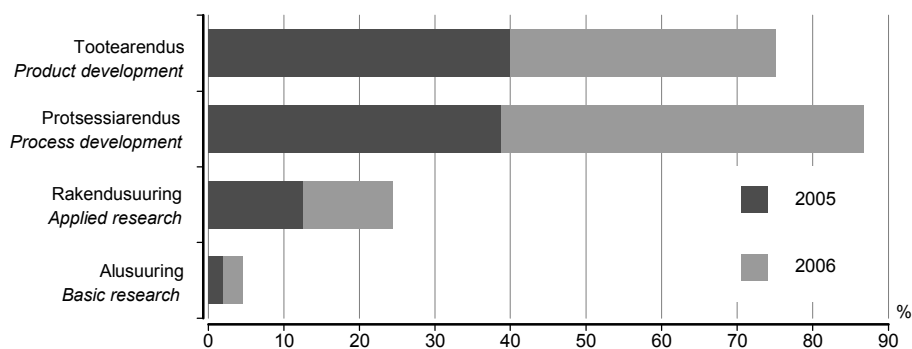

T&A suurim kuluartikkel on tööjõukulud. Nende osatähtsus vähenes kuni 2002. aastani, kuid alates 2002. aastast suurenes veidi. Tööjõukulude osatähtsuse suurenemist seletab arendustegevusega tegelenud töötajate arvu ja keskmise palga kasv. Teadus- ja arendusprojektide rakendamiseks vajaliku materjali kulu hõlmas 2006. aastal kõikidest T&A-le tehtud kulutustest peagu kaheksandiku ja selle osatähtsus kasvas veidi võrreldes eelmise aastaga. Materjalikulu suurenemise põhjustas arendustööde kasv materjalimahukates valdkondades — puhastatud naftatoodete ning meditsiinitehnika, optikariistade ja täppisinstrumentide tootmises. Seadmete, aparatuuri ja transpordivahendite soetamiseks kulutati 2006. aastal kogu T&A investeeringutest ligi kaheksandik, 2005. aastal ligi viiendik.

Teadus- ja arendustegevuse liigi järgi kulutati ettevõtlussektoris 2006. aastal eelmistega sarnaselt üle kolmveerandi T&A rahast toote- ja protsessiarendusele. 2005. aastaga võrreldes tootearendus veidi vähenes, protsessiarenduse osatähtsus suurenes ning rakendus- ja alusuuringute osatähtsus jäi samale tasemele. Rakendusuuringutele kulutati 2006. aastal 12%, alusuuringutele minimaalselt — vaid 3%.

Alusuuringuid tehti ettevõtetes, kus uuriti uue põlvkonna vähiravimite väljatöötamist ja vähkkasvajate diagnoosimise võimalusi ning arendati piima biotehnoloogilisi tootmis- ja töötlemistehnoloogiaid, et suurendada Eesti rahva vastupanuvõimet mitmesugustele infektsioonidele. Samuti uuriti uudseid nanotehnoloogial baseeruvaid mõtteseadeid, mis võimaldavad efektiivsemalt ja täpsemini kindlaks teha materjalide struktuurilisi ja pinnakatte omadusi.

Diagramm 3 **T&A kulutused liigi järgi, 2005—2006**
 Diagram 3 *Expenditure on R&D by kind of R&D activity, 2005–2006*

Olulisemad rakendusuuringud tehti arvutiteeninduses, kus jätkati originaaltarkvara väljatöötamist, biotehnoloogia valdkonnas tegeleti biokeemiliste, molekulaar- ja rakubioloogiliste toodete arendamisega, meditsiinis arendati uue põlvkonna vähiravimite väljatöötamist ja kasvajate diagnoosimise võimalusi.

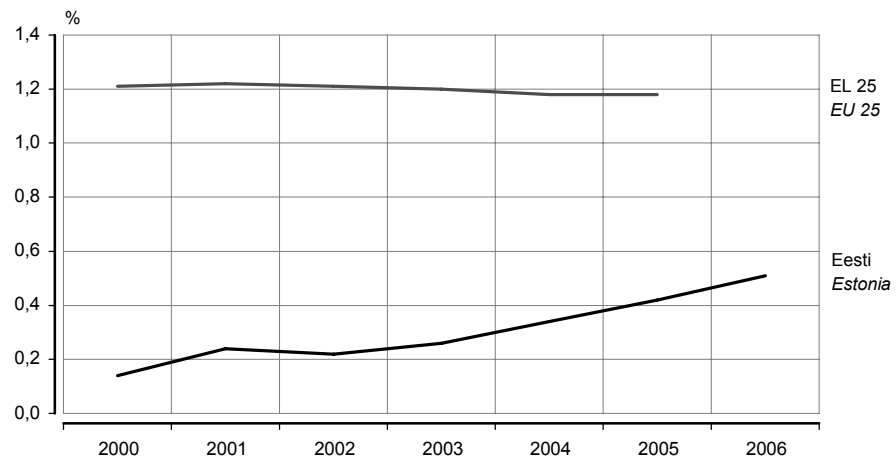
Suurima mahuga oli toote- ja protsessitäiustamine panganduses ja arvutiteeninduses, kus arvutiteenindajad olid aktiivsed tootearendajad, aga mitte protsessiuuendajad — finantsvahendajate olukord oli vastupidine. Toote- ja protsessiarenduses pakuti uut mobiil-ID teenust, mis võimaldab inimesel oma isikut mobiili vahendusel tõendada ning anda digiallkirja ja soodustab turvalist e-teenuse kasutamist. Mobiil-ID on Eestile oluline, sellega oleme maailmas esimeste seas. Juba praegu on maailma eri riikide, eeskätt Euroopa ekspertide huvi teenuse vastu suur.

Jõukates Euroopa riikides hõlmavad ettevõtlussektori kulutused kogu teaduskulutustest üle poole. Näiteks Soomes ja Rootsis on ettevõtluse kulutused riigi teadus- ja arenduskulutustest ligi kolmveerand. Kahjuks ei kuulu Eesti objektiivsetel põhjustel massiliselt uusi tehnoloogiaid väljatöötavate riikide hulka, kuid suudab õnneks mujal väljatöötatud tehnoloogiaid kohandada ja arendada, et neid oma tootmises rakendada. Eestis oli 2006. aastal ettevõtlussektori osatähtsus üle kahe viiendiku. Ettevõtlussektori osatähtsus on viimastel aastatel kasvanud: 1998. aastal oli nimetatud näitarv vaid viiendik.

Ettevõtluse arengutaseme olulisemaid näitajaid riikide võrdluses on T&A kulutuste osatähtsus sisemajanduse koguproduktis (SKP). Kulutused T&A-le näitavad, kui tähtsaks ühes või teises riigis seda valdkonda peetakse ja millises arengufaasis riik on. Majanduslikult arenenud riigid kulutavad T&A-le üle kahe protsendi SKP-st.

2006. aastal kulutas Eesti ettevõtlus sisemajanduse kogutoodangust teaduse ja arenduse tarbeks 0,5%, 2005. aastal vaid 0,4%, s.o Euroopa Liidu näitajast ligi kolm korda vähem. Euroopa Liidus on väga erineva T&A intensiivsusega riike: suurim on see Rootsil (2,9%) ja Soomel (2,4%). Selles arvestuses tuleb esile tõsta ka Saksamaad, Taanit, Austriat, kus vastavad kulutused ületasid 1,5% taseme SKP suhtes. Riikide edetabeli teise poolde jäävad riigid, kus arendustegevuse kulutused ettevõtluses on alla 0,5% SKPst. Selles grupis on kõik uued EL liikmesriigid, sealhulgas ka Eesti ning EL vana liikmesriik Portugal.

Diagramm 4 **Ettevõtete T&A kulutused SKP-s, 2000–2006**
 Diagram 4 *Share of enterprises' R&D expenditure in GDP, 2000–2005*

INFOTEHNOLOOGIA ETTEVÖTTES

2007. aastal oli Interneti-ühendus 99%-l arvutit kasutavatest ettevõtetest, peamiselt püsiühendus.

Statistikaamet uurib infotehnoloogia kasutamist ettevõtetes 2001. aastast. Kõigis Euroopa Liidu riikides korraldatakse uuringuid ühtse metoodika alusel. Vaatlus hõlmab 10 ja enama hõivatuga ettevõtteid. Eestis on vaatluse all olevate tegevusalade hulka kohaliku tarbija huvides aasta-aastalt suurendatud — 2006. aastast on vaatlusega kaetud kõik tegevusalad.

Igapäevatoos kasutas arvuteid 94% ettevõtetest. Ettevõttes oli keskmiselt 16 arvutit, neist 15 Interneti-ühendusega. See tähendab, et keskmiselt oli igas vähemalt 10 töötajaga ettevõttes üks arvuti kolme tööga hõivatule kohta, vähemalt kord nädalas kasutas arvutit neli tööga hõivatut kümnest. Kõige rohkem arvuteid oli finantsvahendusettevõtetes — keskmiselt 140 ning elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse tegevusalal — keskmiselt 38. Finantsvahendusettevõtetes on suur arvutite vajadus tingitud sellest, et tööiseloomu tõttu kasutasid peagu kõik töötajad oma töös arvutit. 2007. aastal oli finantsvahendusettevõtteid rohkem kui 2006. aastal, peamiselt väiksemaid ja seetõttu oli ka keskmine arvutite arv ettevõttes väiksem. Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse ettevõtetes kasutasid arvutit vähemalt kord nädalas pooled töötajad.

Tabel 1 Arvutid ettevõtte tegevusala järgi, 2006–2007
Tabel 1 Computers in enterprises by economic activity, 2006–2007

Tegevusala	Keskmine arvutite arv ettevõttes		Interneti-ühendusega arvutid, %		Economic activity
	Average number of computers		Percentage of computers with Internet connection, %		
	2006	2007	2006	2007	
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	3,5	4,2	88,0	88,1	Agriculture, hunting and forestry
Kalapüük	3,2	3,4	75,0	81,1	Fishing
Mäetööstus	12,4	15,5	96,5	96,5	Mining and quarrying
Töötlev tööstus	13,0	14,5	88,8	92,3	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	35,3	38,4	97,1	97,3	Electricity, gas and water supply
Ehitus	7,2	7,3	94,3	93,8	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus	14,2	16,8	88,4	89,9	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, etc.
Hotellid ja restoranid	5,6	6,0	82,8	88,0	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	19,2	21,7	93,3	96,2	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	147,6	140,2	99,2	98,2	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	17,6	21,5	92,4	91,9	Real estate, renting and business activities
Haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, muu teenindus	17,3	18,7	90,6	92,9	Education, health and social work, other community, business and personal service activities

Tabel 2 Arvutid ettevõtte suuruse järgi, 2006–2007
Tabel 2 Computers in enterprises by size groups, 2006–2007

Hõivatute arv	Keskmine arvutite arv ettevõttes		Interneti-ühendusega arvutid, %	
	Average number of computers		Percentage of computers with Internet connection, %	
Number of persons employed	2006	2007	2006	2007
10–19	4,8	5,5	91,9	93,6
20–49	9,6	10,7	92,9	94,0
50–99	22,5	23,7	88,3	88,6
100–249	42,7	48,2	92,4	94,2
250+	189,3	208,8	90,5	92,6
KOKKU TOTAL 10+	14,3	16,3	91,2	92,7

Interneti kasutamine

Peagu kõigil arvuteid kasutavatel ettevõtetel oli ka Interneti-ühendus, enamikul neist püsiühendus. Püsiühendused võimaldavad sissehelistamisteenusega Interneti-ühendusest tunduvalt kiiremat andmevahetust. Endiselt vajas enim ettevõtteid Internetti panga- ja

finantsteenusteks. Levinuim Interneti-ühenduse liik oli ADSL- ja SDSL-püsiühendus, mida kasutas seitse ettevõtet kümnest, muid püsiühenduse liike, nagu kaabel-TV, liisitud liinid jne kasutas kaks ettevõtet kümnest. Teisi Interneti-ühenduse liike (sissehelistamine, ISDN, mobiilne ühendus) kasutati vähem ja kombineeritult püsiühendusega.

Tabel 3 Interneti-ühenduse liik ettevõtte suuruse järgi, jaanuar 2007^a

Table 3 Type of Internet connection by size groups of enterprises, January 2007^a

(protsenti Interneti-ühendusega ettevõtetest — percentage among enterprises with Internet connection)

Höivatute arv Number of persons employed	Sissehelistamis- teenus Traditional modem	ISDN	xDSL (ADSL, SDSL jne, etc.)	Muu püsiühendus (kaabel-TV jne) Other fixed Internet connection (cable, etc.)	Juhtmeta ühendus Wireless connection
10–19	12,2	15,0	63,8	20,5	10,9
20–49	7,6	18,2	68,1	19,9	13,7
50–99	6,9	17,0	73,5	22,5	19,8
100–249	8,1	16,7	75,0	31,4	24,1
250+	7,9	15,3	76,3	44,1	42,9
KOKKU TOTAL 10+	9,8	16,4	67,2	21,7	14,3

Tabel 4 Interneti-ühenduse liik ettevõtte tegevusala järgi, jaanuar 2007^a

Table 4 Type of Internet connection by economic activity, January 2007^a

(protsenti Interneti-ühendusega ettevõtetest — percentage among enterprises with Internet connection)

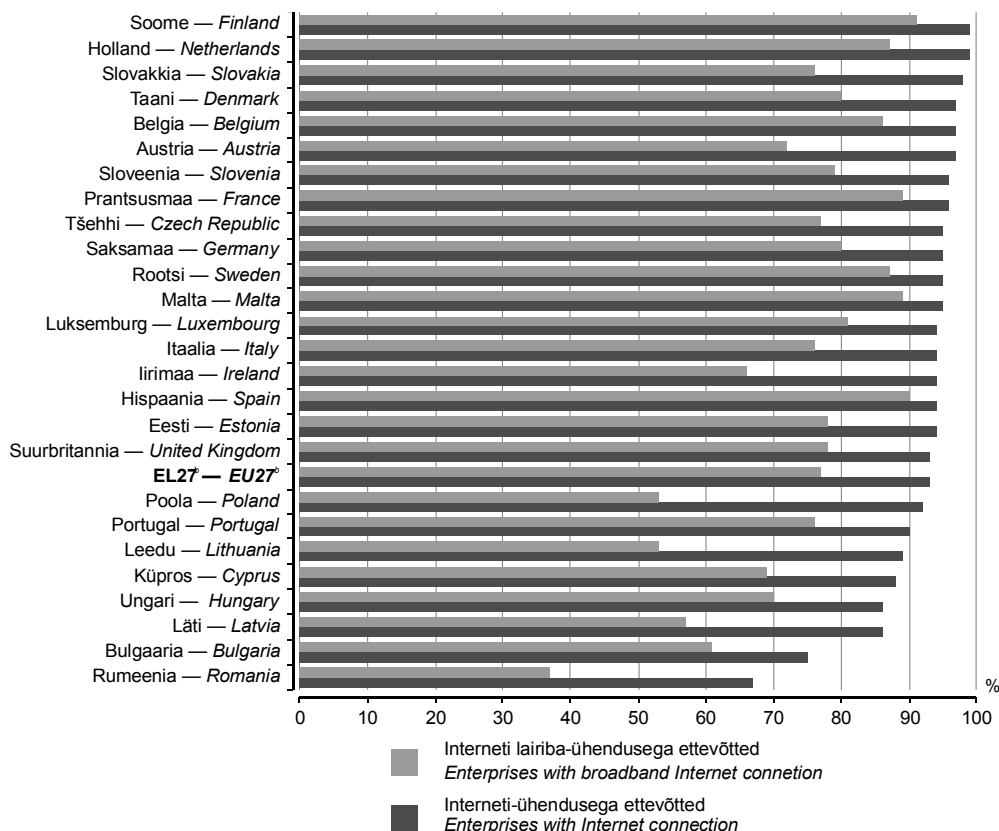
Tegevusala Economic activity	Sissehelistamis- teenus Traditional modem	ISDN	xDSL (ADSL, SDSL jne, etc.)	Muu püsiühendus (kaabel-TV jne) Other fixed Internet connection (cable, etc.)	Juhtmeta ühendus Wireless connection
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus Agriculture, hunting and forestry	9,3	7,6	69,4	20,7	4,0
Kalapüük Fishing	34,1	0,0	63,6	19,3	6,8
Mäetööstus Mining and quarrying	12,5	23,2	54,6	23,5	5,0
Töötlev tööstus Manufacturing	11,2	16,9	67,9	16,5	11,7
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus Electricity, gas and water supply	6,0	15,3	75,5	25,3	12,6
Ehitus Construction	9,0	13,8	67,8	19,5	11,8
Hulgi- ja jaekaubandus Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, etc.	9,7	20,2	70,3	22,5	17,8
Hotellid ja restoranid Hotels and restaurants	16,0	18,2	61,5	24,2	10,1
Veondus, laondus ja side Transport, storage and communication	6,6	13,8	66,7	23,0	20,5
Finantsvahendus Financial intermediation	4,7	17,9	60,4	57,3	22,3
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus Real estate, renting and business activities	6,9	16,0	63,7	26,7	20,9
Haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, muu teenindus Education, health and social work, other community, business and personal service activities	11,2	14,8	62,6	26,6	7,8

^a Ühel ettevõttel võib olla mitu Interneti-ühenduse liiki.

^a One enterprise may have many types of Internet connection.

Euroopa Liidu 27 liikmesriigi ettevõtetest oli Interneti-ühendus 93%-l, neist 83%-l püsiühendus. Interneti-ühendusega ettevõtete osatähtsus oli kõige suurem Soomes ja Hollandis (99%) ning Slovakkias (98%). Interneti-ühendusega ettevõtete hulgas oli püsiühenduse kasutajate osatähtsus suurim Hispaanias (95%), Maltal (94%) ja Prantsusmaal (93%). Eesti ettevõtetest oli Euroopa Liiduga võrreldavate tegevusalade hulgas Interneti-ühendus 94%-l, neist 83%-l püsiühendus.

Diagramm 1 **Interneti kasutamine Euroopa Liidu riikides, jaanuar 2007^a**
 Diagram 1 **Use of Internet in EU Member States, January 2007^a**

^a Eurostati vaatlusega on kaetud järgmised tegevusalad: töttlev tööstus; ehitus; hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont; hotellid ja restoranid; veendus, laendus ja side; kinnisvara, rentimine ja äritegevus; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

^b EL27 — Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Suurbritannia, Taani, Tšehhi, Ungari. Kreeka kohta andmed puuduvad.

^a Eurostat survey covers the following economic activities: manufacturing; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods; hotels and restaurants; transport, storage and communication; real estate, renting and business activities; other community, social and personal service activities.

^b EU27 — Austria, Belgium, Bulgaria, Czech Republic, Cyprus, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, United Kingdom. Data on Greece are missing.

Allikas: Eurostat.

Source: Eurostat.

Avaliku sektori veebisaitidel pakutavat ja saitide tehnilisi lahendusi arendatakse pidevalt. 2006. aastal kasutasid ettevõtted aktiivselt avaliku sektori pakutavaid e-suhtluse võimalusi. Avaliku sektori veebikülgedel sai infot kaheksa ettevõtet kümnest, enamik neist laadis sealt alla blankette. Neid tagastas Interneti kaudu kuus ettevõtet kümnest. Eesti ettevõtted kasutavad Internetti avaliku sektoriga suhtlemiseks EL keskmisest aktiivsemalt.

Veebilehekülg

Oma firmat tutvustav veebisait oli kuuel ettevõttel kümnest. Enamasti tutvustati seal oma tooteid ja teenuseid (92%), pakuti juurdepääsu tootekataloogidele ja hinnakirjadele (47%) ning osutati müügijärgset teenindust (26%). E-kaubanduse keskkonda pakkus oma veebisaidil iga kümnes sait omav ettevõtte. Suuremate ettevõtete hulgas oli veebilehega ettevõtteid rohkem kui väiksemate seas. Tegevusala järgi oli veebileht kõige sagedamini finantsvahendusettevõtetel. Järgnesid hotellid ja restoranid — veebileht oli kolmveerandil ettevõtetest. Kalapüügi ettevõtete hulgas oli veebilehti kõige vähem — vaid igal kahekümne teisel.

Diagramm 2 **Veebilehekülje olemasolu ettevõtte suuruse järgi, jaanuar 2007**
 Diagram 2 *Enterprises having web sites by size groups of enterprises, January 2007*

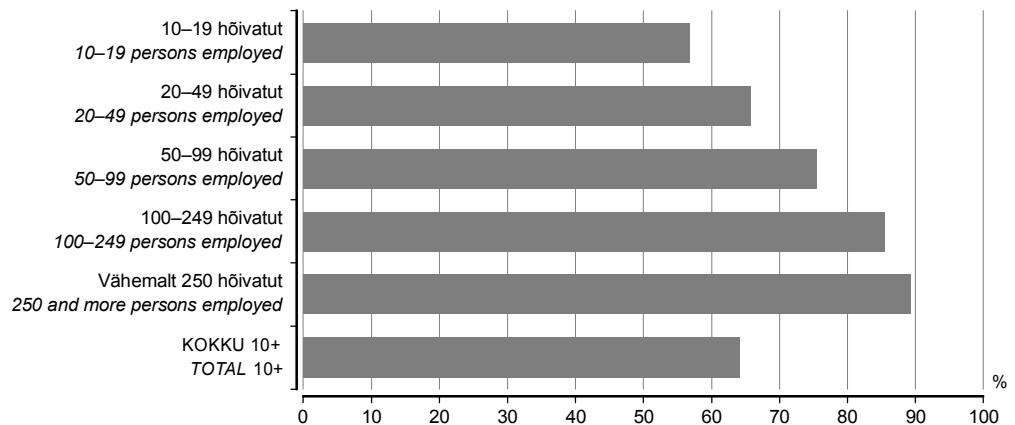
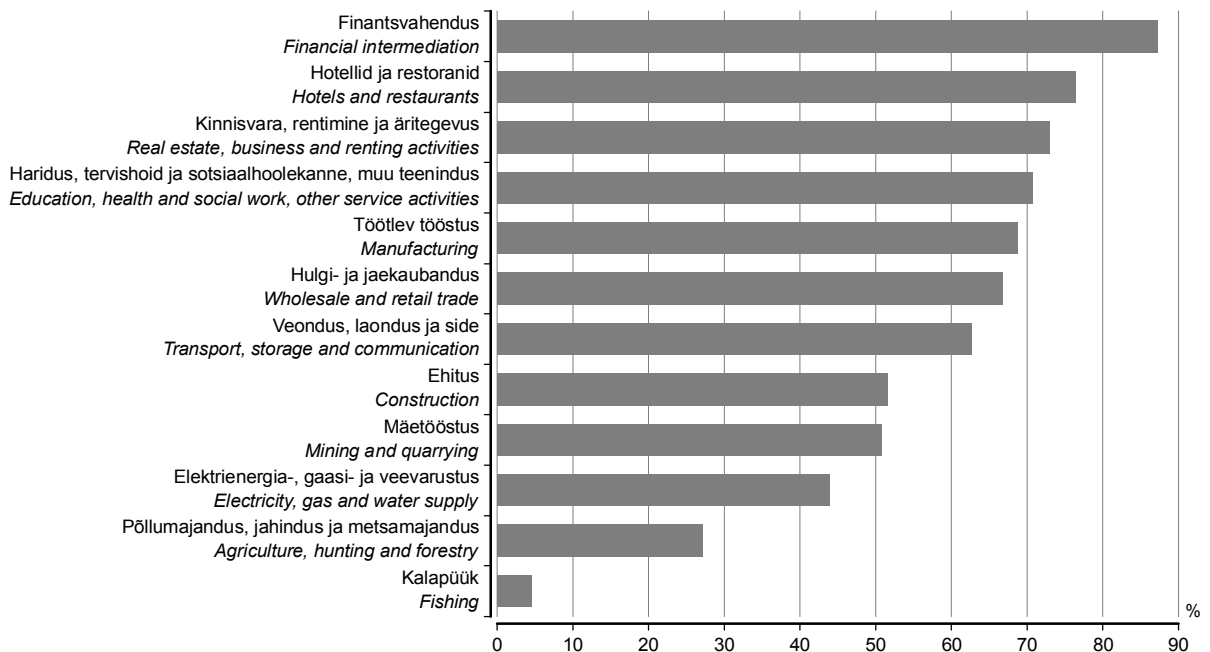

Diagramm 3 **Veebilehekülje olemasolu tegevusala järgi, jaanuar 2007**
 Diagram 3 *Enterprises having web sites by economic activity, January 2007*

Haldustarkvara kasutamine ja e-arved

2007. aastal uuris Statistikaamet ka haldustarkvara kasutamist ettevõtetes ja e-arvete levikut. Ettevõtte ressursside planeerimise lahendused võimaldavad integreeritult hallata olulisi ärikomponente, nagu tooteplaneerimine, varustamine, laoseis, turustamine, kliendihaldus, tellimuste täitmine jne. Ressursihaldustarkvara kasutas keskmiselt iga üheksas arvuteid kasutav ettevõtte, 100 ja enama hõivatuga ettevõtete seas aga iga kolmas. Kliendihaldustarkvara võimaldab ettevõttel planeerida müügieelset ja -järgset tegevust ning koguda, töödelda ja analüüsida kliendiga seotud infot. Kliendisuhete haldamise tarkvara kasutas keskmiselt iga seitsmes ettevõtte, 100 ja enama hõivatuga ettevõtete hulgas aga iga neljas. Automaattöötlust võimaldavaid digitaalseid e-arveid oli saanud iga neljas Internetiühendusega ettevõtte, seevastu vaid pool neist oli e-arveid välja saatnud.

Tabel 5 Haldustarkvara ja e-arvete kasutamine ettevõtte suuruse järgi, jaanuar 2007

 Table 5 Enterprises using of management software and e-invoices by size groups, January 2007
 (protsenti ettevõtetest — percentage among enterprises)

Hõivatute arv <i>Number of persons employed</i>	Ressursihaldus- tarkvara ERP <i>ERP software</i>	Kliendisuhete halduse tarkvara CRM <i>CRM software</i>	E-arveid saanud ettevõtted <i>Received e-invoices</i>	E-arveid saatnud ettevõtted <i>Sent e-invoices</i>
10–19	5,2	9,6	19,4	8,2
20–49	10,4	12,8	24,6	12,3
50–99	16,2	18,1	22,2	12,8
100–249	28,1	23,4	23,9	14,5
250+	44,6	35,0	33,3	28,2
KOKKU TOTAL 10+	10,1	12,8	21,8	10,7

Tabel 6 Haldustarkvara ja e-arvete kasutamine ettevõtte tegevusala järgi, jaanuar 2007

 Table 6 Enterprises using of management software and e-invoices by economic activity, January 2007
 (protsenti ettevõtetest — percentage among enterprises)

Tegevusala <i>Economic activity</i>	Ressursihaldus- tarkvara ERP <i>ERP software</i>	Kliendisuhete halduse tarkvara CRM <i>CRM software</i>	E-arveid saanud ettevõtted <i>Received e-invoices</i>	E-arveid saatnud ettevõtted <i>Sent e-invoices</i>
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	1,6	1,2	14,3	3,8
Kalapüük <i>Fishing</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
Mäetööstus <i>Mining and quarrying</i>	4,3	2,2	16,0	0,0
Töötlev tööstus <i>Manufacturing</i>	12,2	10,5	20,7	9,6
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus <i>Electricity, gas and water supply</i>	11,5	18,4	27,8	24,4
Ehitus <i>Construction</i>	5,0	6,5	21,8	8,1
Hulgi- ja jaekaubandus <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, etc.</i>	16,2	16,7	25,9	13,2
Hotellid ja restoranid <i>Hotels and restaurants</i>	2,9	8,5	20,3	8,3
Veondus, laondus ja side <i>Transport, storage and communication</i>	7,3	14,1	25,2	9,9
Finantsvahendus <i>Financial intermediation</i>	20,9	52,2	41,0	29,9
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus <i>Real estate, renting and business activities</i>	12,1	19,7	16,7	10,0
Haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, muu teenindus <i>Education, health and social work, other community, business and personal service activities</i>	4,8	15,6	23,2	18,8

ÄRIÜHINGUTE (v.a finantsvahendusäriühingud) MAJANDUSTEGEVUS

Järgnev ülevaade iseloomustab kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvaid äriühinguid (edaspidi — ettevõtted).

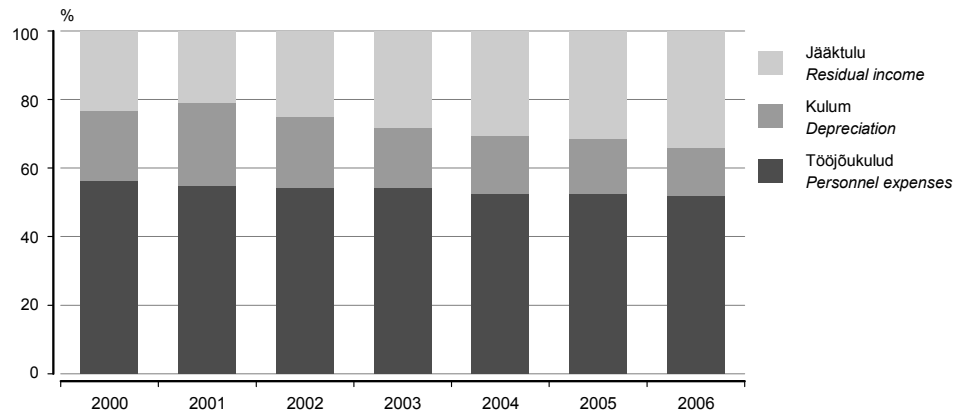
2006. aastal kiirenes Eesti ettevõtete areng. Ettevõtted andsid sisemajanduse koguprodukti loomisel ligi kolmveerandi lisandväärtusest. Ettevõtetes loodud lisandväärtus oli neljandik suurem kui aasta varem. Müügitulu kasvas kahe eelmise aastaga samas tempos, kuid ettevõtete kasumi ja investeeringute kasv oli viimaste aastate kiireim. Kaupu, tooteid ja teenuseid müüdi viiendik enam kui eelmisel aastal — see tulenes peamiselt suurenenud sisenõudlusest. 2006. aasta puhaskasum oli poole suurem kui aasta varem — 62 miljardit krooni.

Lisandväärtus

Ettevõtete sektor toodab Eesti sisemajanduse koguprodukti loomisel enim lisandväärtust. Ettevõtetes loodud lisandväärtus oli jooksevhindades ligi 125 miljardit krooni — neljandik suurem kui 2005. aastal. Ettevõtete lisandväärtuse kasv kiirenes 2006. aastal eelmisega võrreldes 10 protsendipunkti. Iga ettevõtte tootis keskmiselt 2,6 miljonit krooni lisandväärtust — 12% enam kui aasta varem. Iga ettevõtluses hõivatu kohta toodeti lisandväärtust keskmiselt 266 000 krooni ehk ligi viiendik rohkem kui eelmisel aastal.

Tööjõukulude kui lisandväärtuse ühe komponendi osatähtsus oli aastatel 2000–2006 suhteliselt stabiilselt langustendentsiga. Tööjõukulude osa lisandväärtuses oli 2006. aastal 52%, aastal 2000 oli see 56%. Lisandväärtuse komponentidest kasvas kõige kiiremini peale tööjõukulude ja kulumi elimineerimist lisandväärtusse jäänud jääktulu osa, see annab võimaluse suurendada ettevõtluse investeeringuid, loob tingimused tootlikkuse kasvuks ja ettevõtete arenguks.

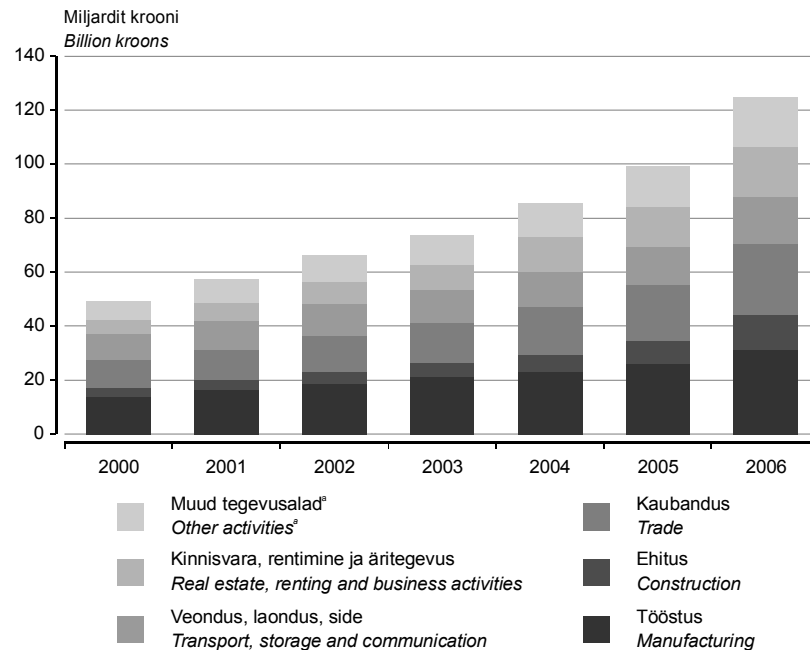
Diagramm 1 **Lisandväärtus hõivatu kohta komponendi järgi, 2000–2006**
Diagram 1 *Value added per person employed by components, 2000–2006*

Ettevõtete lisandväärtuse kasv kiirenes 2006. aastal nii töötlevas tööstuses, energeetikas, ehituses kui ka teeninduses. Lisandväärtuse kasvule avaldasid kõige suuremat mõju tööstus ja kaubandus, andes vastavalt neljandiku ja viiendiku kõigi ettevõtete lisandväärtusest. Kui tööstusettevõtete lisandväärtuse kasvutempo on tavaliselt tagasihoidlikum, siis kaubanduses kasvas lisandväärtus kiiremini kui ettevõtetes keskmiselt. Ehituse kui kõige kiiremini areneva majandusharu lisandväärtus oli poole suurem kui 2005. aastal, seetõttu suurenes ehituse panus ettevõtete sektori lisandväärtuses kümnendikuni. Eelnimetatud kolm tegevusala hõlmasid 60% ettevõtete 2006. aasta lisandväärtuse juurdekasvust.

2000. aastaga võrreldes suurenes nii ehituse kui ka kinnisvara, rentimise ja äriteeninduse osatähtsus lisandväärtuses neli protsendipunkti. Samal ajal vähenes veonduse, laonduse ja side ning tööstuse osatähtsus.

Diagramm 2 **Äriühingute lisandväärtus tegevusala järgi, 2000–2006**
 Diagram 2 *Value added of enterprises by economic activity, 2000–2006*

^a Põllu- ja metsamajandus ning kalapüük; elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus; hotellid ja restoranid; haridus; tervishoid ja sotsiaalhoolekanne; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

^a Agriculture and forestry and fishing; electricity, gas and water supply; hotels and restaurants; education; health and social work; other community, social and personal service activities.

Ettevõtted

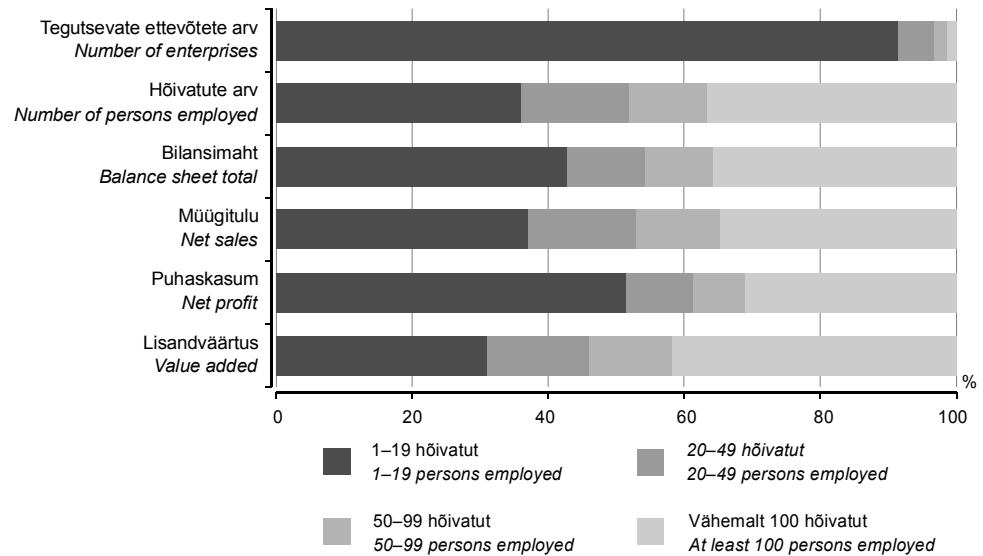
2006. aastal tegutses Eestis 47 490 ettevõtet, üle 5000 ettevõtte rohkem kui aasta varem. Ettevõtete juurdekasv kahekordistus 2006. aastal võrreldes eelmisega. Kui 2000. aastast suurenes ettevõtete arv 6–7% aastas, siis 2006. aastal ulatus kasv 12%-ni. Viimastel aastatel suurenes ettevõtete arv just tänu mikroettevõtete loomisele. 2000. aastaga võrreldes oli mikroettevõtteid kaks kolmandikku ehk 16 000 ettevõtet enam. Nende osatähtsus suurenes kõigi ettevõtete hulgas 6%, suurendades oma osa ka tööhõives ja majandustulemustes. Enamus Eesti ettevõtteid ongi rahvusvahelise klassifikaatori järgi mikroettevõtted, s.t neis on alla 10 tööga hõivatut. Vähemalt 50 hõivatuga oli vaid 3% ettevõtteid ning 10–49 hõivatuga väikeettevõtteid oli 14%.

Tööhõive

Eesti ettevõtetes oli 2006. aastal hõivatuid ligi 470 000 — peagu 27 000 hõivatut eelmisest aastast rohkem. Enim annavad tööd tööstusettevõtted, kus on rakendatud ligi kolmandik ettevõtluses hõivatud isikutest. Töötajatest hõivab viiendiku kaubandus. Iga kolmas uus töökoht oli endiselt suurenevas ehitussektoris, iga neljas äriteeninduses. Üle 4000 isiku asus tööle kaubandusettevõttes. Äriteeninduse tegevusaladest kasvasid enim kiiresti arenevad tööjõurendiettevõtted. Tööhõive vähenes põllu- ja metsamajanduses, mäetööstuses, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtetes, mõnel töötleva tööstuse tegevusalal tootmise efektiivsuse kasvu ja inimeste rakendatuse suurenemise tõttu teeninduses.

Keskmisses Eesti ettevõttes töötas 2006. aastal 10 inimest. Suurima töötajaskonnaga ettevõtted olid mäetööstuses, enamikul töötleva tööstuse tegevusaladel, energeetikas, transpordis. Keskmisest neli korda väiksem oli tarbeesemete ja kodumasinade väljaüürimise ning kinnisvaraarenduse ja müügiga tegelev ettevõtte.

Diagramm 3 Äriühingute põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006
 Diagramm 3 Enterprises' main indicators by size class, 2006

Vara, kohustused ja omakapital

Eesti ettevõtetel oli 2006. aasta lõpus aasta algusest neljandik rohkem varasid — keskmiselt 11 miljoni krooni väärtuses. Tegevusaladest oli ettevõtte kohta enim varasid raudtee-, vee- ja õhutranspordis, elektrienergia-, gaasi- ja kuumaveevarustuses, turbatootmises ja põlevkivikaevanduses, samuti mõnes töötleva tööstuse harus. Need olid ka põhivaramahukamad tegevusalad. Ettevõtete varade koguväärtus oli 2006. aasta 31. detsembri seisuga ligi 519 miljardit krooni.

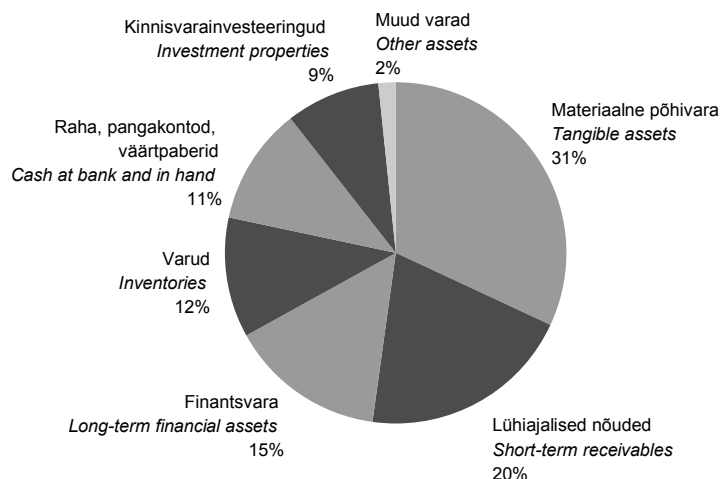
Käibevara

Aasta lõpul moodustas ettevõtete varadest 43% käibevara väärtusega üle 224 miljardi krooni. Aasta algusega võrreldes oli käibevara 30% suurem, seda peamiselt likviidse käibevara nagu raha, lühiajaliste finantsinvesteeringute, samuti varude kiire kasvu tõttu. Käibevara kiirema kasvu tõttu hõlmas see varade juurdekasvust üle poole. Käibevara struktuuris oli suurim osatähtsus varudel — 27%. Protsendipunkt väiksem oli raha ja lühiajaliste finantsinvesteeringute osa ning pisut vähem kui neljandiku hõlmasid nii nõuded ostjate vastu kui ka teised lühiajaliste nõuetena klassifitseeritud ettemaksud jms. Ettevõtetel oli varusid ligi 60 miljardi krooni väärtuses ehk ligi kolmandik aasta algusest rohkem. Varude kasvu mõjutas peamiselt müügiks ostetud kaubavarude suurenemine. 2005. aastast kehtima hakanud Raamatupidamise Toimkonna juhendite muudatuste järgi klassifitseeritakse käibevara alla ka müügivalmis materiaalne ja immateriaalne põhivara, mis tõenäoliselt müüakse lähimate kuude jooksul. Samuti kajastatakse käibevarana edasimüümiseks või ettevõtte tavapärase äriotsuse kestel realiseerimiseks soetatud bioloogiline vara. 2006. aasta lõpu bilansis kajastatud müügiotel põhivara ja tarbitava bioloogilise vara osatähtsus oli käibevaras alla 1%.

Maksevõime

Viimastel aastatel on ettevõtete maksevõime tänu likviidsete varade kasvule pidevalt paranenud. Likviidsete varade reservi ettevõttes hinnata võimaldav käibekapital oli aasta lõpul aasta algusest ligi poole suurem. Mida suurem on käibekapital, seda suurem on ettevõtte maksevõime. Käibekapitali osatähtsus varas oli aasta lõpus 15% — kolm protsendipunkti aasta algusest suurem. Maksevõimet iseloomustab ka lühiajaliste kohustuste katte- ja maksevõimekordaja. Need suhtarvud näitavad, kuivõrd on lähiajal tasuda tulevad kohustused kaetud suhteliselt kergemini rahaks muudetava varaga. Eesti ettevõtete keskmine lühiajaliste kohustuste kattekordaja oli 2006. aastal 1,5 — võrreldes 2000. aasta 1,1-ga paranes näitaja vahepealsetel aastatel pidevalt. Maksevõimekordaja väärtus sõltub märksa enam tegevusalast ja tegevuseks vajalikust varude olemasolust kui lühiajaliste kohustuste kattekordaja. Ettevõtete keskmine maksevõimekordaja tõusis 2005. aastal esimest korda (perioodil 2000–2005) üle ühe. Vaatamata varude kiirele kasvule oli ettevõtetel piisavalt ka likviidseid käibevahendeid — raha, lühiajalisi väärtpabereid ja nõudeid jooksvate maksekohustuste täitmiseks. Maksevõimekordaja väärtus suurenes 2006. aastal ja oli 1,1.

Diagramm 4 **Ettevõtete vara, 31. detsember 2006**
 Diagram 4 *Enterprises' assets, 31 December 2006*

Põhivara

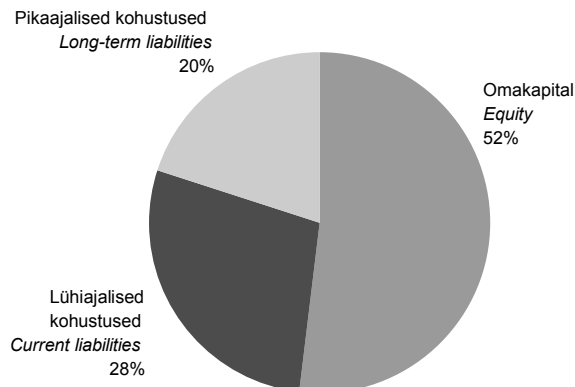
2006. aasta lõpul oli ettevõtetel põhivara 295 miljardi krooni väärtuses — aasta algusest viiendik rohkem. Ettevõtete põhivara kasvas 2006. aastal käibevarast aeglasemalt. Põhivara liikidest suurenesid aasta jooksul kõige kiiremini kinnisvarainvesteeringud — pisut enam kui kolmandiku. 78% kinnisvarainvesteeringutest olid väljarentimise või turuväärtuse tõusu eesmärgil soetatud ehitised. Ettevõtete pikaajalised finantsinvesteeringud olid aasta lõpul aasta algusest 21% suuremad. Seda mõjutas osaluse suurenemine tütar- ja sidusettevõtetes ning teiste ettevõtete aktsiate ja osade omandamine. Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid hõlmasid pikaajalistest finantsinvesteeringutest kaks kolmandikku. Põhivaras on olulisim osa materiaalsel põhivara, kuigi selle kasv on teistest põhivara liikidest aeglasem. Pool materiaalsest põhivarast olid hooned ja rajatised, millest 7% olid lõpetamata ehitused. Masinaid, seadmeid ja muud inventari oli 30%, transpordivahendeid 12% ja maad 7%.

Kohustused ja omakapital

Ettevõtetel oli 2006. aasta lõpu seisuga kohustusi 250 miljardi krooni eest — 59% olid lühiajalised ja 41% pikaajalised. Nii lühi- kui ka pikaajalised kohustused suurenesid aasta algusega võrreldes viiendiku.

Ettevõtete omakapital oli aasta lõpus 270 miljardit krooni. Aasta algusega võrreldes kasvas omakapital eelmiste aastate jaotamata kasumi ja aruandeaasta suure puhaskasumi tõttu enam kui neljandiku. Kasumite osatähtsus suurenes omakapitalis aasta algusega võrreldes (61%) kahe kolmandikuni. Ettevõtete põhikapital oli aasta lõpus 62 miljardit krooni ehk ligi kümnendik suurem kui aasta alguses, hõlmates 23% omakapitalist.

Diagramm 5 **Ettevõtete kohustused ja omakapital, 31. detsember 2006**
 Diagram 5 *Enterprises' liabilities and equity, 31 December 2006*

Bilansis omakapitali osatähtsust näitav soliiduskordaja kasvas võrreldes aasta algusega tänu omakapitali kiirele kasvule ja oli aasta lõpul 52%. Seetõttu suurenes omanike panus ettevõttesse. Omakapitali juurdekasv oli varade omast üle 3 ja müügitulu kasvust 8 prot-

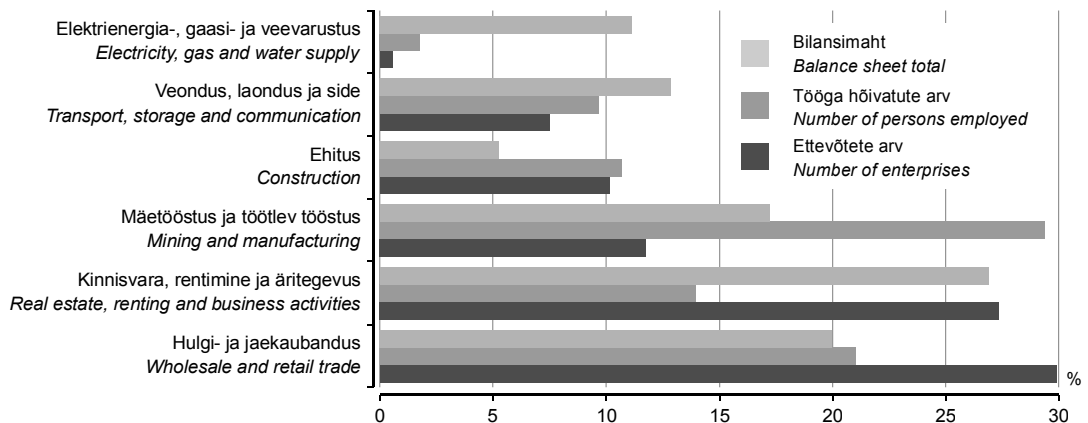
sendipunkti kiirem. Omakapitali kasvuga suurenes ettevõttes loodud finantseerimisallikate ulatus — see soodustab varadesse tehtavate investeeringute kasvu.

Kiire kasumikasvu tõttu suurenesid ettevõtete tulukust näitavad suhtarvud — keskmine omakapitali ja vara puhasrentaablus oli vastavalt 26% ja 13% (2005. aastal 21% ja 10%). Omakapitali puhasrentaablus iseloomustab omanike kapitali tuluteenimise taset. Vara puhasrentaabluse kasv näitab, et ettevõtte varadesse tehtud investeeringud tagasid puhaskasumi suurenemise.

Bilansimaht tegevusala järgi

Kui kaubandus on tegutsevate ettevõtete arvult suurim tegevusala, siis bilansimahult on suurim viimastel aastatel kiiresti arenenud kinnisvara, rentimine ja äritegevus. 2006. aastal tegutses kinnisvara- ja äriteeninduse valdkonnas 27% ettevõtetest, need hõlmasid sama suure osa kõigi ettevõtete bilansimahust. Kinnisvarategevuse endiselt kiire kasv suurendas tegevusala ettevõtete kinnisvarainvesteeringuid ja toetas ettevõtete arengut. 81% kõigi ettevõtete kinnisvarainvesteeringutest tegid kinnisvaraettevõtted. Kaubanduse tegevusalal tegutses 30% ettevõtetest ja need hõlmasid viiendiku kõigi ettevõtete varadest. Kaubandusettevõtete varades oli suurem osa käibevaral, mis oli põhivarast poole suurem. Tööstus oli varadelt kolmas suurem tegevusala — osatähtsus kõigi ettevõtete varades 18%. Tööstusettevõtetel oli varasid aktiivselt arenevatest ehitusettevõtetest üle kolme korra rohkem. Ehituse osatähtsus kasvas 2006. aastal nii ettevõtete arvus, tööhõives kui ka varades. Varadelt olid ehitusettevõtetest poole suuremad veel elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse ning veonduse, laonduse ja side ettevõtted, kuigi neid on arvuliselt ehitusettevõtetest vähem. Üle poole energeetika- ja transpordiettevõtete varadest hõlmab materiaalne põhivara.

Diagramm 6 **Tegevusalad ettevõtete arvu, hõivatute arvu ja bilansimahu järgi, 2006**
Diagram 6 *Economic activities by number of enterprises, number of persons employed and balance sheet total, 2006*

Müügitulu

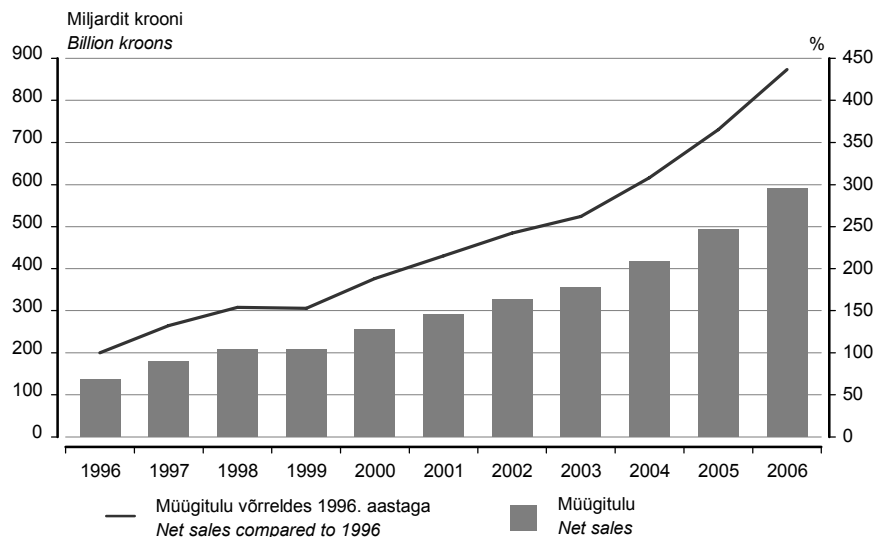
Ettevõtete müügitulu oli 2006. aastal üle 590 miljardi krooni — 2005. aastaga võrreldes ligi 100 miljardit rohkem. Müügitulu kasvas eelmiste aastatega sarnaselt ja suurenes nii 2005. kui ka 2004. aastal eelmisega võrreldes 18%. 2006. aastal oli kasv 19%.

Võrreldes kümne aasta taguse olukorraga on müügitulu kasvanud mitu korda, jõudes 1996. aasta 135 miljardist kroonist ligi 600 miljardini 2006. aastal. Peale 1990. aastate keskpaiga kiiret kasvu aeglustus 1999. aastal müügitulu suurenemine, selle peapõhjus oli Venemaa majanduskriis. Võrreldes 2000. aastaga on müügitulu enam kui kahekordistunud. 2000. aastal oli see veel 254 miljardit krooni. Müügitulu suurenes kiiresti taas alates 2004. ehk Euroopa Liiduga liitumise aastast.

Müügitulu suurenemist soodustas kiirenenud inflatsioon. Peale 2003. aasta rekordiliselt madalat inflatsiooni kiirenes 2004. aastal hinnatõus. See tulenes Euroopa Liitu astumisega kaasnenud muutustest maksupoliitikas ja väliskaubanduses. 2005. aastal kallines elu märkimisväärselt. Vaatamata sellele kiirenes 2006. aastal hinnatõus veelgi, ulatudes 4,4%-ni. Peamine mõjur oli mootorikütuse kallinemine ja suurenenud eluasemekulutused, peale selle ka toiduainete kallinemine. Sealjuures kerkisid teenuste hinnad 5,7% ja kaupade omad 3,7%. Võrreldes eelmise aastaga tõusid ka tööstustoodangu tootjahinnad (4,5%) ja eriti ehitushinnad (10,3%). Imporditud (4,1%) ja eksporditud (3,9%) kaupade hinnatõus jätkus.

Kümne aasta kasvus oli suurim osatähtsus tegevuse omapärast tulenevalt kaubandus-, täpsemalt hulgikaubandusettevõtetel. Kasvu andsid suure panuse ka töötleva tööstuse ning veonduse, laonduse ja side ettevõtted. Ettevõtluse müügitulust minetasid enim oma osatähtsust töötleva tööstuse ettevõtted. Nende osa oli veel 1996. aastal ligi neljandik, 2006. aastal vähenes see viiendikuni. Seevastu suurenes teenindavate tegevusalade, eriti kinnisvara, rentimise ja äritegevuse ning veonduse, laonduse ja side ettevõtete tähtsus.

Diagramm 7 **Müügitulu, 1996–2006**
Diagram 7 **Net sales, 1996–2006**

Kolm suurt tegevusala — kaubandus, töötlev tööstus ning veendus, laondus ja side — andsid ettevõtluse müügitulust kolmveerandi. Suurim osa oli kaubandusettevõtetel — 44%, järgnes töötlev tööstus 20%-ga ning veendus-, laondus- ja sideettevõtted 12%-ga kogu müügitulust.

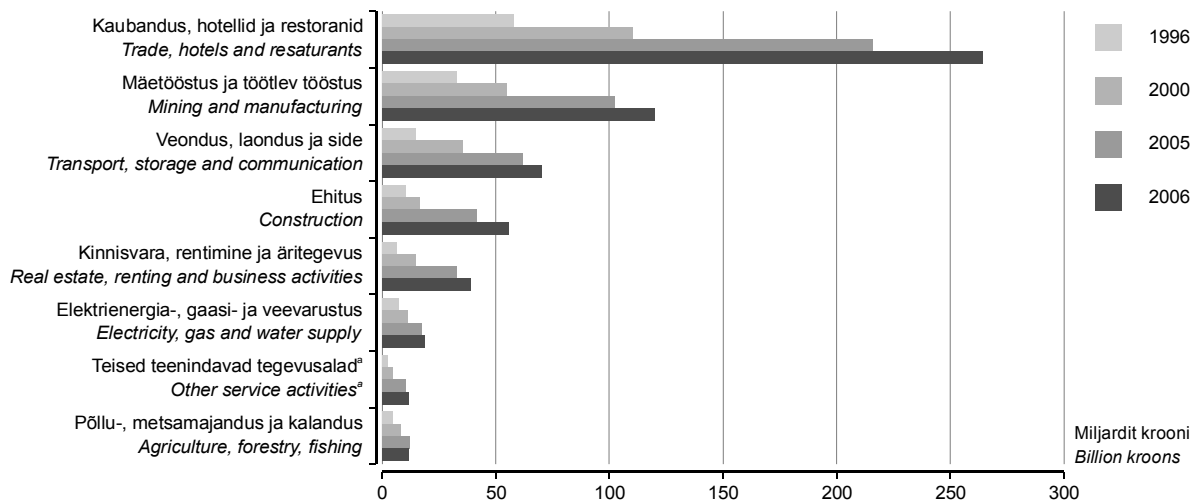
2005. aastaga võrreldes suurenes müügitulu enamusel tegevusaladel. Vaid põllunduse ja metsanduse müügitulu oli eelmisest aastast väiksem. Languse põhjustasid metsandusettevõtted, mille müügitulu oli vaid kolmveerand eelmise aasta omast. Nagu eelmisel aastalgi, kasvasid müügitulud enim ehitusettevõtetes, kus käive suurenes eelmise aastaga võrreldes kolmandiku, 2005. aastal ulatus kasv veerandini. Kõige kiiremini suurenes eluhoonete ehitamise müügitulu — enam kui kaks kolmandikku. Sellele aitasid kaasa pankade soodsad laenu- ja liisingutingimused, elanikkonna sissetuleku ja tööhõive suurenemine. Siiski oli ehitusmahult olulisem mitteeluhoonete ja rajatiste ehitamine.

Müügitulu kasvutempolt oli teine kaubandus. Kaubandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 257 miljardit krooni — enam kui viiendik suurem kui eelmisel aastal. Suurim osa oli hulgikaubanduse ettevõtetel — üle 60%. Siiski kasvas müügitulu kõige kiiremini sõiduki-kaubanduses, kus tulu suurenes ligi kolmandiku, jaekaubanduse ja hulgikaubanduse kasv jäi viiendiku juurde. Kaubanduse müügitulude suurenemist mõjutas kaupade tarbijahinna tõus, eelkõige kallinesid toidukaubad — eelmise aastaga võrreldes 4,6%. Sõiduki-kaubanduse ettevõtete müügi suurenemisele avaldas mõju mootorikütuse hinnatõus ja jätkunud automüügi kasv.

Hulgikaubandusettevõtete hulgas oli olulisem osa ehk enam kui viiendik müügitulust tahke-, vedel- ning gaaskütuse jms toodete hulgimüüjatel. Nende müügitulu suurenes võrreldes eelmise aastaga ligi kolmandiku. Enim mõjutasid kasvu metalltoodete ja ehitusmaterjalide hulgimüügi ettevõtted, nende hulgimüük suurenes aastaga 40%.

Jaekaubandusettevõtete müügitulu suurenes aastaga 20% — võrreldes eelmise aastaga viis protsendipunkti enam. Seda soodustas inimeste ostujõu kasv ja endiselt soodsad laenu- ja liisingutingimused, mis võimaldavad teha ka suuremaid ja kallimaid oste. Keskmisest kiiremini suurenes (35%) müük põhiliselt rõiva-, jalatsi-, elektrikodumasinade, raadio- ja telekaupade kauplustes. Endiselt teeniti pea pool müügitulust spetsialiseerimata kauplustes, kus olid ülekaalus toiduained.

Diagramm 8 **Ettevõtete müügitulu tegevusala järgi, 1996, 2000, 2005, 2006**
 Diagram 8 *Net sales of enterprises by economic activity, 1996, 2000, 2005, 2006*

^a Haridus; tervishoid ja sotsiaalhoid; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

^a Education; health and social work; other community, social and personal service activities.

Töötleva tööstuse müügitulu oli viiendik kõigi ettevõtete müügitulust. Võrreldes eelmise aastaga kiirenes müügitulu kasv 2 protsendipunkti (15%-st 17%-ni) ja ulatus 116 miljardi kroonini. Müügitulu osatähtsuse järgi olid tähtsaimad tegevusalad tavapäraselt toiduaine- ja puidutööstus — vastavalt 16% ja 15%. Nagu varasematel aastatelgi, müüdi pool toodetust kodumaal ja teine pool mitteresidentidele (edaspidi eksporditi). Ekspordis oli suurim osatähtsus puidutöötlemisettevõtetele, kogu töötleva tööstuse ekspordist oli nende osa 17%. Kodumaised tarbijad on olulisemad toiduainetetööstusele. Nende ettevõtete ekspord oli töötleva tööstuse keskmisest poole väiksem ja jäi 25% piirsesse. Olukord oli sarnane kirjastamise ja trükkimise ettevõtetele — välisriigis müüdi 15% toodangust. Müügitulu oli eelmise aasta omast väiksem kontorimasinate ja arvutite ning meditsiintechnika, optika-riistade, täppisinstrumentide ja ajanäitajate tootmises. Töötleva tööstuse keskmisest suutsid tunduvalt enam müügitulu suurendada metalltoodete valmistajad ja ringlussevõtu ettevõtted.

Müügitulult oli kolmas suur tegevusala veondus, laondus ja side. Selle tegevusala ettevõtete müügitulu oli 2006. aastal üle 70 miljardi krooni ja suurenes võrreldes eelmise aastaga 13%. Suurim osatähtsus ehk 44% oli transpordi abitegevusala ettevõtetele ja rohkem kui veerandi moodustasid kaupade ja reisijate maismaaveonduse ettevõtted.

Viimastel aastatel kiirelt arenenud kinnisvara, rentimise ja äritegevuse müügitulu suurenes ligi viiendiku, jäädes pisut alla eelmise aasta kasvutempole. Kaks suuremat alamvaldkonda määrasid tegevusala trendi — muu äritegevus, kus müügitulu kasvas kahe eelmise aastaga samas tempos ehk viiendiku ja üliaktiivne kinnisvarategevus, mille müügitulu suurenes 15%.

Müügitulu kontsentratsioonitase (tabel 1M) on aastate jooksul olnud kõrgeim põhiliselt mäetööstuse või elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse tegevusalal. 2006. aastal hõlmasid nimetatud tegevusalade neli suurima müügituluga ettevõtet tegevusala müügitulust ligi kaks kolmandikku. Vahepealsete aastate suuremat osalust (üle 70%) on vähendanud suuretegevõtete restruktureerimine 2004. aastal energeetikas ja mäetööstuses aasta varem.

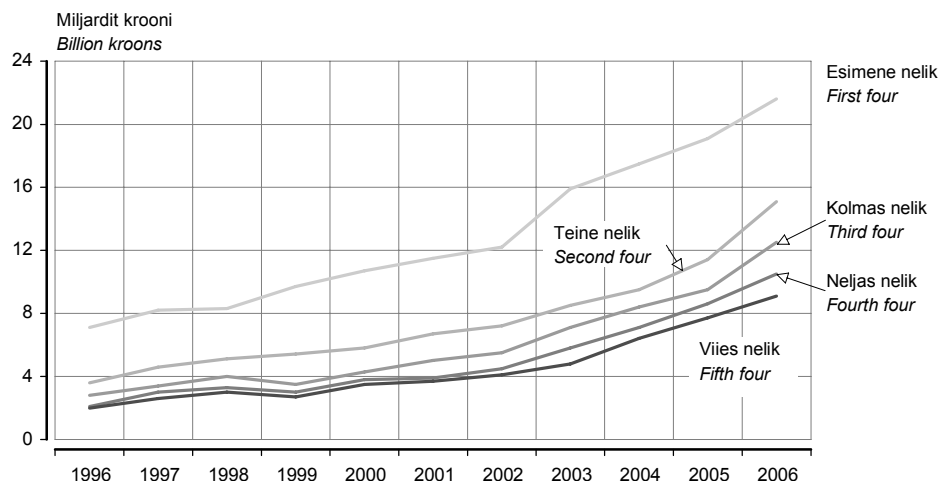
Eelmise aastaga võrreldes toimus kasv kõigis suurima müügituluga ettevõtetel. Kasv oli kiireim teises ja kolmandas nelikus ehk ettevõtetes, mis olid 5.–8. ja 9.–12. kohal. Nende müügitulu kasvas ligi kolmandiku. 20 suurima ettevõtte müügitulu oli eelmise aastaga võrreldes enam kui viiendik (22%) suurem. See oli kõrgem kõigi ettevõtete koondnäitajast, mis jäi alla viiendiku. Kogu ettevõtluse 20 suurima müügituluga ettevõtteid vaadeldes selgus, et enamus neist olid kaubandusettevõtted (12 ettevõtet). Esindatud oli ka veonduse, laonduse ja side, ehituse ning elektrienergia, gaasi ja veevarustuse tegevusala. Suurima esindatusega kaubandusettevõtete summaarne müügitulu oli esikahekümne koondnäitajast ligi 60%. Kui 2005. aastaks langesid esikahekümnest välja tööstusettevõtted, siis 2006. aastal ei olnud seal enam esindatud ka põllumajandus-, jahindus- ja metsamajandusettevõtted. 20 suurima müügituluga ettevõtte hulka kuuluva keskmise

Müügitulu kontsentratsioon

ettevõtte müügitulu oli 2006. aastal 3,4 miljardit krooni. Sama näitaja oli eelmisel aastal 2,8 miljardit ehk enam kui viiendik väiksem.

Aastatel 2006 ja 2000 esikahekümnesse kuulunud ettevõtteid võrreldes selgus, et alles on jäänud seitse ettevõtet, nende hulgas ka 2000. aasta esiviisik. 20 suurima müügituluga ettevõtte koondmüügitulu enam kui kahekordistus kuue aasta jooksul. Kümne aasta tagusest (1996) esikahekümnest on alles viis ettevõtet. Suure müügitulu suutsid säilitada peamiselt veondus-, laondus- ja sideettevõtted.

Diagramm 9 Müügitulu kontsentratsioon ettevõttenelikute kaupa, 1996–2006
Diagram 9 Concentration of net sales, 1996–2006

Töövõljalikus ja töökulud

2006. aastal oli ettevõtte keskmine töökulude hõivatu kohta 138 000 krooni ehk 17% eelmisest aastast rohkem. Erinevus suurima keskmise kuluga energeetika ja väikseima ehk hotellide ja restoranide tegevusala vahel oli peagu kahekordne — vastavalt 171 000 ja 88 000 krooni hõivatu kohta.

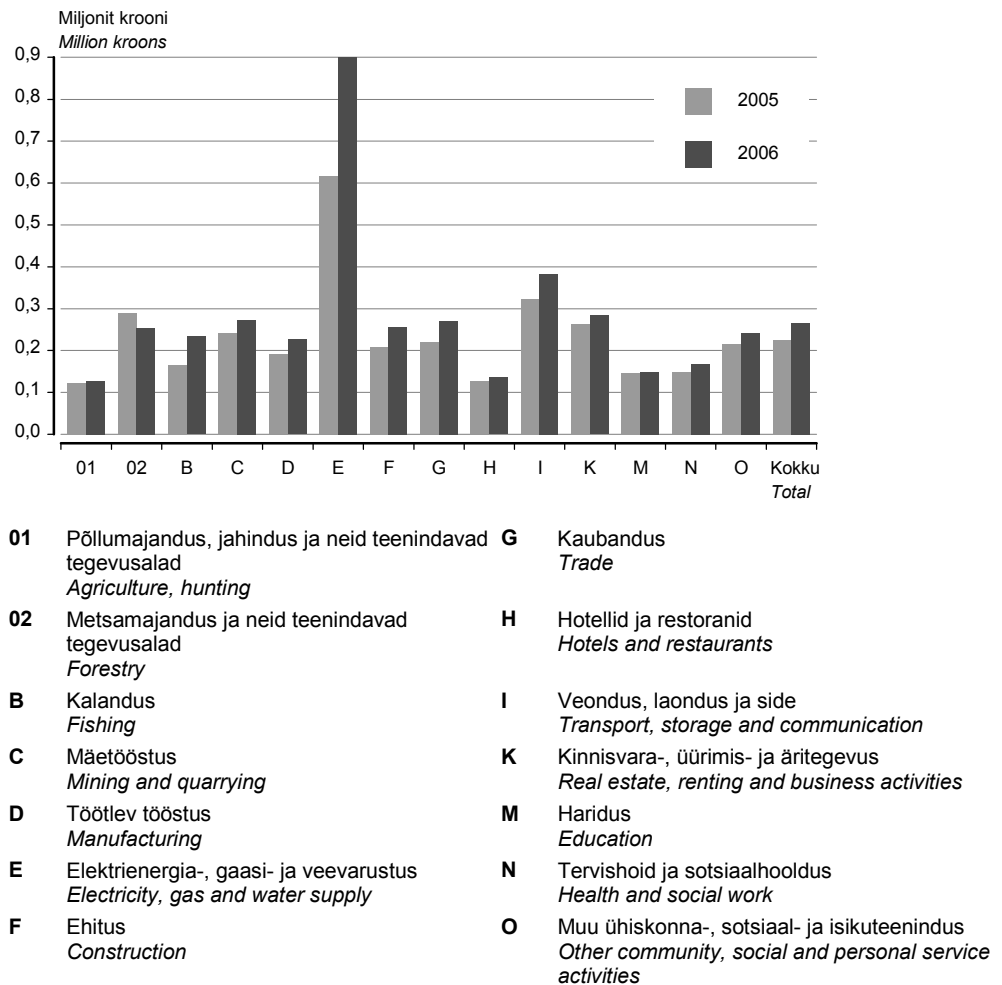
Töökulud olid kõikidest kuludest ligi 12%. See osatähtsus on aastaid stabiilsena püsinud. Töökulud on tervishoiu suure tähtsusega — ligi pool väljaminekutest. Palju ei jää alla ka haridusettevõtte (44%). Traditsiooniliselt madal oli töökulude osa kaubanduses (vaid 5%), kus põhiosa kuludest ehk üle nelja viiendiku on edasimüüdavate kaupade kulud.

Keskmine töökulude hõivatu kohta kasvas kõigil tegevusaladel, enim kalanduses ja ehituses. Tänu viimaste aastate kiirele kasvule on kalanduse suhteliselt madal keskmine näitaja hakanud lähenema kõigi tegevusalade keskmisele, olles 2006. aastal sellest juba enam kui 80%. Keskmisest näitajast jäävad palju maha hotellide ja restoranide töökulud hõivatu kohta. 2006. aastal hõlmasid need vaid ligi kaks kolmandikku kõigi tegevusalade keskmisest. Endiselt olid keskmised töökulud suurimad energeetikas — kõigi tegevusalade keskmisest pea veerandi rohkem.

Peale töövõljalikus ja töökulude kasvu võrdustumist 2005. aastal kiirenes töövõljalikus kasv 2006. aastal kiiresti võrreldes töökulude viimase kahe aasta stabiilse suurenemisega. Töövõljalikus kasv oli keskmise töökulude omast ligi 2 protsendipunkti kiirem — kui töövõljalikus kasvutempo oli eelmisest aastast üle 6 protsendipunkti kiirem, siis keskmise töökulude (töökulude hõivatu kohta) kasv üle 4 protsendipunkti.

2006. aastal oli töövõljalikus lisandväärtuse alusel ühe hõivatu kohta 266 000 krooni, eelmise aastaga võrreldes 41 000 krooni rohkem (tabel 1T). Töövõljalikus oli suurim energeetika sektoris, kus 2006. aastal toodeti lisandväärtust 900 000 krooni hõivatu kohta. 2005. aastaga võrreldes oli kasv ligi 300 000 krooni — enam kui ettevõtete keskmine töövõljalikus. Kasvu mõjutasid tunduvalt kasvuhoonegaaside saastekvootide kaubanduse tõttu suurenenud müügitulud.

Diagramm 10 **Töövijakus lisandväärtuse alusel tegevusala järgi, 2005–2006**
 Diagram 10 *Labour productivity by value added by economic activity, 2005–2006*

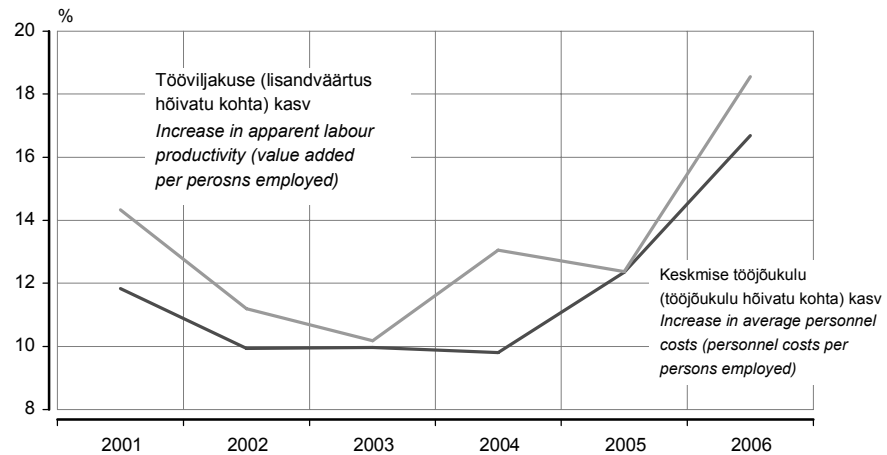

Teine suurema töövijakusega tegevusala oli veondus, laondus ja side, seda eeskätt tänu kõrge tootlikkusega telekommunikatsiooni valdkonnale. 2006. aastal toodeti telekommunikatsiooniettevõtetes lisandväärtust hõivatu kohta üle 1,3 miljoni krooni. See oli ettevõtete keskmisest viis korda enam.

Eelmise aastaga võrreldes kasvas töövijakus tunduvalt ka kalanduses. Tänu viimaste aastate lisandväärtuse tõusule lähenes kalanduse töövijakus tegevusalade keskmisele näitajale, jõudes 2006. aastal ligi 90%-ni keskmisest.

Suurim tagasimineku oli metsanduse valdkonnas, kus töövijakus oli eelmise aasta näitajast enam kui kümnendik madalam, sest ka tegevusala lisandväärtus vähenes.

Diagramm 11 **Töövijakus ja keskmine tööjõukulu, 2001–2006**
 Diagram 11 *Labour productivity and average personnel expenses, 2001–2006*

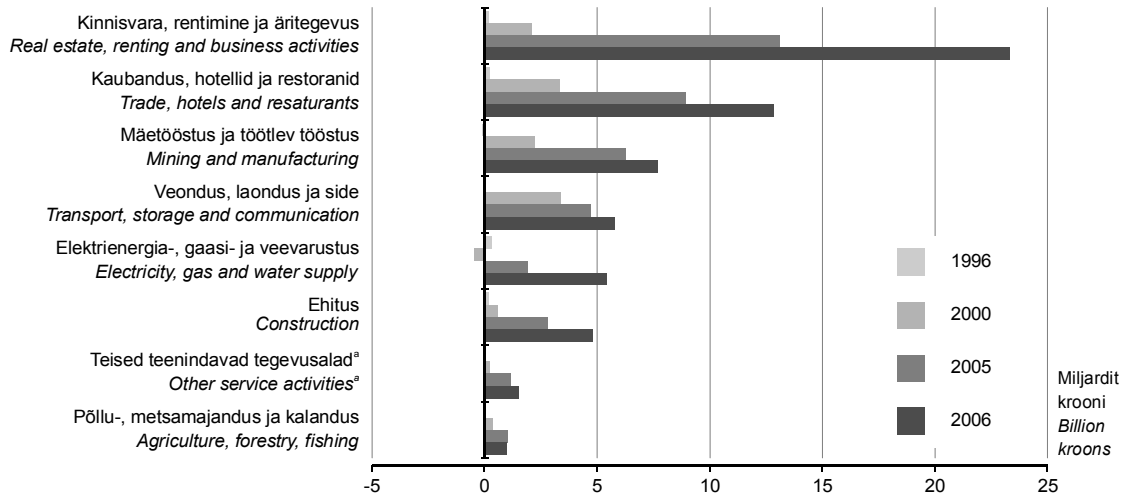
Puhaskasum (-kahjum) Ettevõtete 2006. aasta puhaskasum oli viimaste aastate suurim (tabel 1H) ehk üle 62 miljardi krooni — poole suurem kui aasta varem. Aasta lõpetasid kasumiga kõik tegevusalad. Kolmveerand ettevõtetest teenis kasumit ja veerand jäi kahjumisse (tabel 1O). Kasumiga lõpetanud ettevõtete osatähtsus oli suurim mäetööstuse ja ehituse tegevusalal. Kahjumiga ettevõtteid oli suhteliselt enam põllunduses, metsanduses ja kalanduses.

Puhaskasumist hõlmasid rohkem kui kaks kolmandikku kinnisvara-, rentimis- ja äritegevus-, kaubandus- ning tööstusettevõtted. Kinnisvaras, rentimises ja äritegevuses oli puhaskasum üle 23 miljardi krooni — eelmise aastaga võrreldes suurenes see rohkem kui 10 miljardit. Tegevusala panus oli suurim ka kogu ettevõtluse kasumi kasvus, moodustades sellest 45%.

Kaubandusettevõtete kasum oli üle 12 miljardi krooni, kasvades võrreldes eelmise aastaga 45%. Suurim osatähtsus oli hulgikaubandusel, kuid kõige kiiremini suurenes mootorsõiduki-kaubanduse puhaskasum — enam kui kaks korda. Kolmandana suurendasid kasumi kasvu töötleva tööstuse ettevõtted. Nende kasum oli ligi 7,5 miljardit krooni — pea veerandi võrra suurem kui eelmisel aastal.

Eelmisest aastast tagasihoidlikum puhaskasum oli põllunduse ja metsanduse, mäetööstuse ning tervishoiu tegevusalal.

Diagramm 12 **Ettevõtete puhaskasum ja -kahjum tegevusala järgi, 1996, 2000, 2005, 2006**
 Diagram 12 *Net profit (loss) by economic activity, 1996, 2000, 2005, 2006*

^a Haridus; tervishoid ja sotsiaalhoolekanne; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

^a Education; health and social work; other community, social and personal service activities.

Ettevõtete majandustegevuse keskmine kasumlikkus paranes endiselt ja tõusis 2005. aasta 8%-st ligi 11%-ni 2006. aastal. Endiselt oli töö kõige kasumlikum kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtetes, kus puhaskasum oli müügitulust 61%. Seejuures oli eelmise aasta vastav näitaja 40%. Tegevusala kasumlikkus oli aastate jooksul teiste tegevusaladega võrreldes kõrgem peamiselt kinnisvarategevuse suure kasumlikkuse tõttu. Tavapäraselt oli madalaim kasumlikkus kaubanduses — 4,7%. Siiski paranes pisut kaubandusettevõtete kasumlikkus võrreldes eelmise aasta näitajaga. Kiire müügitulu kasvuga ehitusettevõtete kasumlikkus oli keskmisest näitajast madalam ja ulatus ligi 9%-ni.

Tabel 1 **Majandusnäitajad tegevusala järgi, 2006**
Table 1 *Economic indicators by economic activity, 2006*

Tegevusala	Ettevõtete arv	Töötajate arv	Lisandväärtus, tuhat krooni	Müügitulu, tuhat krooni	Palgakulu, tuhat krooni	Bilansimaht, tuhat krooni	Investeeringud põhivaras, tuhat krooni
<i>Economic activity</i>	<i>Number of enterprises</i>	<i>Number of employees</i>	<i>Value added, thousand kroons</i>	<i>Net sales, thousand kroons</i>	<i>Cost of wages and salaries, thousand kroons</i>	<i>Balance sheet total, thousand kroons</i>	<i>Investments in fixed assets, thousand kroons</i>
Ettevõtted kokku Enterprises total	47 490	455 131	124 804 435	590 614 911	48 313 293	518 835 129	46 377 688
Ettevõtted kokku = 100%							
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	2,9	3,4	2,0	1,8	2,7	2,8	4,8
Kalapüük <i>Fishing</i>	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3
Mäetööstus <i>Mining</i>	0,2	1,2	1,2	0,6	1,3	0,6	1,1
Töötlev tööstus <i>Manufacturing</i>	11,6	28,8	23,9	19,7	28,0	16,6	18,2
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus <i>Electricity, gas and water supply</i>	0,6	1,8	6,0	3,2	2,2	11,1	9,4
Ehitus <i>Construction</i>	10,1	10,8	10,2	9,4	11,9	5,3	4,3
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbesemete ning kodumasinate remont <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	29,9	20,6	21,4	43,6	20,3	20,0	14,3
Hotellid ja restoranid <i>Hotels and restaurants</i>	3,7	4,0	2,0	1,2	2,5	1,3	1,5
Veondus, laondus ja side <i>Transport, storage and communication</i>	7,5	9,8	13,9	11,9	11,3	12,8	12,4
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus <i>Real estate, renting and business activities</i>	27,3	13,2	14,9	6,6	14,0	26,9	29,2
Haridus <i>Education</i>	0,9	0,7	0,4	0,1	0,5	0,2	0,2
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne <i>Health and social work</i>	2,0	3,1	1,9	0,7	3,0	0,8	1,5
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus <i>Other community, social and personal service activities</i>	3,1	2,3	2,1	1,1	2,0	1,4	2,9

Tabel 2 **Majandusnäitajate keskmised tegevusala järgi, 2005–2006**
 Table 2 *Average economic indicators by economic activities, 2005–2006*

Tegevusala	Keskmine töötajate arv ettevõttes	Müügitulu ettevõtte kohta, tuhat krooni	Müügitulu töötaja kohta, tuhat krooni	Palgakulu töötaja kohta kuus, krooni				
<i>Economic activity</i>	<i>Average number of employees per enterprise</i>	<i>Net sales per enterprise, thousand kroons</i>	<i>Net sales per employee, thousand kroons</i>	<i>Cost of wages and salaries per employee, kroons</i>				
	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005
Ettevõtted kokku Enterprises total	10	10	12 437	11 693	1 298	1 151	8 846	7 571
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	11	12	7 724	8 180	685	709	7 064	6 226
Kalapüük <i>Fishing</i>	9	9	7 255	5 714	841	647	7 020	5 423
Mäetööstus <i>Mining</i>	64	74	39 360	38 452	611	517	9 890	8 804
Töötlev tööstus <i>Manufacturing</i>	24	25	21 188	19 331	888	766	8 604	7 372
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus <i>Electricity, gas and water supply</i>	31	33	69 980	66 137	2 280	2 031	10 695	9 721
Ehitus <i>Construction</i>	10	11	11 572	11 152	1 127	1 027	9 716	7 987
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	7	7	18 134	15 723	2 742	2 330	8 718	7 423
Hotellid ja restoranid <i>Hotels and restaurants</i>	10	10	3 865	3 590	372	353	5 554	4 982
Veondus, laondus ja side <i>Transport, storage and communication</i>	13	13	19 718	19 117	1 572	1 435	10 205	8 674
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus <i>Real estate, renting and business activities</i>	5	5	3 003	3 047	650	633	9 411	8 105
Haridus <i>Education</i>	7	7	1 923	2 113	285	299	7 277	7 033
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne <i>Health and social work</i>	15	17	4 469	4 241	294	256	8 437	7 312
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus <i>Other community, social and personal service activities</i>	7	7	4 561	4 301	638	590	7 500	6 810

Investeeringud põhivarasse

2006. aastal iseloomustas ettevõtteid suur investeerimisaktiivsus. Alates 2000. aastast suurenevad investeeringud pidevalt. Investeeringute kasv püsis viimastel aastatel keskmiselt 11–17% piires, kuid 2006. aastal oli see viimase kuue aasta kiireim. 2006. aastal investeerisid ettevõtted põhivarasse 46,4 miljardit krooni — 27% rohkem kui eelmisel aastal.

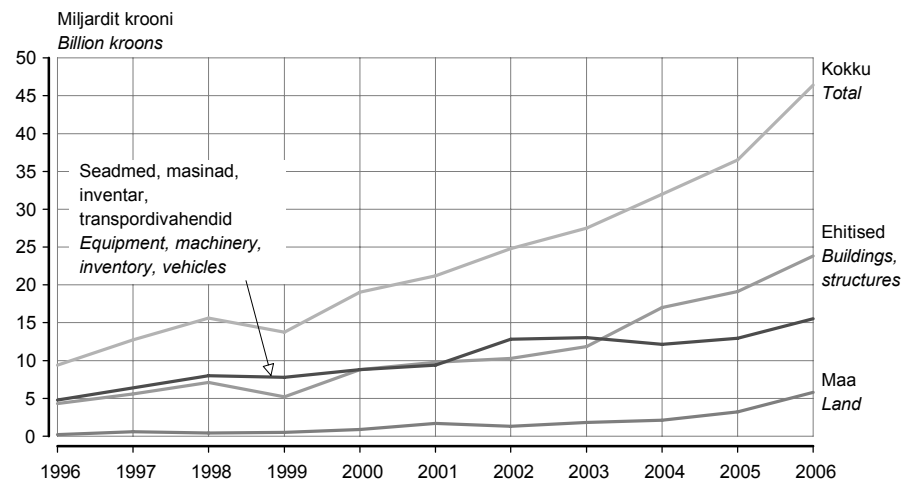
Investeeringud suurenesid enamikul tegevusaladel. Suurima panuse andis kinnisvara-tegevus, investeerides põhivarasse 39% enam kui eelmisel aastal. Kinnisvaraettevõtteid olid suurimad investeerijad ja andsid investeeringute kasvust kolmandiku. Kinnisvaraettevõtete investeeringute kasvu ehitistesse soodustasid madalad intressimäärad ning head laenu-tingimused, aktiveerides kinnisvaraarendust. Suure investeerimisaktiivsuse tõttu kasvasid ehitusettevõtete investeeringud 1,4 korda. Investeeringute kasv töötlevas tööstuses (28%) ja kaubanduses (24%) tagas peagu kolmandiku kõigi ettevõtete investeeringute juurdekasvust. Mõlemal tegevusalal investeeriti enim kinnistu soetamisse. Töötlevas tööstuses osteti maad ja ehitisi 2,7 korda, kaubanduses üle kolmandiku rohkem. Ehitiste ja maa soetamisele järgneb tavaliselt ehitamis- ja rekonstrueerimismahtude kasv. Seda võib oodata ka järgmisel perioodil. Kõige kiiremini kasvasid tervishoiu ja sotsiaalhoolekande investeeringud. Selle valdkonna ettevõtete investeeringud põhivarasse kolmekordistusid, kuid tegevusala investeeringute väikese osatähtsuse tõttu ei mõjuta need koguinvesteeringute kasvu

märkimisväärselt. Kasv tulenes peamiselt maa ja ehitiste soetamisest ning uusehitusest. Seadmeid ja transpordivahendeid soetati poole rohkem.

Investeeringud suurenesid kiiresti kõigis põhivara liikides. Sarnaselt eelmisele aastale mõjutasid investeeringute kasvu 2006. aastal enim investeeringud kinnisvarasse. Maa ostmisse investeeriti 1,8 korda rohkem kui 2005. aastal, ehitiste soetamisse 1,6 korda rohkem. Investeeringute kasv uusehitusse ja ehitiste rekonstrueerimisse aeglustus veidi. Peale kolmeaastast tagasihoidlikumat perioodi suurenesid taas investeeringud masinatesse, seadmetesse ja transpordivahenditesse. Võrreldes 2005. aastaga soetati transpordivahendeid, masinaid ja seadmeid peagu viiendiku võrra rohkem.

Suure investeerimisaktiivsuse tõttu viimasel kuuel aastal paranes tunduvalt investeeringute ja põhivara kulumise suhe — asendamiskordaja. Kui 2000. aastal ületasid investeeringud põhivara kulumist kaks korda, siis 2006. aastal olid investeeringud kulumist juba kolm korda suuremad. Osaliselt mõjutas seda kinnisvarainvesteeringute arvestus õiglase väärtuse meetodil. Asendamiskordaja oli kõige suurem kinnisvara valdkonnas (10) ja väiksem mäetööstuses (1,6). Enamikul tegevusaladel püsis asendamiskordaja 2,3–3,3 vahel.

Diagramm 13 **Ettevõtete investeeringud põhivara liigi järgi, 1996–2006**
Diagramm 13 *Enterprises' investments by kind of fixed assets, 1996–2006*

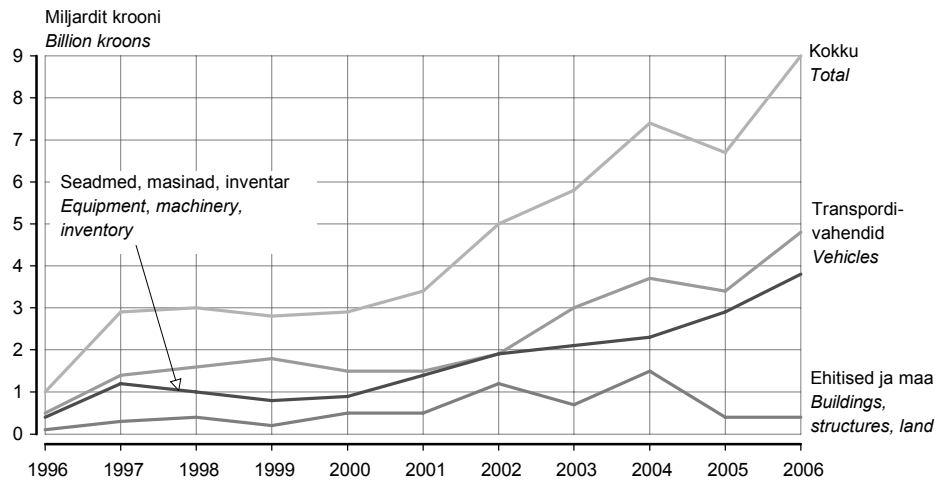
Kapitalirent

Peale eelmise aasta madalseisu hakkasid ettevõtted põhivara soetamise finantseerimiseks taas rohkem kapitalirendi võimalusi kasutama. 2006. aastal sõlmisid ettevõtted kapitalirendilepinguid 9 miljardi krooni eest — kolmandiku rohkem kui eelmisel aastal.

Levinumad liisinguobjektid olid endiselt tootmis- ja transpordivahendid. 2006. aastal hõlmasid kapitalirendiga omandatud varast üle poole transpordivahendid ja 41% seadmed, masinad ja inventar. Eelmise aastaga võrreldes osteti transpordivahendeid 44% rohkem, seadmeid ja masinaid üle neljandiku rohkem. Ehitiste soetamiseks kasutati teisi finantseerimisallikaid ja seetõttu vähenes tunduvalt kapitalirendiga soetatud ehitiste väärtus. Samal ajal suurenes erinevalt eelmisest aastast mitu korda kapitalirendiga maa soetamine, kuid maa osatähtsus sõlmitud kapitalirendilepingute väärtuses jäi kõige väiksemaks (1%).

Tegevusala järgi kasutasid põhivara soetamisel finantsliisingut endiselt kõige enam veondus-, laondus- ja sideettevõtted — kolmandik sõlmitud kapitalirendilepingute väärtusest. Järgnesid töötleva tööstuse ettevõtted, mille osa oli sõlmitud kapitalirendilepingute väärtusest 20%. Veonduse, laonduse ja side tegevusalal hõlmasid kapitalirendiga soetatud põhivarast üle 90% transpordivahendid, töötlevas tööstuses üle kolme neljandiku tootmiseseadmed. Ehitusettevõtted jõudsid kolmandale kohale, sõlmides kapitalirendilepinguid miljardi krooni eest — 1,7 korda rohkem kui 2005. aastal. 2006. aastal suurenes ehitusettevõtetes tunduvalt kapitalirendi kasutamine transpordivahendite soetamiseks.

Diagramm 14 **Ettevõtete kapitalirendilepingud põhivara liigi järgi, 1996–2006**
 Diagram 14 *Enterprises' financial leasing by kind of fixed assets, 1996–2006*

PÖLLUMAJANDUS

Põllumajandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 6,3 miljardit krooni, see suurenes eelmise aastaga võrreldes 11%.

Põllumajandusettevõtted hõlmasid 1,3% kõigi ettevõtete lisandväärtusest.

Põllumajanduslikuks tegevuseks loetakse põllukultuuride ning puu- ja köögivilja kasvatust, aiandust, loomakasvatust ning neid teenindavaid tegevusalasid.

2006. aastal tegutses Eestis 869 põllumajandusettevõtet — sama palju kui aasta varem ehk 1,8% ettevõtete arvust. Ligi kolm neljandikku ettevõtetest oli alla 20 töötajaga. Vähemalt 100 töötajaga ettevõtteid oli 15.

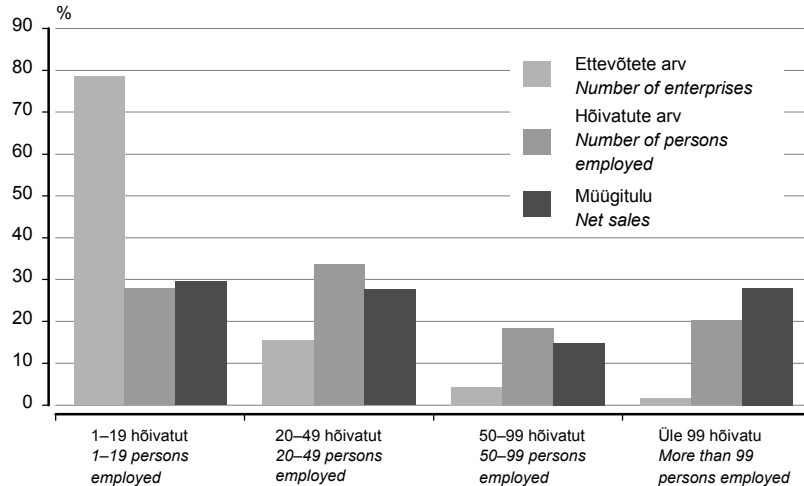
Põllumajandusettevõtetes töötas 2006. aastal 12 343 inimest — 2,6% ettevõtluses hõivatutest ehk 541 inimest vähem kui 2005. aastal. Keskmiselt töötas igas ettevõttes 14 töötajat (sama eelmisel aastal).

Tulud, kulud ja kasum

2006. aastal oli põllumajandusettevõtete müügitulu 6,3 miljardit krooni — 1,1% kõigi ettevõtete müügitulust. Müügitulu suurenes eelmise aastaga võrreldes 11%. 2005. aastaga võrreldes suurenes keskmine müügitulu ühe töötaja kohta 55 000 krooni ja oli 2006. aastal 527 000 krooni. Ühe ettevõtte kohta suurenes käive 6,7 miljonist kroonist 7,3 miljonini. Piima müük andis müügitulust 29%, sigade müük tapaks 11%, teravilja, munade ning liha ja lihasaaduste müük vastavalt 5%, 2% ja 8%.

Realiseeritavate saaduste ja teenuste kulud olid 5,8 miljardit krooni ja suurenesid 2006. aastal eelmisega võrreldes 11%. Enim kulutati materjalide ja toodete (seemned, sööt, väetis jm) ostmisel, nende osa hõlmas poole kuludest. Suuremad kululiigid olid veel tööjõukulu (20%) ning elektri-, kütuse- ja energiakulu (9%). 2006. aastal oli põllumajandusettevõtte töötaja keskmine palgakulu kuus 6502 krooni — 74% kõigi ettevõtete töötajate keskmisest kuupalgast. 2006. aasta lõpetasid ettevõtted 648 miljoni kroonise puhaskasumiga, mis on suurem kui 2005. aastal (627 miljonit). See annab käibe puhasrentaabluseks 10%.

Diagramm 1 **Põllumajanduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 1 *Main indicators of agriculture by size of enterprise, 2006*

Vara, kohustused ja omakapital

2006. aasta lõpus oli põllumajandusettevõtete bilansimaht 9,8 miljardit krooni — 17% suurem kui 2005. aastal. Suurenemist mõjutas põhi- (23%) ja käibevara juurdekasv (4%). Kokku vähenesid varud 1% — valmitoodangu omad vähenesid 11% ja lõpetamata toodangu varud suurenesid 12%.

Bilansi kohustuste ja omakapitali poolel vähenes veidi omakapitali osatähtsus — 2005. aastal hõlmas see 51%, 2006. aastal 50%. Vaadeldud perioodil suurenes kohustuste osatähtsus. 2006. aastal oli põllumajandusettevõtteil kohustusi 4,9 miljardit krooni, sellest lühiajalisi 2 miljardit. Maksevõimekordaja oli 0,6.

Investeeringud 2006. aastal investeerisid põllumajandusettevõtted põhivarasse 1,6 miljardit krooni — 6% rohkem kui 2005. aastal ning nende investeeringud hõlmasid 3% kõigi ettevõtete omast. 26% investeeringutest tehti masinate, seadmete ja inventari soetamiseks, 47% hoonetele ja rajatistele, 9% maa ostuks, 13% põhikarja loomadele.

METSAMAJANDUS

2006. aastal oli metsamajandusettevõtete müügitulu 4,3 miljardit krooni — 24% eelmisest aastast vähem.

Metsamajandusettevõtted andsid 0,7% kõigi ettevõtete lisandväärtusest.

Metsamajanduslik tegevus on metsakasvatus, metsalangetamine, metsataimlate ja puukoolide tegevus ning metsamajandust ja metsavarumist teenindavad tegevusalad.

Eestis tegutses 2006. aastal 502 metsamajandusettevõtet — 22 vähem kui aasta varem ehk 1,1% ettevõtete arvust. Väikseid ettevõtteid (alla 20 töötajaga) oli 483 ehk 93% metsamajandusettevõtetest. Üle 50 töötajaga ettevõtteid oli kolm.

2006. aastal sai metsamajandusettevõtetes tööd 3472 inimest — 0,7% ettevõtluses hõivatutest. Võrreldes 2005. aastaga vähenes töötajate arv 9%. Igas metsamajandusettevõttes oli keskmiselt 7 töötajat.

Tulud, kulud ja kasum 2006. aastal oli metsamajandusettevõtete müügitulu 4,3 miljardit krooni — kõigi ettevõtete müügitulust 0,7%. Müügitulu vähenes võrreldes 2005. aastaga 24%. Keskmine müügitulu ühe töötaja kohta vähenes 243 000 krooni ehk 16% ja oli 1,2 miljonit. Pikkade okaspuupalkide müük andis müügitulust 25%, muu okaspuidust tarbepuidu müük 6% ning pikkade lehtpuupalkide ja muu lehtpuuidust tarbepuidu müük 1%.

Realiseeritavate saaduste ja teenuste kulud olid kokku 4,1 miljardit krooni. Need vähenesid 2006. aastal 21% võrreldes eelmisega. 32% kuludest tehti kaupade ja teenuste ostmiseks, et neid edasi müüa, 10% materjalide, toodete ja pooltoodete ostmiseks ning 12% tööjõule.

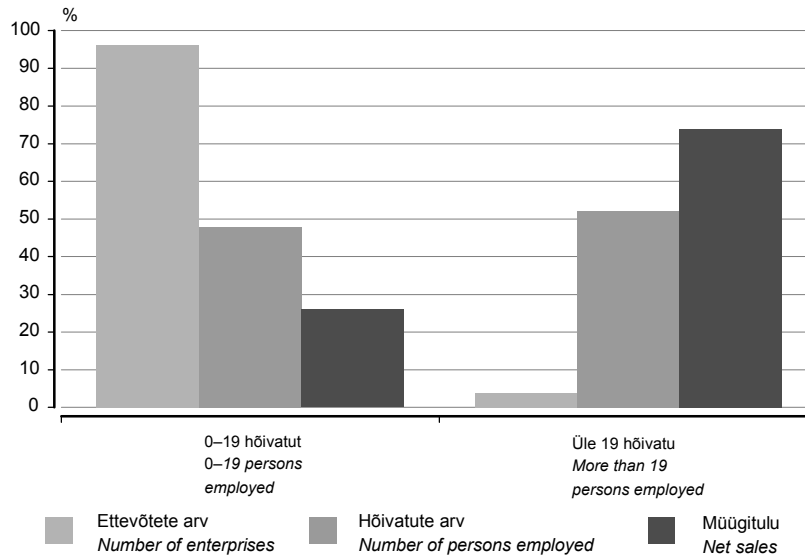
2006. aastal oli metsamajandusettevõtete töötaja keskmine palgakulu kuus 9013 krooni — 2% ettevõtete keskmisest suurem. Ettevõtted lõpetasid 2006. aasta 243 miljoni kroonise puhaskasumiga (37% väiksem kui 2005. aastal), mis andis käibe puhasrentaabluseks 6%.

Vara, kohustused ja omakapital Metsamajandusettevõtete bilansimaht oli 2006. aastal 4,7 miljardit krooni — 2005. aastaga võrreldes suurenes see 14%. Käibevara vähenes samal perioodil 7% ja põhivara suurenes 26%. Varud vähenesid 7%.

Bilansi kohustuste ja omakapitali poolel vähenes 2006. aastal võrreldes eelmisega omakapitali osatähtsus — 2006. aastal hõlmas omakapital 56%, 2005. aastal 59%. Kohustuste osatähtsus vara suhtes suurenes. 2006. aastal oli metsamajandusettevõtteil kohustusi 2 miljardit krooni, sellest lühiajalisi miljard. Maksevõimekordaja oli 2006. aastal 1,1.

Investeeringud Metsamajandusettevõtted investeerisid 2006. aastal põhivarasse 638 miljonit krooni — 1,3% kõigi ettevõtete investeeringutest. Masinate, seadmete ja inventari soetamiseks kulus 13%, maa ostmiseks 26% ning kasvava metsa ostmiseks 26%.

Diagramm 1 **Metsamajanduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 1 *Main indicators of forestry by size of enterprise, 2006*

KALAPÜÜK

Kalandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 813 miljonit krooni — 18% rohkem kui eelmisel aastal.

Kalandusettevõtted andsid 0,2% ettevõtete lisandväärtusest.

Kalandus hõlmab kalapüüki avamerel ja sisevetel, merevetikate kogumist, kalakasvatust ning seda teenindavaid tegevusalasid.

2006. aastal tegutses Eestis 112 kalandusettevõtet (9 vähem kui aasta varem) ehk 0,2% ettevõtete arvust. 92% kalandusettevõtetest oli alla 20 töötajaga.

Kalandusettevõtetes sai 2006. aastal tööd 966 inimest ehk 0,2% ettevõtluses hõivatutest, eelmise aastaga võrreldes vähenes töötajate arv 103 võrra. Keskmiselt oli kalandusettevõttes 9 töötajat.

Tulud, kulud ja kasum

Kalandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 813 miljonit krooni — 0,1% kõigi ettevõtete müügitulust. 2005. aastaga võrreldes suurenes müügitulu 18%. Keskmise müügitulu ühe töötaja kohta suurenes 647 000 kroonist 2005. aastal 841 000 kroonini 2006. aastal, ettevõtte kohta suurenes see 5,7 miljonist kroonist 7,3 miljonini. Värske ja külmutatud kala ning kreveti müük hõlmas müügitulust 41% ning ettevõttes töödeldud kalasaaduste müük 41%.

Realiseeritavate saaduste ja teenuste tootmise kulud olid 2006. aastal 759 miljonit krooni — 18% suuremad kui 2005. aastal. Edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste kulu oli kõigist kuludest 7%, materjalide, ostetud toodete ja pooltoodete oma 23%, elektri, kütuse ja energia kulu 14% ja tööjõukulu 14%.

2006. aastal oli kalandusettevõtete töötaja keskmine palgakulu kuus 7020 krooni — 79% kõigi ettevõtete töötajate keskmisest kuupalgast. Ettevõtted lõpetasid 2006. aasta 83 miljoni kroonise puhaskasumiga (2005. aastal puhaskasum 30 miljonit krooni), mis annab käibe puhasrentaabluseks 10%.

Vara, kohustused ja omakapital

2006. aastal oli kalandusettevõtete bilansimaht 983 miljonit krooni ning suurenes 2005. aastaga võrreldes 17%, sellest põhivara 22% ja käibevara maht 10%. Varud vähenesid 23%. Tooraine ja materjalide varud vähenesid 10% ning ettemaksed varude eest 30%. Valmistoodangu varud vähenesid 37% ning lõpetamata toodangu omad 7%.

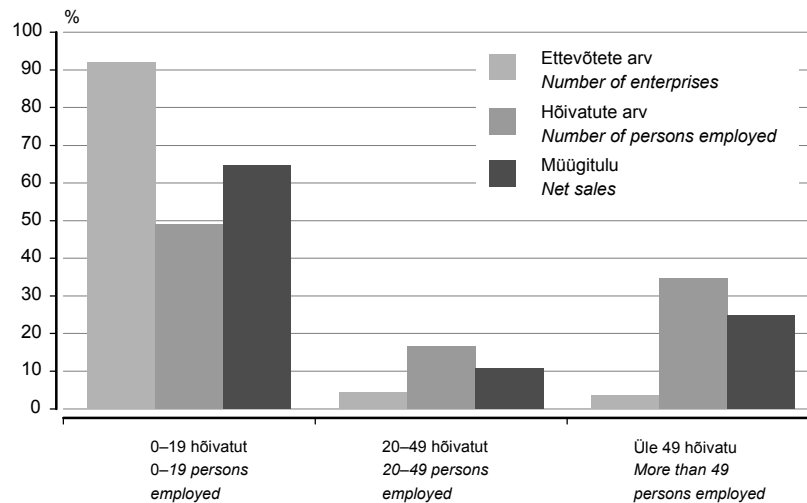
Bilansi kohustuste ja omakapitali poolel suurenes 2006. aastal võrreldes eelmisega omakapitali osatähtsus — 2006. aastal hõlmas omakapital 38%, 2005. aastal 31%. Kohus-

tuste osatähtsus vähenes. 2006. aastal oli kalandusettevõttele kohustusi 613 miljonit krooni eest, sellest lühiajalisi kohustusi 353 miljonit. Maksevõimekordaja oli 2006. aastal 0,7.

Investeeringud

2006. aastal investeerisid kalandusettevõtted põhivarasse 145 miljonit krooni — 0,3% kõigi ettevõtete investeeringuist. Kalandusele omaselt kulus investeeringutest püügilaevade ja paatide soetamiseks 44%, masinate ja inventari (võrkude) jaoks 20%. Hoonetesse ja rajatistesse suunati 10% investeeringutest.

Diagramm 1 **Kalanduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
Diagram 1 *Main indicators of fishing by size of enterprise, 2006*

TÖÖTLEV TÖÖSTUS

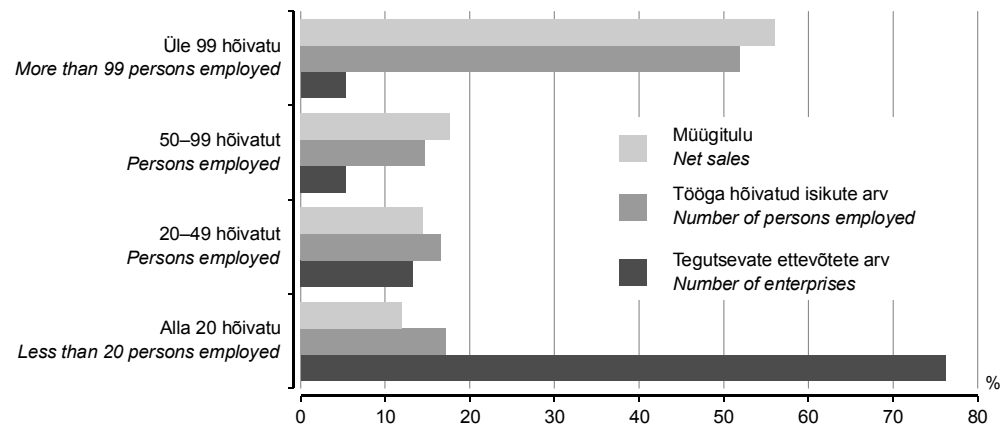
Müük töötleva tööstuse ettevõtetes suurenes 2005. aastaga võrreldes 17%. Enamiku tööstusharude areng kiirenes. Soodne turukonjunktuur maailmaturul ning sisemaise nõudluse kasv suurendasid müügimahtu. Ligi pool toodangust eksporditi. Investeerimistegevus oli endiselt aktiivne. Tööviljakuse ja keskmise palgakulu kasv kiirenes võrreldes eelmise aastaga.

2005. aastaga võrreldes suurenes töötleva tööstuse ettevõtete lisandväärtus viiendiku hõlmates kõigi ettevõtete loodust ligi neljandiku. Seejuures tuleb märkida, et lisandväärtus kasvas eelmise aastaga võrreldes 6% kiiremini, osatähtsus ettevõtete lisandväärtuses vähenes veidi. Eelmise aastaga võrreldes oli lisandväärtus hõivatu kohta 19% ning ettevõtte kohta 12% suurem.

Töötlevas tööstuses tegutses 2006. aastal ligi 5500 ettevõtet, need hõlmasid kõikidest ettevõtetest 12%. Ettevõtete arvult oli suurim tegevusala puidutöötlemine ja puittoodete tootmine. See oli enam kui viiendiku töötleva tööstuse ettevõtete põhitegevus. Puidutootmisele järgnes metalli ja metalltoodete tootmine, millega tegeles 15% töötleva tööstuse ettevõtetest. Kolmveerand tööstusettevõtetest kuulus alla 20 hõivatuga ettevõtete gruppi.

Töötlevas tööstuses sai tööd 132 000 inimest — ligi kolmandik Eesti ettevõtetes töoga hõivatutest. Hõivatute arvu järgi olid suurimad harud puidutöötlemine ja puittoodete tootmine ning toiduainete ja jookide tootmine — vastavalt 15% ja 13% töötleva tööstuse hõivatutest. Uusi töökohti loodi enim metalltoodete-, elektrimasinate ja aparatuuride- ning kummi ja plasttoodete tootmise ettevõtetes. Võrreldes eelmise aastaga sai nendes tööd üle 2000 inimese rohkem. Tekstiili ja rõivatootmise ettevõtetes vähenes taas töoga hõivatute arv — võrreldes 2005. aastaga on see 1500 inimest vähem. Kaks kolmandikku töötlevas tööstuses hõivatuist sai tööd vähemalt 50 hõivatuga ettevõttes. Keskmiselt töötas ühes töötleva tööstuse ettevõttes 24 inimest — kõigi ettevõtete keskmisest üle kahe korra rohkem. Ettevõtte keskmine suurus oli tegevusalati erinev — kui kirjastamisega tegelevas ettevõttes töötas keskmiselt 12, siis põlevkivisaaduste tootmises 268 inimest.

Diagramm 1 **Töötleva tööstuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 1 *Main indicators of manufacturing by size of enterprise, 2006*

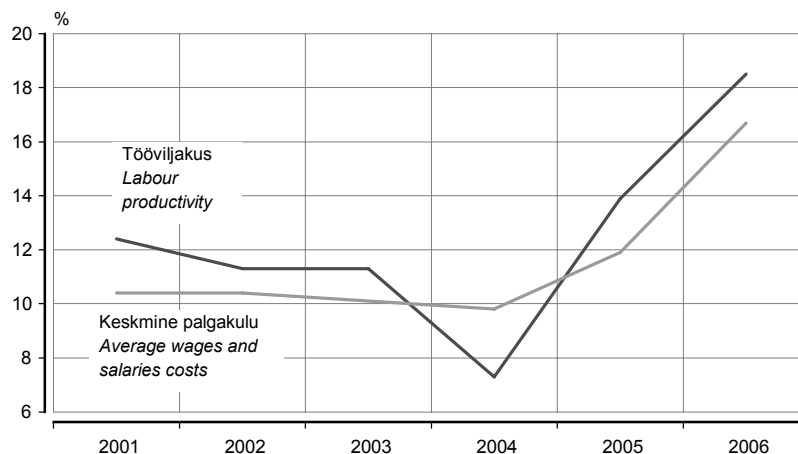

Müügitulu

2006. aastal oli töötleva tööstuse ettevõtete müügitulu 116 miljardit krooni — 17% suurem kui eelmisel aastal. Töötlev tööstus andis ettevõtete müügitulust viiendiku. Müük mitte-residentidele (edaspidi eksport) suurenes 2005. aastaga võrreldes 18% ning hõlmas müügitulust poole.

Tööviljakus (lisandväärtus hõivatu kohta) suurenes töötlevas tööstuses keskmiselt 35 000 krooni ehk 18% ja oli 225 000 krooni hõivatu kohta aastas. Keskmise palgakulu (palgakulu töötaja kohta kuus) kasvas 17%.

Diagramm 2 Töötleva tööstuse töövõime ja keskmise palgakulu muutus, 2001–2006
 Diagram 2 Changes in labour productivity and in wages and salaries costs of manufacturing, 2001–2006

Töövõime kasv oli keskmisest kolm korda kiirem koksi ja puhastatud naftatoodete tootmise ettevõtetes. Nendes ettevõtetes olid suuremad ka ettevõttesisesed teadus- ja arendustegevuse kulutused. Ligi kaks kolmandikku töötleva tööstuse ettevõtete kulutustest teadus- ja arendustegevusele tegid koksi ja puhastatud naftatoodete ning elektri- ja optikaseadmete tootmise ettevõtted. Töötleva tööstuse ettevõttesisesed teadus- ja arendustegevuse kulutused olid mullusest mõnevõrra suuremad hõlmates kõigi ettevõtete vastavatest kulutustest ligi kolmandiku.

Tööstustoodang

Tööstusettevõtete tootmistevõime ehk tööstustoodangu ja tööstusliku iseloomuga teenuste müük oli 88% müügitulust. Töötleva tööstuse ettevõtted müüsid omatoodangut 102 miljardi krooni eest — 17% rohkem kui 2005. aastal. Müük suurenes enamikus töötleva tööstuse harudes ning vähenes meditsiintechnika tootmises. Suurem kasv oli elektrimasinate ja -aparatuuride, koksi ja puhastatud naftatoodete ning kummi- ja plasttoodete tootmises — seda soodustas võrdsest nii siseturu nõudlus kui ka ekspordi suurenemine.

Diagramm 3 Suuremate tööstusharude toodangu müük, 2002–2006
 Diagram 3 Sales of production by major activities, 2002–2006

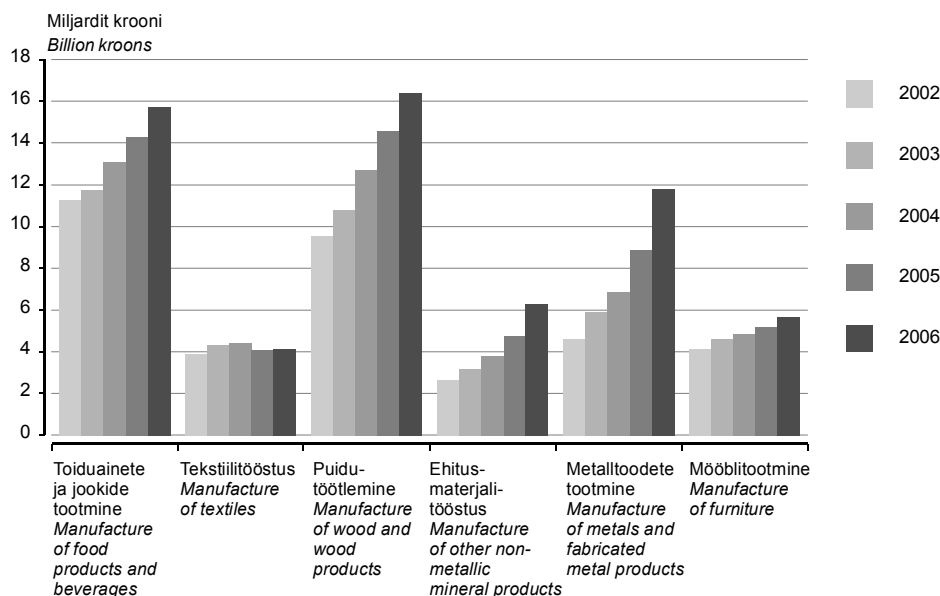
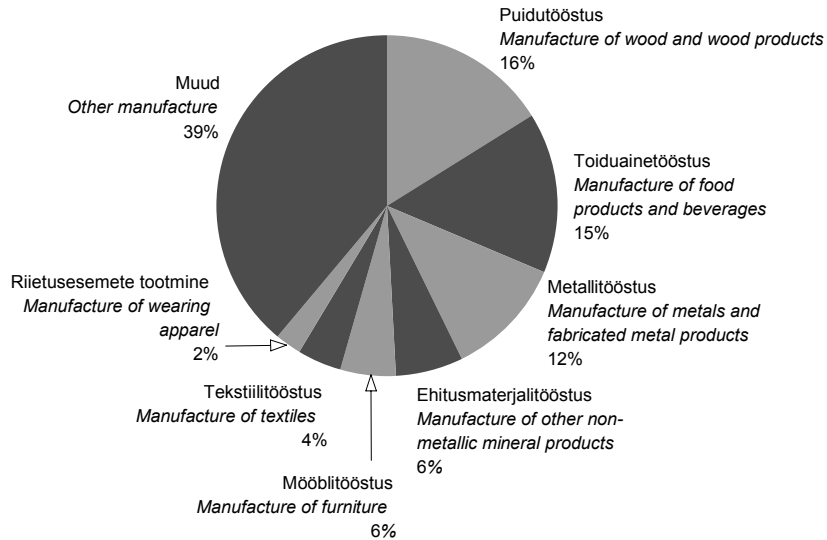

Diagramm 4 Toodangu müük tööstusharu järgi, 2006
Diagram 4 Sales of production by economic activities, 2006

Puhaskasum

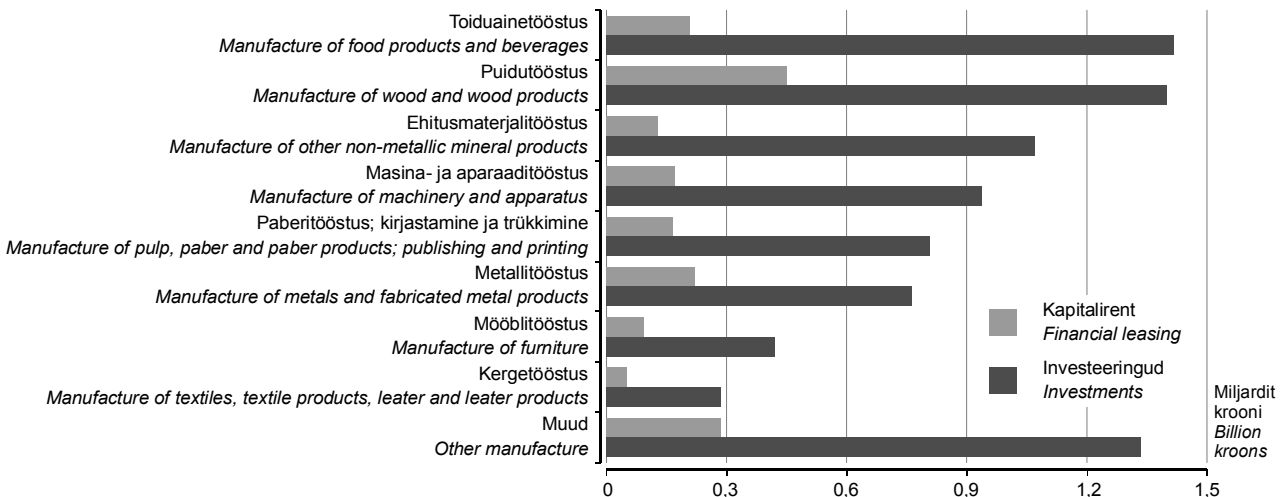
Töötleva tööstuse ettevõtted lõpetasid 2006. aasta üle 7 miljardi kroonise puhaskasumiga — see oli neljandik suurem kui eelmisel aastal. Aasta lõpetasid kasumiga kõik töötleva tööstuse harud. Enim mõjutasid ehitusmaterjalide tootmise ettevõtted, teenides 1,2 miljardit krooni kasumit. Ligi miljardikroonise kasumiga lõpetasid metalli- ja puidutoodete tootmise ettevõtted.

Töötleva tööstuse ettevõtete müügitulu puhasrentaablus (6,4%) oli eelmisest aastast veidi suurem. Puhaskasumi osa müügitulus oli kõrgem koksi ja puhastatud naftatoodete ning ehitusmaterjali tootmise suurtes ettevõtetes — üle 20%. Müügitulu puhasrentaabluse kasvu tagasid peamiselt metalltooteid tootvad ettevõtted, mille puhaskasumi osa müügitulus (8%) oli kolm korda suurem kui 2005. aastal.

Investeeringud

2006. aastal investeerisid töötleva tööstuse ettevõtted põhivarasse 8,4 miljardit krooni — 28% eelmisest aastast rohkem. 2005. aastaga võrreldes kolmekordistusid hoonete ja rajatiste soetamise ning kahekordistusid maasse tehtud investeeringud. Masinaid ja seadmeid soetati viiendiku ning transpordivahendeid kolmandiku võrra rohkem. Ligi pool töötleva tööstuse investeeringutest tegid toiduaine, puittoodete ja ehitusmaterjalide tootmise ettevõtted. Põlevkivisaaduste tootmise ettevõtetes tehti ettevõtte kohta keskmiselt suuremaid investeeringuid põhivarasse — üle 60 miljoni krooni. Järgnesid paberi ja pabertoodete tootmise ettevõtted 9 miljoni krooniga. Aktiivsemad olid suured ettevõtted, mis investeerisid kolmandiku rohkem kui aasta tagasi.

Diagramm 5 Investeeringud ja kapitalirent tööstusharu järgi, 2006
Diagram 5 Investments and financial leasing by branch of manufacture, 2006

Kapitalirent

Töötleva tööstuse ettevõtted sõlmisid 2006. aastal kapitalirendilepinguid ligi viiendiku rohkem kui 2005. aastal. Transpordivahendeid soetati kapitalirendiga ligi kolm korda rohkem. Suurima osa töötleva tööstuse ettevõtete kapitalirendiga soetatud põhivarast hõlmasid masinad ja seadmed. 2006. aastal vähenes nende osa kapitalirendis ning transpordivahendite osa suurenes kümnendiku. Kokku sõlmiti kapitalirendilepinguid 1,8 miljardi krooni väärtuses. Suuremad liisijad olid puidutöötlemise, metallitoodete ja toiduainete tootmise ettevõtted, nemad sõlmisid pool töötleva tööstuse kapitalirendilepingutest.

Diagramm 6 **Investeeringute struktuur, 2006**
Diagram 6 *Investments by kind of fixed assets, 2006*

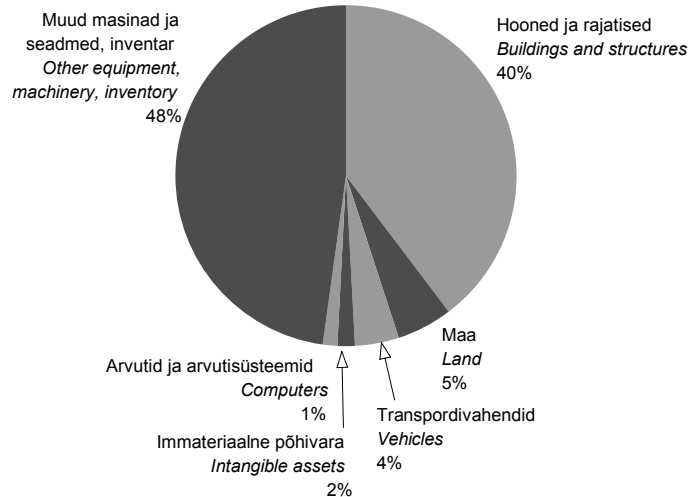
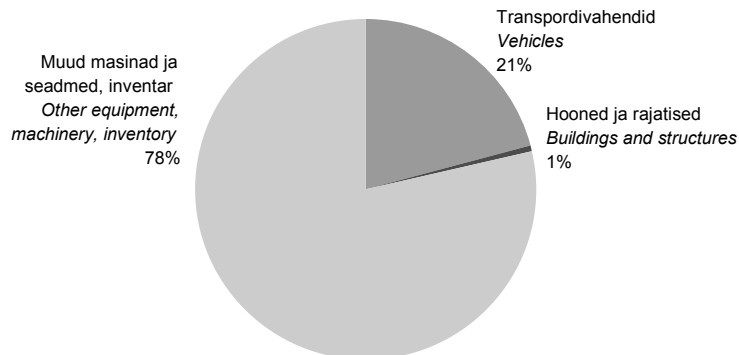

Diagramm 7 **Kapitalirendi struktuur, 2006**
Diagram 7 *Financial leasing by kind of fixed assets, 2006*

Toiduainete ja jookide tootmine

2006. aastal suurenes toiduainetööstuses toodangu müük analoogiliselt eelmisega kümnendiku. Kiiremini arenes jookide tootmine, kus müük suurenes 2005. aastaga võrreldes 16%. Toiduainetööstuse suurima allharu — piimatööstuse — toodangu müük suurenes võrreldes eelmise aastaga 5%.

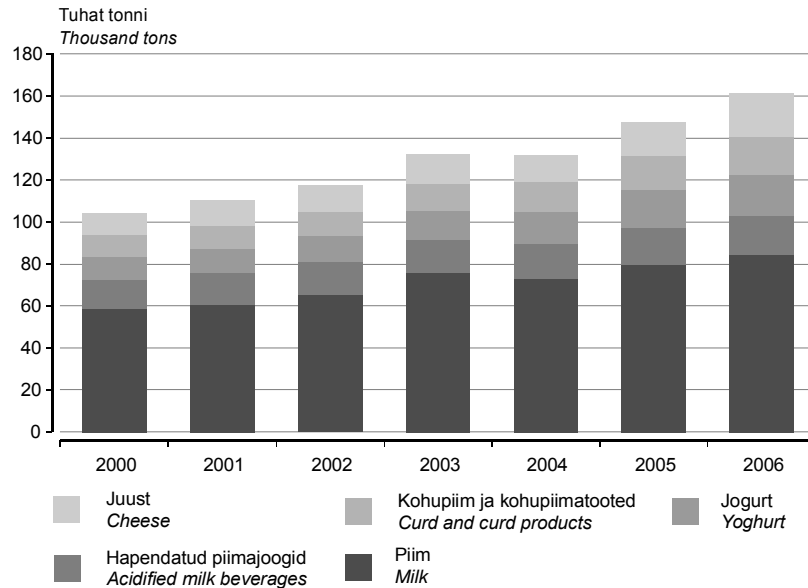
Toiduainete ja jookide müügi osatähtsus kogu töötleva tööstuse toodangu müügis vähenes eelmise aastaga võrreldes ühe protsendi.

Toiduainetööstuse ettevõtted toodavad peamiselt siseturule. Kuigi 2005. aastaga võrreldes suurenes eksport 14%, jäi selle osatähtsus müügis alla kolmandiku. Toiduainetööstuse toodangu müük välisurgudel suurenes kõikides allharudes.

Toiduainetööstuses oli suurima osatähtsusega piimatööstus. 2006. aastal suurenes piimatööstuse toodangu müük peamiselt sisenõudluse suurenemise tõttu. Piimatööstuse eksport eriti ei muutunud, selle osatähtsus müügis oli veidi alla kolmandiku. Võrreldes 2005. aastaga suurenes 2006. aastal kõikide peamiste piimatoodete tootmine. Kõige enam ehk ligi kolmandiku suurenes juustutootmine.

Konjunktuuriinstituudi uuringutest selgus, et Eesti piimatööstuse ettevõtted tegelevad edukalt tootearendusega. Kodumaiste piimatoodete sortiment on kauplustes viimasel ajal tunduvalt suurenenud. Uuringud näitavad ka, et tarbija eelistab eestimaist piimatoodet üha enam.

Diagramm 8 **Piimatooted, 2000–2006**
Diagram 8 *Milk products, 2000–2006*

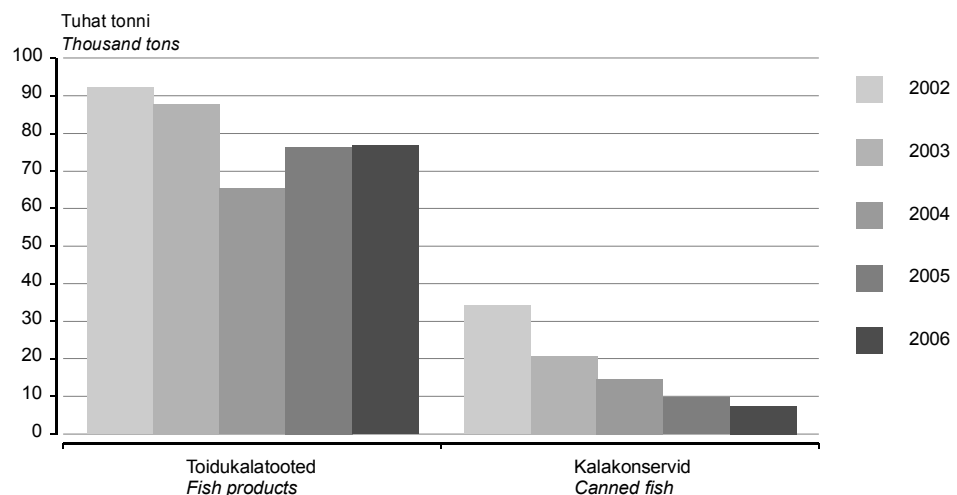

Hapendatud piimatoodete tootmise kasvu tingis peamiselt maitsestatud ja maitsestatamata jogurti ning keefiri toodangumahu suurenemine, erinevalt aastast 2005 tõusis ka hapukoore toodang. Piima, kohupiima ning kohupiimatoodete tootmine oli stabiilne.

Lihatööstusettevõtted müüsid 87% toodangust siseturul, samas suurenes eksport üle kümnendiku. Liha ja lihatoodete müük suurenes 12%. Sisenõudlus sea-, veise- ja lambaliha järele suudeti katta peamiselt kodumaise toodanguga. 2005. aastal langenud värske liha tootmine tõusis taas 2004. aasta tasemele. Vorstitudete hulgas kasvas viineritoodang, vähenes keedu- ja poolsuitsuvorsti tootmine. Kõige rohkem suurenes lihast pooltoodete ja valmististe toodang.

2006. aastal suurenes kala ja kalatoodete müük ekspordi arvel ligi kümnendiku. Ekspordi osatähtsus oli kalatööstuse toodete müügis üle kolmveerandi — toiduainetööstuse allharudest kõrgeim. Toidukalatoodete valmistamine oli muutumatu, kalakonservide tootmine oli ikka langustrendis.

Diagramm 9 **Kalatooted, 2002–2006**
Diagram 9 *Fish products, 2002–2006*

2006. aastal suurenes jookide müük 16% ja nende eksport 28%. Suurenes peagu kõikide alkoholjookide tootmiskaht. Eriti kiiresti kasvas lahjade karastavate alkoholjookide tootang. Kange alkoholi tootmine tõusis peamiselt viina ning likööride tootangu kasvu tõttu.

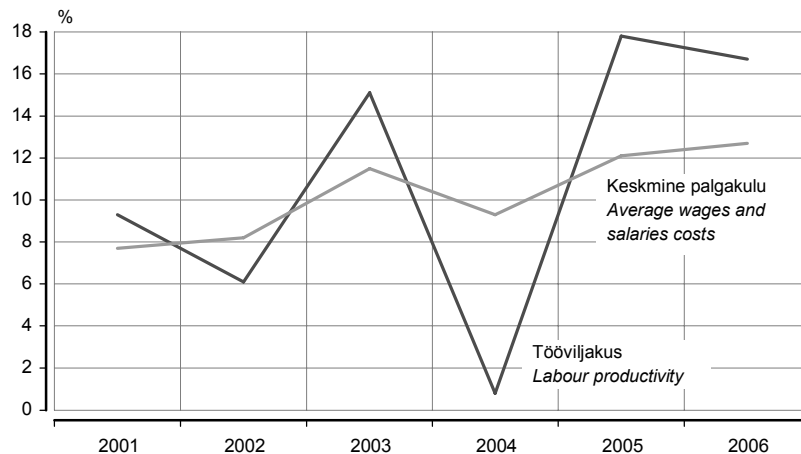
Tabel 1 **Jookide tootang, 2000, 2003–2006**
Table 1 *Production of beverages, 2000, 2003–2006*
(tuhat hl — thousand hl)

	2000	2003	2004	2005	2006	
Viin ja teised piiritusjoogid	86,4	173,1	187,9	167,9	183,1	<i>Distilled spirits</i>
Lahjad karastavad alkoholjoogid	31,3	51,4	92,5	141,1	194,8	<i>Light alcoholic beverages</i>
Õlu	950,1	1 040,2	1 202,8	1 342,5	1 431,1	<i>Beer</i>

2006. aastal vähenes tööhõive toiduainete ja jookide tootmises, seal töötas 200 inimest vähem. Selle peapõhjus oli kalatööstuse tööhõive vähenemine enam kui 200 inimese võrra. 2000. aastaga võrreldes on toiduainetööstuse tööhõives ligikaudu 3000 inimest vähem. 2006. aastal oli toiduainetööstuse keskmine palgakulu 8000 krooni kuus. Suurem keskmine palgakulu töötaja kohta oli joogitööstuses — ligi 11 600 krooni kuus. Töövõidukus kasvas eelmise aastaga võrreldes 17%.

Diagramm 10 **Toiduainete ja jookide tootmise töövõidukuse ja keskmise palgakulu muutus, 2001–2006**

Diagram 10 *Changes in labour productivity and in wages and salaries costs of manufacture of food products and beverages, 2001–2006*

Toiduainete ja jookide tootmises oli kasum ligi kümnendik suurem kui aasta tagasi. Piimatööstuse ettevõtted said 2006. aastal ligi 300 miljoni kroonise kasumi, kahel eelmisel aastal oli 100 miljoni kroonine kahjum. See näitab, et eelmistel aastatel tootmis- ja hügieeni- nõuetele vastamiseks tehtud suuremahulised investeeringud on ennast õigustanud. Suurima ehk 400 miljoni kroonise kasumi said joogitootjad, nendel oli ka suurim müügitulu puhasrentaablus (10%).

2006. aastal investeerisid toiduainetööstuse ettevõtted põhivarasse 1,4 miljardit krooni — neljanandik rohkem kui mullu. Pool sellest kulutati hoonetele, rajatistesse ning maasse, teine pool masinatesse ja seadmetesse. Eelmise aastaga võrreldes suurenesid kõige rohkem investeeringud hoonete ja rajatiste soetamisse.

Puidutöötlemine ja puittoodete tootmine

Puidutööstuse müügi kasv aeglustus 15%-st 2005. aastal 13%-ni 2006. aastal. Puittoodete tootmine pidurdus aasta teisel poolel metsamaterjali nappuse ning kallinemise tõttu. See tulenes nii kohalikust metsaraie kui ka importpuidu vähenemisest. Puittoodete eksport suurenes võrreldes eelmise aastaga kümnendiku ja hõlmas puidutööstustoodangust 59%.

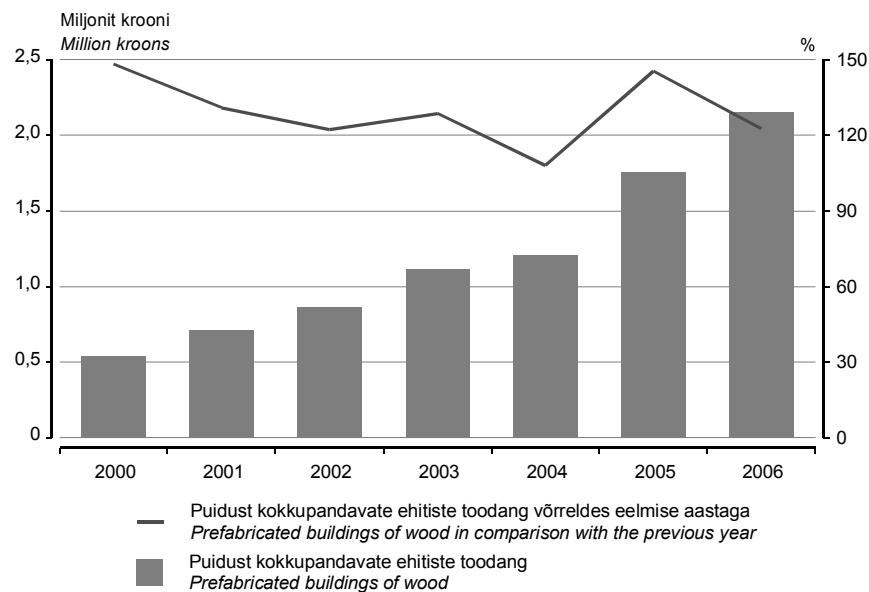
Puidutööstus oli ekspordimahult tähtsamaid tööstusharusid hõlmates kogu töötleva tööstuse ekspordist viiendiku. Puidutööstuse toodangu müügi osatähtsus oli töötlevas tööstuses 16%. Saetööstuse arenguga on pidevalt kasvanud saematerjali järeltöötlemine, sealhulgas liimpuidu tootmine. Puitlaastplaate toodeti mõnevõrra enam, puitkiudplaate vähem.

Tabel 2 **Puittooted, 2000, 2003–2006**
Table 2 *Wood products, 2000, 2003–2006*

	2000	2003	2004	2005	2006	
Saematerjal, tuhat m ³	1 436,5	1 954,0	2 029,4	2 062,4	1 958,4	<i>Sawn timber, thousand m³</i>
Puitkiudplaadid, mln m ²	17,7	17,5	20,4	22,4	21,5	<i>Fibreboard, million m²</i>
Puitlaastplaadid, tuhat m ³	175,8	187,3	217,6	230,6	248,7	<i>Particle board, thousand m³</i>
Liimpuit, tuhat m ³	71,9	129,2	185,9	218,5	256,7	<i>Glulam, thousand m³</i>

Endiselt oli tugeva kasvutrendiga puidust kokkupandavate ehitiste toodang, sest välis-turgudel suureneb nõudlus nende järele pidevalt.

Diagramm 11 **Puidust kokkupandavad ehitised, 2000–2006**
Diagram 11 *Prefabricated buildings of wood, 2000–2006*

2006. aastal töötas puidutööstuses üle 19 000 inimese. Tööhõive suurenes veidi eelmise aastaga võrreldes. Töövõljalikus suurenes viiendiku, keskmine palgakulu aga 17%.

Tegevusala ettevõtted said ligi miljard krooni kasumit — võrreldes eelmise aastaga kolmandiku rohkem. Müügitulu puhasrentaablus suurenes ja oli 5%.

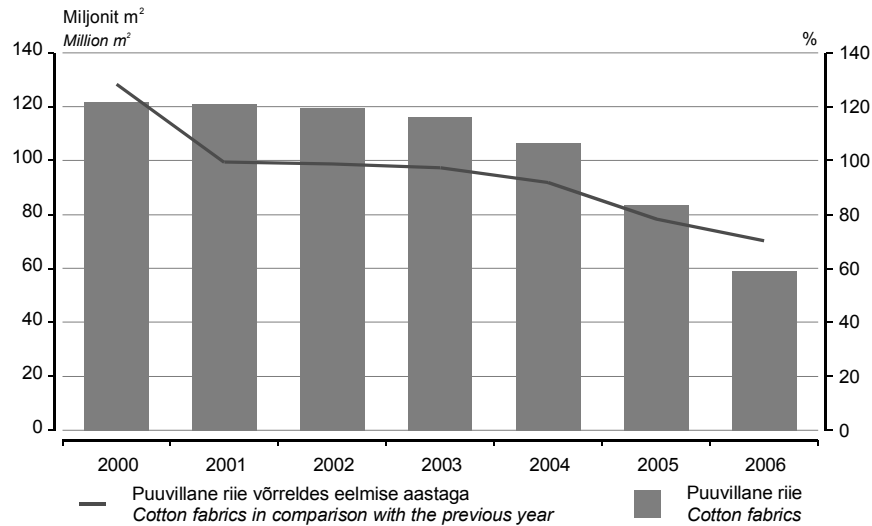
Puidutööstuse ettevõtted tegid 2006. aastal põhivarasse 1,4 miljardi krooni eest investeeringuid — neljandiku enam kui aasta tagasi. Poole rohkem investeeriti hoonetesse ja rajatistesse. Nende osa oli 2006. aasta tegevusala investeeringutes 50%. Investeeringud masinate ja seadmete soetamiseks jäid eelmise aasta tasemele. Samas sõlmisid puidutööstuse ettevõtted masinate ja seadmete omandamiseks kapitalirendilepinguid võrreldes eelmise aastaga kaks korda rohkem.

Tekstiili ja tekstiiltoodete tootmine

Tekstiilitööstuse toodangut müüdi 2006. aastal ligikaudu sama palju kui aasta tagasi. Enamik tekstiilitööstuse toodangust eksporditakse — 80% toodangust müüdi välisrurile. See tõttu mõjutab tegevusala arengut peamiselt konkurentsivõime maailmaturul. Eesti tekstiiltootjatel on üha raskem konkureerida Aasia riikide odava toodanguga.

2005. aastaga võrreldes vähenes endiselt puuvillase riide tootmine. Mõnevõrra vähenes voodipesu toodang, suurenes lauapesu, vannilinate, käterätikute, kardinade, mööblikatete jms sisustustarvete tootmine. Tekkide toodang kasvas, patjade ja täidisega magamistarvete tootmine langes veelgi. Vähem toodeti ka sukki ja sokke.

Diagramm 12 **Puuvillane riie, 2000–2006**
Diagram 12 **Cotton fabrics, 2000–2006**

2006. aastal vähenes tekstiilitööstuse hõivatute arv üle kümnendiku võrreldes eelmise aastaga. Viimastel aastatel on tekstiilitööstuse hõivatute arv pidevalt vähenenud, jõudes 2006. aastal 9000 hõivatuga 2000. aasta tasemele. Kuigi palgakulu töötaja kohta kasvas 12%, oli tekstiilitootmise keskmine palgakulu töötleva tööstuse tootmisharude väiksemad. 2006. aastal suurenes tööviljakus 15%.

2006. aastal investeerisid tekstiilitootmise ettevõtted põhivarasse 150 miljonit krooni — poole vähem kui 2005. aastal. Kaks kolmandikku investeeringutest tehti masinatesse ja seadmetesse.

Mööblitootmine

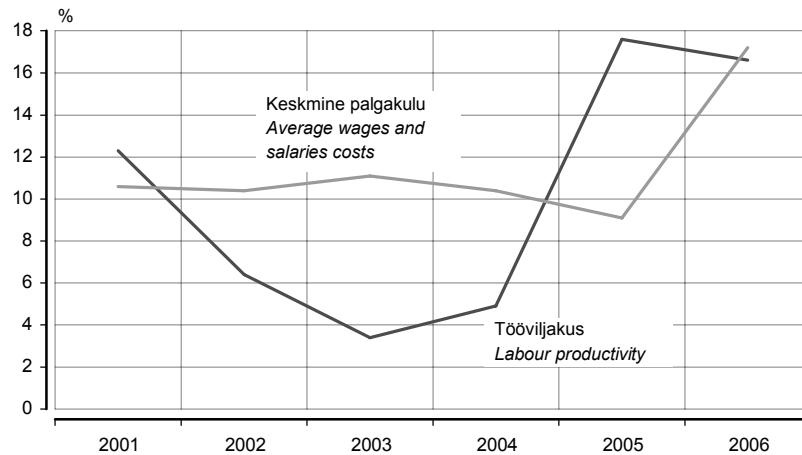
Mööblitootmises suurenes toodangu müük eelmise aastaga võrreldes kümnendiku, eksport 3%. Ekspordi kasvu piiras välisurgude tugevnev konkurents. Viimaste aastate jooksul vähenes ekspordi osa tegevusala toodangu müügis järjepidevalt: 2001. aasta 75%-st 2006. aasta 58%-ni. 2006. aastal suurenes mööblitööstuse toodangu müük siseturul tänu sissetulekute kasvule ning aktiivsele elamuehitusele. Puidust kontori-, köögi- ja elutoamööbli tootmine vähenes mõnevõrra, suurenes metallist kontori- ja muu mööbli tootmine. Sama suure osa toodangust hõlmas pehme mööbel. Mööbliosade tootmine suurenes neljandiku.

Tabel 3 **Mööblitööstuse toodang, 2000, 2003–2006**
Table 3 **Manufacture of furniture, 2000, 2003–2006**

	2000	2003	2004	2005	2006	
Polsterdatud ja polsterdamata istmed, tuhat tk	742,2	919,8	784,3	731,3	736,4	<i>Upholstered and non-upholstered seats, thousand units</i>
Muud istmed, tuhat tk	30,9	41,9	40,0	72,0	51,6	<i>Other seats, thousand units</i>
Mööbliosad, miljonit krooni	415,8	679,5	676,3	847,9	1 065,3	<i>Parts of furniture, million kroons</i>

Hõivatute arv vähenes mööblitööstuses 500 inimese võrra ehk 5%. Tööviljakuse ja keskmise palgakulu kasv oli 17%.

Diagramm 13 **Mööblitööstuse töövijakuse ja keskmise palgakulu muutus, 2001–2006**
 Diagram 13 *Changes in labour productivity and in wages and salaries costs of manufacture of furniture, 2001–2006*

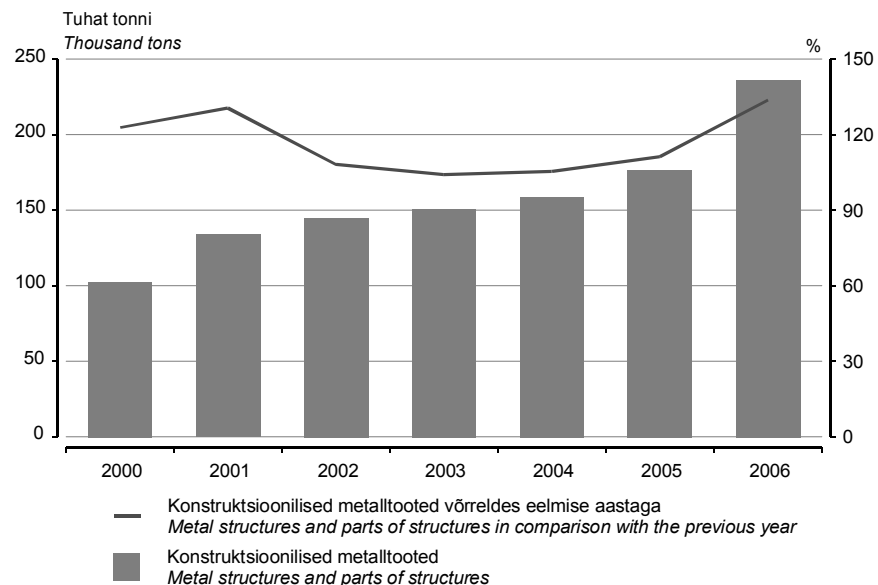
2006. aastal said mööblitööstuse ettevõtted 200 miljonit krooni kasumit — sama palju kui eelmisel aastal. Puhaskasumi osatähtsus müügitulus oli 4%.

2006. aastal investeerisid mööblitööstuse ettevõtted põhivarasse 400 miljonit krooni — ligi poole rohkem kui 2005. aastal. Ettevõtete hoonete ja rajatiste ehitamise kulutused suurenesid kaks korda, masinate ja seadmete omad 14%.

Metalli ja metalltoodete tootmine

2006. aasta oli metallitööstuse ettevõtetele edukas. Võrreldes eelmise aastaga müüdi toodangut kolmandik rohkem. Eksport suurenes 9% kiiremini. Tegevusala arengut soodustas tugev nõudlus ja hinnatõus maailmaturul. Aastaga tõusid metallitööstuse tootjahinnad üle 6%. Tegevusala ettevõtete toodangu müügi osa oli töötleva tööstuse toodangu müügist 11%. Suurenes metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine.

Diagramm 14 **Konstruksioonilised metalltooted, 2000–2006**
 Diagram 14 *Metal structures and parts of structures, 2000–2006*

Metallitööstust iseloomustas 2006. aastal tööhõive kasv. Aastaga suurenes hõivatute arv üle 1000 inimese — see tulenes mikro- ja väikeettevõtete loomisest. Keskmine palgakulu

suurenes 21%. Tegevusala töövõljalikus kasvas kolmandiku — töötleva tööstuse keskmisest ligi kaks korda kiiremini.

Metalltoodete tootmise ettevõtted said 2006. aastal 1 miljard krooni kasumit — neli korda rohkem kui aasta tagasi. Metallitööstuse kasumi puhasrentaablus (8%) oli töötleva tööstuse ettevõtete keskmisest kõrgem.

2006. aastal suurenesid metalli ja metalltoodete tootmise ettevõtete investeeringud põhivarasse eelmise aastaga võrreldes kaks kolmandikku. Kahekordistusi investeeringud hoonete ja rajatiste ehitamiseks. Ligi poole võrra suurenesid investeeringud masinate ja seadmete ostmiseks.

Rõivatootmine

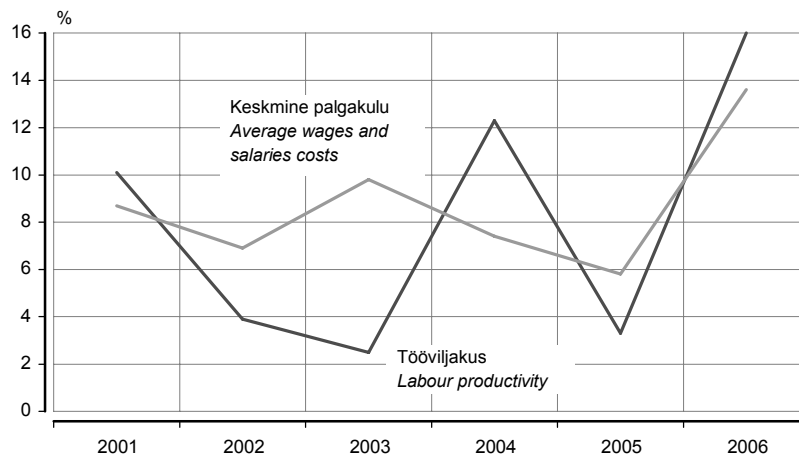
2006. aasta oli rõivatootjatele üsna edukas. Tootmise arendamiseks tehtud investeeringud ning oma niši leidmine võimaldasid ettevõtetel konkurentsipüüa. Võrreldes eelmise aastaga suurenes toodangu müük 8%. Välisurul müüdi kaks kolmandikku toodangust. 2005. aastaga võrreldes suurenes märgatavalt mantlite ja poolmantlite toodang. Veidi vähenes kleitide tootmine.

Rõivatööstuses oli 2006. aastal 10 700 hõivatut — 500 inimest vähem kui eelmisel aastal. Tegevusala osatähtsus oli töötleva tööstuse tööhõives 8%. Rõivatööstuse keskmise palgakulu kasv oli veidi aeglasem töötleva tööstuse omast — 14%.

Diagramm 15
Diagram 15

Rõivatööstuse töövõljalikuse ja keskmise palgakulu muutus, 2001–2006

Changes in labour productivity and in wages and salaries costs of manufacture of wearing apparel, 2001–2006

Rõivatootjad said 2006. aastal ligi 150 miljonit krooni kasumit — viiendiku rohkem kui 2005. aastal. Tegevusala müügitulu puhasrentaablus oli 5%.

Eelmise aastaga võrreldes olid rõivatootjate investeeringud põhivarasse viiendiku väiksemad, seda peamiselt hoonete ja rajatiste rekonstrueerimise ning masinate ja seadmete soetamise vähenemise tõttu.

ELEKTRIENERGIA-, GAASI-, AURU- JA KUUMAVEEVARUSTUS

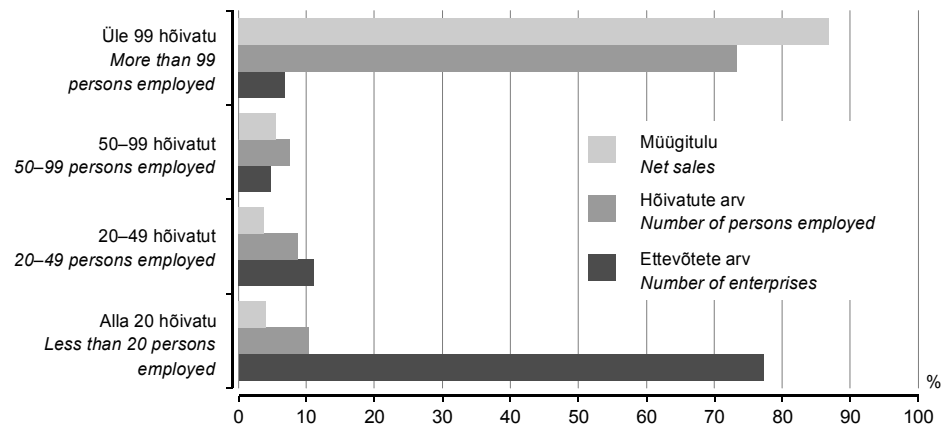
2006. aastal suurenes elektri- ja soojusenergia müügitulu, tootmine mõnevõrra vähenes. Gaaskütuse süsteemi struktuur viidi vastavusse Eesti maagaasiseaduse ja Euroopa Liidu maagaasi siseturu direktiiviga. Elektrienergia tootmise ettevõtted said saastekvootide kauplemisega väga suure kasumi. Investeermistegvus oli endiselt aktiivne.

Elektrienergia-, gaasi-, auru- ja kuumaveevarustusettevõtted (edaspidi energeetika ettevõtted) andsid kõigi ettevõtete loodud lisandväärtusest 6%. Tegevusala lisandväärtus suurenes aastaga kaks viiendikku ja oli 900 000 krooni töötaja kohta.

Energeetikas tegutses 2006. aastal 189 ettevõtet. Ligi kolmandik neist tegeles elektrienergia tootmise ja jaotusega, kuid valdav osa ehk kaks kolmandikku auru- ja kuumaveevarustusega. Magistraalvõrkude kaudu müüs ja jaotas gaaskütust üksteist ettevõtet.

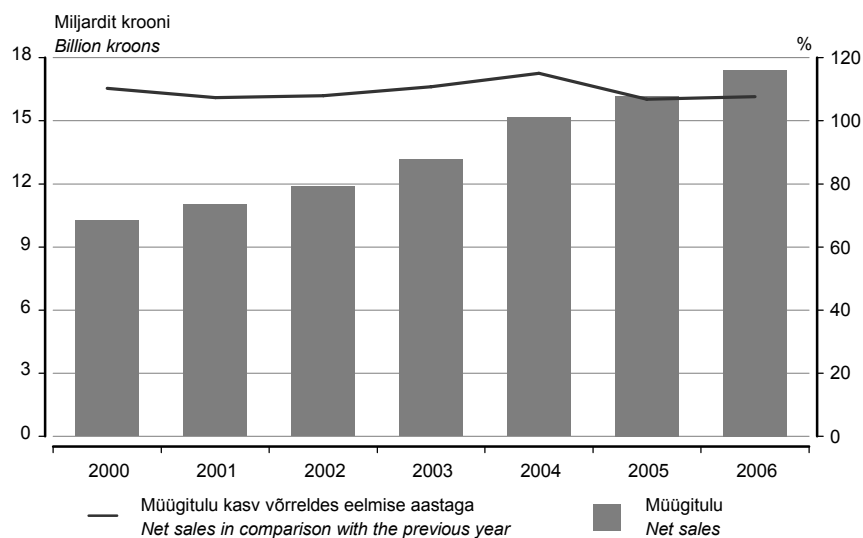
Ligi kolm neljandikku energeetikaettevõtetest olid väikesed ehk vähem kui 50 hõivatuga. Keskmiisi ja suurettevõtteid (üle 49 hõivatut) oli 22, neis töötas tegevusala 6650 hõivatust neli viiendikku. Energeetikas on tööhõive viimaste aastatega pidevalt vähenenud, 2006. aastal oli hõivatuid ligi 300 vähem kui 2005. aastal. Seejuures vähenes tööhõive kõikides energeetika allharudes. Keskmiselt töötas tegevusala ettevõttes 35 inimest — ligi neli korda rohkem kui kõikides ettevõtetes keskmiselt.

Diagramm 1 **Energeetika põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
Diagram 1 *Main indicators of energy by size of enterprise, 2006*

2006. aastal oli energeetikaettevõtete müügitulu 17,4 miljardit krooni — 8% suurem kui 2005. aastal. Elektrienergiat tootvate ettevõtete müügitulu oli võrreldes eelmise aastaga veidi suurem, auru- ja kuumaveevarustuse ettevõtetel kümnendik ning gaaskütuse jaotuses poole suurem. 2006. aastal muudeti gaasisüsteemi struktuuri — tulenevalt Euroopa Liidu maagaasi siseturu direktiivist ja Eesti maagaasiseadusest eraldati maagaasi ülekanne ja jaotamine müügist. Avaliku sektori ettevõtete osa oli tegevusala müügitulus 70% — mõnevõrra vähem võrreldes 2005. aastaga. Välisomandis ettevõtted hõlmasid müügitulust viiendikku, Eesti eraomanduses olevad ligi kümnendikku.

Diagramm 2 Müügitulu, 2000–2006
Diagram 2 Net sales, 2000–2006

2006. aastal kiirenes energeetikas töövõljalikuse kasv. Töövõljalikus (lisandväärtus hõivatu kohta) suurenes 336 000 krooni ehk 44%, mida mõjutas eelkõige heitmekaubandus (heitelubadega kauplemise süsteem, mille raames Euroopa riikide ettevõtted kauplevad süsihappegaasi saastekvootidega). Keskmine palgakulu töötaja kohta oli ligi 11 000 krooni — võrreldes eelmise aastaga kümnendik suurem.

Energeetikaettevõtted tegelevad peamiselt oma põhitegevusega. Muude teenuste osutamine moodustas 2006. aasta müügitulust vaid 5%. Eelmise aastaga võrreldes suurenes nii elektrienergia kui ka soojuste müügitulu. Elektrienergia tootmine vähenes 5%. Kodumaine elektrienergia tarbimine suurenes aga 8% ehk ligi 500 gigavatt-tundi, selle põhjustas jõudsalt kasvanud majandus. Hüdroelektrijaamad ja tuulikud tootsid 2006. aastal 92 gigavatt-tundi elektrienergiat — viiendiku rohkem kui aasta tagasi. Poole võrra vähenes elektrienergia müük mitteresidentidele, seda peamiselt Läti ekspordi arvelt. Elektrivõrgu kaod vähenesid 2006. aastal aegade madalaimale tasemele.

Tabel 1 Elektrienergia, 2000, 2003–2006
Tabel 1 Electricity, 2000, 2003–2006
(gigavatt-tundi — gigawatt-hours)

	2000	2003	2004	2005	2006	
Brutotootmine (k.a. elektrijaamade omatarve)	8 513	10 159	10 304	10 205	9 731	Gross production (including own use by power plants)
Netootmine (v.a. elektrijaamade omatarve)	7 591	9 101	9 232	9 114	8 728	Net production (excluding own use by power plants)
Tarbimine	5 422	6 013	6 326	6 403	6 901	Consumption
Kadu (elektrivõrkudes ja ettevõtete seadmetes)	1 240	1 192	1 112	1 103	1 077	Losses (in electric networks and equipment)
Ekspord	1 303	1 989	2 141	1 953	1 001	Exports

Soojusenergia tootmine ja tarbimine oli 2006. aastal eelmisest mõnevõrra väiksem. Selle põhjuseks oli keskmisest kõrgem õhutemperatuur kütteperioodil. Soojusenergiat tootvate ettevõtete müügitulu kasv tulenes kõrgematest soojustariifidest, mida mõjutas kütusehinna tõus.

Puhaskasum

2006. aasta lõpetasid energeetika ettevõtted 5 miljardi kroonise hüperkasumiga — see oli üle 3 miljardi krooni ehk kolm korda suurem kui 2005. aastal. Kasumi kasvu põhjus oli peamiselt heitmekaubandus. 2006. aastal oli kvoodikaubanduse osa energeetikaettevõtete kasumist ligi 2 miljardit krooni. Kasumi kujunemisel oli teine tähtis tegur majanduse kasvu tõttu suurenenud toodangu müük ning tootmise efektiivsemaks muutmine.

Investeeringud ja kapitalirent

2006. aastal investeerisid energeetikaettevõtted põhivarasse 3,6 miljardit krooni — kümnenäädiku rohkem kui 2005. aastal. Valdava osa ehk 2,9 miljardit krooni investeeringutest tegid elektrienergiat tootvad ettevõtted. 2002. aastast alates on tegevusala ettevõtted teinud 17,1 miljardi krooni eest investeeringuid — 3,4 miljardit krooni aastas. Tegevusala investeeringud olid peamiselt seotud karmistuvate keskkonnanõuete täitmise ning tootmise tõhusamaks muutmisega. 2006. aastal läks kolm viiendikku investeeringutest hoonetesse ja rajatistesse, millest omakorda suurem osa rajatiste uusehitusse. Suuremad investeerijad olid keskmised ja suured elektrienergia tootmise ja jaotamise ettevõtted. Nende investeeringud hõlmasid tegevusala omadest kaks kolmandikku. Kasvutempo tagasid peamiselt mikroettevõtted: nende üle 1 miljardi krooni eest tehtud investeeringud põhivarasse olid eelmisest aastast kaks korda suuremad.

Energeetikaettevõtted sõlmisid 2006. aastal kapitalirendilepinguid ligi 500 miljoni krooni väärtuses — poole rohkem kui 2005. aastal. Ligi kolm viiendikku energeetikaettevõtete kapitalirendiga soetatud põhivarast olid masinad ja seadmed.

Diagramm 3 **Investeeringute struktuur, 2006**
 Diagram 3 *Investments by kind of fixed assets, 2006*

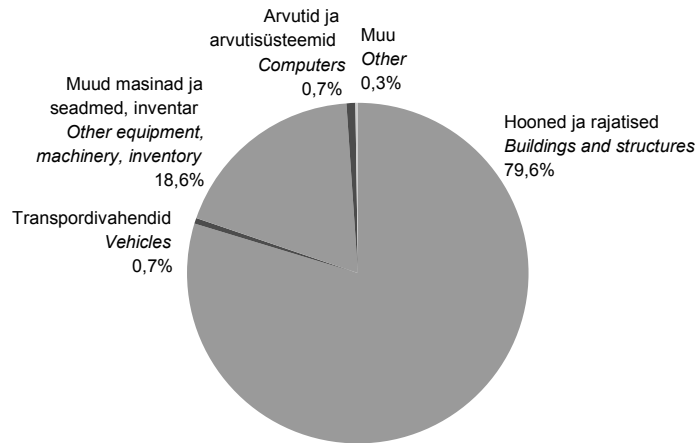
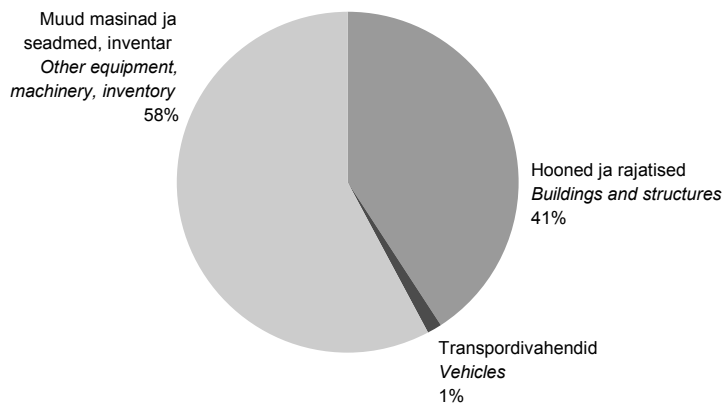

Diagramm 4 **Kapitalirendi struktuur, 2006**
 Diagram 4 *Financial leasing by kind of fixed assets, 2006*

EHITUS

2006. aastal kasvas ehitussektor endiselt kiiresti. Ettevõtete ja neis rakendatud inimeste arv, samuti ehitusettevõtete varad, tulud ja kasum kasvasid kiiremini kui Eesti ettevõtetes keskmiselt. Üldine majanduskasv soodustas peamiselt siseturule suunatud ehituse arengut. Ehitustegevus suurenes elanike nõudlusest tulenenud elamuehituse ja ettevõtete investeringute kasvu tõttu. Omal jõul tehtud ehitustööd kasvasid eelmise aastaga võrreldes püsivhindades 30%.

Lisandväärtus

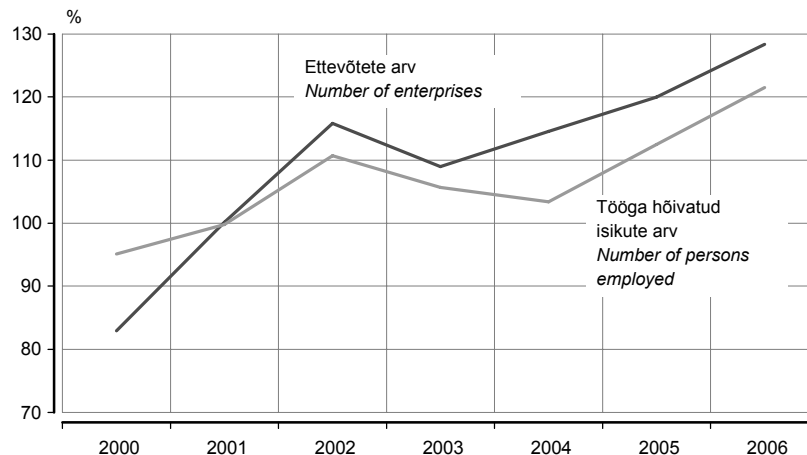
Ehitus on ettevõtete sektoris loodud lisandväärtuselt viies tegevusala ja annab sellest kümnendiku. Ehitusettevõtete 2006. aastal loodud lisandväärtus oli poole suurem kui 2005. aastal, ulatudes ligi 13 miljardi kroonini. Ehituse lisandväärtuse kasv oli kiireim teiste peamiste tegevusaladega võrreldes ja 23 protsendipunkti kiirem kui ettevõtetes keskmiselt. Ettevõtte kohta toodeti ehituses lisandväärtust 34 000 krooni enam kui ettevõtetes keskmiselt — 2,7 miljonit krooni. Aasta varem oli ehituses ettevõtte kohta toodetud lisandväärtus ettevõtete keskmisest madalam.

Ettevõtted

2006. aastal tegutses 4803 ehitusettevõtet — kümnendik kõigist ettevõtetest. Üldine majanduskasv soodustas ehitustegevuse laienemist ja uute töökohtade loomist. Ehitusettevõtete arvu kasv kiirenes alates 2004. aastast. 2006. aastal tegutses ehituses üle tuhande ettevõtte rohkem kui aasta varem. Kõigi tegevust alustanud või taasalustanud ettevõtete hulgas tegeles iga viies ehitusega.

Nagu keskmises Eesti ettevõtteski, oli ka ehitusettevõttes keskmiselt 10 hõivatut. Viimastel aastatel on ettevõtte keskmine suurus pidevalt vähenenud, sest tegevust alustasid või taasalustasid peamiselt alla 10 hõivatuga mikroettevõtted. Ehitusettevõtetest kuulus mikroettevõtete hulka kolmveerand. Hõivatute arvu järgi oli ehituses keskmisi (50–249 hõivatuga) ja suurettevõtteid (vähemalt 250 hõivatuga) 20 enam kui 2005. aastal — 156 ettevõtet.

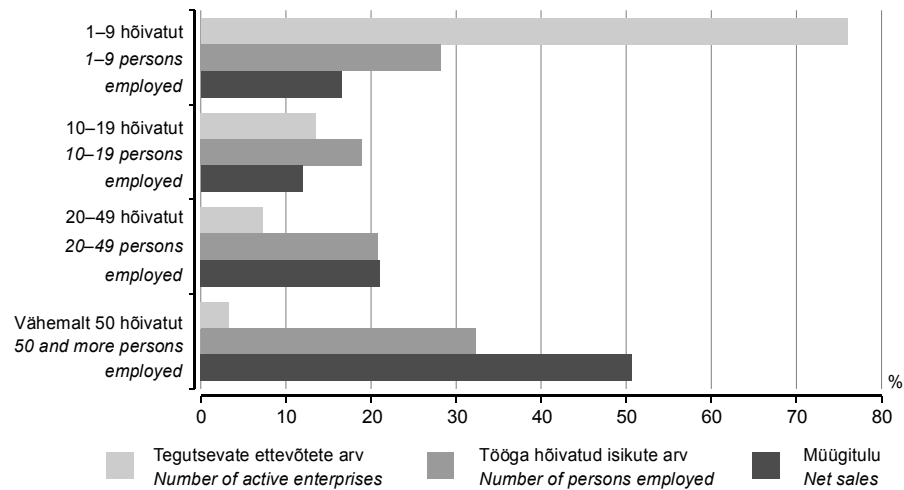
Diagramm 1 **Ehitusettevõtete arv ja tööhõive, 2000–2006**
 Diagram 1 *Number of construction enterprises and employment, 2000–2006*
 (muutus, protsenti — change, percentage)

Tööhõive

Ehitus on uute töökohtade loomisel edukaimaid tegevusalasid. Ettevõtete arvu kasvuga ehituses kaasnes viimasel kahel aastal kiire tööhõive suurenemine. Kui 2004. aastal oli iga kümnes ettevõttes loodud uus töökoht ehitusettevõttes, siis järgmisel kahel aastal juba iga kolmas. 2006. aastal sai ehituses tööd ligi 9000 inimest eelmisest enam. Ehituses töötas ligi 11% kõigist ettevõtluses hõivatutest — 50 000. Mikroettevõtetes sai tööd rohkem kui neljandik, keskmistes ja suurettevõtetes kolmandik tegevusalal hõivatutest.

Diagramm 2 **Ehituse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 2 *Main indicators of construction by size of enterprise, 2006*

Müügitulu

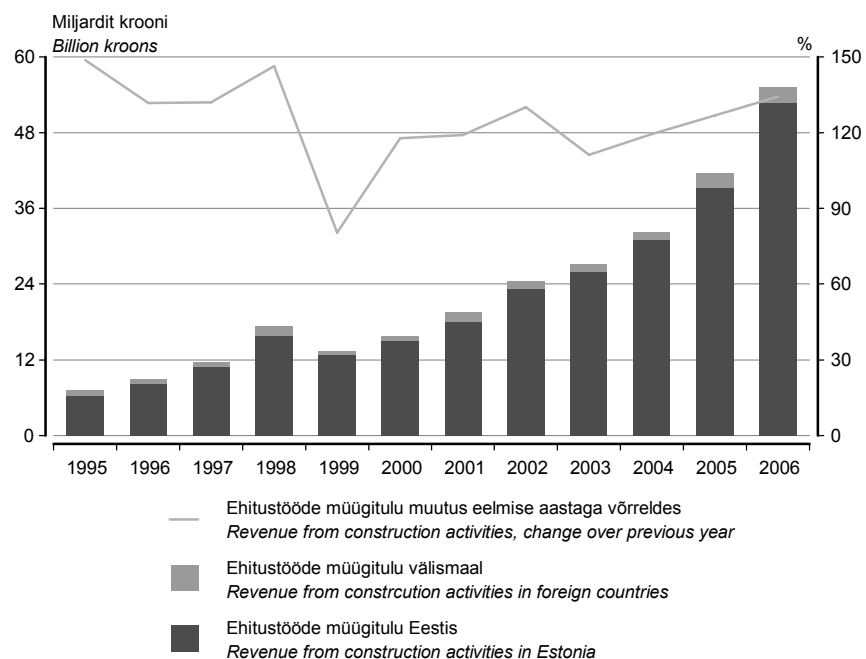
2006. aastal kasvas ehitustegevus kiiresti tänu üldisele majandusarengule. Ehitusettevõtete müügitulu oli ligi 56 miljardit krooni — kolmandik suurem kui aasta varem. Ehitusettevõtete tegevusvaldkonda kuulub hoonete ja rajatiste ehitustööde kõrval ka neisse seadmete paigaldamine ning ehitus- ja lammutusseadmete rentimine koos teenindava personaliga.

Ehitusettevõtted said tulu peamiselt ehitustööde müügist, see tagas ka käibekasvu. Ehitustööde müügitulu oli 2006. aastal ligi 53 miljardit krooni, üle poole sellest andis uusehitus.

Ehitustööde müügitulu suurenes eelkõige tänu hoonete ehituse kiirele kasvule. 71% tulust saadi nende ehitustöödest — 42% rohkem kui 2005. aastal. Rajatiste ehituse müügitulu suurenes võrreldes eelmise aastaga ligi viiendiku.

Eesti ettevõtete ehitustegevus välismaal hõlmab ehitustöödest stabiilselt mõne protsendi. 2006. aastal müüdi välisriikides ehitustöid üle 2 miljardi krooni eest — pisut enam kui aasta varem. Peale Baltimaade ja Venemaa on ehitustegevus veidi laienenud ka Soome ja teistesse Põhjamaadesse.

Diagramm 3 **Ehitustööde müügitulu Eestis ja välismaal, 1995–2006**
 Diagram 3 *Revenue from construction activities in Estonia and in foreign countries, 1995–2006*

Omal jõul tehtud ehitustööd

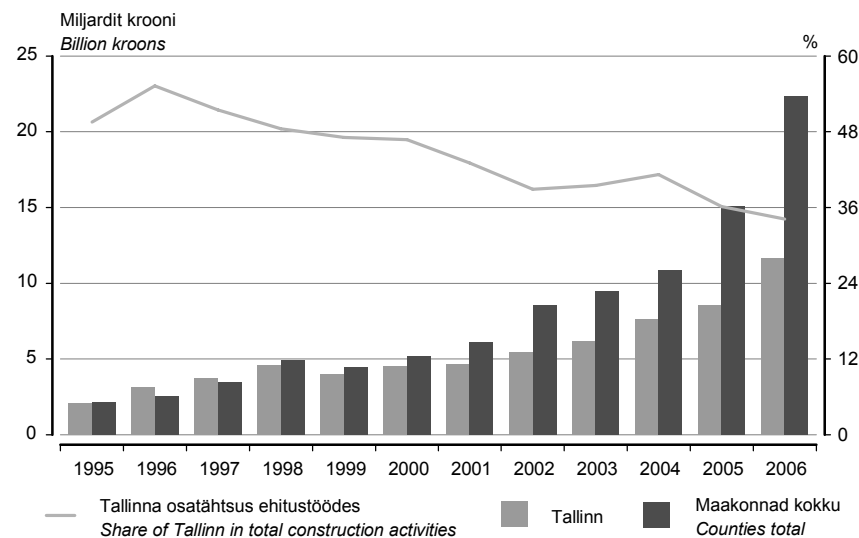
Peamiselt siseturul tegutsev ehitussektor tugineb Eesti üldisele majanduskasvule. Ettevõtete areng loob võimalused investeeringute kiireks kasvuks, mõjudes positiivselt ehitustegevusele. Endiselt suurenes nõudlus uute eluasemete järele, seda elanike suurenenud sissetulekute ja soodsate laenuitingimuste tõttu. 2006. aastal ehitati ehitustöökäivitades Eestis omal jõul ligi 34 miljardi krooni eest, eelmise aastaga võrreldes püsivhindades 30% rohkem. Mikroettevõtted andsid ehitustoodangust viiendiku, suuretttevõtted 8 protsendipunkti vähem. Omal jõul tehtud ehitustöökäivitades vähenes 100 ja enama hõivatuga ettevõtete panus võrreldes nende osatähtsusega ehitustegevuse müügitulus, sest suuremad ettevõtted kasutasid rohkem alltöövõttu.

Ehitustegevus kallines 2006. aastal tunduvalt. Ehitushinnaindeks tõusis 2005. aastaga võrreldes 10,3%. Enim mõjutas ehitustööde hinnatõusu tööjõud, mille hind oli keskmiselt 18,7% eelmisest aastast kõrgem. Tööjõud kallines ehituses ligi kaks korda kiiremini kui eelmisel aastal. Ehitusmaterjalide ja -masinate hinnad tõusid aeglasemalt, olles 2005. aastaga võrreldes keskmiselt 6,1% ja 10,4% kallimad.

Ehitamine Tallinnas ja maakondades

Kui aastatel 1995–1997 ehitati rohkem Tallinnas, siis alates 1998. aastast on ehitustegevus enam laienenud maakondadesse. Tallinna osatähtsus ehitustöökäivitades järjest väheneb, 2006. aastal langes see kolmandikuni. Tallinnas tehti ehitustöökäivitades 11,6 miljardi krooni eest — püsivhindades 23% rohkem kui 2005. aastal. Maakondades oli ehituse kasvutempo Tallinnast kiirem, kasvades eelmise aastaga võrreldes püsivhindades kolmandiku. Maakondades oli kõige aktiivsem ehitustegevus Harju maakonnas (ilma Tallinnata), kus ehitati 6,9 miljardi krooni eest ehk viiendik kõigist ehitustöökäivitades. Ehitustegevuse kasv Harjumaa küll aeglustus eelmise aastaga võrreldes, kuid oli kiirem kui Tallinnas — maakonnas ehitati püsivhindades 34% rohkem kui 2005. aastal. Kiire ehitustegevuse kasv tagas Tartumaa osatähtsuse suurenemise ligi 11%-ni kõigis ehitustöökäivitades. Samal ajal langes Ida-Virumaal tehtud tööde osa alla kümnendiku. Järgnes Pärnu maakond, kus tehti 5% ehitustöökäivitades. Teistes maakondades jäi ehitustöökäivitades osatähtsus kogu ehitusmahus 1–3% tasemele.

Diagramm 4 **Ehitamine Tallinnas ja maakondades, 1995–2006**
Diagram 4 **Construction in Tallinn and in counties, 1995–2006**

Ida-Virumaal oli ehitustegevus seotud peamiselt energeetika- ja tööstushoonete, keskkonnanarajatiste ja teedeehituse töödega. Elanike suurenenud võimalused elamistingimuste parandamiseks suurendasid rekordiliselt Tartu elamuehitust. Tartu linnas ja maakonnas valmis mitu tootmis-, büroo- ja ärihoonet. 2006. aastal valminud objektidest võib nimetada Saaremaa süvasadamat, Viimsi kooli, Tallinna Ülikooli uut õppehoonet. Valmisid paljud tööstus- ja laohooned Harjumaa, äri- ja büroohooned Tallinnas, veekeskused Saaremaal, Haapsalus, jätkub aktiivne elamuehitus ja mitmed teede-ehitusprojektid.

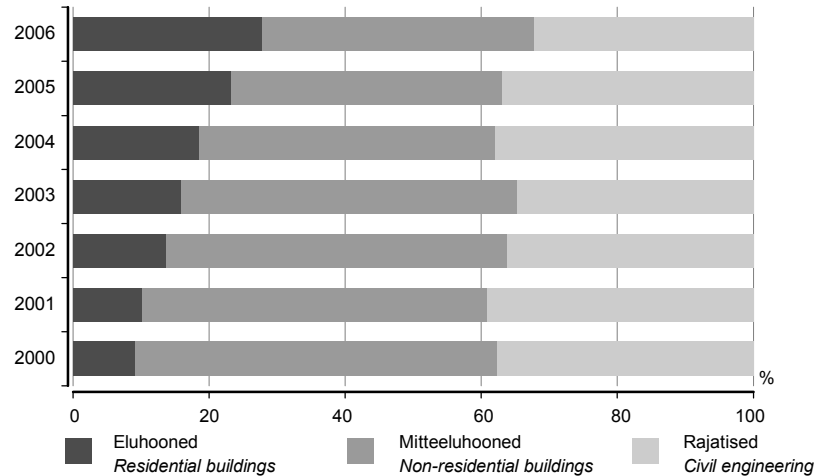
Hoonete ja rajatiste ehitamine

Alates 2000. aastast on aktiivse elamuehituse tõttu järjest suurenenud eluhoonete osatähtsus ehitustöökäivitades. 2006. aastal ehitati eluhooneid 9,5 miljardi krooni eest — jooksevhindades 72% rohkem kui aasta varem. Kaks kolmandikku ehitustöökäivitades tehti korterelamutes. Mitteelahooneid ehitati 13,5 miljardi krooni eest — jooksevhindades 44% rohkem

kui aasta varem. 2006. aastal ehitati rohkem tööstus-, büroo- ja haldushooneid, ühiskasutatavaid meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- jm avalikke hooneid.

Rajatise ehitati 2006. aastal ligi 11 miljardi krooni eest — jooksevhindades neljandik enam kui aasta varem. Rajatiste ehitustöödest hõlmasid ligi poole transpordirajatised, peamiselt teede ja tänavate hooldusremont ja rekonstrueerimine. Oluline osa oli ka torujuhtmete ning side- ja elektriliinide paigaldamistöödel. Uute elamupiirkondade ja tööstusparkide rajamine suurendas veevarustuse, kanalisatsiooni välis- ja sisevõrkude ehituse ning küttesüsteemide paigalduse, samuti telekommunikatsioonivõrkude ehituse ja hooldusega seotud tööde mahtu.

Diagramm 5 Ehitamine ehitise tüübi järgi, 2000–2006
Diagram 5 Construction production by type of construction, 2000–2006

Tabel 1 Omal jõul Eestis tehtud ehitustööd ehitise tüübi järgi, 2001–2006
Tabel 1 Construction production in Estonia by type of construction, 2001–2006
(miljonit krooni — million kroons)

Ehitise tüüp	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Type of construction
Omaval jõul Eestis tehtud ehitustööd	10 755	13 984	15 595	18 430	23 684	33 970	Construction production in Estonia
Eluhooned	1 099	1 926	2 487	3 410	5 527	9 489	Residential buildings
ühe- ja kahepereelamud	353	586	777	801	1 225	2 091	one- and two-family houses
ridaelamud	104	202	137	166	263	776	terraced houses
korterelamud	522	933	1 423	2 315	3 814	6 366	blocks of flats
sotsiaalhoolekandeesutused ja ajutise elamise majad	119	205	150	128	225	256	social welfare institutions and premises for temporary accommodation
Mitteeluhooned	5 443	7 002	7 680	8 025	9 405	13 530	Non-residential buildings
büroo- ja haldushooned	966	1 175	1 362	1 336	1 742	2 409	office buildings
kaubandus- ja teenindushooned	865	1 342	1 492	1 282	1 061	1 924	commercial and service buildings
hotellid, samalaadsed majutus- ja toitlustushooned	438	520	603	445	553	1 091	hotels and similar buildings for accommodation and catering services
transpordi- ja sidehooned	192	250	373	330	343	286	transport and communication buildings
tööstus- ja laohooned	1 466	1 885	2 107	2 251	2 370	4 059	industrial buildings and warehouses
ühiskasutatavad meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- jm avalikud hooned	1 126	1 345	1 243	1 720	2 134	2 235	public entertainment, educational, hospital and institutional care buildings
muud mitteeluhooned	390	484	501	661	1 202	1 526	other non-residential buildings
Rajatised	4 213	5 055	5 428	6 995	8 752	10 951	Civil engineering works
torujuhtmed, side- ja elektriliinid	1 807	2 022	2 073	2 583	3 465	3 627	pipelines, communication and electricity lines
heitvee- ja jäätme- käitlusrajatised	150	214	310	380	518	643	constructions for sewerage and waste treatment
transpordirajatised	1 602	2 223	2 423	3 282	3 732	5 385	roads, streets and other constructions for transport services
muud rajatised	655	597	621	749	1 037	1 296	other civil-engineering works

Eluruumide ja mitteeluhoonete uusehitus^a

2006. aastal kasvas hoonete uusehitus endiselt kiiresti. Ehitisregistri andmetel lubati kasutusse 5068 uut eluruumi pinnaga 392 000 ruutmeetrit — eluruume oli üle 1000 ja pinda viiendik rohkem kui eelmisel aastal. Alates 2001. aastast on suurem osa uusi eluruume korterelamutes, nende osa on aasta-aastalt kasvanud. Seetõttu uute eluruumide keskmine suurus viimastel aastatel järjest vähenes. 2006 aastal oli 79% uutest eluruumidest enamasti 3–5-korruselises korterelamus. Kasutusse läinud eluruum oli keskmiselt 77,3 ruutmeetrine — kuus ruutmeetrit väiksem kui eelmisel aastal. Tubade arvu järgi olid endiselt populaarseimad 2-toalised korterid, kuigi nende osa vähenes 1-toaliste arvu kasvu tõttu.

Elamuehitus oli püsiva nõudluse tõttu aktiivne nii Tallinnas kui ka selle lähipiirkonnas. Ka Tartus kiirenes kinnisvara arendustegevus märkimisväärselt. Vaatamata kasvavatele ehitushindadele ja pankade karmistunud laenuitingimustele on nõudlus uute eluruumide järele endiselt suur. Seda kinnitab 2006. aastal väljastatud ehituslubade arv, mis oli 2005. aastal ehitusloa saanud eluruumide arvust 1,4 korda suurem.

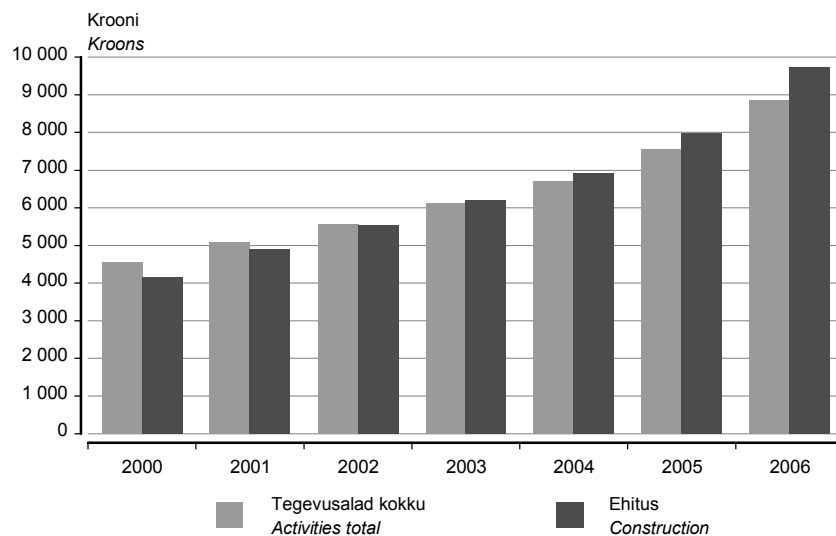
Ehitisregistri andmetel lubati 2006. aastal kasutusse 1570 uut mitteeluhoonet 896 600 ruutmeetrise kasuliku pinnaga. Enim lisandus uut kaubandus- ja tootlustus- ning tööstus- pinda.

2006. aastal väljastati mitteeluhoonete ehitamiseks 2592 ehitusluba — 175 luba rohkem kui aasta varem. Ehitatavate mitteeluhoonete kavandatud kasulik pind on üle miljoni ruutmeetri ja kubatuur 7,4 miljonit kuupmeetrit.

Tootlikkus

Ehitustegevuse kiire kasvuga kaasnes tööjõu tootlikkuse suurenemine, kuid ettevõtete keskmistele näitajatele jääb ehituse tootlikkus alla. Tööviljakus hõivatu kohta lisandväärtuse alusel oli 256 000 krooni — ligi neljandik enam kui 2005. aastal, kuid 10 000 krooni vähem kui ettevõtetes keskmiselt. Tunnitootlikkus kasvas tööviljakusega sarnaselt 23% — töötunnis toodeti 145 krooni lisandväärtust. Töökulude tootlikkuse, s.t tööjõukulu ühe krooni kohta toodetud lisandväärtuse kasv oli kõige tagasihoidlikum tööjõukulude kiire kasvu tõttu — vaid protsent suurem kui 2005. aastal.

Diagramm 6 **Keskmine palgakulu töötaja kohta kuus, 2000–2006**
Diagram 6 *Average wages and salaries costs per employee per month, 2000–2006*

Tööjõukulud

Ehitusettevõtete tööjõukulud olid 2006. aastal ligi poole suuremad kui eelmisel aastal. Tööjõukulude kasv oli ehituses teiste tegevusaladega võrreldes kiireim. Tööjõukulud suurenesid 17 protsendipunkti kiiremini kui 2005. aastal ja nende kasv ületas 14 protsendipunktiga müügitulu oma. Tööjõukulude kasvu tagas ehitustegevuse laienemise ja ettevõtete kiire arenguga kaasnenud tootlikkuse kasv, samuti tihenunud konkurents tööjõuturul ja surve palgatasemele teiste riikidega võrreldes. Siiski kasvas tööjõukulu hõivatu kohta 2 protsendipunkti aeglasemalt kui tööviljakus (lisandväärtus hõivatu kohta).

^a Ehitisregistri andmed.

Ehituses oli keskmise palgakulu kasv viimaste aastate suurim. Võrreldes 2005. aastaga oli ehitajate keskmine palgakulu kuus enam kui viiendik suurem — 9700 krooni. See on 870 krooni suurem kõigi ettevõtete keskmisest. Suurtas ehitusettevõtetes ulatus keskmine palgakulu kuus ligi 16 000 kroonini.

Puhaskasum

Ehitusettevõtete kasuminäitajad paranesid 2006. aastal tunduvalt. Aasta lõppes rekordilise 4,8 miljardi kroonise puhaskasumiga — eelmise aastaga võrreldes 2 miljardit krooni suurem. Ehituse puhaskasumisse andsid suurima panuse keskmised, 50–249 hõivatuga ettevõtted. Nende 2006. aasta puhaskasum oli kaks korda suurem kui 2005. aastal ja kasumlikkus ulatus 10%-ni. Ehitusettevõtete keskmine käibe puhasrentaablus oli 2006. aastal 8,6% — kaks protsendipunkti enam kui eelmisel aastal. Kõigi ettevõtete keskmise käibe puhasrentaablusega võrreldes oli ehitusettevõtete näitaja pisut madalam — seda mõjutas tööjõukulude märkimisväärne kallinemine.

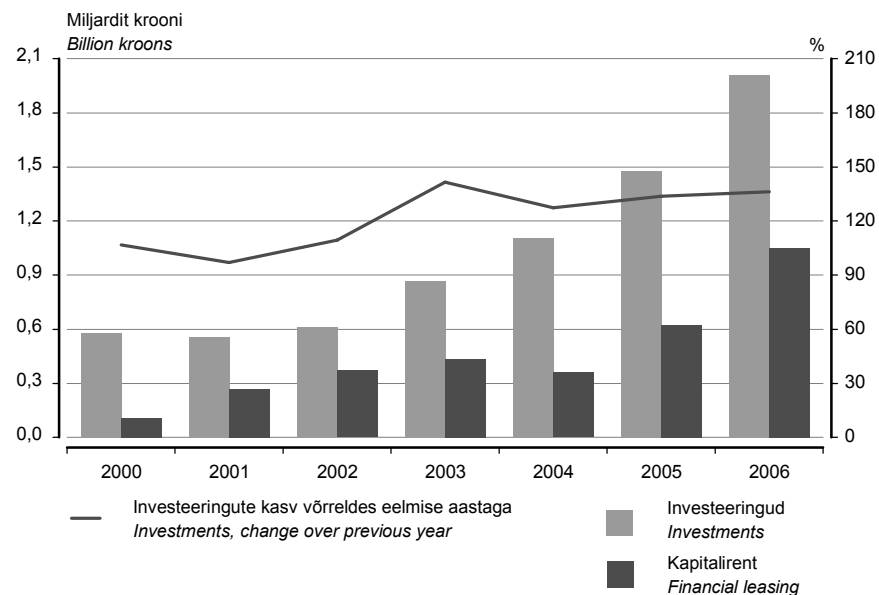
Vara

2006. aasta lõpul oli ehitusettevõtetel varasid üle 27 miljardi krooni, aasta algusega võrreldes 42% rohkem. Kõigist ettevõtete varadest kuulus ehituses tegutsevatele 5%. Ehitusettevõtted on varade väärtuselt tegevusaladest väiksemate hulgas — neil on keskmiselt poole vähem vara kui keskmisel Eesti ettevõttel. Tegevuse omapärast lähtuvalt on ehitusettevõttele omane ka väiksem põhivara osatähtsus varades, see ulatub kolmandikuni. 2006. aastal suurenes ettevõtete käibevara põhivarast kiiremini, seda mõjutas nii lühiajaliste nõuete, raha kui ka varude kiire kasv. Selle tulemusel suurenes käibekapital aasta algusega võrreldes 59% ja paranes ehitusettevõtete maksevõime. Põhivara suurenes ehituses aastaga 11 protsendipunkti aeglasemalt kui käibevara — 28%. Põhivara kasvu mõjutas materiaalse põhivara soetamine, milles oli põhiosa masinatel, seadmetel ja inventaril. Teistest põhivara liikidest suurenesid kiiremini ehitusettevõtete kinnisvara-investeeringud, kuid nende osatähtsus varades on väike. Ehitusettevõtete viimaste aastate suured kasumid on kiirendanud nende omakapitali kasvu. 2006. aastal suurenes omakapital 45%. Kohustuste kasv oli omakapitali omast pisut aeglasem. Ehitusettevõtetel oli aasta lõpul kolmandik rohkem kohustusi kui aasta algul ja enamik nendest olid lühiajalised. Ehitusettevõtete solidsuskordaja püsib 50% juures.

Investeeringud põhivarasse

Ehitusettevõtted investeerisid põhivarasse üle 2 miljardi krooni — kolmandiku rohkem kui 2005. aastal. Investeeringud on viimastel aastatel kasvanud ennaktempos. Kuigi ehitusettevõtete investeeringud kasvasid ettevõtete keskmisest kiiremini, hõlmasid need kõigi ettevõtete investeeringutest põhivarasse vaid 4%. Ehitusettevõtted soetasid tegevusele omaselt peamiselt masinaid, seadmeid ja inventari. Eelmise aastaga võrreldes suurenesid kõige kiiremini investeeringud transpordivahenditesse. Neljandik investeeringutest tehti hoonete ja rajatiste soetamiseks, ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks.

Diagramm 7 **Ehitusettevõtete investeeringud ja kapitalirent, 2000–2006**
 Diagram 7 *Investments of construction enterprises and financial leasing, 2000–2006*

Kapitalirent

Teist aastat järjest on kapitalirendiga soetatud põhivara kasv suur. Kapitalirendiga omandatud põhivara väärtus ületas 2006. aastal miljard krooni — 69% rohkem kui eelmisel aastal. 2006. aastal suurenes kapitalirendi kasutamine transpordivahendite soetamisel. Kapitalirendiga soetati transpordivahendeid üle kahe korra ning masinaid, seadmeid ja inventari neljandik rohkem kui eelmisel aastal.

Diagramm 8 **Investeeringute struktuur, 2006**
Diagram 8 *Investments by kind of fixed assets, 2006*

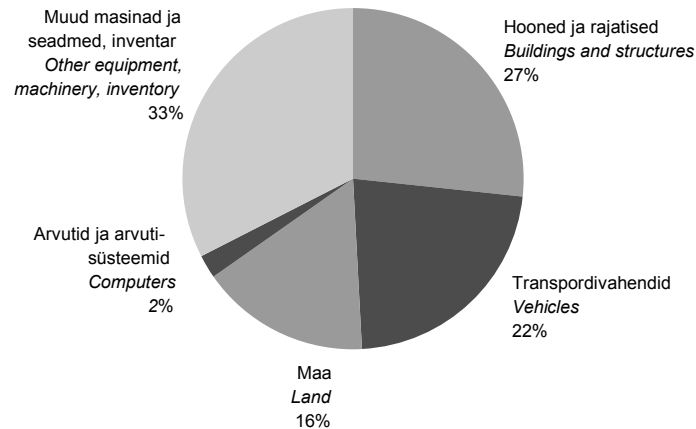
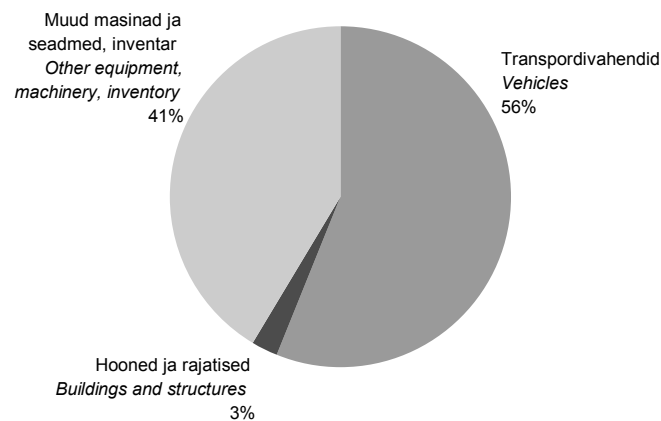

Diagramm 9 **Kapitalirendi struktuur, 2006**
Diagram 9 *Financial leasing by kind of fixed assets, 2006*

KAUBANDUS

Kaubandus on tegutsevate ettevõtete arvult ning müügitulult suurim tegevusala. Kaubanduses tegutses ligi kolmandik ettevõtetest ja nende osa oli kõigi ettevõtete müügitulus üle 40%.

2006. aastal kasvas kaubanduses müügitulu ning lisandväärtus kiiremini kui Eesti majanduses keskmiselt — kasv oli viimase kuue aasta kiireim. Kaubandusettevõtete investeerimisaktiivsus oli endiselt kõrge.

Ettevõtted ja tööhõive

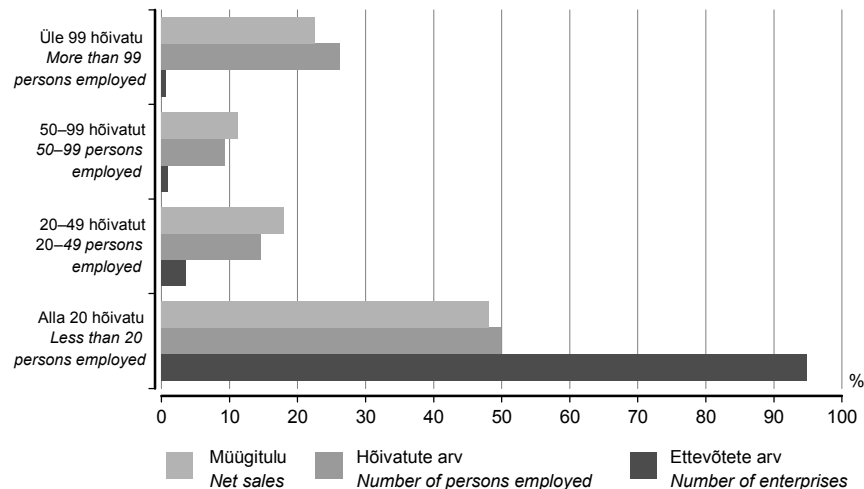
Kaubandustegevus on mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorkütuse jaemüük; hulgi- ja vahenduskaubandus; jaekaubandus; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus.

2006. aastal tegutses kaubanduses 14 200 ettevõtet — kõigist ettevõtetest 30%. Uusi ettevõtteid loodi enim hulgikaubanduses, jaekaubanduses ettevõtete arv veidi vähenes.

Kaubandusettevõtted on enamasti väikesed. Keskmisi ja suuretettevõtteid oli 2006. aastal alla 2%, kuigi nendes töötas üle kolmandiku kaubanduses hõivatutest.

Kaubanduses sai tööd 98 500 inimest ehk üle viiendiku ettevõtluses tööga hõivatutest. Kaubanduses suurenes hõivatute arv aastaga 5% — peamiselt üle 249 töötajaga jaekaubandusettevõtete arvelt. Kui suuretettevõtetes oli hõivatuid üle neljandiku, siis väiksemates ettevõtetes jäi hõivatute arv ligikaudu eelmise aasta tasemele. Keskmiselt töötas kaubandusettevõttes 7 inimest, see näitaja on kuue viimase aasta jooksul muutumatu olnud. Enim andsid tööd jaekaubandusettevõtted, kus töötas 46% kaubanduses hõivatutest. Tööhõive suurenes kõikides kaubanduse tegevusalades.

Diagramm 1 **Kaubanduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
Diagram 1 *Main indicators of trade by size of enterprise, 2006*

Lisandväärtus ja tööviljakus

Kaubandusettevõtted andsid ettevõtete loodud lisandväärtusest üle viiendiku. Kaubandus oli töötleva tööstuse järel lisandväärtuse tootjana endiselt teisel kohal. Kaubandusettevõtetes loodud lisandväärtus kasvas eelmise aastaga võrreldes 30%. Kasv oli viimase kuue aasta kiireim. Üle poole kaubanduse lisandväärtusest kujunes tavapäraselt hulgikaubanduses.

2006. aastal kiirenes lisandväärtuse kasv kõikidel kaubandustegevusaladel.

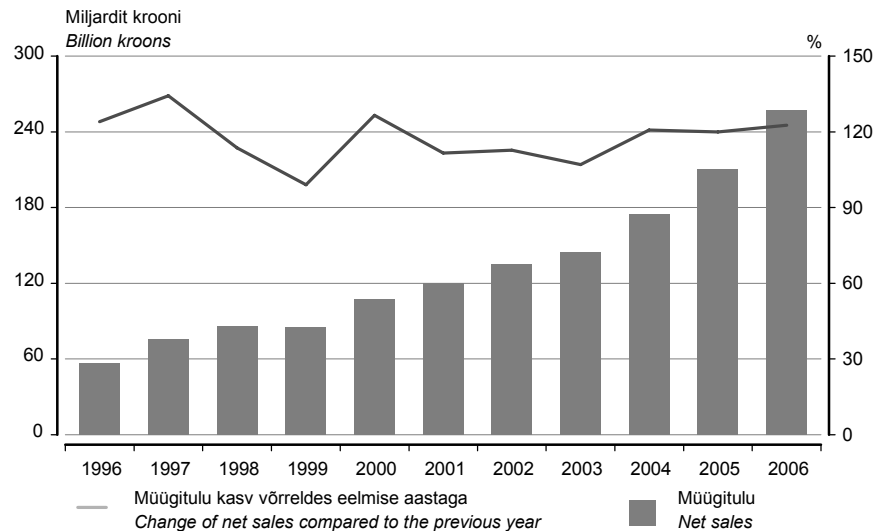
Keskmiselt tootis üks kaubandusettevõtte lisandväärtust 1,9 miljonit krooni. Tööga hõivatut kohta loodi lisandväärtust keskmiselt 271 200 krooni, mis ületas esimest korda ettevõtete keskmise tööviljakuse. Kaubanduses suurenes aastaga tööviljakus 24%. Kõige kiiremini kasvas tööviljakus jaekaubanduses, aga vaatamata kiirele kasvule jäi tegevusala tööviljakus alla Eesti keskmisele. Hulgikaubanduse tööviljakus (361 400 krooni) oli üle kahe korra suurem jaekaubandus- ja 16% sõidukikaubandusettevõtete tööviljakusest.

Müügitulu

Kaubandus on müügitulult suurim tegevusala, andes ettevõtete müügitulust 44%. Aastatega on kaubanduse osa järjest suurenenud. Kaubandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 257 miljardit krooni — eelmise aastaga võrreldes 23% rohkem.

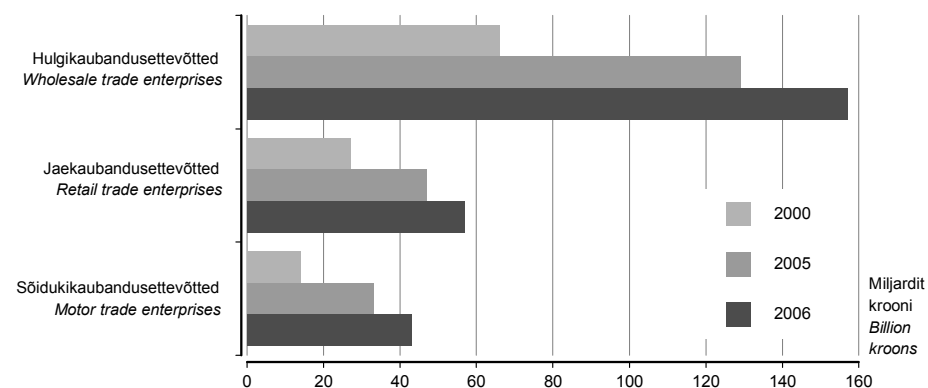
Müügitulu hõivatu kohta oli 2 614 000 krooni ehk kaks korda suurem ettevõtete keskmisest. Aastaga suurenes töövijakus müügitulu alusel kaubanduses 17%.

Diagramm 2 **Müügitulu, 1996–2006**
Diagram 2 *Net sales, 1996–2006*

2006. aasta oli kõigile kaubanduse tegevusaladele edukas. Müügitulu kasvas enim sõiduki-kaubandusettevõtetel (mootorsõidukite ja mootorrataste müügi, hoolduse ja remondi ning mootorikütuse jaemüügi ettevõtted) — suurenes aastaga 31% ja hõlmas kaubandusettevõtete müügitulust 17%. Hulgi- ja jaekaubandusettevõtete müügitulu suurenes viiendiku. Suurema osatähtsuse tõttu (61%) moodustas hulgikaubanduse juurdekasv kogu kaubanduse müügitulu kasvust üle poole. Jaekaubandusettevõtted andsid kaubandusettevõtete müügitulust 22%.

Diagramm 3 **Kaubandusettevõtted müügitulu järgi, 2000, 2005, 2006**
Diagram 3 *Trade enterprises by net sales, 2000, 2005, 2006*

Tööjõukulud

Kaubanduse tööjõukulud olid kõikidest kuludest ainult 5%. Traditsiooniliselt see on väiksem osatähtsus ettevõtluses. Töövijakusega lisandväärtuse alusel võrreldes kasvasid kaubanduses keskmised tööjõukulud hõivatu kohta aeglasemas tempos. Tunduvalt paranesid töökulude tootlikkuse näitajad.

2006. aastal oli kaubandusettevõtte keskmine tööjõukulu hõivatu kohta 134 000 krooni, 17% rohkem kui eelmisel aastal. Kaubanduses edestasid palkade kasvu edukas automüük ning kütuse, metalltoodete, ehitusmaterjalide, masinate ja seadmete hulgimüük. Hulgikaubandus-

ning automüügiettevõtetes ületas tööjõukulu hõivatu kohta ettevõtete keskmise. Vaatamata kiirele tööjõukulude kasvule jäid jaemüüjad kaubanduses kõige madalamalt tasustatuteks.

Puhaskasum

Kaubandus oli puhaskasumi poolest kinnisvara, rentimise ja äritegevuse järel teisel kohal. Vaatamata tihedale konkurentsile lõpetasid kaubandusettevõtted 2006. aasta viimaste aastate suurima ehk 12 miljardi kroonise kasumiga — 45% suurem kui aasta tagasi. Kõik kaubanduse tegevusalad olid kasumis ja selle kasv oli võrreldes eelmiste aastatega kõige kiirem. Hulgikaubandusettevõtted teenisid puhaskasumist 62%, kuid selle kasv oli kiireim automüüjatel ning rõivaste, jalatsite ja kodutehnika jaemüüjatel.

2006. aasta lõpetas kasumiga kolm neljandikku kaubandusettevõtetest, sama palju kui eelmistel aastatel. Veerand ettevõtetest töötas kahjumis.

Peale kaubanduse kasumlikkuse langust eelmisel aastal paranes kasumlikkus 2006. aastal veidi ja ulatus 4,7%-ni. Vaatamata puhaskasumi kiirele kasvule jäi kaubanduse kasumlikkus kõigi ettevõtete keskmisele 2 korda alla. Kaubanduses oli kasumlikkus kõrgem mootorsõidukite osade ja lisaseadmete müügi ettevõtetel (9,6%), s.t keskmise kasumlikkuse tasemele lähedane ja väiksem mootorikütuse jaemüügi ettevõtetel (0,9%). Selle põhjuseks võib endiselt tuua suhteliselt väikese kütuse müügi marginaali võrreldes teiste kaubanduse tegevusaladega.

Kaubanduslik marginaal

Kaupade müügi marginaal (kaubanduslik juurdehindlus) püsis viimastel aastatel keskmiselt 19–20% piires. Kui hulgi- ja sõidukikaubandusettevõtete juurdehindlus oli peagu muutumatu, siis jaekaubandusettevõtted suutsid suurendada toidukaupade ning tekstiiltoodete, jalatsite ja nahktoodete jaemüügi juurdehindlust. Suurtel jaekaubandusettevõtetel, eriti kaubanduskettidel, on kaubanduslik marginaal enamasti väiksem. Suurematel ettevõtetel on suurem efektiivsus, aga ka rohkem võimalusi mõjutada tarnijaid. Suurte jaekaubandusettevõtete juurdehindlus on keskmiselt 9% madalam kui väiksematel ettevõtetel.

Keskmisega võrreldes jäi kõige väiksemaks mootorsõidukite ja mootorikütuse müügi juurdehindlus — aastaga see peagu ei muutunud. Kõige suurem juurdehindlus oli tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite jae- ja hulgimüügis. Nende kaupade jaemüüjad suurendasid juurdehindlust 2,6, hulgimüüjad 4,3 protsendipunkti. Toidukaupade juurdehindlus kasvas nii hulgi- kui ka jaemüügis 2,3 protsendipunkti.

Tabel 1 **Kaupade müügi marginaal (juurdehindluse protsent), 2005, 2006**
Tabel 1 *Trade marginal, 2005, 2006*

Tegevusala	2006	2005	<i>Economic activities</i>
Kaubandus kokku	19,2	18,8	<i>Trade total</i>
Mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	12,8	12,5	<i>Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
mootorsõidukite müük	11,1	11,0	<i>sale of motor vehicles</i>
mootorsõidukite osade ja lisaseadmete müük	33,7	30,6	<i>sale of motor vehicle parts and accessories</i>
mootorikütuse jaemüük	8,4	8,5	<i>retail sale of automotive fuel</i>
Hulgikaubandus	17,6	17,7	<i>Wholesale trade</i>
toidukaupade hulgimüük	17,4	15,1	<i>wholesale of food</i>
tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite hulgimüük	43,0	38,7	<i>wholesale of textiles, clothing and footwear</i>
muude majatarvete hulgimüük	26,0	27,1	<i>wholesale of other household goods</i>
Jaekaubandus	28,9	26,5	<i>Retail trade</i>
toidukaupade jaemüük spetsialiseeritud ja spetsialiseerimata kauplustes	19,7	17,4	<i>retail sale of food, beverages and tobacco in specialised and in non-specialised stores</i>
tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite jaemüük	76,5	73,9	<i>retail sale of textiles, clothing and footwear</i>
muude majatarvete jaemüük	33,1	33,6	<i>retail sale of other household goods</i>

Vara, kohustused ja omakapital

Kaubandus oli bilansimahu järgi suuruselt teine tegevusala. Kõigist ettevõtete varadest kuulus kaubandusettevõtetele viiendik. Nendel ettevõtetel oli 2006. aasta 31. detsembri seisuga varasid 104 miljardi krooni väärtuses. Aasta algusega võrreldes kasvasid varad ligi kolmandiku. Kaubandusettevõtetele on iseloomulik käibevarade suur osatähtsus. Tulu sõltub kaubanduses suurel määral käibekapitalist. Kaubandusettevõtete käibevara hõlmas aasta lõpul 70% varadest ja suurenes aasta jooksul 30%, jõudes 2006. aasta lõpuks 73 miljardi kroonini. Üle kolmandiku käibevarast olid kaubavarud edasimüügiks. Kõige rohkem kasvasid kaubavarud sõidukikaubandusettevõtetel (41%) ja nende müügiaeg pikenes

2006. aastal veidi. Hulgi- ja jaekaubandusettevõtted suutsid mõnevõrra lühendada kaubavarude müügiaega. Kaubanduses oli kaubavarude keskmine müügiaeg 38 päeva.

Põhivara vajadus on kaubanduses väike, vajaduse korral kasutatakse renditud pindasid ning varasid, seetõttu on põhivara osatähtsus bilansis väike, hõlmates aasta lõpul 30% varadest. Tänu ettevõtete investeerimisaktiivsusele võrreldes aasta algusega suurenes põhivara kolmandiku. Käibekapitali finantseerimiseks kasutatakse peamiselt lühiajalisi allikaid. Pikaajalisi kohustusi oli vaid 13% varadest. Omakapitali osatähtsus on varades alla ettevõtete keskmise. Omakapital suurenes aasta jooksul ligi kolmandiku ja oli aasta lõpul 44 miljardit krooni — 43% varadest. Omakapitali kasvu mõjutas kasum. Kiire kasumikasvu tõttu suurenes omakapitali puhasrentaabilus 27%-st 31%-ni, see ületas ettevõtete keskmist 5%.

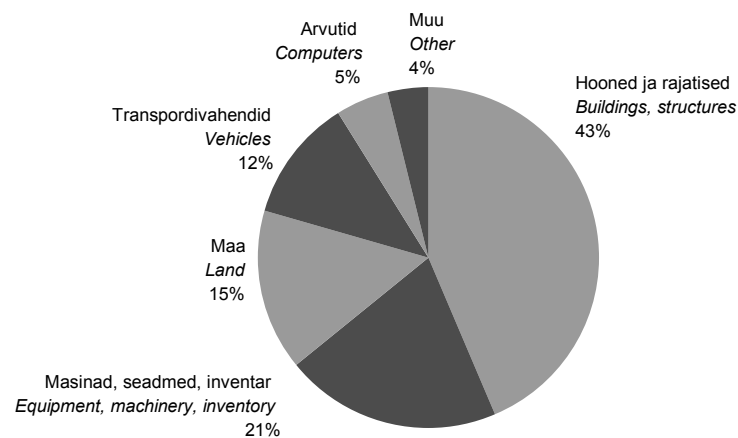
Kaubandusettevõtete investeerimisaktiivsus oli endiselt kõrge.

Viimaste aastate hea kasum võimaldas kaubandusettevõtetel 2006. aastal suurendada investeringuid neljandiku võrra, ulatudes 6,6 miljardi kroonini. Kaubandusettevõtted tegid kõigist ettevõtete investeringutest 14%. Investeringute kasv oli kõige kiirem hulgi-kaubanduses (44%). Jaemüüjad investeerisid viiendiku rohkem kui eelmisel aastal. Endiselt ehitati uusi kauplusi ja rekonstrueeriti olemasolevaid. Sõidukikaubandusettevõtted vähendasid investeringuid viiendiku võrra. Peale eelmiste aastate hüppelist kasvu, kui avati mitu uut automüügisalongi, vähendasid mootorsõidukite ja nende osade müüjad investeringuid võrreldes eelmise aastaga kolmandiku. Mootorikütuse jaemüüjad investeerisid 1,5 korda rohkem kui eelmisel aastal, paljud laiendasid kütusemüügi pindu.

Üle kolmandiku investeeriti kinnisvara (ehitiste ja maa) soetamisse, üle viiendiku läks uusehitusse ja ehitiste rekonstrueerimisse. Ülejäänust olid suurima tähtsusega investeringud seadmetesse ja inventari ning transpordivahenditesse.

Investeeringud põhivarasse

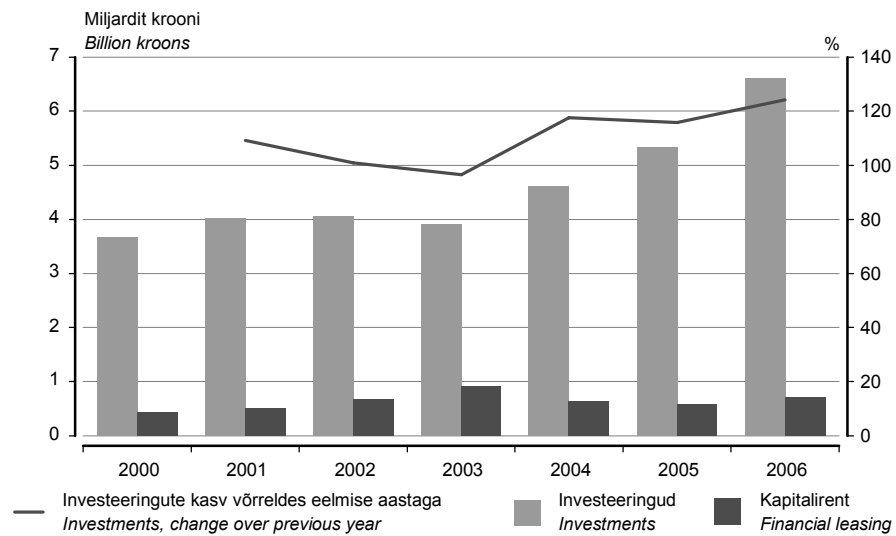
Diagramm 5 Investeeringud põhivara liigi järgi, 2006
Diagram 5 Investments by kind of fixed assets, 2006

Kapitalirent

Peale paariaastast langust sõlmisid kaubandusettevõtted 2006. aastal kapitalirendilepinguid neljandiku rohkem kui eelmisel aastal ehk 707 miljoni krooni väärtuses. Siiski ei jõutud 2003. aasta tasemeni, mil kapitalirendilepinguid sõlmiti üle 900 miljoni krooni eest. Kapitalirendiga omandatud varast hõlmasid ligi kaks kolmandikku transpordivahendid ja kolmandiku masinad ja seadmed.

Diagramm 6 **Investeeringud ja kapitalirent kaubanduses, 2000–2006**
 Diagram 6 *Investments and financial leasing, 2000–2006*

Sõidukikaubandus

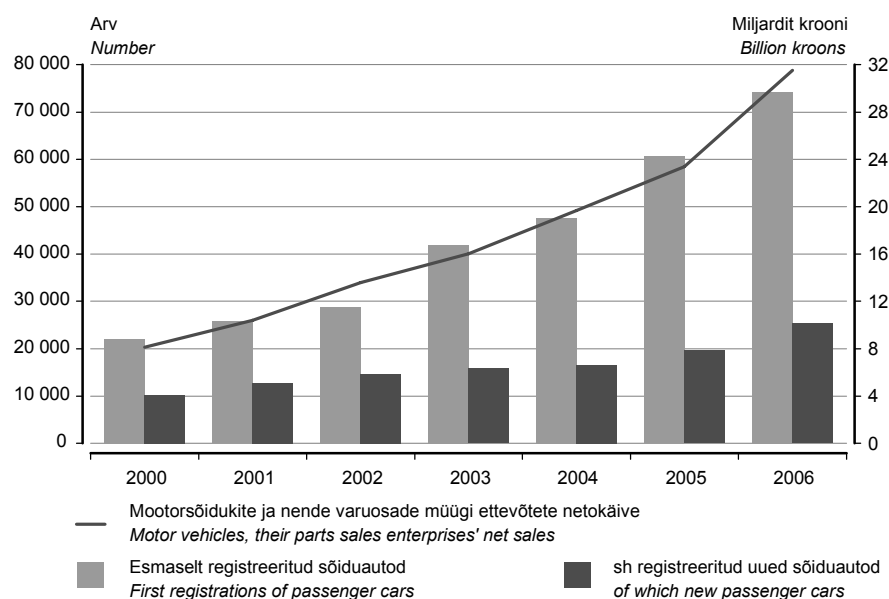
Sõidukikaubanduses oli müük endiselt edukas.

Sõidukikaubandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 43,5 miljardit krooni — 31% suurem kui eelmisel aastal. Sõidukikaubandusettevõtted müüsid 63% kaubast hulgi. Müügitulu kasv oli aastate suurim, põhiliselt tänu automüüjatele, kelle müügitulu suurenes 38%. Mootorsõidukite hoolduse ja remondi ning osade ja lisaseadmete müügi ettevõtete müügitulu kasv oli tagasihoidlikum — ligi viiendik. See oli kaubandusettevõtete keskmisel tasemel.

Sõidukikaubandusettevõtete müügitulu kasvu mõjutas nii uute kui ka kasutatud autode müügi jätkuv kasv. Autoregistrikeskuse andmetel võeti 2006. aastal esimest korda arvele üle viiendiku enam sõiduautosid kui aasta varem. Üle kolmandiku nendest olid uued. Vastupidiselt eelmistele aastatele suurenes 2006. aastal uute autode müük kasutatud autode omast kiiremini. Autode edukale müügile aitasid endiselt kaasa ka soodsad liisingutingimused ning langenud hinnad.

Mootorikütuse müügi kasvu soodustas autode arvu kiire suurenemine ja kütuse hinnatõus. Mootorikütuse jaemüüjate müügitulu suurenes 22%. Mootorikütuse hinnad olid eelmisest aastast 7,6% kallimad.

Diagramm 7 **Esmaselt registreeritud sõiduautod ja müügitulu, 2000–2006**
 Diagram 7 *First registrations of passenger cars and net sales, 2000–2006*

Allikad: Autoregistrikeskus, Statistikaamet.

Sources: Estonian Motor Vehicle Registration Centre, Statistics Estonia.

Jaekaubandus

Jaemüügi kasvu taga oli endiselt elanike tulude kasv.

Jaekaubandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 57 miljardit krooni, kasvades aastaga viiendiku.

Jaekaubandusettevõtted müüsid kaupa jae 47,5 miljardi krooni eest. 2006. aastal suurenes jaemüük eelmise aastaga võrreldes 17%. Jaemüügi kasv püsis stabiilsena.

Jaekaubanduse arengut iseloomustas suurte ettevõtete osatähtsuse tõus. Jaemüük kasvas kiiremini keskmistes ja suurtes ettevõtetes. Kui keskmistes ja suurtes ettevõtetes suurenes jaemüük 21%, siis väiksemates kaks korda aeglasemalt. Keskmiste ja suurte jaekaubandusettevõtete laienemise tulemusel tõusis 2006. aastal 50 ja enama töötajaga jaekaubandusettevõtete turuosa 2%, hõlmates sellest üle kahe kolmandiku.

Tugeva konkurentsi tingimustes vähenes kaupluste arv, kuid vaatamata sellele suurenes müügi pind. Tunduvalt vähenes väikeste, alla 20 ruutmeetrise üldpinnaga kaupluste arv. Kaupluste vähenemine toimus alla 20 töötajaga ettevõtete arvelt — nendele kuuluvate kaupluste arv vähenes 13%. Samas suuremate ettevõtete kaupluste arv suurenes üle neljandiku.

Tabel 2 **Jaekaubandusettevõtete kaupluste arv ja pind, 1995–2006**
 Table 2 *Number and sales area of stores of retail trade enterprises, 1995–2006*

Aasta Year	Kaupluste arv Number of stores	Müügi pind, 1000 m ² Sales area, 1000 m ²	Kaupluse keskmine müügi pind, m ² Average sales area of the store, m ²
1995	4 523	428	95
2000	5 615	747	133
2002	6 198	985	159
2004	6 295	1 089	173
2006	6 150	1 240	202

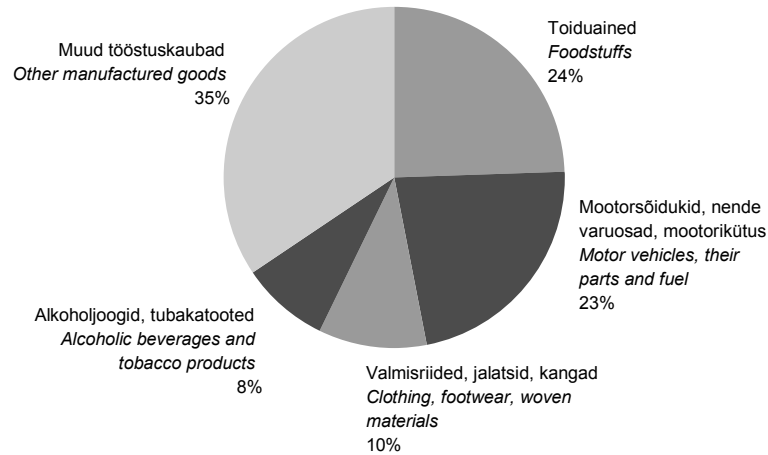
2006. aastal oli tegevusala järgi kiireim juurdekasv tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite kauplustes, kus jaemüük kasvas ligi poole võrra. Majatarvete, kodumasinade, rauakaupade ja ehitusmaterjali kaupluste müügi kasvutempo oli endiselt kõrge — jaemüük kasvas võrreldes eelmise aastaga ligi neljandiku. Spetsialiseerimata toidu- ja tööstuskauplused andsid üle poole kogu jaemüügist ning jaemüük kasvas neis 8%. Apteekide ning kosmeetika ja tualetitarvete jaemüügi kaupluste läbimüük kasvas peale eelmise aasta langust taas peagu viiendiku.

Jaemüügi kasvu mõjutas ka hinnatõus. 2006. aastal tõusid kaupade hinnad 3,7%. Toidukaubad kallinesid 4,6%, tööstuskaubad 3%. Kaupade tarbijahinnaindeksit mõjutas 2006. aastal võrreldes eelmisega peamiselt toidu ja mootorikütuse kallinemine.

2006. aastal oli jaekaubandusettevõtete müüdud kaupade hulgas toidukaupu 33% ja tööstuskaupu 67%.

Diagramm 8 Jaekaubandusettevõtete (k.a sõidukikaubandusettevõtted) kauba jaemüük kaubagrupi järgi, 2006

Diagram 8 Retail sales of retail trade enterprises (including enterprises engaged in the sale of motor vehicles, their parts and accessories and automotive fuel) by commodity group, 2006

Hulgikaubandus

Viimasel kolmel aastal on hulgikaubandusettevõtete müügitulu kasv olnud stabiilne. Hulgikaubandusettevõtete müügitulu oli 2006. aastal 157 miljardit krooni.

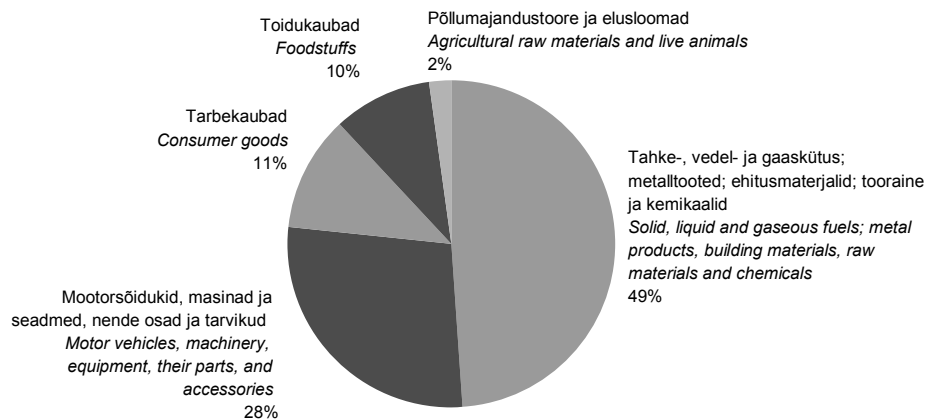
Hulgikaubandusettevõtted müüsid kaupa hulgi 143 miljardi krooni eest, 23% rohkem kui 2005. aastal. Hulgimüügi kasv oli jaemüügi omast endiselt kiirem.

Kasvule avaldasid enim mõju metalltoodete ja ehitusmaterjalide hulgimüügi ettevõtted, suurendades tulenevalt ehitusturu arengust hulgimüüki aastaga 40%. Need ettevõtted andsid 29% hulgimüügist ja 45% hulgimüügi juurdekasvust. Kolmandiku kasvas hulgimüük masinaid ja seadmeid müüvates hulgikaubandusettevõtetes. Toidukaupade ning tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite hulgimüügi ettevõtetel ei õnnestunud oma müügimahtu võrreldes eelmise aastaga suurendada. Suurte kaubanduskettide areng mõjutas ka hulgikaubandust. Suured kaubanduskeskused ostavad rohkem kaupu otse tootjatelt.

Hulgikaubanduses on toidu- ja tarbekaupade müügi osa viimaste aastate jooksul tunduvalt vähenenud. Kui 2000. aastal kuulus hulgimüügis toidu- ja tarbekaupadele üle 40%, siis 2006. aastal ainult viiendik.

Diagramm 9 **Hulgikaubandusettevõtete (k.a sõidukikaubandusettevõtted) kauba hulгимүүк kaubagrupi järgi, 2006**

Diagram 9 *Wholesale sales of wholesale trade enterprises (including enterprises engaged in the sale of motor vehicles, their parts and accessories and automotive fuel) by commodity group, 2006*

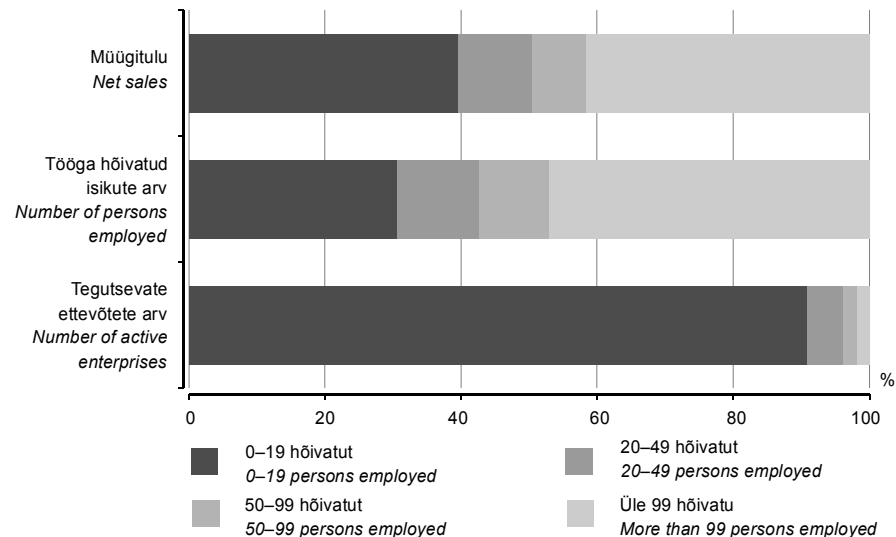
VEONDUS, LAONDUS JA SIDE

Eesti kiire majanduskasvu tingimustes oli 2006. aasta endiselt edukas ka veonduse, laonduse ja side ettevõtetele. Eelmise aastaga võrreldes kasvas tegevusala müügitulu 13%. Veondus-, laondus- ja sideettevõtete panus kõigi ettevõtete müügitulusse oli 12%, puhaskasumisse 9% ning lisandväärtusesse 14%.

Ettevõtted

2006. aastal tegutses veonduse, laonduse ja side tegevusalal 3556 ettevõtet (2005. aastal 3240). Ligi kaks kolmandikku neist (63%) pakkus põhitegevusena transporditeenust, millest omakorda 98% hõlmasid maanteetranspordiettevõtteid ning raudtee-, vee- ja õhustranspordiettevõtteid oli vastavalt 10, 19 ja 7. Kolmandik ettevõtetest tegutses veondusega seotud ja seda abistavatel tegevusaladel — hõlmab ka reisibüroode ja reisikorraldajate tegevust, kuid nende arv ja majandustulemused on võrreldes veondust abistavate tegevustega marginaalsed ning seetõttu neid peatükis eraldi ei käsitletud. 4% oli postside- ja telekommunikatsiooniettevõtteid — nendest viiendik posti- ja kulleriteenistuse ettevõtteid ning ülejäänud telekommunikatsiooniettevõtteid. Veonduse, laonduse ja side tegevusalal tegutses 8% kõigist ettevõtetest.

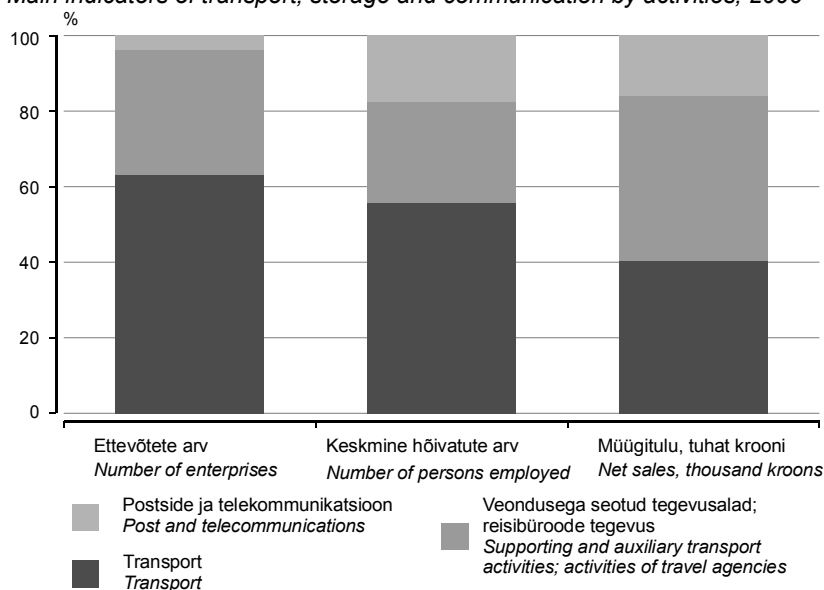
Diagramm 1 **Veonduse, laonduse ja side põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 1 *Main indicators of transport, storage and communication by size of enterprise, 2006*

Tööhõive

Tegevusalal sai tööd üle 45 000 inimese ehk kümnendik kõigist ettevõtetes töoga hõivatutest — 1500 hõivatut rohkem kui eelmisel aastal. Kui keskmises Eesti ettevõttes oli 2006. aastal töoga hõivatuid 10, siis veonduses, laonduses ja sides oli ettevõtte kohta töoga hõivatuid 13. Tegevusala ettevõtete keskmisest olid väiksemad maanteetranspordi ning veondusega seotud ja seda abistavate tegevusalade ettevõtteid — 9 ja 10 hõivatuga. Raudtee-ettevõtete keskmine suurus oli üle kahe, veetranspordi- ja sideettevõtete üle nelja ning õhustranspordiettevõtete kaheksa korda tegevusala ettevõtete keskmisest suurem. Ligi kolm viiendikku hõivatutest töötas üle 50 töötajaga ettevõttes.

Diagramm 2 **Veonduse, laonduse ja side põhinäitajad tegevusala järgi, 2006**
 Diagram 2 **Main indicators of transport, storage and communication by activities, 2006**

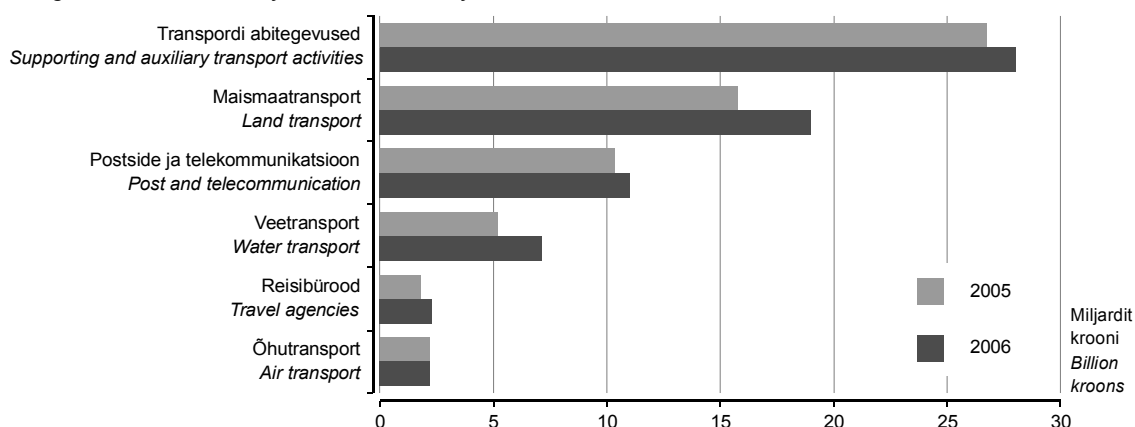
Müügitulu

Veondus-, laondus- ja sideettevõtete müügitulu oli 2006. aastal üle 70 miljardi krooni — 13% suurem kui aasta varem. Tegevusala ettevõtted andsid kõigi ettevõtete müügitulust 12%.

Transpordi abitegevusaladel tegutsevad ettevõtted andsid tegevusala müügitulust 44%. Osatähtsuse järgi müügitulus järgnesid 22%-ga muu maismaatranspordi ning 16%-ga postide ja telekommunikatsiooni ettevõtted — postide ettevõtete müügitulu hõlmas sellest ainult kümnendiku. Ligi viiendiku tegevusala müügitulust andsid vee-, raudtee- ja õhustranspordiettevõtted — vastavalt 7, 3 ja 2 miljardit krooni. Reisibüroode ja reisikorraldajate müügitulu hõlmas tegevusala kogumüügitulust 3%. Müügitulu kasv oli kõige suurem muu maismaatranspordi tegevusala ettevõtetel.

Müügitulu kasvu mõjutas ka teenuste müük mitteresidentidele (edaspidi eksport). Tegevusala ekspordi kasvu mõjutasid transpordiettevõtete teenused mitteresidentidele — neljandik rohkem võrreldes eelmise aastaga.

Diagramm 3 **Müügitulu tegevusala järgi, 2005, 2006**
 Diagram 3 **Net sales by economic activity, 2005, 2006**

Tööjõukulud

Tööjõukulud suurenesid tegevusala ettevõtetes kõigi ettevõtete keskmisest küll mõnevõrra aeglasemalt, kuid eelmise aastaga võrreldes oli kasv siiski märgatav. Kui veonduse, laonduse ja side tegevusalal suurenesid tööjõukulud 22% (2005. a 12%), siis kõigil ettevõtetel keskmiselt 24% (2005. a 16%). Tegevusala aasta keskmine palgakulu töötaja kohta oli 122 000 krooni — kõigi ettevõtete keskmisest 14% suurem. Veetranspordiettevõttes oli

palgakulu töötaja kohta peagu 2 ja õhutranspordiettevõttes 2,5 korda suurem kõigi ettevõtete keskmisest.

Veonduse, laonduse ja side tegevusalal suurenes töövõljalikus (lisandväärtus hõivatu kohta) tööjõukuludega võrreldes aeglasemalt. Tegevusala ettevõtetes oli töövõljalikus keskmiselt ligi 400 000 krooni — 60 000 suurem kui aasta varem. Kõige väiksem oli töövõljalikus muu maismaatranspordi ettevõtetes hõlmates tegevusala keskmisest poole ehk 200 000 krooni. Transpordi abitegevusalade ning postside ja telekommunikatsiooni ettevõtete töövõljalikus ületas tegevusala keskmist 1,5 korda ulatudes 600 000 kroonini. Tegevusala kõrgeim töövõljalikus oli telekommunikatsiooniettevõtetes — keskmisest 3,5 korda kõrgem.

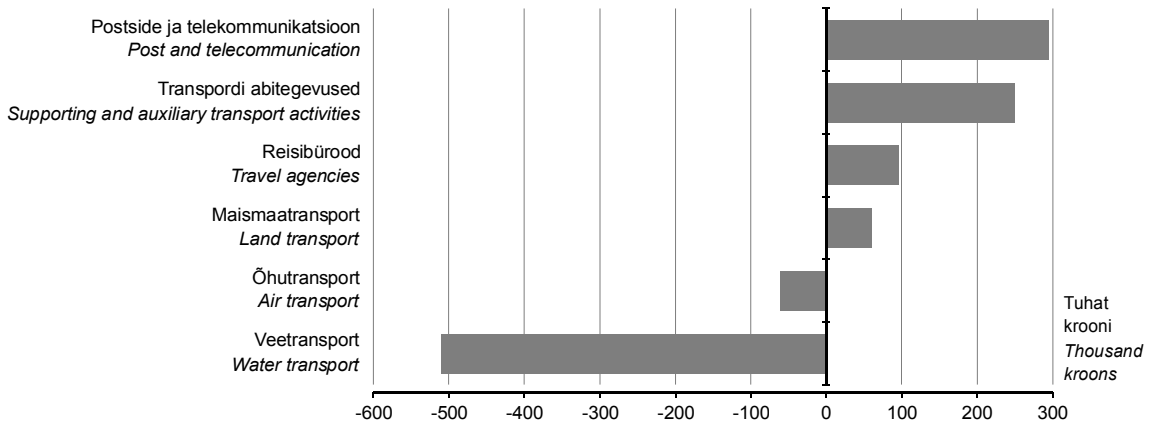
Puhaskasum

Veonduse, laonduse ja side tegevusala ettevõtted lõpetasid 2006. aasta 5,8 miljardi kroonise kasumiga — eelmise aasta kasumist ligi neljandik suurem. Vastupidiselt eelmisele aastale vähenes transpordiettevõtete kasum, kusjuures suurenes maismaatranspordi ettevõtete kasum — muu maismaatranspordi ettevõtetel see kahekordistus. Raudtee-ettevõtete eelmise aasta ühe miljoniline kasum suurenes 427 miljoni kroonini. Samal ajal kujunes vee- ja õhutranspordi ettevõtete tegevuse tulemusena 600 miljoni kroonine kahjum.

Transpordi abitegevuse ettevõtted lõpetasid aruandeaasta eelmisest 41% suurema kasumiga ja sideettevõtte kasum suurenes ligi neljandiku. Vaatamata transpordi abitegevuse ettevõtete puhaskasumi suurele kasvule, vähenes eelmise aastaga võrreldes muude veondusagentuuride (veoste ekspedeerimisega, mere-lastiveo organiseerimisega, laevade agenteerimisega, tollimaaklerite tegevusega ja dokumentide vormistamisega seotud ettevõtete) kasum viiendiku. Side tegevusala kasumist andsid 99% telekommunikatsiooniga tegelenud ettevõtted.

Kui puhaskasum töötaja kohta oli 2005. aastal veondus-, laondus- ja sideettevõtetes 109 000 krooni ja ettevõtete keskmist ligi viiendiku suurem, siis 2006. aastal oli tegevusala puhaskasum 130 000 krooni — ettevõtete keskmisest 8000 krooni väiksem.

Diagramm 4 **Puhaskasum töötaja kohta tegevusala järgi, 2006**
 Diagram 4 *Net profit per employee by economic activity, 2006*

2006. aastal oli tegevusala ettevõtete puhaskasum käibe krooni kohta 8,2% ja see kasvas eelmise aastaga võrreldes 0,6 protsendipunkti. Kõige rohkem puhaskasumit müügitulu krooni kohta said laadungikäitluse ja laonduse ettevõtted, kus puhaskasum oli müügitulust 23%. Järgnesid sideteenust osutavad ettevõtted 21% kasumlikkusega, viimane oli nii kõrge tänu telekommunikatsiooniettevõtetele. Tegevusala ettevõtetest olid üle keskmise kasumlikkuse veel raudteetranspordi ettevõtted — 12%. Kuna veetranspordi- ja õhutranspordiettevõtete kulud kasvasid tuludest kiiremini, oli tulemuseks kahjum, nende puhul kasumlikkusest rääkida ei saa. Kõigi ettevõtete kekmise kasumlikkus oli aruandeaastal 10,6%, ületades tegevusala keskmist 2,4 protsendipunktiga.

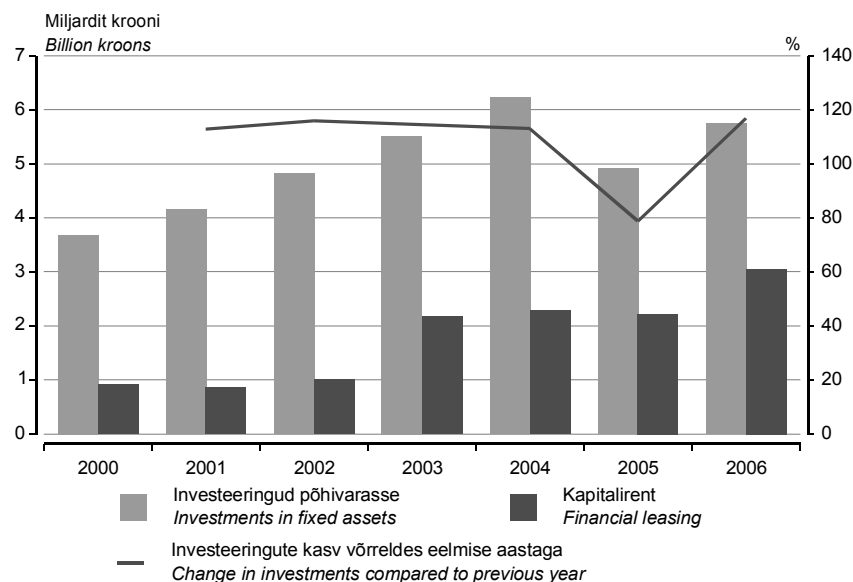
Investeeringud põhivarasse

2005. aastal peatus tegevusala aastaid kestnud investeeringute kasv, kuid aruandeaastale oli jälle omane kasvutrend.

2006. aastal investeerisid veondus-, laondus- ja sideettevõtted põhivarasse 5,7 miljardit krooni — see hõlmas kõigi ettevõtete investeeringutest 13% ja oli eelmise aasta investeeringu-

gutest ligi viiendik suurem. 2006. aastal tehti pool investeeringutest hoonete, rajatiste ja maa soetamiseks, 21% investeeriti transpordivahenditesse ja 26% eest osteti arvuteid, muid masinaid-seadmeid ja inventari. 2005. aastaga võrreldes kasvasid investeeringud kõige rohkem postside ja telekommunikatsiooniettevõtetes ning ainukesena vähenesid raudtee-transporti ettevõtetes.

Diagramm 5 **Investeeringud ja kapitalirent, 2000–2006**
Diagram 5 *Investments and financial leasing, 2000–2006*

Kapitalirent

2006. aastal sõlmisid veondus, laondus- ja sideettevõtted kapitalirendilepinguid 3 miljardi krooni väärtuses — see moodustas kõigi ettevõtete sõlmitud kapitalirendilepingutest 37% ja oli tegevusala eelmise aasta rendilepingutest ligi kaks viiendikku suurem. Kolm neljandikku kapitalirendilepingutest sõlmiti muu maismaatranspordi ettevõtetes ja põhiliselt transpordivahendite soetamiseks.

Diagramm 6 **Investeeringud põhivara liigi järgi, 2006**
Diagram 6 *Investments by kind of fixed assets, 2006*

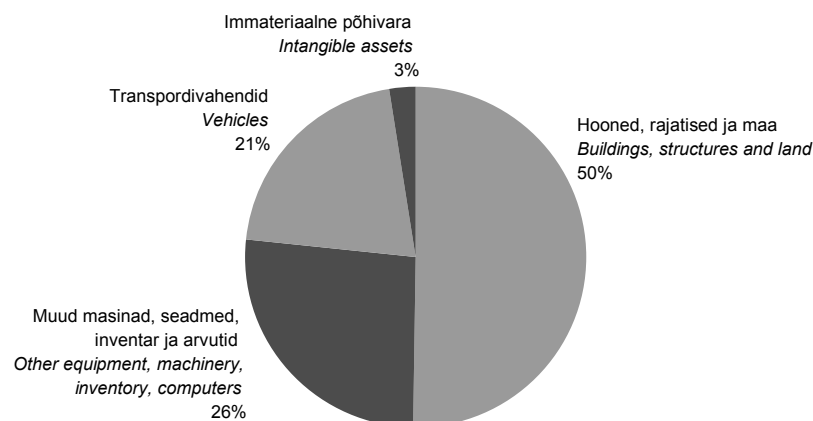
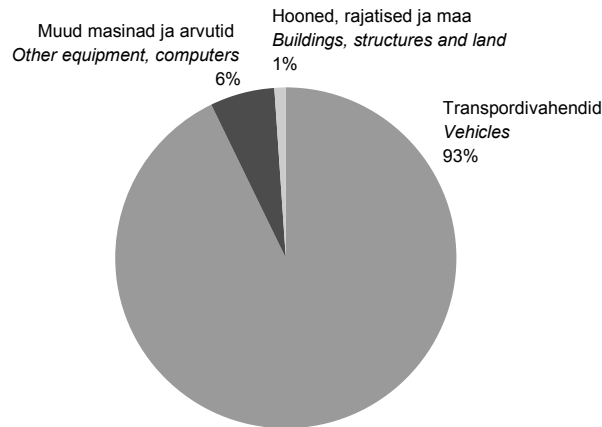

Diagramm 7 **Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2006**
 Diagram 7 *Financial leasing by kind of fixed assets, 2006*

Maismaatransport

Maismaatransport kajastab maanteedel ja linnades sõitjate- ja kaubaveoteenust osutavate ettevõtete tegevust. Peatükis ei käsitleta raudtee-ettevõtete tegevust.

2006. aastal tegutses maismaatranspordi tegevusalal 2214 ettevõtet — need hõlmasid kõigist ettevõtetest 5%. Keskmiselt oli ettevõttes 9 töötajat.

Maismaatranspordi ettevõtted andsid tegevusala müügitulust viiendiku ja 2006. aastal oli müügitulu ligi 16 miljardit krooni — üle viiendiku suurem kui aasta varem. Maismaatranspordi netokäibest hõlmasid valdava osa transporditeenused (87%), millest andis omakorda põhiosa (85%) kaubavedu, kümnendiku reisijatevedu ning ülejäänud oli pagasi- ja postivedu ning muud vedudega seotud teenused. Ligi 60% transporditeenustest oli seotud välisvedudega. 2006. aastal veeti maanteel kaupa 30,3 miljonit tonni — 11% rohkem kui 2005. aastal. Eesti maanteetranspordiettevõtete 2006. aasta veosekäive oli 8,9 miljardit tonnikilomeetrit — eelmise aasta veosekäibest 16% suurem. Seega kasvasid nii veetud kauba kogused kui ka veo keskmine pikkus. Üle kolmveerandi veosekäibest saadi välisvedudest. Veosekäibe poolest oli maanteetransport raudteetranspordi järel teisel kohal. Maanteetranspordil oli endiselt suurim osa sõitjateveos. 2006. aastal sõitis bussiga ligi 142 miljonit inimest, 1% rohkem kui 2005. aastal. Eelmise aastaga võrreldes suurenes linna-liinibussiga sõitnute arv 2% — 105 miljonist 108 miljonini. Trammi- ja trollisõitjate arvestuslik arv suurenes 4%. Alates 2000. aastast on bussiga sõitnute arv veerandi võrra vähenenud. Vaatamata sellele suurenes maanteetranspordiettevõtetes 2005. aastaga võrreldes bussi-vedude sõitjakäive 6%. See tulenes rahvusvaheliste vedude, seega pikemaid distantse läbinud sõitjate arvu kasvust kolmandiku võrra.

Diagramm 8 **Veosekäive tegevusala järgi, 2006**
 Diagram 8 *Freight turnover by economic activity, 2006*

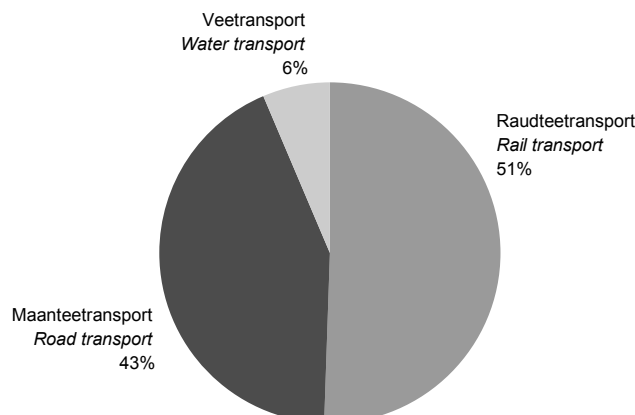
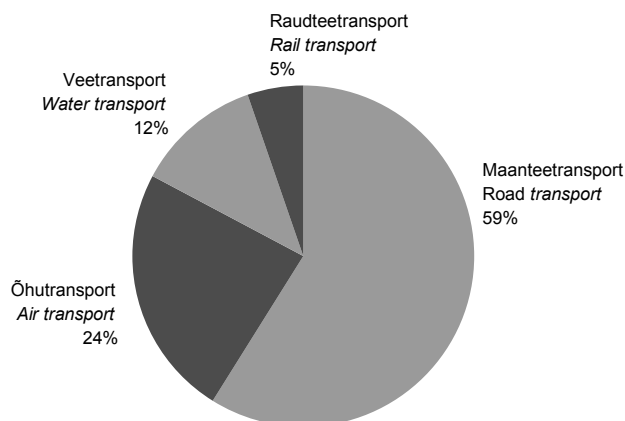

Diagramm 9 **Sõitjakäive tegevusala järgi, 2006**
 Diagram 9 *Passenger traffic volume, 2006*

Veeetransport

2006. aastal tegutses veeetranspordis 19 ettevõtet. Keskmiselt töötas ettevõttes 58 inimest. Juba aastast 2000 on tegevusalale omane tööga hõivatute arvu langus, mis jätkus ka aruandeaastal. Võrreldes 2000. aastaga on veeetranspordiettevõtete hõivatute arv üle kahe korra vähenenud. Seda võib seletada teiste ettevõtete teenuste kasutamise trendiga (k.a laevade mehitamine tehnilise personaliga).

2006. aastal oli veeetranspordiettevõtete müügitulu üle 7 miljardi krooni — 38% suurem kui aasta varem ja 70% suurem kui aastal 2000. Ligi 70% müügitulust andsid seitse üle 50 töötajaga ettevõtet. Aruandeaasta müügitulust hõlmasid transporditeenused 97%, veerandi sellest andis kaubavedu ja kolmandiku reisijatevedu. Ülejäänud olid muud vedudega seotud teenused — ligi poole andis kaupade müük laevakauplustes.

2006. aastal vedasid Eesti meretranspordiettevõtted 5,8 miljonit sõitjat — 6% rohkem kui eelmisel ja üle viiendiku rohkem kui 2000. aastal. Kolm neljandikku sõitjatest kasutas rahvusvahelist vedu. Meretranspordi kaubavedu on aasta-aastalt vähenenud. Meretranspordiettevõtted vedasid 2006. aastal miljon tonni kaupa — neljandiku rohkem kui 2005. ja kaks korda vähem kui 2000. aastal.

Õhutransport

2006. aastal tegutses õhutranspordi tegevusalal 7 ettevõtet. Keskmiselt töötas ettevõttes 104 inimest. Alates 2004. aastast on õhutranspordiettevõtetele omane tööga hõivatute arvu kasv — võrreldes eelmise aastaga 3% ja 2004. aastaga ligi viiendik.

2006. aastal oli õhutranspordiettevõtete müügitulu üle 2 miljardi krooni — 1% suurem kui eelmisel aastal ja 2000. aastaga võrreldes kasvas üle kahe korra. Aruandeaasta müügitulust hõlmasid transporditeenused 96%. Õhutranspordiettevõtete osutatud transporditeenustest oli esikohal reisijatevedu — 94% ja järgnes kaubavedu — ligi 5% ning seejärel posti- ja pagasivedu.

Eesti õhutranspordiettevõtete veetud sõitjate arv on aasta-aastalt kasvanud — võrreldes 2000. aastaga kasvas sõitjate arv üle nelja korra. Erinevalt eelmistele aastatele veeti aruandeaastal 51 000 sõitjat ehk 3% vähem kui aasta varem. 2006. aastal oli õhutranspordiettevõtete sõitjakäive üle 1,1 miljardi sõitjakilomeetri — kasv võrreldes eelmise aastaga rohkem kui 2%. Seega sõitjate arv veidi vähenes, aga kasvas sihtpunktide kaugus ja enamus sõitjatest veeti rahvusvahelistel lendudel. 2006. aastal hõlmasid õhutranspordiettevõtete veetud 5200 tonnist veostest kaks viiendikku postisaadetised. Lennukitega veetud veoste kogus tonnides vähenes aastaga kümnendiku ja veosekäive tonnkilomeetrites neljandiku.

KINNISVARA, RENTIMINE JA ÄRITEGEVUS

Tänu äriteenindus- ja kinnisvaraettevõtete aktiivsele ja kasumlikule tegevusele suurenes tegevusala ettevõtete müügitulu ja kasum. Kinnisvaraettevõtted olid suurimad põhivarasse investeerijad.

Kinnisvara-, rentimis- ja äriteenindusettevõtete loodud lisandväärtus oli 2006. aastal kõigi ettevõtete lisandväärtusest 15%.

Ettevõtted

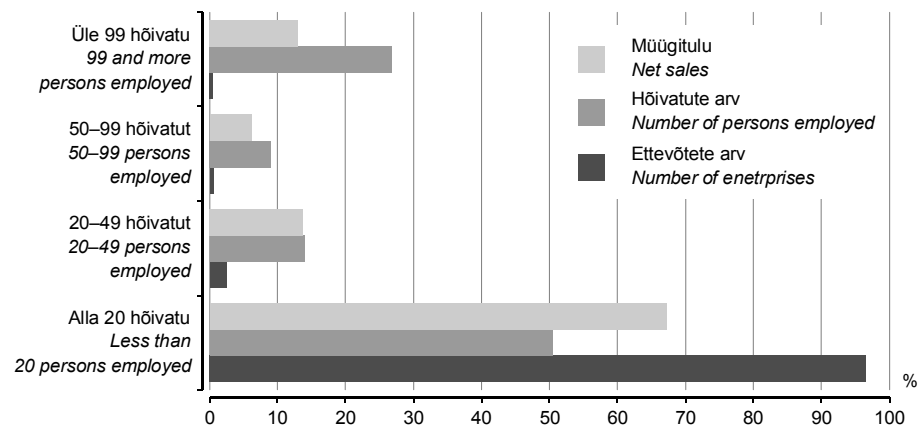
Kinnisvara, rentimise ja muu äritegevuse valdkonnas tegutses 2006. aastal 12 975 ettevõtet — 27% kõigist ettevõtetest. Üle poole tegevusala ettevõtetest osutas äriteenuseid (õigusabi, raamatupidamis-, turu-uuringud, äri- ja juhtimisalane nõustamine, arhitekti- ja inseneritegevus, teimimine ja analüüs, reklaamindus, personaliotsing, turvatöö ja juurdlus, puhastusteenused) või tegutses muu äritegevuse valdkonnas. Kinnisvara oli kolmandiku tegevusala ettevõtete põhitegevus. Arvutiteenindusettevõtteid oli kümnendik, kahe väiksema ala ehk rentimise ning teadus- ja arendustegevuse ettevõtteid oli 5%.

Kinnisvara-, rentimis- ja äriteenindusettevõtetest olid üle 90% mikroettevõtted. Tegevusala ettevõtted olid hõivatute arvult väiksemad kui teistel tegevusaladel. Kõige vähem töötajaid oli kinnisvara- ja rentimisettevõtetes — keskmiselt kolm hõivatut, s.t kaks vähem kui tegevusalal keskmiselt ja seitse vähem kui keskmises Eesti ettevõttes. Enamus suurtest ettevõtetest tegutses äriteeninduses, osutades turvatöö ja puhastuse teenuseid.

Tööhõive

Kolmandat aastat järjest kasvas tööhõive enamjaolt teenindussektoris. Hõivatute arv suurenes võrreldes eelmise aastaga 17%. Tegevusala ettevõtetes oli hõivatud ligi 14% kõigist ettevõtetes hõivatud isikutest. 2006. aastal pakkusid alla 20 hõivatuga ettevõtted tööd ligi 34 000 inimesele ehk poolele tegevusala hõivatutest.

Diagramm 1 **Kinnisvara, rentimise ja äritegevuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 1 *Real estate, renting and business activities' main indicators by size of enterprise, 2006*

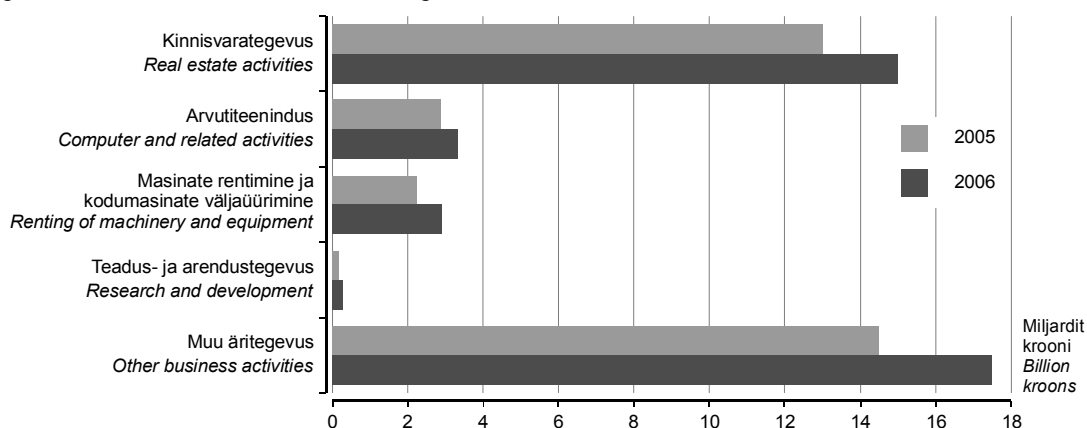

Müügitulu

Kinnisvara-, rentimis- ja äriteenindusettevõtete müügitulu suurenes 2006. aastal eelmisega võrreldes ligi viiendiku. Tegevusala müügitulust andsid peagu poole äriteenindusettevõtted ja kaks viiendikku kinnisvaraalane tegevus. Kiireim müügitulu kasv oli teadus- ja arendustegevuse ettevõtetel — eelmise aastaga võrreldes 63%. Siiski oli nende ettevõtete osatähtsus tegevusala ettevõtete hulgas üliväike — vaid 0,7% müügitulust.

15% müügitulust oli müük väljapoole Eestit. Eelmise aastaga võrreldes suurenes müük mitteresidentidele sama kiiresti kui müügitulu ehk 19%. Suurimad eksportijad oli äriteenindusettevõtted.

Diagramm 2 **Kinnisvara, rentimise ja muu äritegevuse ettevõtete müügitulu, 2005, 2006**
 Diagram 2 *Net sales of real estate, renting and other business activities, 2005, 2006*

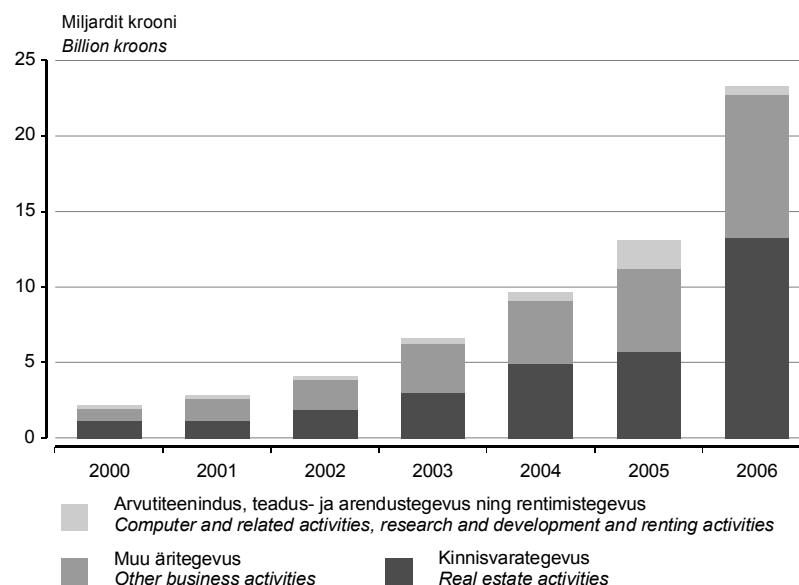

Puhaskasum

Endiselt oli kõige kasumlikum töö kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtetes, kus puhaskasum oli müügitulust 61% (2005. aastal 40%). Tegevusala kasumlikkus on aastate jooksul teiste tegevusaladega võrreldes kõrgem olnud. Kinnisvara-, rentimis- ja äriteenindus-ettevõtted lõpetasid 2006. aasta 23,3 miljardi kroonise puhaskasumiga, mis oli tegevusaladest suurim ja hõlmas kõigi ettevõtete puhaskasumist üle kolmandiku. Samas andis tegevusala ka suurima panuse kõigi ettevõtete kasumi kasvu (46%). Võrreldes 2005. aastaga suurenes puhaskasum enam kui kolmveerandi ehk 10,2 miljardit krooni. Enim mõjutasid kasumikasvu kinnisvaraettevõtted, mis teenisid kasumit 7,5 miljardit krooni rohkem eelmise aastaga võrreldes.

Kinnisvaraettevõtted andsid 57% tegevusala kasumist, kusjuures puhaskasum hõivatu kohta oli 952 000 krooni — üle seitsme korra suurem kõigi ettevõtete keskmisest. Tegevusala ettevõtetest lõpetasid arvutiteenindusettevõtted 2006. aastal kahjumiga.

Diagramm 3 **Kinnisvara, rentimise ja muu äritegevuse ettevõtete puhaskasum, 2000–2006**
 Diagram 3 *Real estate, renting and other business activities' net profit, 2000–2006*

Tööjõukulud

Tööjõukulu hõivatu kohta kasvas kõigil tegevusaladel, enim masinate rentimise ja arvutiteeninduse valdkonnas. 2006. aastal olid tegevusala keskmised tööjõukulud hõivatu kohta 138 000 krooni ehk ligi 15% rohkem kui eelmisel aastal. Kõige suurem tööjõukulu hõivatu kohta oli arvutiteeninduse ettevõtetes — 224 000 krooni aastas.

Tööjõukulud hõlmasid kõikidest kuludest 28%. Suur tähtsus oli tööjõukulutustel personaliettevõtetes — 66% kõigist kuludest.

2006. aastal oli töövijakus lisandväärtuse alusel ühe hõivatu kohta keskmiselt 284 000 krooni ehk eelmise aastaga võrreldes oli kasv 8%. Tegevusala ettevõtetes suurenes töövijakus kõige kiiremini masinate rentimise firmades, nende töövijakus oli tegevusala suurim — 621 000 krooni. Samal ajal langes teadus- ja arendustegevuse ettevõtete töövijakus 22%, olles 2006. aasta lõpus 180 000 krooni.

Vara, kohustused ja omakapital

Viimastel aastatel kiiresti arenenud kinnisvara, rentimine ja äritegevus on bilansimahult suurim tegevusala. Bilansimaht suurenes aastaga 28% ehk rohkem kui 30 miljardit krooni ja moodustas kogu ettevõtluse bilansimahu kasvust ligi kolmandiku. Aktiiva poolel suurenes põhivara käibevarast 1,4 korda kiiremini — seda soodustas finantsvara ja kinnisvara-investeeringute kasv. Passiva poolel kasvas ettevõtete omakapital kohustustest 2,6 korda kiiremini eelmiste aastate jaotamata kasumi ja aruandeaasta suure puhaskasumi tõttu. Pikaajalised kohustused olid lühiajalistest kümnendiku suuremad, samas kasvutempo oli lühiajalistel kohustustel kiirem.

Investeeringud põhivarasse

Kinnisvara-, rentimis- ja äriteenindusettevõtted olid taas suurimad investeerijad, investeerides põhivarasse 13,5 miljardit krooni. Võrreldes 2005. aastaga suurenesid investeeringud 38% ehk 3,7 miljardit krooni ja moodustasid kogu ettevõtluse investeeringutest ligi kolmandiku.

Ligi kaks kolmandikku investeeringutest oli seotud hoonete ja rajatistega — 36% kõikide ettevõtete ehitiste soetamisest ja ehitamisest (diagramm 4). Tegevusala ettevõtted investeerisid maa soetamisse 3,1 miljardit krooni, s.o rohkem kui pool kõigi ettevõtete maa-investeeringutest. Suurimad investeerijad olid alla 10 töötajaga kinnisvaraettevõtted. Nende osa oli ligi 90% tegevusala kõikidest investeeringutest.

Kapitalirent

Kapitalirendilepinguid sõlmiti 2006. aastal 723 miljoni krooni väärtuses — 47% rohkem eelmise aastaga võrreldes. Enim kasutasid põhivara soetamisel kapitalirenti masinate ja seadmete rentimise ning tarbeesemete ja kodumasinate väljaüürimise ettevõtted. Kaks kolmandikku kapitalirendiga soetatud põhivarast olid transpordivahendid (diagramm 5).

Diagramm 4 Investeeringute struktuur, 2006
Diagram 4 Investments by kind of fixed assets, 2006

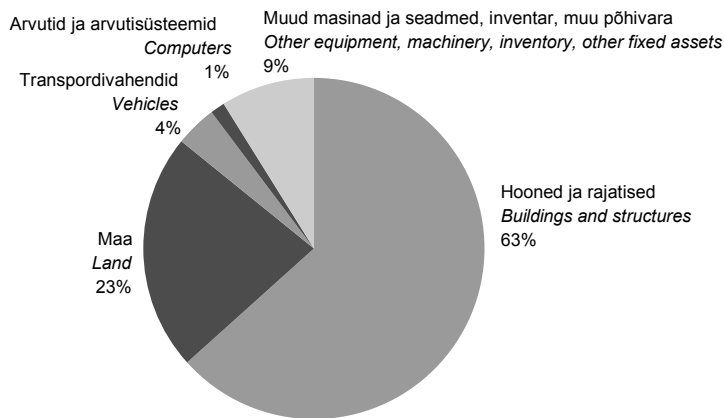
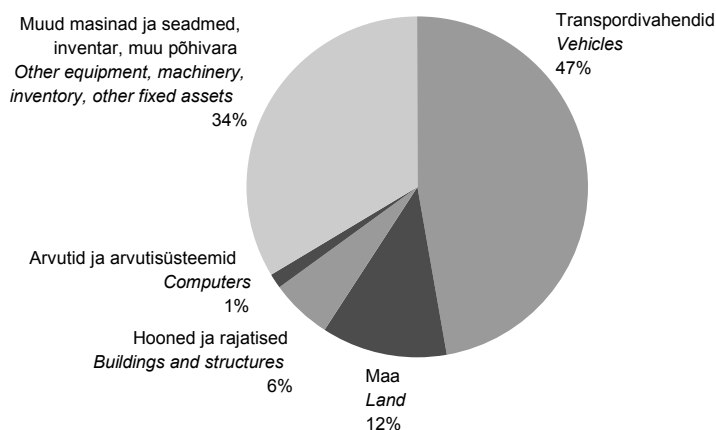

Diagramm 5 Kapitalirendi struktuur, 2006
Diagram 5 Financial leasing by kind of fixed assets, 2006

Arvutialane tegevus

Arvutiteenuseid pakkuv tegevusala areneb kiiresti, sest üha enam kasutatakse erinevates eluvaldkondades Interneti ja areneb ka e-kaubandus. Arvutiteenuste pakkujad võimaldavad ettevõtetel ja nende klientidel ära kasutada infoühiskonna eeliseid.

Arvutialane tegevus on riist- ja tarkvaraalane nõustamine, tarkvara tarnimine, andmetöötlus, andmebaasiteenused, kontori- ja raamatupidamismasinade ning arvutite hooldus ja remont ning muud arvutitega seotud teenused.

Ettevõtted

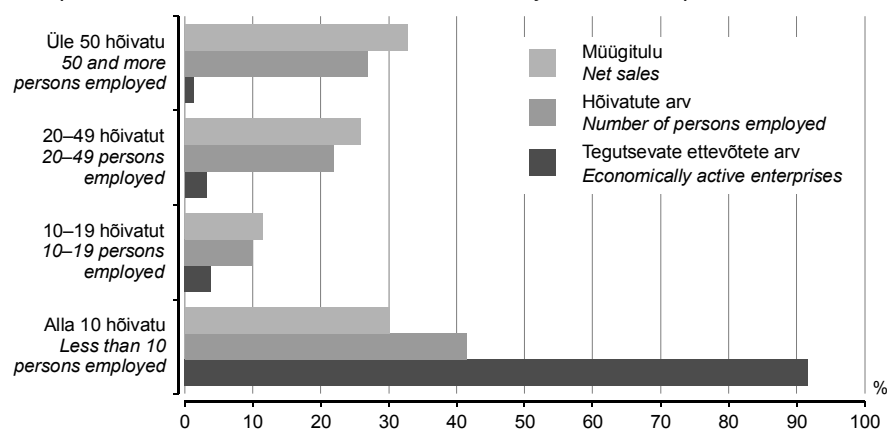
2006. aastal tegutses Eestis 1151 arvutiteenindusettevõtet, viiendik rohkem kui 2005. aastal. Kolmveerand ettevõtetest tegeles riistvaraalase nõustamisega. Selle tegevusala alla kuulub nõustamine arvutitüüpide ja -konfiguratsioonide ning arvutiga kaasneva tarkvara küsimustes, tarbija vajaduste ja probleemide analüüs ning parima lahenduse pakkumine, äriettevõtete ja institutsioonide nõustamine ja abistamine arvutikorralduses, hangete kavandamine, riist- ja tarkvara hankimise nõustamine, riistvara audit, turvasüsteemid jms.

Tööhõive

Kokku oli arvutiteenindusettevõtetes 5692 tööga hõivatut — 1006 isikut enam kui eelmisel aastal. 2005. aastaga võrreldes suurenes hõivatute arv 21%. Riist- ja tarkvara nõustamise ettevõtetes töötas 85% tegevusala töötajatest. 2006. aastal oli hõivatuid 11% rohkem kui töötajaid ja mikroettevõtetes oli hõivatuid isegi 30% rohkem kui töötajaid. Kuuendik tegevusala töötajatest oli osalise tööajaga ning nende arv suurenes 2005. aastaga võrreldes. Keskmiselt töötas arvutiteenindusettevõtetes 5 inimest.

92% arvutiteenindusettevõtetest olid mikroettevõtted, s.t neis töötas alla 10 tööga hõivatud isiku.

Diagramm 6 **Arvutiettevõtete põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2006**
Diagram 6 *Computer and related activities' main indicators by size of enterprise, 2006*

2006. aastal oli tegevusala ettevõtete loodud lisandväärtus 1,6 miljardit krooni — 1,3% kõigi ettevõtete loodud lisandväärtusest Tegevusala tööviljakus (lisandväärtus ühe hõivatuga kohta) oli keskmiselt 280 000 krooni ehk kümnendik enam kui kõigis ettevõtetes keskmiselt.

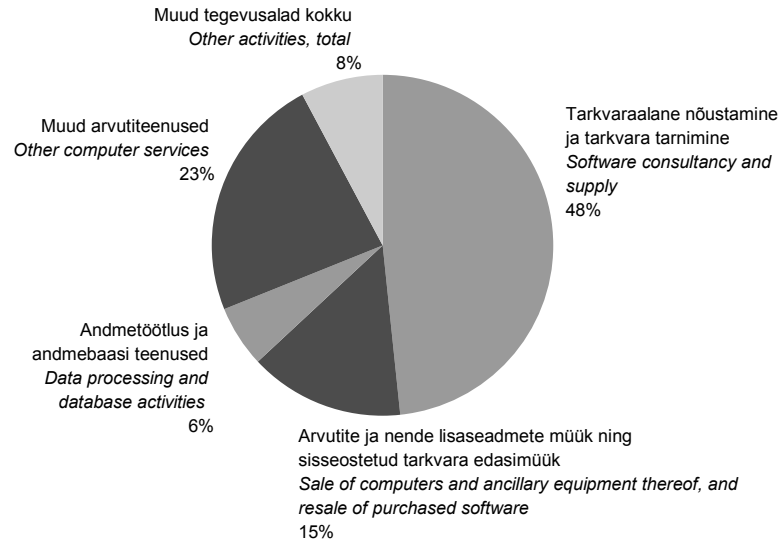
Tabel 1 **Arvutiteenuste ettevõtete arv ja müügitulu, 2006**
Table 1 *Number of enterprises and net sales in computer services, 2006*

Ettevõtte põhitegevusala	Ettevõtete arv Number of enterprises	%	Müügitulu, miljonit krooni Net sales (million kroons)	%	Enterprise's main activity
Riistvara- ja tarkvaraalane nõustamine ning tarkvara tarnimine	899	78,1	2 835,6	85,1	Hardware and software consultancy and supply
Andmetöötlus ja andmebaasiteenused	122	10,6	296,2	8,9	Data processing and database activities
Arvutite hooldus ja remont, muud arvutitega seotud teenused	130	11,3	201,8	6,1	Maintenance and repair of office, accounting and computing machinery and other computer related activities
Arvutialane tegevus kokku	1 151	100	3 333,7	100	Computer services, total

Müügitulu

Arvutiteenuseid pakkuvate ettevõtete müügitulu oli 2006. aastal üle 3,3 miljardi krooni, võrreldes 2005. aastaga 16% rohkem. 78% kogumüügist saadi arvutiteenuste müügist, millest suurim osatähtsus oli tarkvaraalasel nõustamisel ja tarkvara tarnimisel. Tegeleti ka kaubandusega, sisseostetud tarkvara ning arvutite ja nende lisaseadmete müük moodustas 15% müügitulust.

Diagramm 7 **Arvutiteenuse ettevõtete müügitulu jaotus, 2006**
 Diagram 7 *Breakdown of net sales in computer services, 2006*

Üle poole arvutiteenindustevõtete müügist oli müük Eesti ettevõtetele. 2006. aastal müüdi neile teenuseid 1,7 miljardi krooni eest. Müügist hõlmas pool miljardit krooni ehk 13% avalikule sektorile ehk riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele müüdu. Kodumajapidamiste ehk eraisikute ja muude klientidele osatähtsus müügitulus oli 3%.

Müügitulude struktuuris oli välismaiste klientide osatähtsus ligi kolmandik — 1,1 miljardit krooni ning sellest 84% oli müük Euroopa Liidu riikidele.

Diagramm 8 **Müügitulu teenindatud klientide ja ettevõtte suuruse järgi, 2006**
 Diagram 8 *Net sales by clients and size of enterprise, 2006*

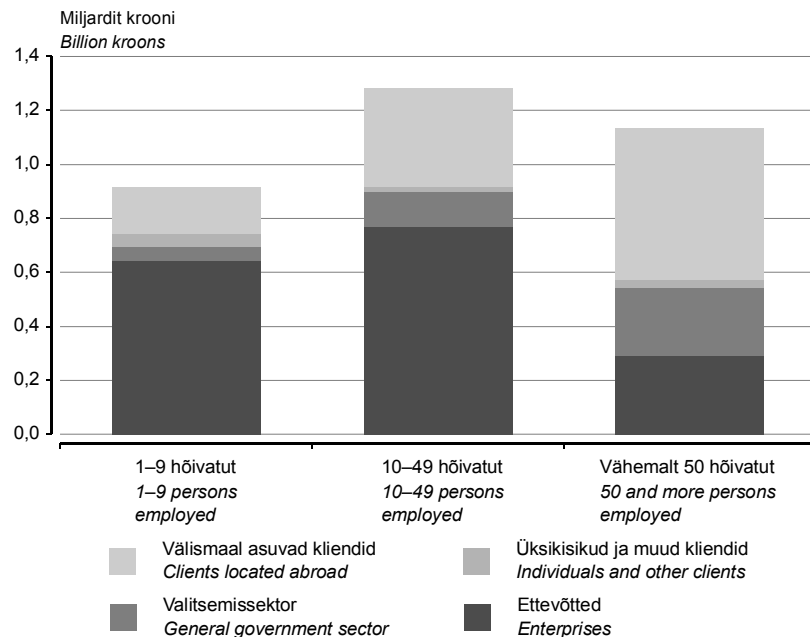
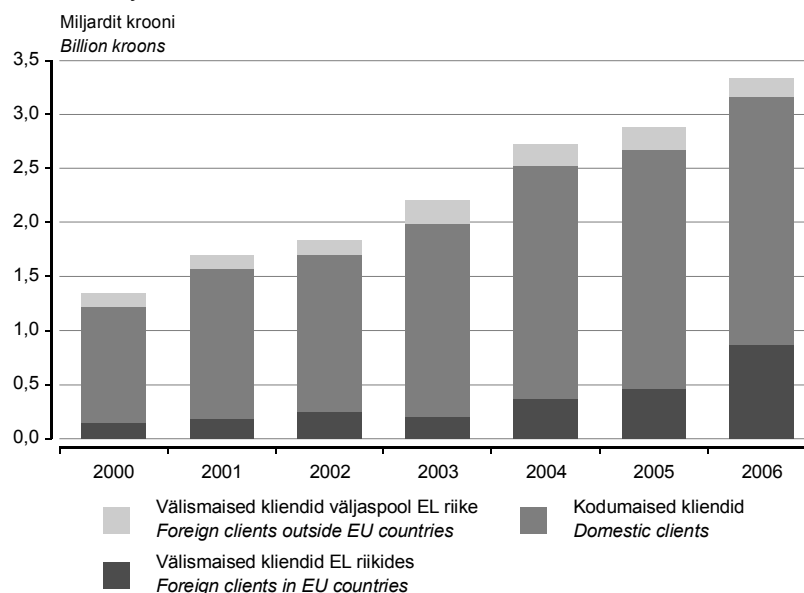

Diagramm 9 Müügitulu teenindatud kliendi residentsuse järgi, 2000–2006
Diagram 9 Net sales by residence of clients, 2000–2006

Puhaskasum (-kahjum) Arvutiteenindusettevõtted lõpetasid 2006. aasta 80 miljoni kroonise kahjumiga. Kolm neljandikku ettevõtetest jäi kasumisse. Kahjumi kujunemist mõjutasid suured arendus- ja uurimiskulud. Arvutiteenindusettevõtted olid aktiivseimad tootearendajad — arendati ja loodi ärikriitilisi infosüsteeme ning originaaltarkvara.

Tööjõukulud Kui arvutiteeninduse tegevusalal suurenesid tööjõukulud 38% (2005. 17%), siis kõigil ettevõtetel keskmiselt 24% (2005. aastal 16%). Tegevusala keskmine tööjõukulu hõivatu kohta aastas oli 224 000 krooni — kõigi ettevõtete keskmisest 62% suurem. Võrreldes eelmise aastaga on tööjõukulu hõivatu kohta suurenenud 14%.

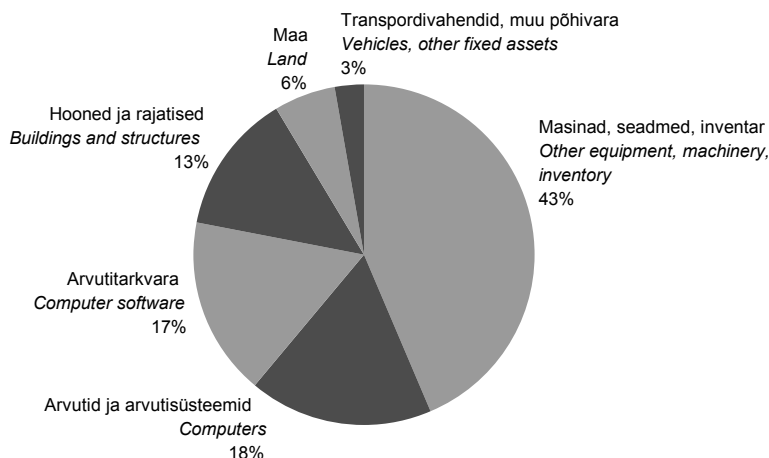
2006. aastal oli arvutiteenindusettevõtete kõikide kulude hulgas suur tähtsus tööjõukuludel — 41%.

Töoviljakus lisandväärtuse alusel ühe hõivatu kohta oli 280 000 krooni ehk eelmise aastaga võrreldes oli kasv 7%.

Investeeringud põhivarasse Põhivarasse investeeriti 2006. aastal 262,4 miljonit krooni. Tegevusala investeeringud kasvasid 2006. aastal 2,4 korda ja seda peamiselt masinate ja seadmete arvelt. 43% investeeringutest kulus masinate, seadmete ja inventari soetamiseks ning ligi viiendik arvutite ja arvutisüsteemide soetamiseks.

Kapitalirent Kapitalirendilepinguid sõlmiti 2006. aastal 11,3 miljoni krooni väärtuses. Kapitalirendi kasutamine põhivara soetamiseks suurenes kõigi põhivara liikide puhul 2005. aastaga võrreldes kolm neljandikku. Ligi 5 miljoni krooni eest soetati kapitalirendilepingutega transpordivahendeid ja 6,3 miljoni eest arvuteid ja arvutisüsteeme.

Diagramm 10 Investeeringute struktuur, 2006
Diagram 10 Investments by kind of fixed assets, 2006

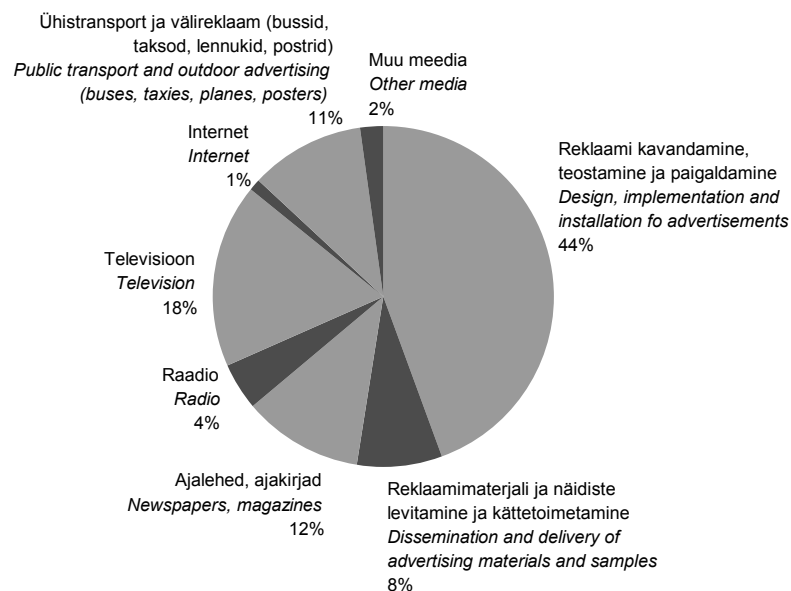
Reklaamindus

Reklaamindusega tegelevate ettevõtete eesmärk on promoda ideid, kaupu ja teenuseid avalikkusele, teatud sihtgrupile või teistele ettevõtetele.

Reklaamiettevtete tegevusalad on: reklaami kavandamine, tegemine ja paigaldamine, reklaamiruumi ja -aja vahendus (meediaagentuuride meedia esindamisteenus) ja müük, reklaammaterjali ja näidiste levitamine ja kättetoimetamine. Reklaami müük meedias liigi järgi on reklaam ajalehtedes ja ajakirjades, posti teel jaotatud reklaammaterjal, reklaam televisioonis ja Internetis, ühistranspordil ja välisreklaam (bussid, taksod, postrid).

Ettevõtted	2006. aastal tegutses reklaaminduse valdkonnas 635 ettevõtet — 65 ettevõtet rohkem kui aasta varem. Kõik ettevõtted olid väikesed, alla 50 hõivatuga.
Tööhõive	Reklaamindussektoris töötas 2576 inimest, 4% teenindusettevtete töøjõust. Hõivatud isikute arv suurenes aastaga ligi kolmandiku ehk kiiremini kui ettevõtete arv. Reklaami ettevõtted on tüüpiliselt väikese töötajaskonnaga. Keskmiselt oli ettevõttes 4 hõivatut.
Müügitulu	Reklaamiettevtete müügitulu suurenes 2006. aastal 26%, jõudes 2,9 miljardi kroonini. Ligi 90% kogumüügist olid reklaamiteenused, millest 48% müüdi reklaamimeedia vahendusel, 44% oli reklaami kavandamine, teostamine ja paigaldamine ning 8% reklaammaterjali ja näidiste levitamine ja kättetoimetamine. Meedia vahendusel reklaamiti kõige enam televisioonis.

Diagramm 11 Müügitulu reklaamiteenuse liigi järgi, 2006
Diagram 11 Net sales in advertising activities by product, 2006

Reklaamiettevtete müügitulust moodustas 78% müük Eesti ettevõtetele, ligi viiendiku välismaal asuvatele klientidele ja 2% valitusuasutustele ja üksikisikutele.

Reklaamiettevtetes loodud lisandväärtus kasvas 2006. aastal eelmise aastaga võrreldes kolmandiku, veidi kiiremini kui Eesti ettevõtete sektoris keskmiselt. Lisandväärtus hõivatu kohta oli üle 258 000 krooni ehk veidi väiksem kõigi ettevõtete keskmisest.

Puhaskasum	Reklaamiettevted lõpetasid 2006. aasta 233 miljoni kroonise puhaskasumiga, see oli eelmisest aastast poole suurem. 83% ettevõtetest sai kasumit. Puhaskasum hõivatu kohta oli 90 000 krooni.
Töøjõukulud	Reklaamiettevtete töøjõukulud suurenesid aastaga 29% — kiiremini kui ettevõtetes keskmiselt. Töøjõukulu hõivatu kohta oli 153 000 krooni aastas.
Investeeringud põhivarasse	2006. aastal investeerisid reklaamiettevted põhivarasse 88 miljonit krooni, võrreldes eelmise aastaga 27% enam. 2006 aastal kulus 44% investeeringutest hoonete ja rajatiste ehitamiseks, 6% soetamiseks ja rekonstrueerimiseks. Ligi kolmandik investeeringutest kulus masinate, seadmete ja 17% transpordivahendite ja arvutite ostmiseks. 2006. aastal sõlmisid reklaamiettevted kapitalirendilepinguid 19 miljoni krooni väärtuses — eelmise aastaga võrreldes 3,5 korda rohkem. 70% rendilepingutest sõlmiti transpordivahendite soetamiseks, ülejäänud 22% masinate, seadmete ja 8% arvutite soetamiseks.

Personaliotsing ja personaliga varustamine

Personaliotsingu ja personaliga varustamise firmad tegelevad nii juhtide, spetsialistide kui ka teiste töötajate otsimisega vastavalt firma tellimusele ning personalivaliku protsessiga. Samuti kuuluvad siia tööjuagentuurid, mis osutavad tööjuvarustusteenust, s.t varustavad oma kliente töötajatega kas ajutiselt või pikemaks perioodiks.

Ettevõtted

Personaliettevõtted kasvavad kiiresti, Eestis tegutses 2006. aastal 323 personaliettevõtet, ligi kaks korda rohkem kui eelmisel ja ligi 4 korda rohkem võrreldes 2004. aastaga. Ligi 70% ettevõtetest on rahvusvahelise klassifikaatori järgi mikroettevõtted, s.t neis töötas alla 10 tööga hõivatu.

Tööhõive

Personaliettevõttes töötas 6517 inimest. Hõivatud isikute arv suurenes aastaga 54%. Pooled uued töökohad loodi suures, üle 100 hõivatuga ettevõttes. Enim annavad tööd üle 250 hõivatuga ettevõtted, kus on rakendatud rohkem kui kolmandik tegevusala hõivatuid. Keskmiselt oli personaliettevõttes 20 hõivatut.

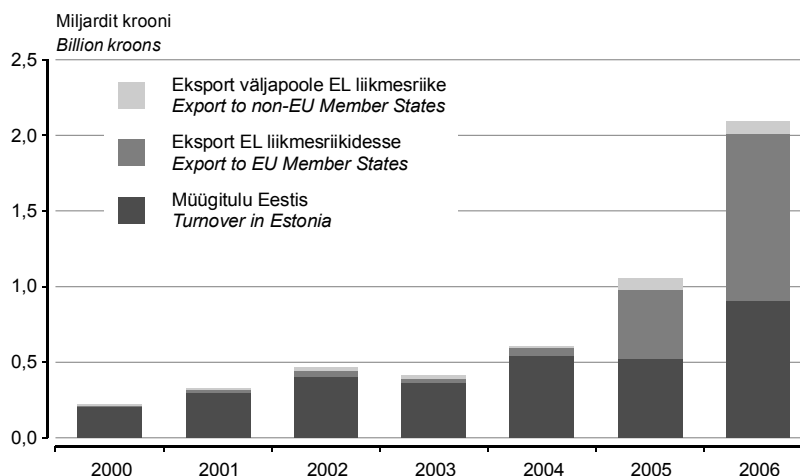
Müügitulu

Personaliettevõtete müügitulu suurenes 2006. aastaga kaks korda, jõudes 2,1 miljardi kroonini. 41% tegevusala müügitulust andsid 100 ja enama hõivatuga ettevõtted.

76% kogumüügist saadi personaliga varustamise teenuste müügist ja 9% personaliotsingu teenuste müügist.

Personaliotsingu ja tööjuga varustamise ettevõtete müügitulust oli 56% müük välismaa klientidele, ülejäänud müügitulu oli müük Eesti ettevõtetele. Peale Euroopa Liidu laienemist on välismaale tööle soovijate hulk märgatavalt kasvanud: kui 2003. aastal moodustas müük EL riikide mitteresidentidele 6%, siis 2006. aastal oli näitaja juba 53%.

Diagramm 12 **Personaliettevõtete müügitulu residentsuse järgi, 2000–2006**
Diagram 12 *Net sales of labour recruitment and temporary work services by residence, 2000–2006*

Puhaskasum

Personaliettevõtted lõpetasid 2006. aasta viimaste aastate suurima 115 miljoni kroonise puhaskasumiga — ligi kolmandik rohkem kui eelmisel aastal ja 6 korda suurem kui 2004. aastal. Kolmveerand ettevõtetest teenis kasumit ja veerand jäi kahjumisse. Puhaskasum kasvas müügitulust aeglasemalt ja selle tulemuseks oli personaliettevõtete kasumlikkuse (puhaskasum müügitulust) kahanemine 8,4%-st 5,5%-ni.

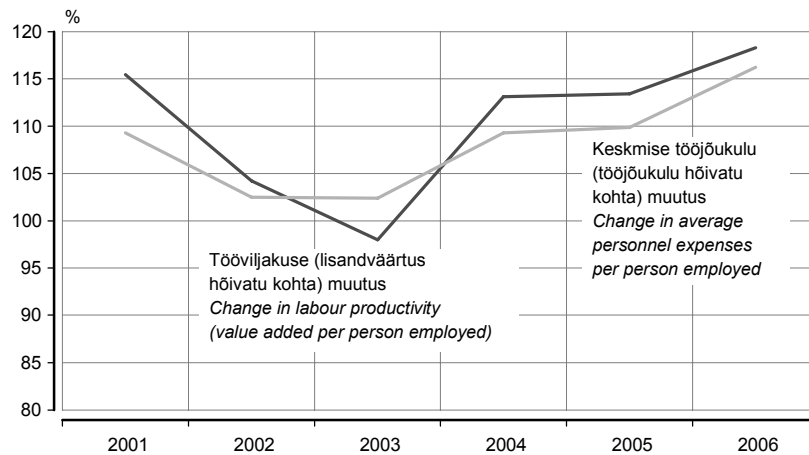
Tööjõukulud

Tööjõukulude osa oli kõikidest kuludest personaliettevõtetele iseloomulikult kõrge — 66%, teiste tegevusaladega võrreldes oli näitaja kõige kõrgem.

Keskmine tööjõukulu hõivatu kohta aastas oli 201 000 krooni ehk 16% rohkem kui eelmisel aastal. Võrreldes Eesti keskmise ettevõttega oli personaliettevõtete tööjõukulu 63 000 krooni suurem.

2006. aastal oli töövijakus lisandväärtuse alusel ühe hõivatu kohta 220 000 krooni, eelmise aastaga võrreldes 18% rohkem.

Diagramm 13 **Personaliettevõtte töövõime ja tööjõukulu muutus, 2001–2006**
 Diagram 13 *Change in labour productivity and average personnel expenses of labour recruitment and temporary work services, 2001–2006*

Investeeringud põhivarasse

2006. aastal investeerisid personaliettevõtted põhivarasse 52,9 miljonit krooni. Viiekordset kasvu mõjutasid enim mikroettevõtted. Pool investeeringutest kulus transpordivahendite, masinate ja seadmete, viiendik ehitiste soetamiseks.

Kapitalirendilepinguid sõlmiti 2006. aastal ligi 11 miljoni krooni väärtuses, veerandi võrra vähem kui eelmisel aastal. Kapitalirendiga omandatud varast hõlmasid kolmveerandi masinad ja seadmed ning veerandi transpordivahendid. Kolmveerandi lepingute väärtusest sõlmisid mikroettevõtted, soetades vaid masinaid ja seadmeid.

FINANTSVAHENDUS

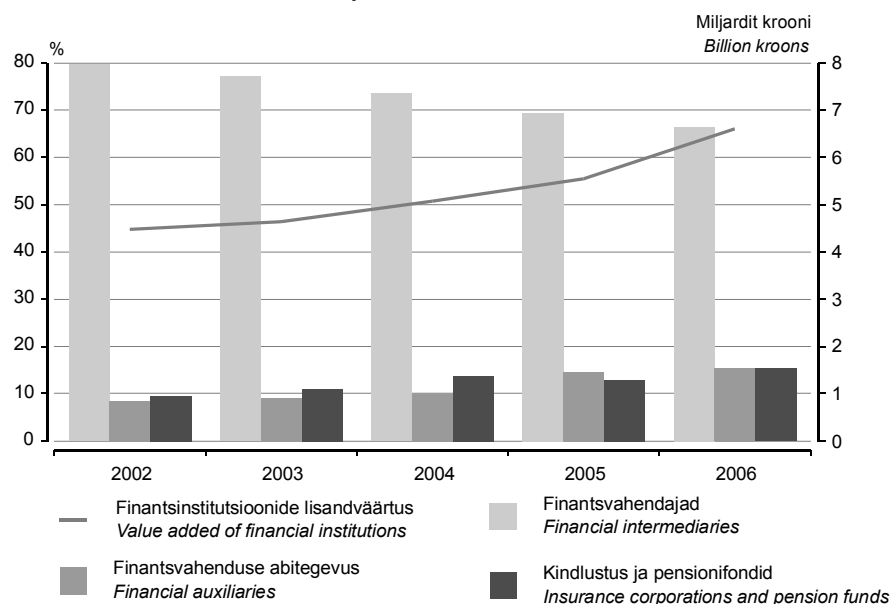
2006. aastal kasvasid jõudsalt koos ülejäänud majandusega kõik finantssektori segmendid. Kasvu põhjustas suurenenud laenamine ning ulatuslikum kindlustusteenuste müük. Finantssektori osatähtsus kogumajanduses ei muutunud eelmise aastaga võrreldes: ka 2006. aastal moodustas see jooksevhindades 3% SKP-st.

Finantsvahendusega tegelevaks üksuseks loetakse:

- finantsvahendaja: keskpank, kommerts pangad, hoiu-laenuühistud, liisingu-ettevõtted, investeerimisfondid (v.a pensionifondid), aga ka pandimajad ja omal riisikol finantsturgudel tegutsejad, kui see on ettevõtte peamine tegevusala;
- kindlustusandja ja pensionifond;
- finantsvahenduse abiteenuseid osutav ettevõtte: börs, väärtpaberimaaklerid, fondihaldurid, valuutavahetajad, kindlustusmaaklerid, investeerimiskoostajad jm.

2006. aastal tegutses finantsvahenduses 493 ettevõtet: 384 finantsvahendajat, 14 kindlustusandjat ning 95 finantsvahenduse abiteenuste pakkujat. Kuigi endiselt oli suurima mõjuga SKP-le finantsvahendajate^a tegevus, hõlmates 66% sektori panusest kogumajandusse, on see osatähtsus viimasel viiel aastal pidevalt vähenenud: 2006. aastal oli langus 3 protsendipunkti. Kindlustuse^b ja abitegevuse panused sektori lisandväärtusesse olid mõlema puhul 15%^c ning nende osatähtsus näitab kasvutrendi.

Diagramm 1 **Finantssektori allsektorid lisandväärtuse järgi, 2002–2006**
Diagram 1 *Sub-sectors of financial sector by the value added, 2002–2006*

Finantssektori ettevõtetes töötas 2006. aastal 9500 inimest, mis tähendab 6%-list kasvu võrreldes 2005. aastaga.

^a Välja arvatud keskpank.

^b Koos pensionifondidega.

^c Allsektorite osatähtsuste summa ei anna 100%, sest lisaks kuulub finantssektorisse ka keskpank.

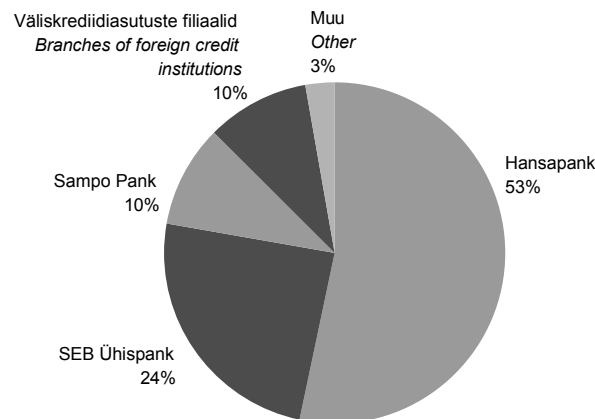
Krediidiasutused

Eesti suurimad finantsteenuse tootjad on kommertspangad. 2006. aastat iseloomustas pangandussektori bilansimahu 29% kasv. Jõuliselt suurenesid laenu- ja liisingunõudlus, kasvas tulu ja kasum.

2006. aastal tegutsesid Eesti territooriumil järgmised pangad: AS Hansapank, AS SEB Eesti Ühispank, AS Sampo Pank, AS Eesti Krediidipank, Tallinna Äripanga AS, AS SBM Pank ja Balti Investeeringute Grupi Pank ning viis väliskrediidiasutuse filiaali. 2006. aasta 31. detsembri seisuga oli Eestis esindus neljal välismaa krediidiasutusel.

2006. aastal pankade omanike struktuur eriti ei muutunud. Juba varasematest aastatest kuuluvad täielikult välisomanikele kolm suurema bilansimahuga (diagramm 2) Eestis registreeritud pank. 2006. aastal suurenes välisosalus Krediidipangas, SBM Pangas ning Tallinna Äripangas. Nende tehingutega ei kaasnenud põhimõttelist muudatust: Krediidipangas ja SBM Pangas oli juba varem välisinvestoritel enamusosalus ning Tallinna Äripanga aktsiate enamus jäi endiselt residentidele. Eesti kapitalile kuulus täielikult Balti Investeeringute Grupi Pank.

Diagramm 2 **Pankade turuosa bilansimahu järgi, 2006**
Diagram 2 *Market share of banks by balance sheet, 2006*

Allikas — Source: Eesti Pank.

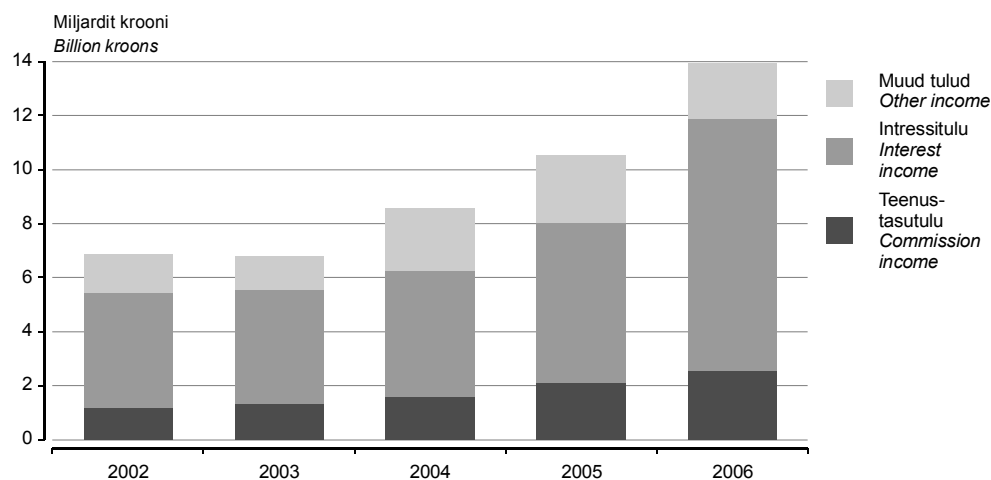
Krediidiasutuste turuosa

Pankade võrdlus bilansimahu alusel (diagramm 2) näitab, et AS Hansapanga turuosa oli 2006. aastal 53%, aastaga vähenes see 6 protsendipunkti. Turgu suutsid kõige rohkem juurde võita SEB Eesti Ühispank (kasv 3 protsendipunkti) ning Sampo Pank (kasv 2 protsendipunkti). Eesti omanike kontrollitavate pankade turuosa jäi alla ühe protsendi. Sisuliselt sama tulemuse annavad ka pankade võrdlused klientidele antud laenude ning võetud hoiuste põhjal: kuigi 2006. aastal Hansapanga osa veidike vähenes, hõivas pank ligi poole turust. Ühispank kaotas hoiuse-, aga võitis juurde laenuurdu ning Sampo suurendas 2 protsendipunkti oma osa laenuandja ja hoiusevõtjana. Olulisimaks välispanga filiaaliks oli siinsel turul kõige kauem tegutsenud Nordea Bank Finland-i Plc Eesti filiaal.

Pankade tulud, kulud ja kasum

2006. aastal oli pankade kogutulu 13,9 miljardi krooni — eelmise aastaga võrreldes kolmandik suurem (diagramm 3). Kuigi tulude kogusumma kasvas pidevalt, ei ole tulude struktuur viimasel viiel aastal oluliselt muutunud: suurim on intressidena saadud tulu osatähtsus (keskmiselt 60%, 2006. aastal 67%), umbes viiendiku moodustavad teenustasutulud ning ülejäänud viiendiku peamiselt finantstulud, põhivara müügitulem jms. Intressituludest 86% saadi laenudest, kasv oli 2005. aastaga võrreldes 55%. Selle taga oli suurenenud laenamine (diagramm 5) ja tõusnud intressimäärad.

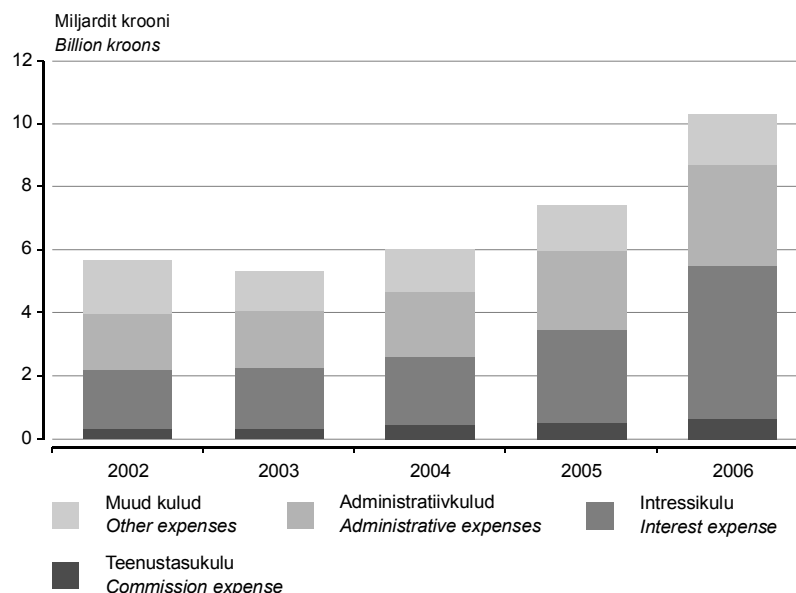
Diagramm 3 **Pankade tulud, 2002–2006**
Diagram 3 *Income of banks, 2002–2006*

Allikas — Source: Eesti Pank.

2006. aastal olid pankade kogukulud 10,3 miljardit krooni, pea pool sellest olid intressikulud (diagramm 4). Viimased kasvasid möödunud perioodiga võrreldes 65%. Suure kasvu põhjustas mitme teguri koosmõju: hoiuste mahu suurenemine, euro baasintressimäära tõusust tulenenud hoiuste intressimäärade tõstmine ning turu laenuõudluse rahuldamiseks hangitud hoiusest kallimad ressursid. Administratiivkulud hõlmasid aastatel 2002–2006 stabiilselt ligi kolmandiku kogukuludest. 2006. aasta administratiivkulud olid 3,2 miljardit krooni; 2005. aastaga võrreldes kasvasid palga- ja sotsiaalmaksukulud 28%, olles ligikaudu 1,9 miljardit krooni ning muud halduskulud 24%, ulatudes 2006. aasta lõpul peagu 1,3 miljardi kroonini.

Diagramm 4 **Pankade kulud, 2002–2006**
Diagram 4 *Expenses of banks, 2002–2006*

Allikas — Source: Eesti Pank.

Kommertspangad lõpetasid 2006. aasta 3,6 miljardi kroonise puhaskasumiga — 17% suurem eelmise aasta kasumist.

Pankade varad, kohustused ja omakapital

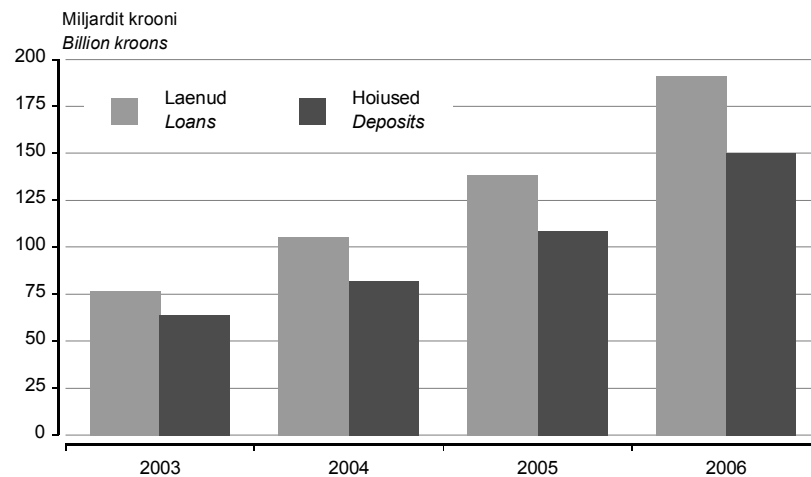
Pankade varad kasvasid 2006. aastal koondarvestuses ligi 54 miljardit krooni ehk 29% ja ulatusid aasta lõpus juba 239 miljardi kroonini. Nõuded klientidele moodustasid 74% varadest, sh laenuid 69%. Kui lisada teistele krediidasutustele antud laenuid, siis oli 80%

varast laenuid ning kasv eelmise aastaga võrreldes 38% (diagramm 5). Suurimateks laenuvõtjateks olid äriühingud, ent kõige kiiremini suurenes mittetulundusühingute laenukoormus.

Eraisikud laenasid endiselt palju — aastaga kasvas maht 63%, jõudes 79 miljardi kroonini, mis teeb laenujäägiks ühe elaniku kohta 58 000 krooni. Võrdluseks võib tuua, et 2003. aasta lõpus oli see summa 14 000 krooni. Eraisikute laenudest hõlmasid 85% eluasemelaenuid. Tarbimislauude osatähtsus oli küll väike (10% lähedal), kuid võrreldes 2005. aastaga oli laenujääk aasta lõpuks kahekordistunud, ületades 8 miljardit krooni.

2006. aastal oli kohustustest 63% hoiused. Hoiustemahust andsid veidi üle poole nõudmiseni hoiused. Kuigi hoiused jagunesid sarnaselt laenudele peamiselt kahe kliendigrupi — äriühingute ja eraisikute — vahel (nende hoiused moodustasid hoiuste kogusummast 84%), jäi nii hoiuste kogusumma kui ka kasvutempo tublisti laenamisele alla. 2006. aasta lõpuks oli äriühingutel hoiuseid ligikaudu 58 miljardi ja eraisikutel 45 miljardi krooni eest. 2006. aasta lõpus oli hoiusesumma elaniku kohta 30 000 krooni, sh 19 000 krooni eest nõudmiseni hoiuseid.

Diagramm 5 **Hoiused ja laenud, 2003–2006**
Diagram 5 **Deposits and loans, 2003–2006**

Allikas — Source: Eesti Pank.

Pankade omakapitali kasvu tingis eelkõige suurenenud puhaskasum. Aktsiakapitali ja reservi suurus jäi eelmise perioodiga võrreldes peagu samale tasemele.

Liisinguettevõtted

Liisinguturu kontsentratsioonitase on Eestis kõrge. 2006. aastal tegutses 20 liisingühingut, millest viis on Liisingühingute Liidus. Selle liikmed katsid 95% kohalikust turust. Neist viiest mõjukamast neli kuulus pankadele.

2006. aasta lõpuks oli liisingühingute koondbilansi maht 39 miljardit krooni, mis annab aastaseks kasvuks 10%. Puhaskasum jäi eelmise aasta tasemele: 2005. aastal 867 miljonit ja 2006. aastal 844 miljonit krooni.

Liisinguettevõtete tulud, kulud, kasum

Liisinguühingute olulisim tulu oli 2 miljardi kroonine intressitulu — 2006. aasta kogutulust 84%. Sellest kolmveerand kogunes kapitali- ja kasutusrendist. Intressikulu oli intressitulu suurusest pool.

Kulude poolel kasvasid 2006. aastal võrreldes eelmise perioodiga administratiivkulud 3%, kuid administratiivkulude hulgas olev tööjõukulu 26%.

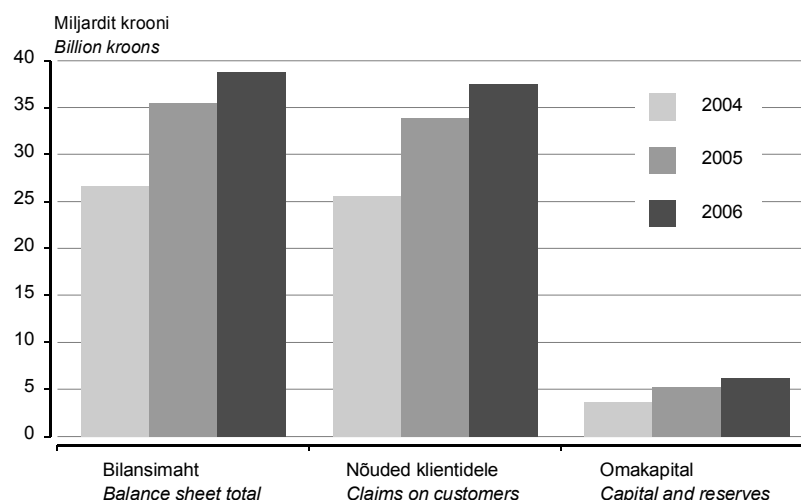
Liisinguettevõtete varad, kohustused ja omakapital

Liisinguühingute koondbilansi struktuur on aastati sama olnud: ka 2006. aastal oli 96% varadest nõuded klientidele, kasv eelmise aastaga võrreldes 11% (diagramm 6).

2006. aastal oli Liisingühingute Liidu liikmete uusmüügis suurim osatähtsus sõiduautodel ja muudel väikesõidukitel — 40%, järgnesid masinad ja seadmed 27%-ga ning veoautod ja

bussid 23%-ga. Kliendi liigi järgi olid 2006. aastal liisinguportfelli uusmüügis ülekaalus äriühingud (78%) ja eraisikud (19%), 2%-l klientidest oli liik määratlemata. Kliendi põhitegevusala järgi majandussektoriti oli pool uusmüügist suunatud teenindusse. Kõige suurema summa eest sõlmiti liisingulepinguid Tallinnas ja Harjumaal — üle 54% kogu liisinguportfelist, Tartus ja Tartumaal — 11%, Ida-Virumaal — 4%, ülejäänud maakonnad hõlmasid 30%.

Diagramm 6 **Liisinguettevõtete omakapital, bilansimaht ja nõuded, 2004–2006**
Diagram 6 *Balance sheet total, capital and reserves and claims on customers of leasing companies, 2004–2006*

Muud finantsvahendajad

Hoiu-laenuühistused

2006. aastal oli Eestis 11 aktiivset hoiu-laenuühistust. Hoiu-laenuühistu on finantseerimisasutus, mille peamine tegevus on väljastada laene oma liikmetele, teha ülekandeid ja väljamakseid hoiu-laenuühistus peetavatel hoiukontodelt ning osutada finantsnõustamisteenust. Ühistute loomise peaeesmärk on suunata kohalikke sääste piirkonna arengusse ning vahendada riigitoetuste, -krediitide ja fondide vahendite jagamist.

Ühistute koondbilansi maht oli 2006. aasta lõpus 124 miljonit krooni, aasta varem oli see 116 miljonit krooni — niisiis oli kasv 7%. Väljaantud laenude maht jäi eelmise aasta tasemele, kuid muutus klientide struktuur — vähenesid äriühingute ja suurenesid eraisikute võetud laenud.

Hoiu-laenuühistuste hoiuste maht kasvas aastaga 27% — 16 miljonist kroonist 22 miljonini

Muud laenuandjad

2006. aastal oli Eestis 80 muud laenuandjat, neist pooled pandimajad. Võrreldes 2005. aastaga on ettevõtete arv kasvanud 8%.

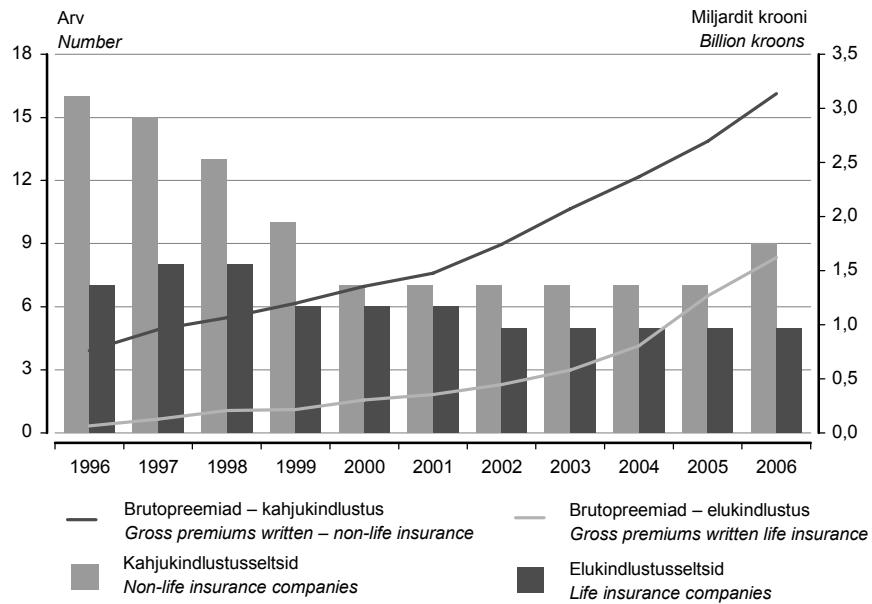
Mujal liigitamata finantsvahendus

Mujal liigitamata finantsvahenduse ettevõtteid on finantsvahenduses arvuliselt kõige rohkem, kuid nende mõju majandusele kõige väiksem. Enamus ettevõtetest tegeles omavahendite investeerimisega finantsturgudele ning ei andnud rahvamajanduse mõistes toodangut. Ka palga- ning kauba ja teenuste ostmise kulutused on seda tüüpi ettevõtetel üldiselt väikesed. 2006. aastal oli sellise tegevusala ettevõtteid Eestis 261 — 7% rohkem kui 2005. aastal.

Kindlustustegevus

2006. aastal tegutses Eestis kokku 14 kindlustusandjat: kaheksa kahjukindlustusseltsi, viis elukindlustusseltsi ja Eesti Liikluskindlustuse Fond. Kindlustusseltsid andsid 15% kogu finantssektori lisandväärtusest. Kindlustusandjad kogusid 2006. aastal 4,8 miljardit krooni brutopreemiaid ehk 0,8 miljardit krooni enam kui 2005. aastal.

Diagramm 7 **Kindlustusseltside arv ja kogutud brutopreemiad, 1996–2006**
 Diagram 7 *Number of insurance companies and collected gross premiums, 1996–2006*

Kahjukindlustus

Kahjukindlustustegevust soodustas endiselt laenu- ja liisinguturu aktiivsus. Kahjukindlustuse brutopreemiad olid 2006. aastal 3,1 miljardit krooni ja nõudeid maksti 1,7 miljardit krooni — 7% rohkem kui 2005. aastal. 79% nõuetest oli seotud liikluskindlustuse ja maismaasõidukite kindlustusega. Preemiate ja nõuete kogumaht on muutunud, kuid protsentuaalne suhe on 2005. aastaga samal tasemel. Kahjukindlustusseltside bilansimaht suurenes eelmise perioodiga võrreldes 20% ja oli 4,1 miljardit krooni. 2006. aastal oli kahjukindlustusseltside kasum 434 miljonit krooni.

Elukindlustus

Elukindlustusandjate brutopreemiaid olid 2006. aastal 1,6 miljardit krooni. Surmajuhtumi riskielukindlustuse, sünni- ja abiellumiskindlustuse ning lisakindlustuse osatähtsus oli vaid 5% brutopreemiate kogusummast. Põhimaht kogunes kapitalikogumis- ja investeerimisriskiga seotud kindlustuse brutopreemiatest, mille summa oli 1,4 miljardit krooni ehk 95% brutopreemiate kogusummast. Nõudeid maksti 359 miljoni krooni eest.

2006. aastal teenisid elukindlustusega tegelevad kindlustusseltsid 147,6 miljonit krooni kasumit. Bilansimaht suurenes eelmise aastaga võrreldes 40% ja oli 5,3 miljardit krooni.

Pensionikindlustus

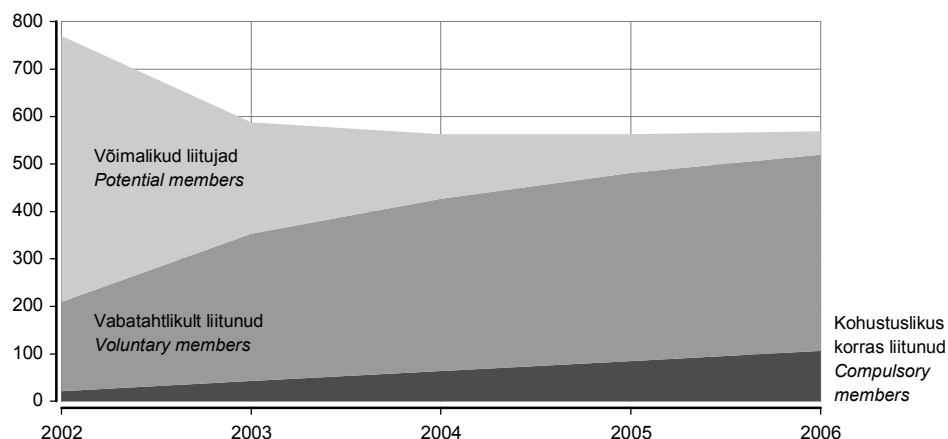
1998. aastal jõustus Eestis pensionifonde reguleeriv seadus, mille järgi hakkas kehtima kolmesambaline pensionisüsteem: I sammas — riiklik pension; II sammas — kohustuslik kogumispension ja III sammas — vabatahtlik ehk täiendav kogumispension.

Kohustuslik kogumispension

2006. aastal haldas kohustuslikke pensionifonde 5 fondivalitsejat: ERGO Varahalduse AS, AS Hansa Investeerimisfondid, AS LHV-Seesam Varahaldus, AS SEB Ühispannga Fondid ja Sampo Baltic Asset Management-i AS.

2006. aasta jooksul liitus kohustusliku pensionigafondiga 38 455 isikut ning 2006. aasta detsembri seisuga oli liitunute koguarv 519 726.

Diagramm 8 **II samba pensionifondiga liitunute ja võimalike liitujate arv^a, 2002–2006**
 Diagram 8 *Number of members of II pillar pension funds and potential members who had not used their right to join, 2002–2006*

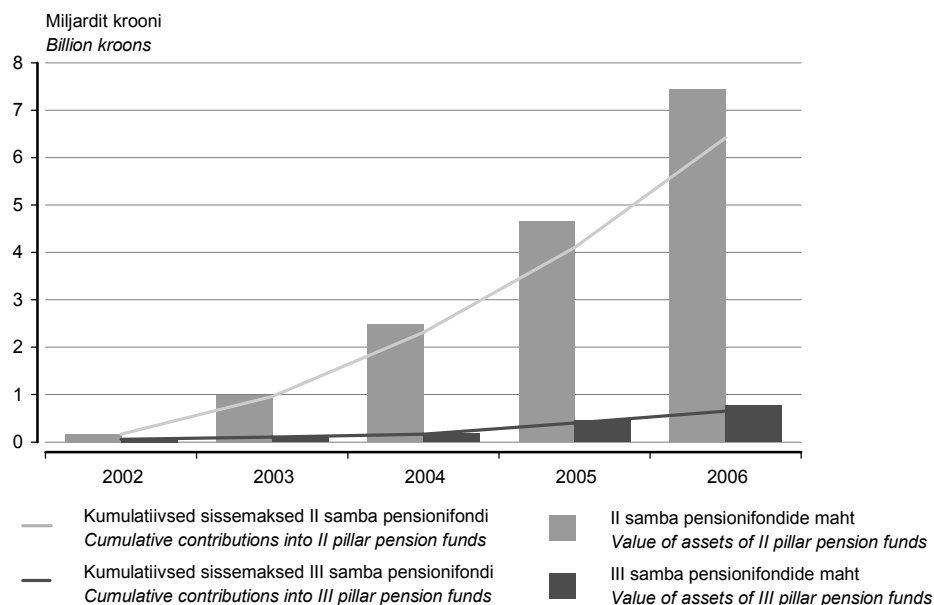
Kohustusliku kogumispensioni kogumaht oli 2006. aasta lõpus üle 7 miljardi krooni, aasta jooksul kasvas selle fondide kogumaht 3 miljardit krooni ehk peagu kahekordistus (diagramm 9). Eesti pensioniindeks kasvas 2006. aasta jooksul 135,6-st 145,4-ni.

Täiendav kogumispension

Vabatahtliku kogumispensioni ehk III samba pensioniga tegelevad nii fondivalitsejad kui ka elukindlustusseltsid. III sammast on võimalik koguda kindla intressiga pensionikindlustuses (ehk sõlmida leping elukindlustusseltsiga) või kasutada fondivalitsejate pakutud võimalusi investeerimiseks, kuid viimasel juhul on risk suurem.

Täiendava kogumispensioni fonde haldas 2006. aastal neli fondivalitsejat: AS LHV-Seesam Varahaldus, AS SEB Ühispaniga Fondid, AS Hansa Investeerimisfondid ja Sampo Baltic Asset Management-i AS, kusjuures Hansapank valdas kolme ja Ühispank kahte fondi. Täiendavate kogumispensionifondide kogumaht oli 2006. aasta lõpul 763 miljonit krooni.

Diagramm 9 **Pensionifondide maht ja kumulatiivsed sissemaksed fondi, 2002–2006**
 Diagram 9 *Value of assets of pension funds and cumulative contributions into funds, 2002–2006*

^a Võimalikke liitujaid hinnati toetudes rahvastikustatistikale ning kogumispensionite seadusega määratletud sünniaastaga seotud õigusele, nt 2006. aastal oli viimane võimalus II samba fondiga liituda aastatel 1968–1970 sündinud inimestel, st 2006. aasta võimalike liitujate arvus ei ole aastal 1967 ja varem sündinuid, sest neil puudus teoreetiline liitumisvõimalus.

Finantsvahenduse abitegevus

2006. aastal kasvas finantsvahenduse abitegevuse toodang 2005. aastaga võrreldes 20% ja toodetud lisaväärtus 26%, tegutses 95 finantsvahenduse abiteenuste pakkujat.

Finantsvahenduse abitegevuse alla klassifitseeritud ettevõtted osutavad peamiselt teistele finantssektori üksustele vajalikke teenuseid. Kuna 2006. aastal kasvasid kiirelt investeerimisfondid, siis suurenesid fondihaldurite ja väärtpaperimaaklerite müügitulud vastavalt 50% ja 35%. Kuigi klientide nõudlus kindlustusteenuse järele oli tugev, jäi kindlustusele abiteenuseid osutavate ettevõtete käive 2005. aasta tasemele. Põhjuseks see, et valdavalt on kindlustamine seotud laenuvõtmisega ja igal suuremal laenuandjal on pakkuda võimalus sõlmida kindlustusleping samal ajal, teisisõnu on laenuandjad üle võtnud osa kindlustusmaaklerite tööst.

SUMMARY OF ECONOMIC ACTIVITIES IN 2006

The economic growth in Estonia was rapid in 2006 — 11.2%. The value added generated in non-financial corporations sector, which had the biggest impact on the gross domestic product, increased more rapidly than the overall economic growth — 12.4%. In 2006, there were about 100,000 undertakings. The number of companies and sole proprietors equalized, but the revenues produced by sole proprietors were marginal.

Economic growth

In 2006 the flourishing development of the Estonian economy continued. The gross domestic product (GDP) as one of the most widely used economic development indicators, increased at constant 2000 prices by 11.2% compared to 2005 by revised data. It was the largest growth over recent years. The economic growth was continually based mainly on the strong domestic demand and net exports. The fast development in the domestic demand was based on the increasing private consumption and investments. Compared to 2005 the private consumption expenditure increased by 15.1%. The increase of private consumption was boosted by favourable loan conditions and positive developments at labour market, but also by the customers' better expectations of the economy. The growth of gross capital formation amounted to 22.4% (at constant prices). The investments in fixed assets made by enterprises had the significant role in it. The growth of exports decreased to 8.3% at constant prices compared to 20.5% in 2005 due to the high export prices. The increase of import continued as a year ago as the domestic demand favoured it.

In 2006 compared to 2005, the GDP per capita at constant 2000 prices was 11.4% bigger, amounting to 117,500 kroons per year. In spite of rapid development in recent years, according to Eurostat's information the Estonian GDP per capita was 68.5% of the average indicator of 27 European Union Member States (in Purchasing Power Standards, EU-27 = 100). Last year the respective indicator was 63%. In 2006, the Estonian economic growth was at the second place in the European Union after Latvia (11.9%).

The biggest share of the value added was created by non-financial corporations. Their share has been growing continually in recent years from 66.5% in 2000 to 72.8% in 2006 (Diagram 1 on page 7). Their growth was faster (12.4% at revised 2000 prices) than the overall growth of the Estonian economy. The biggest influence was given by manufacturing. Also real estate, renting and business services, transport, storage and communication and trade had a big impact. These activities accounted for more than two thirds of the growth of the value added. These activities made up 57% from the total value added.

Employment, unemployment, wages and salaries

The increase in employment and average gross wages (salaries) contributed to the growth in private consumption expenditure and further to GDP. In 2001, for the first time after the regained independence, there was an increase in employment. The growth has continued also in the following years. As a result also the unemployment rate has decreased since 2001. In 2006, both tendencies continued. The unemployment rate dropped to 5.9%. The unemployment was as low last in 1992, when the respective indicator was 3.7%. There were over 646,000 persons employed — 6.4% more than a year ago. The most increasing activity was construction. The number of persons employed was over 600,000 last in 1998. The decrease in unemployment and shortage in qualified labour force has raised the average wages and salaries. In 2006 the average gross wages and salaries were 9,407 kroons — over 16% larger compared to the previous year (Table 1 on page 7). The biggest growth in average gross wages and salaries was in fishing — 55%. In spite of that the personnel in fishing remained one of the lowest paid. The average wages and salaries were smaller only in hotels and restaurants and in agriculture and hunting activities.

Prices

The rapid economic growth leads to the growth in prices. In 2004 the prices rose rapidly due to the increase of tax rates caused by the accession to the European Union and rise of fuel's prices in world market. During the next two years the main reasons for the price rise were increase in the prices of fuels but also bigger expenditure on housing. In 2006 also the prices of food increased considerably. The percentage change of the consumer price index in 2006 compared to 2005 was 4.4%. The prices of goods changed by 3.7% and the prices of services 5.7%. Compared to 2005, the prices of foodstuffs increased 4.6% and of manufactured goods 3%. The growth in producer price index of industrial output was to some extent faster than a year before — 4.5%. The construction price index increased to 10.3% in 2006, mainly caused by valuing the labour force. The export price index increased 3.9% and import price index by 4.1% compared to 2005.

Undertakings

According to the Commercial Code an undertaking may be a natural person or a company provided by law. Natural person offers goods or services for charge in his or her own name where the sale of goods or provision of services is his or her permanent activity.

In 2006, there were almost 100,000 undertakings. Over 47,000 of them were non-financial corporations, about 500 financial corporations and more than 51,000 sole proprietors. Compared to the previous year, over 3,100 undertakings have been added. The decrease in the number of sole proprietors was compensated by the increase in non-financial corporations — the number of sole proprietors decreased by 2,000, but there were 5,000 non-financial corporations more compared to the previous year.

At the beginning of the century the number of sole proprietors predominated over non-financial corporations, but now their predominance is decreasing. The share of the sole proprietors has decreased by 4 percentage points — from 56% in 2005 to 52% in 2006. The marginal share of financial corporations has stabilised on the 0.5% level. From year to year the proportion of non-financial corporations has increased, amounting to 48% in 2006.

**Undertakings
by economic activities**

About a fourth of undertakings rendered several real estate, renting and business services. Their number increased by about a tenth compared to the previous year in spite of the decrease of the sole proprietors in the activity. By the number of undertakings trade activities followed — the proportion of those activities approached to a fifth in undertakings. The third big activity by number of undertakings — agriculture and forestry — lost continually its importance. If in 2002 undertakings in agriculture and forestry accounted for 20%, then in 2006 their share decreased to 16%. In agriculture and forestry sole proprietors predominated — over 90% among the undertakings in the activity. The decrease in the number of sole proprietors was the reason for the decline of the number of units in these activities, but also there was a certain decrease in the number of corporations. In trading activities two thirds of undertakings were corporations. For this activity, there is a tendency of increase in the number of corporations, but in 2002, a third of them were sole proprietors.

The fourth large activity by number of undertakings was other community, social and personal service. The majority of undertakings were sole proprietors (almost 90%), but in 2006 the number of sole proprietors decreased and the number of corporations increased.

**Revenues, costs and
profit**

In 2006, undertakings' revenues amounted to 666 billion kroons and costs made up over 596 billion kroons. Compared to 2004 and 2005 when the revenues increased by 18%, in 2006 the growth was faster — 22%. As the revenues increased more than costs, the undertakings' net profit was by 70% bigger than in the previous year. The net profit of all undertakings totalled over 70 billion kroons.

Revenues by activities

By activities, only the revenues of agriculture and forestry did not increase, but the decrease was only 1%. For comparison: in 2005 revenues in all activities were bigger than a year ago. The increase in revenues was relatively bigger in real estate, renting and business services and construction, in these activities the revenues grew more than by a third compared to the previous year. The same increase as the average was the increase of revenues also in fishing, energetic activities but also in trade and in hotels and restaurants.

Non-financial corporations have still the leading role in entrepreneurship financial indicators.

Although the total number of sole proprietors is large, the proportion of their revenues of total business revenues is small — 1.3% in 2005 (Diagram 2 on page 8). By activities, sole proprietors of agriculture and forestry account for a remarkable share — their revenues accounted for over a fifth of the total revenues of the activity. Only sole proprietors of fishing accounted also for more than 10% of the total revenue of the activity. Other community, social and personal service activities, where the share of sole proprietors' revenues used to be more than 10%, their share decreased as the revenues of corporations increased more rapidly. But in most activities sole proprietors' revenues accounted for less than 1% of the total revenues of the activity. Only in fishing and education the share of sole proprietors in revenues increased. In other activities the share of sole proprietors was the same as a year ago or it decreased.

Sole proprietors had the similar share in costs as in revenues. The share in revenues and costs of not numerous financial intermediation companies was within 3–4%.

Profit by activities

The biggest increase of profit — almost three times — was in fishing and energy activities. Real estate, renting and business activities contributed to the major share of the increase of profit — 45% of the total increase. The profit decreased in mining and education.

BUSINESS DEMOGRAPHY

Business demography statistics collect the information about the enterprises' births, deaths and survivals. The demography of enterprises shows how many new enterprises arise each year (newly born enterprise), how many of them survive and how many enterprises really cease activities (dead enterprises).

The data on business demography have been produced on the basis of the Business Register for Statistical Purposes. Business demography active units population includes all economically significant units — commercial undertakings and sole proprietors with 20 or more employees. The sole proprietors with less than 20 employees, non-profit institutions and associations and units in the central or local government sectors are excluded.

In 2005, there were 6,180 newly born enterprises. They accounted for 13.8% of the stock of active enterprises in Estonia. Birth rates were the highest in financial services, construction and distributive trades — from 19.7% to 16%. Continually, the lowest birth rate was in electricity, gas and water supply — 3%. There were no newly born enterprises in mining and quarrying activity (Diagram 1 on page 15).

The average number of persons employed in newly born enterprises in 2005 was the same as in the previous year — 1.7. More than half (57.2%) newly born enterprises started their activity with no employees and 36.3% enterprises started with less than 5 employees (Diagram 2 on page 16).

There were 3,219 dead enterprises in 2005, which account for 7.2% of all active enterprises in 2005. The lowest enterprise death rate was for electricity, gas and water supply and in health and social enterprises — 2.3%. There were no dead enterprises in mining and quarrying activity (Diagram 3 on page 17).

As in previous year, in 2005 the average number of persons employed in death enterprises was 2.8. Dead enterprises with less than 5 employees accounted for the highest proportion of jobs created by all dead enterprises — 52.6%. About 5% of dead enterprises finished their activity with less than 10 employees (Diagram 4 on page 17).

45.4% of the enterprises that were born in 2000 survived four years until 2005. Only 4.5% of enterprises did not survive the sixth year. The annual death rate for this cohort of enterprises was fairly similar to the previous year. Among the NACE sections, the highest five-year survival rates for enterprises born in 2000 were continually for health and social work — 83%. This contrasted with the lowest survival rate for a number of financial services enterprises — near 37% (Diagram 5 on page 18).

BUSINESS DEMOGRAPHY ON EMPLOYER ENTERPRISES

In 2007 Statistics Estonia participated in the pilot project Business Demography on Employer Enterprises co-ordinated by the Statistical Office of the European Communities (Eurostat). The aim of the project was to change the enterprises' scope, including only enterprises with paid employees. As a result, the business demography data were limited to employer enterprises (at least one employee). In addition, statistics on high-growth enterprises and on "gazelles", i.e. high-growth enterprises that are up to 5 years old were produced.

Births of employer enterprises

In 2004, there were 3,598 newly born employer enterprises. They accounted for 10.4% of the stock of active employer enterprises in Estonia. Birth rates were the highest in financial services and real estate, renting and business activities — 16.1% and 12.8%, respectively. The lowest birth rate was in electricity, gas and water supply — 3.2%.

In 2005, there were 4,614 newly born employer enterprises. They accounted for 12.7% of the stock of active employer enterprises in Estonia and it was more than in the previous period. The highest birth rate was in construction activity — 17.1%. In comparison with the last year the construction activity had the biggest birth rate increase — up to 6%. The lowest

birth rate was in mining activity (1.4%) and it was the only branch of economy where the employer enterprise birth rate had decreased (Diagram 1 on page 20).

The average number of persons employed in newly born employer enterprises in 2004 was 2.4. Nearly 90% newly born employer enterprises start their activity with less than 5 employees and only 3.3% start with more than 10 employees.

The average number of persons employed in newly born employer enterprises in 2005 was slightly larger than in the previous period — 2.8. The proportion of newly born employer enterprises by employment size classes was relatively equal with the previous year (Diagram 2 on page 20).

Deaths of employer enterprises

There were 3,377 dead employer enterprises in 2004, which account for 9.7% of all active employer enterprises in 2004. The lowest enterprise death rate was for mining and water and health and social enterprises — from 2.9% to 3.4%. Death rates were the highest in financial services and distributive trades — above 11% (Diagram 3 on page 21).

The average number of persons employed in dead employer enterprises in 2004 was 3.7. Dead employer enterprises with less than 5 employees accounted for the highest proportion of jobs created by all died employer enterprises — 82.6%. Only 6.5% of dead employer enterprises finished their activity with at least 10 employees.

Close to 83% of the employer enterprises that were born in 2004 survived until 2005. Among the NACE sections, the highest survival rate for employer enterprises was for health and social work — 92.3%. This contrasted with the lowest survival rate for a number of mining enterprises — nearly 33.3%.

High-growth enterprises

High-growth enterprise is an enterprise with average annualised growth, which is greater than 20% per annum, over a three-year period, and with more than 10 employees at the beginning of the observation period. The growth can be measured by the number of employees or by turnover.

In the period 2002–2005 there were 1,165 high-growth enterprises measured in turnover and 534 high-growth enterprises measured in employment in Estonia. The biggest proportions of both high-growth populations were in manufacturing and trades activity. The lowest rate was in education (Diagram 4 on page 22). There were 337 employer enterprises which belong to both high-growth populations.

Gazelles

A gazelle is a high-growth enterprise that is up to 5 years old. In 2000 and 2001 there were 7,883 enterprises born and only 377 of them (4.8%) had more than 10 employees in the birth year. It appeared that among them there were 122 gazelles measured in turnover and 76 gazelles measured in employment.

The distribution of the proportion of gazelles by kind of activity is similar to that of high-growth enterprises — the biggest percentage of both distributions was in manufacturing and trades activities. There were no gazelles in electricity, gas and water supply enterprises (Diagram 5 on page 23). There were 51 gazelles measured by both criteria — by turnover and by employment.

ENTERPRISE GROUPS IN ESTONIA IN 2004–2006

Enterprise groups play an important role in Estonian economy. In 2004–2006 enterprise groups engaged one third of all employed persons and gave 60% of the net turnover of Estonian enterprises.

The Business Register for Statistical Purposes of Statistics Estonia contains information on the two following types of enterprise groups: foreign controlled enterprise groups the group heads of which are situated outside Estonia, and domestically controlled enterprise groups. The data on foreign subsidiaries of Estonian enterprises are currently not available in any administrative source. The data of public and other databases are used as data sources to avoid further growth of enterprises' response burden.

Number of enterprise groups

Year by year the number of enterprise groups in Estonia has increased. In 2006, 3,857 enterprise groups with 7,631 units were operating in Estonia (9.2% of all economically active units). These economic units gave close to 60% of the net turnover of Estonian enterprises

and about 34% of all employed persons were engaged there. In 2005 the number of enterprise groups was 3,426 and included 6,639 units (8.7% of all economically active units) (Tables 1, 2 on page 25).

Units in enterprise groups

Small units with less than 10 persons employed accounted for the majority of units belonging to enterprise groups, similarly to their share in the Statistical Register. With regard to larger units, the difference was more significant. In 2006, economic units with 50 and more persons employed accounted for about 3% of the Statistical Register, and for 12% of the units of enterprise groups. In 2006 56% of enterprises with 100 and more persons employed belonged to enterprise groups.

In all three years about 60% of all units operating under enterprise group structure were engaged in real estate, wholesale or retail trade. The proportion of group enterprises has been the highest in mining industry and in financial intermediation where correspondingly 51% and 32% of operating units belonged to enterprise groups in 2006 (Diagram 1 on page 26).

The majority — 83% of groups operating in Estonia — were simply structured enterprise groups including just group head and its subsidiary. In 2006 there were 217 groups (5.6%) in Estonia with five or more active members. Groups including more than 20 active enterprises numbered five, three of which were under the control of Estonian capital.

Enterprise groups under foreign control

In 2004 and 2005 45% of enterprise groups were under foreign control. In 2006 the proportion of foreign groups decreased to 43%. In 2006 2,234 enterprises belonged to the structures of foreign groups — less than 3% of all active units, which produced 28% of the total net turnover of all Estonian enterprises and employed 16% of all persons on Estonian labour market (Diagram 3 on page 28).

Foreign capital had considerable influence on employment in financial intermediation, where 74% of all persons employed in that branch of activity were engaged in enterprises belonging to foreign groups. Every third person employed by manufacturing enterprises worked for foreign enterprise groups. Over the period 2004–2006 the employment in manufacturing enterprises belonging to foreign groups has increased, whereas manufacturing enterprises operating independently or under resident enterprise groups' structure did not create new jobs.

In 2006 the enterprise groups of 50 different countries had subsidiaries in Estonia. 88% of all foreign enterprise groups were European groups. Every third foreign group was controlled by a Finnish enterprise. The second important economic partner of Estonia was Sweden, followed by the United States of America, Latvia and Germany. During 2004–2006 the number of Latvian enterprise groups in Estonia has increased significantly — 80%.

Finnish groups were mostly active in food processing industry, electronics industry and in trade. Larger Swedish groups operated in textile industry, retail trade and telecommunications and financial intermediation (Table 3 on page 30).

R&D IN BUSINESS ENTERPRISE SECTOR

Business enterprise sector is covered with R&D survey in Estonia only from the beginning of 1998. The article provides some analysis of intramural R&D trends during 2005–2006. The R&D expenditure in main economic sectors is compared and information is also provided about the structure of R&D expenditure, its division by kind of R&D activity, and personnel engaged in R&D. Finally, the knowledge intensity in manufacturing sector is discussed. The level of R&D expenditure in Estonian enterprises is relatively low even in knowledge intensive economic sectors. Over a half of total intramural R&D expenditure was spent in services sector — 67% in 2006, 54% in 2005. By kind of R&D activity, 95% of expenditure was spent on experimental development of products and processes (Diagrams 1–4 on pages 31–34).

INFORMATION TECHNOLOGY IN ENTERPRISES

In 2007, 99% of enterprises using computers had connection to the Internet, mainly broadband connection.

The survey included enterprises with 10 or more employees.

Altogether 94% of enterprises used computers. On the average one enterprise had 16 computers, 15 of them connected to the Internet. Most computers were in enterprises of financial intermediation — on the average 140 computers per enterprise, followed by enterprises with electricity, gas and water supply — on the average 38 computers per enterprise (Tables 1, 2 on page 35).

Internet connection

The most popular types of Internet connection were ADSL and SDSL broadband connections, used by seven out of ten enterprises. Other types of broadband connection, such as cable TV, leased lines, etc., were used by two out of ten enterprises. Non-broadband connections (dial up, ISDN, mobile Internet) were used less and often in combination with broadband connection.

Public authorities develop the content and technical solutions of their websites on regular basis. Enterprises actively used the possibilities of electronic interaction with public authorities. Eight out of ten enterprises obtained information from the public authorities' websites; most of them also downloaded forms from there. Forms were returned via the Internet by six out of ten enterprises.

Six out of ten enterprises had their own websites. Websites were mostly used for marketing the enterprise's products and services (92%), for offering access to product catalogues or price lists (47%) and for providing after-sales support (26%). Every tenth enterprise that had its own website provided a special environment for e-commerce there (Tables 3, 4 on pages 36, Diagrams 1, 2, 3 on pages 37, 38).

E-invoices and management software

In 2007 Statistics Estonia also surveyed the use of management software in enterprises and the popularity of e-invoices. The Enterprise Resource Planning (ERP) software solutions enable an integrated management of important parts of business, such as product planning, parts' purchasing, maintaining inventories, interacting with suppliers, customer service, tracking orders, etc. On average, the ERP software was used by every ninth enterprise supplied with computers, regarding the enterprises with 100 and more employees — by every third enterprise. The Customer Relationship Management (CRM) software enables enterprises to plan the pre- and after-sales activities, including the capture, storage, processing and analysis of the customer-related information. On average, the CRM software was used by every seventh enterprise, regarding the enterprises with 100 and more employees — by every fourth enterprise. Every fourth enterprise with the Internet connection had received e-invoices in digital format enabling automatic processing. However, only half of them had sent out e-invoices (Tables 5, 6 on page 39).

BUSINESS ACTIVITY OF NON-FINANCIAL CORPORATIONS

The chapter presents main financial data of non-financial corporations (hereinafter enterprises) registered in Estonia.

The development of the Estonian enterprises accelerated in 2006. Enterprises gave about three quarters of value added on the formation of gross domestic product. Sales revenue of goods, production and services was by a fifth bigger than a year ago. It was mainly the result of the increase in domestic demand. The growth of investments in fixed assets was the fastest during the last years. The net profit of 2006 was a half bigger than in the previous year — 62 billion kroons.

Value added

Enterprises present an important role in the Estonian economy, having the biggest impact on the growth of gross domestic product. In 2006 the value added generated by enterprises amounted to 125 billion kroons. It was in current prices a fourth bigger than in 2005. The growth of value added accelerated by 10 percentage points in 2006 compared to the

previous year. The value added created by one enterprise was on the average 2.6 million kroons, 12% more than in 2005. Value added per person employed in enterprises was on the average 266,000 kroons, a fifth more than in the previous year.

Dividing value added by cost components, the proportion of personnel expenses has remained stably in falling trend — from 56% in 2000 to 52% in 2006. Residual revenue — the part of value added after elimination of personnel expenses and depreciation — has increased giving opportunity for the continuation of investments and further development of enterprises (Diagram 1 on page 40).

The biggest impact on the economic growth in enterprises sector was given by manufacturing and trade. In 2006 these activities accounted for a fourth and for a fifth of the value added created by enterprises. The growth of value added of the manufacturing enterprises has been slower, but in trade it was faster than in enterprises on the average. In construction as in the fastest growing economic activity the value added grew by a half in 2006 compared to the previous year and the share of construction increased in the value added of enterprises up to a tenth. These three activities accounted for 60% of the increment of growth of value added created by enterprises.

Compared to 2000 the proportion of construction and real estate, renting and business activities has increased in the enterprises' value added in 2006, as at the same time the proportion of transport, storage and communication and manufacturing has decreased (Diagram 2 on page 41).

Enterprises

There were 47,490 enterprises operating in Estonia in 2006, over 5,000 enterprises more than in the previous year. From the year 2000 the annual growth of enterprises has been 6–7%, but in 2006 the number of enterprises grew by 12%. According to the international classification, 83% of them were micro enterprises, i.e. with less than 10 persons employed. 14% of enterprises were small, with 10–49 persons employed, and only 3% medium or big enterprises, i.e. with 50 or more persons employed. During recent years the number of enterprises has increased just thanks to the birth of micro enterprises. In 2006 compared to 2000 there were 16,000 micro enterprises more and their proportion grew by 6% among all enterprises. Also the importance of micro enterprises in employment and economic values has risen.

Employment

There were 470,000 persons employed in the enterprises of Estonia in 2006, showing an increase of 27,000 over the year 2005. A third of all persons were employed in the industrial enterprises, a fifth in trading enterprises. Every third new job was in continually fast growing construction enterprises, every fourth in business services activities. Over 4,000 persons found a new job in trading enterprises. From service activities there was the fastest growth in temporary employment agencies. Employment decreased in agriculture and forestry, in mining, electricity, gas and water supply, in some manufacturing activities due to the growth of efficiency of production and increase of employment in service activities.

In 2006 the average number of employees in an enterprise was 10. By employment bigger enterprises than the enterprises' average were in mining, many manufacturing activities, electricity, gas and water supply, transport activities. Four times smaller enterprises than the enterprises' average were in machinery and equipment renting enterprises and in enterprises concerned with real estate development and sales (Diagram 3 on page 42).

Assets, liabilities and equity

Assets total

The balance sheet total of an Estonian company at the end of 2006 was by a fourth bigger than at the end of the year — on an average 11 million kroons. By average balance sheet, larger enterprises were in railway, water and air transport, in electricity, gas and water supply, mining, but also in some manufacturing activities. These enterprises had also larger fixed assets. At the end of 2006, the balance sheet total of enterprises amounted to over 519 billion kroons.

Current assets

At the end of 2006, current assets amounted to over 224 billion kroons, accounting for 43% of total assets. Compared to the beginning of the year the current assets were by a third bigger, mostly due to the fast growth of liquid assets as cash, short-term financial investments, also inventories. The growth of current assets was more rapid than of fixed

assets. The proportion of inventories was the biggest in current assets' structure — 27%. The share of cash and short-term financial investments was by one percentage point smaller and the share of trade receivables and other short-term receivables and prepayments slightly smaller than a fourth of the current assets. Enterprises' inventories amounted to 60 billion kroons, which were at the end of the year by a third larger than at the beginning. Mainly the increase in inventories of goods purchased for resale had an effect on the growth of inventories.

According to the changes in the national accounting standards that became effective since the reference year 2005, tangible and intangible assets that likely will be sold during forthcoming months, are classified to current assets like fixed assets held for sale. Also biological consumable assets for resale or realisation during business as usual are classified to current assets. In the balance of the end of 2006 the proportion of fixed assets held for sale and biological consumable assets in current assets total was below 1%.

Solvency

With the growth of liquid assets enterprises' solvency has continually improved during the last years. The working capital (current assets minus short-term liabilities), which measures the reserve of liquid assets in an enterprise, was about a half larger at the end of the year than at the beginning. Enterprises' solvency is higher if its working capital is larger. The share of the working capital in assets accounted for 15% at the end of 2005 — by 3 percentage points more than at the beginning of the year. The key ratios — current ratio and quick ratio also characterise the enterprises' capacity to pay back their short-term liabilities with their short-term liquid assets. The current ratio of Estonian enterprises has improved during last years from 1.13 in 2000 to 1.53 at the end of 2006. Quick ratio depends on activity and availability of inventories for usual activity more than current ratio. In 2005, the enterprises' average quick ratio exceeded for the first time the level 1 (during the years 2000–2005). The value of current ratio also grew in 2006 and was 1.11. Regardless of the quick growth of inventories the enterprises had sufficiently more liquid current assets like cash, short marketable securities and short-term receivables to compensate the current liabilities (Diagram 4 on page 43).

Fixed assets

At the end of 2006 the value of fixed assets amounted to 295 billion kroons, showing the increase by a fifth compared to the beginning of the year. The increase of fixed assets has been slower than the increase of current assets. The growth of investment properties was the fastest during the reference year compared to the other types of fixed assets — they grew by a third. 78% of investment properties were buildings acquired for renting or held in hope of increase in market value. The long-term financial assets were by 21% larger at the end of the year than at the beginning due to the increase of participation in subsidiaries and associates, also investing in the shares and securities of other companies. Shares, units and other securities accounted for two thirds of long-term financial investments. Tangible assets account for the most important share in enterprises' fixed assets, which have the biggest effect on the increase of fixed assets, although their growth was not as quick as the growth of the other types of fixed assets. A half of tangible assets were buildings and structures of which 7% was construction in progress. Equipment, machinery and other inventory accounted for 30% of tangible assets, vehicles for 12% and land for 7%.

Liabilities

At the end of 2006, enterprises had liabilities in the value of 250 billion kroons, of which 59% short-term and 41% long-term liabilities. Both short-term and long-term liabilities increased by a fifth during 2006.

At the end of 2006, enterprises had equities in the value of 270 billion kroons. Enterprises' equity increased more than a fourth compared to the beginning of the year due to the large retained earnings and profit of the reference year. The proportion of profits in equity rose to two thirds at the end of the year as at the beginning it was 61%. At the end of 2006, the capital stock of enterprises was 62 billion kroons — about a tenth more than at the beginning, and its proportion in equity was 23% (Diagram 5 on page 43).

Enterprises equity's share in balance sheet (equity assets ratio) increased due to the quick growth of equity and it was 52% on the average. It means that the contribution of owners to enterprise increased. The growth of equity was by 3 percentage points faster than the growth of assets and 8 percentage points faster than the growth of net sales. Thus, the internal sources for financing increased in enterprises and it showed in the growth of investments.

Thanks to the quick growth of profit also the profitability ratios improved — return on equity was 26% and return on assets 13% (in 2005 21% and 10%, respectively). Return on equity reveals how much profit a company generates with the money shareholders have invested in it. The growth in return on assets shows that investments on assets have been starting to produce bigger net profit.

Balance sheet by economic activities

Trading has been the biggest activity by the number of enterprises. But by the size of enterprises' balance sheet the real estate, renting and business service became the biggest due to fast-growing real estate and business service activities. The share of real estate, renting and business service enterprises accounted for 27% of the total number of enterprises as well of enterprises' balance sheet total. The continually quick growth of real estate activity supported the increase of investment properties and development of the real estate enterprises. 81% of all enterprises' investment properties belonged to real estate enterprises. 30% of all enterprises were trading enterprises and they owned a fifth of the balance sheet total of all enterprises thanks to large current assets, which were a half bigger than fixed assets. The third biggest activity by balance sheet was manufacturing which share in all enterprises' balance sheet was 18%. The manufacturing enterprises had three times more assets than quickly developing construction enterprises. The share of construction enterprises increased in the number of enterprises, employment as well as in balance sheet total of all enterprises. There were less enterprises of electricity, gas and water supply and transport, storage and communication enterprises, but they have larger balance sheet than construction enterprises. Electricity, gas and water supply as well as transport, storage and communication have typically a big amount of tangible assets (Diagram 6 on page 44).

Sales, costs, profit

In 2006, the net sales of enterprises were over 590 billion kroons, which is about 100 billion kroons more compared to 2005. The growth of the net sales was on the same level as in the previous years — in 2004 and in 2005 the net sales increased 18% compared to the previous year. In 2006 the growth rate of net sales was 19% compared to the previous year.

During the last decade the net sales have increased many times — from 135 billion kroons in 1996 to about 600 billion kroons in 2006. After the rapid growth in the middle of the 90s it slowed down in 1999, caused by economic crisis in Russia. Compared to 2000, the net sales were twice bigger in 2006. In 2000 the net sales were 254 billion kroons. Since 2004 — the year of the accession to the European Union — the net sales of enterprises have rapidly increased again.

Inflation has an impact on the growth of net sales. In 2003 the inflation was relatively low, in 2004 the inflation growth was rapid due to changes in tax policy and foreign trade in connection with Estonia's accession to the European Union. In spite of remarkable growth in 2005, the cost of living continued to increase in 2006, amounting to 4.4%. In 2006 the rise in prices was faster than in 2005, when it was influenced by the changes in tax policy and in foreign trade both caused by accession to the European Union. The percentage change of the consumer price index in 2006 compared to 2005 was 4.4%. It was mainly influenced by the increase in the prices of motor fuel and housing services, but also by the increase in food prices. Prices of goods increased by 3.7 % and prices of services by 5.7%. Compared to 2005 also producer price index and especially construction price index rose, 4.5% and 10.3%, respectively. Import and export prices also continued to increase — 4.1% and 3.9%, respectively.

Net sales by economic activities

Trade, especially wholesale trade has had the greatest impact on the growth of net sales during the last 10 years. Also manufacturing and transport, storage and communication enterprises have affected the growth. At the same time the proportion of manufacturing enterprises in the net sales of all enterprises has decreased. In 1996 the share of manufacturing enterprises accounted for about a fourth of all enterprises' net sales, in 2006 — for a fifth. The share of service activities, especially of real estate, renting and business services and transport, storage and communication has increased (Diagram 7 on page 45).

Three large activities — trade, manufacturing, transport, storage and communication — accounted for about 75% of the total net sales of enterprises in 2006. Trading enterprises

made up the largest share — 44%, followed by manufacturing — 20% and transport, storage and communication — 12% in the net sales total.

In comparison with 2005 the net sales increased in most economic activities. Only the net sales of agriculture and forestry enterprises were by 1% smaller than in 2005. The decrease was caused by forestry enterprises — their net sales were only 75% of the same indicator of the previous year. As in 2005, the growth was largest in construction, where the net sales increased by a third in 2006 compared to 2005. In 2005 the net sales increased by a fourth. The growth in construction production was caused mainly by the increase in the construction of residential buildings — by more than two thirds. It was influenced by favourable loan conditions, higher income of the population and growth of employment as a whole. The share of non-residential buildings and civil engineering works in construction production was larger than that of residential buildings construction.

The other fast-growing economic activity was trade. The net sales of trading enterprises totalled 257 billion kroons, more than by a fifth larger compared to the previous year. More than 60% of the trade enterprises' net sales were the net sales of wholesale enterprises. But the increase was faster in enterprises whose main activity was sale of motor vehicles and retail sale of automotive fuel. Their net sales increased by a third compared to 2005. At the same time in retail and wholesale trade enterprises the net sales increased by a fifth. The change of the consumer price index had an effect on the growth of retail sales. The prices of foodstuffs increased by 4.6%. For enterprises whose main activity was sale of motor vehicles and retail sale of automotive fuel, the increase of net sales was affected by the increase of automotive fuel prices and the continuous growth in sale of new vehicles.

In wholesale trade activity the biggest influence — more than a fifth of the net sales in the activity — had enterprises, which main activity was the wholesale of solid, liquid and gaseous fuels and related products. Their net sales grew almost by a third compared to 2005. The biggest influence on the growth of net sales had the metal products and construction materials enterprises, their net sales were 40% larger than in 2005.

The increase of retail enterprises net sales was 20% — 5 percentage points more than a year before. It was favoured by the increase of purchasing power and favourable loan policies, which enabled bigger and more expensive bargains. Faster than the average was the increase in enterprises, which main sale articles were clothes, shoes, electrical household appliances and radio and television goods. As usual, almost a half of the net sales were earned in retail sale in non-specialized stores with food, beverages or tobacco predominating (Diagram 8 on page 46).

The share of manufacturing enterprises accounted for one fifth of the total net sales of all enterprises. The net sales of manufacturing enterprises increased by 2 percentage points (from 15% to 17%) compared to the previous year and reached almost 116 billion kroons. The manufacture of food products and beverages and the manufacture of wood and wood products were two most important activities by net sales, accounting for 16% and 15% of the net sales of manufacturing. As in previous years a half of production was realized in domestic market and a half abroad. The share of production sold to non-residents was bigger in the enterprises of the manufacture of wood and wood products. Their share of the total exports of manufacturing enterprises was 17%. The domestic market is more essential to the producers of food products and beverages. Their share of exported production is by a half smaller than in manufacturing in average — 25% of the production was exported. Very similar is the situation in publishing and printing activity, where 15% of the production was sold to the external market. The net sales were smaller than a year ago in the manufacture of office machinery and computers and the manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks. The growth of the net sales was bigger than the average of manufacturing in the manufacture of fabricated metal products and recycling activity.

The third largest economic activity with respect to the net sales was transport, storage and communication. Their net sales were more than 70 billion kroons, i.e. 13% larger than in 2005. The growth of this activity's net sales was influenced by supporting transport activities and road transportation enterprises.

In recent years the real estate, renting and business services has been a fast-growing economic activity. In 2006 the growth rate was slightly slower than a year ago — the net sales increased by a fifth. Their growth of net sales was influenced by real estate activity,

Concentration of net sales by economic activity

the net sales of which increased by 15% compared to the previous year, and by business services, which growth rate was the same as in 2005 — about a fifth.

The concentration level of the net sales (Table 1M) was through the years higher in mining and electricity, gas and water supply. In 2006 four enterprises with the largest net sales from these activities accounted for about two thirds of the activity's total net sales. The highest concentration in net sales during the last years was influenced by the restructuring process in large enterprises, which in electricity, gas and water supply took place in 2004 and in mining a year before.

Compared to 2005, the net sales increased in all groups of TOP 20. The growth was fastest in the second and third group, i.e. in enterprises, which are on the 5th–8th and 9th–12th places by net sales. The net sales of these groups in 2006 were by a third bigger than in the previous year. The net sales of TOP 20 enterprises was more than a fifth (22%) bigger compared to 2005. It was faster than the same indicator for summary figure of all enterprises, which was less than a fifth. Among the 20 biggest enterprises by net sales most of them were trading enterprises (12). Transport, storage and communication, construction and electricity, gas and water supply enterprises were also represented. The total net sales of trade enterprises, which had the biggest number of representatives in TOP 20, accounted for almost 60% from the summary figures of TOP 20. If the manufacturing enterprises dropped out before 2005, then in 2006 there were also no more agriculture, hunting and forestry enterprises. The average net sales of an enterprise in TOP 20 were 3.4 billion kroons. A year before the indicator was 2.8 billion kroons, i.e. more than a fifth less.

Comparing TOP 20 in 2006 and 2000, seven enterprises from the TOP of 2000 have remained in the TOP of 2006 too. The 20 enterprises with the largest net sales have more than doubled their net sales during six years. Compared TOP 20 in 2006 and 1996, five enterprises from the TOP of 1996 have remained. Mostly transport, storage and communication enterprises have been able to keep the big amount of net sale (Diagram 9 on page 47).

Personnel expenses and labour productivity

In 2006, the personnel expenses per person employed were on average 138,000 kroons, i.e. 17% more than in the previous year. The difference between the highest average personnel expenses in energy activity and the lowest in hotels and restaurants was twofold, correspondingly 171,000 and 88,000 kroons per person employed.

The personnel expenses accounted for almost 12% of the total costs. This share has remained the same for years. Personnel expenses have a big importance in total costs in health service activity — almost a half of the total costs. The share of educational enterprises was almost the same (44%). The proportion of personnel expenses in total costs in trade enterprises is traditionally low, only 5%, where the costs for merchandise purchased for resale account for the largest share in total costs of trade activity — more than four fifths.

In 2006, personnel expenses per person employed increased in all activities, most in fishing and construction. Thanks to the rapid growth, the personnel expenses per person employed of fishing enterprises, which used to be relatively low, have started to grow and amounted to 80% of the average of all activities in 2006. Hotels and restaurants were far behind the average indicator — in 2006 their indicator was only two thirds of the average of all activities. The biggest average personnel expenses were continually in energy, exceeding the average of all enterprises almost by a fourth.

If the growth rates of labour productivity and average personnel expenses were the same in 2005 compared to 2004, then in 2006 the labour productivity grew faster. The growth rate of labour productivity was by 2 percentage points faster — the growth rate of labour productivity grew 6 percentage points and the growth rate of personnel expenses grew 4 percentage points.

In 2006 the labour productivity (value added per person employed) was 266,000 kroons, showing a growth of 41,000 kroons compared to the previous year (Table 1T). The indicator was the highest in electricity, gas and water supply, where in 2006 the labour productivity was 900,000 kroons. Compared to 2005, the growth was almost 300,000 kroons, which is more than the average value of all activities. The growth in this activity was favoured by the increase in net sales due to the trading in greenhouse gas emissions' allowances (Diagram 10 on page 48).

The second activity with high labour productivity was transport, storage and communication, mainly because of telecommunication activity. In telecommunication activity the labour

productivity was over 1.3 million kroons, which was 5 times more than the average indicator of all enterprises.

Compared to 2005 the labour productivity grew substantially in fishing. Thanks to the growth in value added during the recent years also the labour productivity is reaching the average value of all activities, accounting for about 90% of the average indicator in 2006.

The biggest decline was in forestry. The labour productivity was by more than a tenth lower than in the previous year as the value added of the activity also decreased (Diagram 11 on page 49).

Net profit (loss)

In 2006 enterprises reported the profit over 62 billion kroons, it was more than half larger than in 2005 and biggest profit received during recent years (Table 1H). All activities finished the year with profit. Two thirds of enterprises made profit in 2006 and one third of enterprises made loss (Table 1O). The largest share of enterprises, which earned profit were in mining and construction activities. Relatively more enterprises with loss were in agriculture, forestry and fishing.

Three economic activities — real estate, rental and business services, trade and manufacturing — gave more than two thirds of the net profit. The net profit of real estate, rental and business service enterprises was the largest reaching over 23 billion kroons, i.e. over 10 billion kroons more than in the previous year. The activity gave also the biggest contribution to the growth of net profit — 45% of the total growth.

Trading enterprises produced net profit for over 12 billion kroons. The growth was 45% compared to the previous year. Wholesale trade enterprises accounted for the largest share of net profit of trading activities. But the growth was more rapid in enterprises whose main activity was sale of motor vehicles and retail sale of automotive fuel, their net profit was twice bigger compared to 2005. The manufacturing enterprises had also an impact on the growth of net profit. Their net profit was almost 7.5 billion kroons — about a fourth bigger than in the previous year.

The profit decreased in agriculture, mining and health activities (Diagram 12 on page 49).

Profitability

Due to big profits generated in 2006, the profitability of enterprises also improved. The average profit margin (net profit / net sales) increased and reached from 8% in 2005 to 11% in 2006. The profit margin was highest in real estate, renting and business service activity — 61%. A year ago the same indicator was 40%. The profit margin of this activity has been higher than in other activities over the years affected by high profitability of the real estate activity. As usual the lowest average profit margin was in trade — 4.7%. Still their profit margin has improved compared to 2005. In construction, where the growth of net sales was the highest, the profit margin was still lower than the average indicator of all activities — 9%.

Investments in fixed assets

The year 2006 can be characterised by the high activity of investments. Since 2000 investments in fixed assets have continually increased, but the average growth of investments has remained on the level 11%–17%. In 2006 the growth of investments was the fastest over the last 6 years. In 2006 enterprises invested 46.4 billion kroons in fixed assets, which is 27% more than in the previous year.

In 2006 investments in fixed assets increased in most activities. The largest input to the growth of all enterprises' investments gave real estate enterprises, which increased their investments by 39%. The real estate enterprises accounted for the largest share of investments and made up a third of the growth of investments.

The growth of investments of real estate enterprises was favoured by low interest rates and good conditions for loans, which promoted real estate development. The investment activity in construction caused the growth of investments by 1.4 times. The growth continued also in manufacturing (28%) and in trade (24%). These two activities accounted for almost a third of the growth of the total investments. In both activities the biggest part of the growth was due to the acquisition of real estate. In manufacturing the acquisition of land and buildings and structures was 2.7 times bigger, in trade more than by a third bigger. After the acquisition of land and constructions usually the growth of construction and reconstruction works begins,

but these effects will appear in the next periods. The fastest growth of investments was in health and social work activities. Enterprises in these activities had three times bigger investments in fixed assets, but as the activity had relatively low importance, the influence on the total investments was not remarkable. The growth was mainly because of the acquisition of land and buildings, but also new construction. Machinery, equipment and vehicles were acquired more than a half more.

Investments increased by all types of fixed assets. Similarly to the previous year, in 2006 the growth of investments was based on the investments in real estate. Compared to 2005, in acquisition of land the investments were 1.8 times bigger and in acquisition of constructions 1.6 times bigger. There was a small slowdown in investments in new building projects and alteration of buildings and structures. After the three years' modest period, the investments in machinery, equipment and vehicles grew again — almost by a fifth compared to 2005.

Due to the high activity in investments during the last 6 years the investments and depreciation ratio — fixed assets substitution multiplier — improved significantly. If in 2000 the value of investments was 2 times bigger than the depreciation, then in 2006 the ratio was already 3. The measurement of investments properties using fair value method has also an impact on the ratio. The highest fixed assets substitution multiplier was in real estate activities (10) and the smallest in mining (1.64). But in most of activities the ratio was between 2.3 and 3.3 (Diagram 13 on page 52).

Financial leasing

After the drawback in 2005, enterprises restarted to use more the possibilities of financial leasing to finance the acquisition of fixed assets. In 2006 enterprises concluded financial leasing contracts in the value of 97 billion kroons, i.e. a third more than in the previous year.

The most popular objects for financial leasing were still means of production and vehicles. In 2006, more than a half of financial leasing objects were vehicles and 41% equipment, machinery and inventory.

Compared to 2005 the increase in acquisition of vehicles was 44%, and the increase in acquisition of machinery and equipment by a fourth. At the same time for acquisition of constructions the different sources for financing were used and therefore the amount of constructions acquired using financial leasing decreased significantly. Different from 2005 the acquisition of land using financial leasing was several times higher. But the share of land in the total value of financial leasing contracts was the lowest (1%).

By activities, the largest number of financial leasing contracts was made by transport, storage and communication enterprises as usual — almost a third of the total value of financial leasing contracts, followed by manufacturing (20%) enterprises. 90% of the value of financial leasing contracts for acquisition of vehicles was made by transport, storage and telecommunication enterprises. In manufacturing more than three fourths of contracts were concluded for acquisition of manufacturing plant and equipment. The third activity was construction, where financial leasing contracts were concluded for over 1 billion kroons — 1.7 times more than in 2005. Construction enterprises concluded more financial leasing contracts to acquire means of transport.

Tabel 1A **ETTEVÕTTED KOKKU**
Tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital, 2005, 2006
 Table 1A **ENTERPRISES TOTAL**
Income statement, assets, liabilities, equity, 2005, 2006

Näitaja	Tuhat krooni Thousand kroons		Indicator
	2006	2005	
Ettevõtete arv	47 490	42 254	Number of enterprises
Tööga hõivatud isikute arv	468 662	441 833	Number of persons employed
Töötajate arv	455 131	429 443	Number of employees
Tulud, kulud, kasum			Income statement
Müügitulu	590 614 911	494 086 042	Net sales
Müük mitteresidentidele	158 167 913	128 191 522	Sale to non-residents
Kulud	553 737 298	464 403 422	Costs
Kaubad	233 896 815	196 375 588	Merchandise
Materjal, ostetud tooted ja pooltooted	97 260 189	82 652 903	Materials, supplies and intermediate goods
Ostetud tööd ja teenused	117 928 880	97 525 474	Laid-out work
Ostetud elekter, kütus ja energia	17 323 034	15 129 361	Purchases of energy products
Tööjõukulud	64 645 727	52 230 380	Personnel expenses
Kogukasum (-kahjum)	36 877 614	29 682 619	Total profit (loss)
Muud äritulud	22 327 272	10 371 744	Other revenue
Muud ärikulud	3 328 217	2 831 741	Other expenses
Finantstulud	19 978 243	13 538 268	Financial income
Finantskulud	11 521 425	9 135 469	Financial costs
Erakorralised tulud	250 883	86 580	Extraordinary income
Erakorralised kulud	31 183	22 771	Extraordinary costs
Tulumaks	2 227 778	1 788 482	Provision for taxes
Puhaskasum (-kahjum)	62 325 408	39 900 748	Net profit (loss)
Kasum	69 442 364	46 014 209	Profit
Kahjum	-7 116 956	-6 113 460	Loss
Vara, kohustused, omakapital aasta lõpus			Assets, liabilities, equity at the end of the year
Vara	518 835 129	421 217 988	Assets
Käibevara	224 163 909	174 455 542	Current assets
Varud kokku	59 739 607	43 870 245	Inventories total
Bioloogilised (tarbitavad) varad	878 767	925 349	Biological (consumable) assets
Müügiootel põhivara	1 298 811	1 420 766	Fixed assets held for sale
Põhivara	294 671 220	246 762 446	Fixed assets
Finantsvara	76 408 991	64 695 947	Long-term financial assets total
aktsiad, osakud ja muud väärtpaberid	47 332 707	38 046 966	shares and securities
Kinnisvarainvesteeringud	46 458 304	31 827 728	Investment properties
Immateriaalne põhivara	3 555 247	2 432 180	Intangible assets
Materiaalne põhivara jääkmaksumuses	166 009 213	146 077 468	Tangible assets in original cost less depreciation
Bioloogilised (tootvad) varad	2 239 465	1 729 124	Biological (productive) assets
Kohustused ja omakapital	518 835 129	421 217 988	Liabilities and equity
Kohustused	249 515 668	207 512 652	Liabilities
Lühiajalised kohustused	146 482 224	123 257 219	Current liabilities
Pikaajalised kohustused	103 033 444	84 255 434	Long-term liabilities
Omakapital	269 319 461	213 705 336	Equity
Põhikapital	62 049 587	60 114 740	Capital stock

Tabel 1A **ETTEVÕTTED KOKKU**
Tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital, 2005, 2006
 Table 1A **ENTERPRISES TOTAL**
Income statement, assets, liabilities, equity, 2005, 2006

Järg — Cont.

Näitaja	2006 võrreldes 2005, % 2006 compared to 2005, %	% Percentage		Indicator
		2006	2005	
Ettevõtete arv	112,4			Number of enterprises
Tööga hõivatud isikute arv	106,1			Number of persons employed
Töötajate arv	106,0			Number of employees
Tulud, kulud, kasum				Income statement
Müügitulu	119,5	100,0	100,0	Net sales
Müük mitteresidentidele	123,4	26,8	25,9	Sale to non-residents
Kulud	119,2	93,8	94,0	Costs
Kaubad	119,1	39,6	39,7	Merchandise
Materjal, ostetud tooted ja pooltooted	117,7	16,5	16,7	Materials, supplies and intermediate goods
Ostetud tööd ja teenused	120,9	20,0	19,7	Laid-out work
Ostetud elekter, kütus ja energia	114,5	2,9	3,1	Purchases of energy products
Tööjõukulud	123,8	10,9	10,6	Personnel expenses
Kogukasum (-kahjum)	124,2	6,2	6,0	Total profit (loss)
Muud äritulud	215,3	3,8	2,1	Other revenue
Muud ärikulud	117,5	0,6	0,6	Other expenses
Finantstulud	147,6	3,4	2,7	Financial income
Finantskulud	126,1	2,0	1,8	Financial costs
Erakorralised tulud	289,8	0,0	0,0	Extraordinary income
Erakorralised kulud	136,9	0,0	0,0	Extraordinary costs
Tulumaks	124,6	0,4	0,4	Provision for taxes
Puhaskasum (-kahjum)	156,2	10,6	8,1	Net profit (loss)
Kasum	150,9	11,8	9,3	Profit
Kahjum	116,4	-1,2	-1,2	Loss
Vara, kohustused, omakapital aasta lõpus				Assets, liabilities, equity at the end of the year
Vara	123,2	100,0	100,0	Assets
Käibevara	128,5	43,2	41,4	Current assets
Varud kokku	136,2	11,5	10,4	Inventories total
Bioloogilised (tarbitavad) varad	95,0	0,2	0,2	Biological (consumable) assets
Müügootel põhivara	91,4	0,3	0,3	Fixed assets held for sale
Põhivara	119,4	56,8	58,6	Fixed assets
Finantsvara	118,1	14,7	15,4	Long-term financial assets total
aktsiad, osakud ja muud väärtpaberid	124,4	9,1	9,0	shares and securities
Kinnisvarainvesteeringud	146,0	9,0	7,6	Investment properties
Immateriaalne põhivara	146,2	0,7	0,6	Intangible assets
Materiaalne põhivara jääkmaksumuses	113,6	32,0	34,7	Tangible assets in original cost less depreciation
Bioloogilised (tootvad) varad	129,5	0,4	0,4	Biological (productive) assets
Kohustused ja omakapital	123,2	100,0	100,0	Liabilities and equity
Kohustused	120,2	48,1	49,3	Liabilities
Lühiajalised kohustused	118,8	28,2	29,3	Current liabilities
Pikaajalised kohustused	122,3	19,9	20,0	Long-term liabilities
Omakapital	126,0	51,9	50,7	Equity
Põhikapital	103,2	12,0	14,3	Capital stock

Tabel 1B **ETTEVÕTTED KOKKU**
Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent, 2005, 2006
 Table 1B **ENTERPRISES TOTAL**
Investments in fixed assets and financial leasing, 2005, 2006

Näitaja	Tuhat krooni		Indicator
	Thousand kroons		
	2006	2005	
Investeeringud põhivarasse^a	46 377 688	36 481 222	Investments total^a
Hoonete ja rajatiste soetamine	7 856 858	4 836 683	Acquisition of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste ehitamine	9 662 209	9 209 595	Construction of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste rekonstrueerimine	6 239 116	5 034 204	Alteration of buildings and structures
Transpordivahendid	3 690 555	2 871 230	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	1 010 737	826 844	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	10 753 451	9 222 173	Other equipment, machinery, inventory
Maa	5 799 665	3 151 526	Acquisition of land
Muu põhivara	1 365 097	1 328 968	Other fixed assets
Kapitalirent	9 009 070	6 705 756	Financial leasing total
Hooned, rajatised ja maa	419 391	363 364	Buildings, structures and land
Transpordivahendid	4 823 168	3 353 753	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	42 118	39 310	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	3 724 394	2 949 329	Other equipment, machinery, inventory

^a Investeeringud põhivarasse ei sisalda kapitalirendiga omandatud põhivara.

^a Fixed assets acquired by financial leasing are excluded.

Tabel 1C **ETTEVÕTTED KOKKU**
Müügitulu, 2005, 2006
 Table 1C **ENTERPRISES TOTAL**
Net sales, 2005, 2006

Näitaja	Tuhat krooni		Indicator
	Thousand kroons		
	2006	2005	
Müügitulu^a	588 639 713	492 517 142	Net sales^a
Tööstustoodangu ja -teenuste müük, k.a elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	118 263 857	101 640 229	Industrial sales, including electricity, gas and water supply
Ehitus	57 677 290	42 397 689	Construction
Kaubandus	260 595 910	216 847 068	Wholesale and retail trade
Toitlustus- ja majutusteenused	7 044 838	6 020 761	Accommodation and catering
Transporditeenused ja transpordi abitegevused	54 548 819	45 689 845	Transport services, supporting and auxiliary transport services
Kinnisvarateenused, hoonete ja ruumide rentimine	16 659 443	14 427 199	Real estate services
Muud äriteenused	19 041 256	15 426 344	Other business services
Muud müügitulud	54 808 300	50 068 007	Other sales revenue

^a Müügitulu ei sisalda dotatsioone.

^a Subsidies are excluded.

Tabel 1B **ETTEVÕTTED KOKKU**
Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent, 2005, 2006

Table 1B **ENTERPRISES TOTAL**

Investments in fixed assets and financial leasing, 2005, 2006

Järg — Cont.

Näitaja	2006 võrreldes 2005, % 2006 compared to 2005, %	%		Indicator
		Percentage		
		2006	2005	
Investeeringud põhivarasse^a	127,1	100,0	100,0	Investments total^f
Hoonete ja rajatiste soetamine	162,4	16,9	13,3	Acquisition of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste ehitamine	104,9	20,8	25,2	Construction of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste rekonstrueerimine	123,9	13,5	13,8	Alteration of buildings and structures
Transpordivahendid	128,5	8,0	7,9	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	122,2	2,2	2,3	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	116,6	23,2	25,3	Other equipment, machinery, inventory
Maa	184,0	12,5	8,6	Acquisition of land
Muu põhivara	102,7	2,9	3,6	Other fixed assets
Kapitalirent	134,3	100,0	100,0	Financial leasing total
Hooned, rajatised ja maa	115,4	4,7	5,4	Buildings, structures and land
Transpordivahendid	143,8	53,5	50,0	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	107,1	0,5	0,6	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	126,3	41,3	44,0	Other equipment, machinery, inventory

^a Investeeringud põhivarasse ei sisalda kapitalirendiga omandatud põhivara.

^a Fixed assets acquired by financial leasing are excluded.

Tabel 1C **ETTEVÕTTED KOKKU**
Müügitulu, 2005, 2006

Table 1C **ENTERPRISES TOTAL**

Net sales, 2005, 2006

Järg — Cont.

Näitaja	2006 võrreldes 2005, % 2006 compared to 2005, %	% käibes		Indicator
		Percentage		
		2006	2005	
Müügitulu^a	119,5	100,0	100,0	Net sales^a
Tööstustoodangu ja -teenuste müük, k.a elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	116,4	20,1	20,6	Industrial sales, including electricity, gas and water supply
Ehitus	136,0	9,8	8,6	Construction
Kaubandus	120,2	44,3	44,0	Wholesale and retail trade
Toitlustus- ja majutusteenused	117,0	1,2	1,2	Accommodation and catering
Transporditeenused ja transpordi abitegevused	119,4	9,3	9,3	Transport services, supporting and auxiliary transport services
Kinnisvarateenused, hoonete ja ruumide rentimine	115,5	2,8	2,9	Real estate services
Muud äriteenused	123,4	3,2	3,1	Other business services
Muud müügitulud	109,5	9,3	10,2	Other sales revenue

* Müügitulu ei sisalda dotatsioone.

* Subsidies are excluded.

Tabel 1D **ETTEVÕTTED KOKKU**
Majandusnäitajad, 2002–2006
 Table 1D **ENTERPRISES TOTAL**
Financial data, 2002–2006

Näitaja	Majandusnäitajad, tuhat krooni				
	<i>Financial data, thousand kroons</i>				
	2002	2003	2004	2005	2006
Ettevõtete arv	34 511	36 895	39 623	42 254	47 490
Tööga hõivatud isikute arv	412 546	416 954	427 935	441 833	468 662
Töötajate arv	402 240	406 964	417 314	429 443	455 131
Tulud, kulud, kasum					
Müügitulu	327 726 866	354 411 304	417 193 840	494 086 042	590 614 911
Müük mitteresidentidele	74 449 090	81 189 620	104 094 897	128 191 522	158 167 913
Kulud	312 105 874	333 851 314	393 365 441	464 403 422	553 737 298
Kaubad	127 893 750	136 081 841	163 222 667	196 375 588	233 896 815
Materjal, ostetud tooted ja pooltooted	56 842 291	59 467 899	71 327 993	82 652 903	97 260 189
Ostetud tööd ja teenused	62 763 960	69 600 696	82 418 958	97 525 474	117 928 880
Ostetud elekter, kütus ja energia	10 937 701	11 625 226	12 840 921	15 129 361	17 323 034
Tööjõukulud	35 947 128	39 952 382	45 025 935	52 230 380	64 645 727
Kogukasum (-kahjum)	15 620 992	20 559 991	23 828 399	29 682 619	36 877 614
Muud äritulud	5 939 321	5 355 376	7 675 828	10 371 744	22 327 272
Muud ärikulud	3 076 984	3 166 546	2 430 259	2 831 741	3 328 217
Finantstulud	8 084 820	10 540 919	12 416 772	13 538 268	19 978 243
Finantskulud	6 953 187	6 803 120	8 729 075	9 135 469	11 521 425
Erakorralised tulud	99 190	90 620	96 410	86 580	250 883
Erakorralised kulud	41 518	47 230	5 700	22 771	31 183
Tulumaks	..	1 422 523	1 604 990	1 788 482	2 227 778
Puhaskasum (-kahjum)	19 672 634	25 107 488	31 247 383	39 900 748	62 325 408
Kasum	25 328 029	29 802 478	36 492 104	46 014 209	69 442 364
Kahjum	-5 655 394	-4 694 990	-5 244 720	-6 113 460	-7 116 956
Vara, kohustused, omakapital aasta lõpus					
Vara	234 748 349	280 025 190	361 370 618	421 217 988	518 835 129
Käibevara	94 522 121	110 510 285	135 334 483	174 455 542	224 163 909
Varud kokku	28 267 608	32 601 123	40 862 460	43 870 245	59 739 607
Bioloogilised (tarbitavad) varad	925 349	878 767
Müügiootel põhivara	1 420 766	1 298 811
Põhivara	140 226 228	169 514 905	226 036 134	246 762 446	294 671 220
Finantsvara	29 418 141	40 416 684	63 486 560	64 695 947	76 408 991
Kinnisvarainvesteeringud	..	18 318 593	31 270 691	31 827 728	46 458 304
Immateriaalne põhivara	1 002 046	1 410 530	1 773 326	2 432 180	3 555 247
Materiaalne põhivara jääkmaksumuses	109 806 041	109 369 099	129 505 557	146 077 468	166 009 213
Bioloogilised (tootvad) varad	1 729 124	2 239 465
Kohustused ja omakapital	234 748 349	280 025 190	361 370 618	421 217 988	518 835 129
Kohustused	123 366 618	138 424 579	179 141 364	207 512 652	249 515 668
Lühiajalised kohustused	72 408 093	83 065 410	99 170 311	123 257 219	146 482 224
Pikaajalised kohustused	50 958 525	55 359 170	79 971 054	84 255 434	103 033 444
Omakapital	111 381 731	141 600 611	182 229 253	213 705 336	269 319 461
Põhikapital	41 327 108	44 096 978	47 944 742	60 114 740	62 049 587

Muutus võrreldes eelmise aastaga, % Compared to previous year, %				Indicator
2003	2004	2005	2006	
106,9	107,4	106,6	112,4	Number of enterprises
101,1	102,6	103,2	106,1	Number of persons employed
101,2	102,5	102,9	106,0	Number of employees
Income statement				
108,1	117,7	118,4	119,5	Net sales
109,1	128,2	123,1	123,4	Sale to non-residents
107,0	117,8	118,1	119,2	Costs
106,4	119,9	120,3	119,1	Merchandise
104,6	119,9	115,9	117,7	Materials, supplies and intermediate goods
110,9	118,4	118,3	120,9	Laid-out work
106,3	110,5	117,8	114,5	Purchases of energy products
111,1	112,7	116,0	123,8	Personnel expenses
131,6	115,9	124,7	124,2	Total profit (loss)
90,2	143,3	134,8	215,3	Other revenue
102,9	76,7	116,5	117,5	Other expenses
130,4	117,8	109,0	147,6	Financial income
97,8	128,3	104,7	126,1	Financial costs
91,4	106,4	89,8	289,8	Extraordinary income
113,8	12,1	399,5	136,9	Extraordinary costs
..	112,8	111,4	124,6	
127,6	124,5	127,7	156,2	Net profit (loss)
117,7	122,4	126,1	150,9	Profit
83,0	111,7	116,6	116,4	Loss
Assets, liabilities, equity at the end of the year				
119,3	129,0	116,6	123,2	Assets
116,9	122,5	128,9	128,5	Current assets
115,3	125,3	107,4	136,2	Inventories total
..	95,0	Biological (consumable) assets
..	91,4	Fixed assets held for sale
120,9	133,3	109,2	119,4	Fixed assets
137,4	157,1	101,9	118,1	Long-term financial assets total
..	170,7	101,8	146,0	Investment properties
140,8	125,7	137,2	146,2	Intangible assets
99,6	118,4	112,8	113,6	Tangible assets
..	129,5	Biological (productive) asset
119,3	129,0	116,6	123,2	Liabilities and equity
112,2	129,4	115,8	120,2	Liabilities
114,7	119,4	124,3	118,8	Current liabilities
108,6	144,5	105,4	122,3	Long-term liabilities
127,1	128,7	117,3	126,0	Equity
106,7	108,7	125,4	103,2	Capital stock

Tabel 1E **ETTEVÕTTED KOKKU**
Ettevõtete arv tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1E **ENTERPRISES TOTAL**
Number of enterprises by kind of activity, 2002–2006

Tegevusala	Ettevõtete arv				
	<i>Number of enterprises</i>				
	2002	2003	2004	2005	2006
Ettevõtted kokku	34 511	36 895	39 623	42 254	47 490
Põllumajandus, jahindus	765	796	830	869	869
Metsamajandus	373	407	455	524	502
Kalapüük	127	124	123	121	112
Mäetööstus	71	70	68	76	83
Töötlev tööstus	4 443	4 751	4 994	5 141	5 498
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	260	265	269	262	268
Ehitus	2 498	2 722	3 119	3 742	4 803
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate emont	12 207	12 932	13 650	13 363	14 195
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 490	1 580	1 626	1 731	1 840
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	5 870	6 991	7 904	7 659	8 420
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	4 847	4 361	4 119	3 974	3 935
Hotellid ja restoranid	1 487	1 505	1 523	1 605	1 759
Veondus, laondus ja side	2 634	2 807	3 029	3 240	3 556
maismaaveondus	1 636	1 769	1 904	2 007	2 224
veetransport	16	20	18	19	19
õhustransport	10	9	9	7	7
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	843	907	986	1 076	1 172
postside ja telekommunikatsioon	129	103	112	131	134
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	7 559	8 204	9 119	10 756	12 975
kinnisvarategevus	2 448	2 677	2 911	3 384	4 207
arvutid ja nendega seotud tegevus	666	738	805	962	1 151
muu äritegevus	4 122	4 435	4 966	5 849	6 963
Haridus	355	369	379	404	448
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	613	725	782	843	935
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 118	1 217	1 283	1 308	1 488

Tabel 1F **ETTEVÖTTED KOKKU**
Tööga hõivatud isikute arv tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1F **ENTERPRISES TOTAL**
Number of persons employed by kind of activity, 2002–2006

Tööga hõivatud isikute arv					Kind of activity
<i>Number of persons employed</i>					
2002	2003	2004	2005	2006	
412 546	416 954	427 935	441 833	468 662	Enterprises total
14 345	13 603	12 773	12884	12343	<i>Agriculture, hunting</i>
3 781	3 612	3 395	3869	3472	<i>Forestry</i>
1 418	1 341	1 094	1110	966	<i>Fishing</i>
6 169	6 089	5 905	5 655	5 356	<i>Mining</i>
127 535	128 298	130 429	130 943	132 236	<i>Manufacturing</i>
9 643	9 310	9 043	8 553	8 253	<i>Electricity, gas and water supply</i>
33 516	35 413	36 609	41 179	50 016	<i>Construction</i>
87 310	88 786	92 525	94 127	98 466	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
11 018	11 446	12 060	11 984	12 658	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
33 552	35 993	38 652	39 302	40 922	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
42 741	41 347	41 813	42 840	44 886	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
14 876	14 958	15 916	16 913	18 545	<i>Hotels and restaurants</i>
43 010	42 827	42 971	43 667	45 176	<i>Transport, storage and communication</i>
22 363	22 361	22 486	22 884	23 410	<i>road transport</i>
1 332	1 254	1 211	1 162	1 093	<i>water transport</i>
585	562	617	704	728	<i>air transport</i>
10 476	10 848	10 888	10 906	12 003	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
8 255	7 802	7 769	8 011	7 941	<i>post and telecommunications</i>
45 044	46 565	50 592	56 120	65 404	<i>Real estate, renting and business activities</i>
11 688	11 330	11 511	12 526	13 936	<i>real estate activities</i>
3 330	3 725	4 306	4 686	5 692	<i>computer and related activities</i>
28 707	30 101	33 172	36 851	43 403	<i>other business activities</i>
2 849	2 852	2 819	2 951	3 084	<i>Education</i>
12 545	13 366	13 473	14 055	14 320	<i>Health and social work</i>
10 503	9 934	10 391	9 807	11 025	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1G **ETTEVÕTTED KOKKU**
Müügitulu tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1G **ENTERPRISES TOTAL**
Net sales by kind of activity, 2002–2006

Tegevusala	Müügitulu, tuhat krooni				
	<i>Net sales, thousand kroons</i>				
	2002	2003	2004	2005	2006
Ettevõtted kokku	327 726 866	354 411 304	417 193 840	494 086 042	590 614 911
Põllumajandus, jahindus	4 065 163	4 015 120	4 933 542	5 799 744	6 324 958
Metsamajandus	5 015 141	4 538 277	4 739 494	5 595 181	4 264 516
Kalapüük	749 633	639 464	605 737	691 410	812 598
Mäetööstus	2 312 176	2 579 729	2 734 286	2 922 322	3 266 856
Töötlev tööstus	68 234 379	74 981 998	86 518 666	99 381 316	116 492 255
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	12 861 885	14 178 420	16 218 451	17 327 924	18 754 707
Ehitus	25 292 660	27 789 718	33 138 267	41 730 683	55 579 111
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	135 269 326	144 894 376	175 066 957	210 106 783	257 412 392
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	20 525 843	22 804 326	28 147 048	33 241 778	43 457 945
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	81 184 984	86 553 849	105 657 390	129 456 280	156 975 556
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinade parandus	33 558 499	35 536 202	41 262 518	47 408 725	56 978 891
Hotellid ja restoranid	3 703 591	4 309 818	4 976 575	5 761 688	6 797 933
Veendus, laondus ja side	42 628 840	46 076 469	52 922 580	61 938 706	70 116 322
maismaaveendus	11 207 516	12 531 123	13 982 664	15 726 091	18 970 011
veetransport	4 379 505	4 427 856	5 091 403	5 154 134	7 116 705
õhustransport	1 161 542	1 229 178	1 554 077	2 182 420	2 213 317
veendusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	18 026 755	19 439 996	23 017 948	28 527 759	30 655 884
postside ja telekommunikatsioon	7 853 522	8 448 316	9 276 488	10 348 303	11 160 405
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	20 869 549	22 849 636	26 915 156	32 775 441	38 965 779
kinnisvarategevus	8 316 859	9 445 503	10 517 087	12 996 039	14 991 605
arvutid ja nendega seotud tegevus	1 836 879	2 186 554	2 717 669	2 882 631	3 333 705
muu äritegevus	9 849 643	10 075 181	11 999 045	14 486 458	17 458 170
Haridus	669 095	749 816	732 941	853 500	861 624
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	2 129 297	2 624 943	2 965 259	3 575 090	4 178 875
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	3 926 130	4 183 519	4 725 928	5 626 253	6 786 985

Tabel 1H **ETTEVÕTTED KOKKU**
Puhaskasum (-kahjum) tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1H **ENTERPRISES TOTAL**
Net profit (loss) by kind of activity, 2002–2006

Puhaskasum (-kahjum), tuhat krooni					Kind of activity
<i>Net profit (loss), thousand kroons</i>					
2002	2003	2004	2005	2006	
19 672 634	25 107 488	31 247 383	39 900 748	62 325 408	Enterprises total
334 202	179 399	650 866	627 494	648 212	<i>Agriculture, hunting</i>
292 992	233 864	220 583	386 959	242 750	<i>Forestry</i>
13 366	26 469	-2 779	29 841	82 728	<i>Fishing</i>
43 269	117 401	173 643	260 014	238 828	<i>Mining</i>
3 900 067	4 344 531	4 602 310	5 993 071	7 460 243	<i>Manufacturing</i>
-302 229	1 282 119	1 157 454	1 898 666	5 437 475	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1 312 679	1 418 916	1 767 215	2 804 489	4 799 656	<i>Construction</i>
4 940 205	4 983 934	7 268 762	8 300 291	12 025 606	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
539 565	655 694	810 515	918 835	1 875 494	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
3 728 631	3 712 234	5 251 109	5 832 670	7 495 320	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
672 009	616 007	1 207 138	1 548 787	2 654 792	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
235 286	319 359	272 470	609 102	779 523	<i>Hotels and restaurants</i>
4 468 520	4 858 970	4 700 822	4 697 651	5 778 194	<i>Transport, storage and communication</i>
749 539	1 033 817	561 688	486 403	1 384 996	<i>road transport</i>
364 316	609 927	136 593	355 223	-554 666	<i>water transport</i>
37 077	93 325	23 156	77 902	-44 724	<i>air transport</i>
1 935 772	1 530 995	2 076 703	1 890 185	2 668 671	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
1 381 815	1 590 906	1 902 682	1 887 938	2 323 917	<i>post and telecommunications</i>
4 095 703	6 612 064	9 687 077	13 112 131	23 306 279	<i>Real estate, renting and business activities</i>
1 892 982	3 017 763	4 919 183	5 756 232	13 272 038	<i>real estate activities</i>
53 282	102 313	262 211	1 931 004	-79 688	<i>computer and related activities</i>
1 995 838	3 265 825	4 185 895	5 501 318	9 455 767	<i>other business activities</i>
46 513	96 512	63 077	193 499	285 543	<i>Education</i>
80 171	177 122	173 608	275 843	261 256	<i>Health and social work</i>
211 891	456 827	512 276	711 697	979 115	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 11 **ETTEVÕTTED KOKKU**
Lisandväärtus tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 11 **ENTERPRISES TOTAL**
Value added by kind of activity, 2002–2006

Tegevusala	Lisandväärtus, tuhat krooni				
	<i>Value added, thousand kroons</i>				
	2002	2003	2004	2005	2006
Ettevõtted kokku	66 211 542	73 730 669	85 546 653	99 245 104	124 804 435
Põllumajandus, jahindus	1 232 070	1 150 896	1 400 358	1 568 166	1 569 678
Metsamajandus	895 338	825 121	810 096	1 118 649	880 924
Kalapüük	165 348	197 529	121 260	182 885	225 235
Mäetööstus	928 747	1 140 095	1 226 064	1 370 647	1 463 794
Töötlev tööstus	17 848 348	19 978 094	21 792 068	24 908 916	29 878 935
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	3 183 677	3 827 165	4 242 230	5 263 123	7 429 896
Ehitus	4 599 039	5 443 016	6 242 590	8 556 748	12 783 390
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	13 361 709	14 471 206	17 954 504	20 602 345	26 706 132
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 972 809	2 188 388	2 534 039	2 887 941	3 932 278
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	7 639 511	8 408 072	10 521 324	11 888 572	14 788 918
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	3 749 390	3 874 746	4 899 141	5 825 832	7 984 935
Hotellid ja restoranid	1 292 236	1 494 344	1 776 984	2 126 343	2 507 289
Veendus, laondus ja side	11 668 531	12 506 125	12 944 982	14 092 631	17 295 237
maismaaveendus	2 882 926	3 363 690	3 643 306	4 123 884	5 173 152
veetransport	530 817	451 459	-121 257	-58 976	-307 757
õhutransport	186 673	243 379	189 879	279 259	204 916
veendusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	4 249 283	4 263 039	4 899 261	5 171 487	7 400 263
postside ja telekommunikatsioon	3 818 832	4 184 558	4 333 793	4 576 977	4 824 662
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	8 246 014	9 295 000	13 238 919	14 841 181	18 545 441
kinnisvarategevus	3 072 721	3 600 983	5 748 519	5 661 603	6 838 957
arvutid ja nendega seotud tegevus	654 076	870 223	1 113 771	1 230 379	1 595 125
muu äritegevus	4 156 481	4 328 824	5 613 741	6 951 916	8 834 261
Haridus	306 731	343 087	364 736	429 915	459 775
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	1 180 159	1 535 623	1 687 440	2 065 772	2 388 251
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 303 594	1 523 367	1 744 422	2 117 783	2 670 458

Tabel 1J **ETTEVÖTTED KOKKU**
Vara tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1J **ENTERPRISES TOTAL**
Assets by kind of activity, 2002–2006

Vara, tuhat krooni					Kind of activity
Assets, thousand kroons					
2002	2003	2004	2005	2006	
234 748 349	280 025 190	361 370 618	421 217 988	518 835 129	Enterprises total
4 327 154	5 106 373	6 254 271	8 424 295	9 815 779	<i>Agriculture, hunting</i>
2 486 675	2 695 144	2 973 990	4 111 136	4 664 661	<i>Forestry</i>
667 632	755 348	751 863	839 894	982 849	<i>Fishing</i>
1 592 473	1 925 737	2 160 892	2 526 433	2 975 321	<i>Mining</i>
43 989 510	52 033 463	61 417 680	71 961 471	86 270 515	<i>Manufacturing</i>
29 888 242	33 397 246	46 973 003	52 934 509	57 767 939	<i>Electricity, gas and water supply</i>
9 000 712	11 751 895	14 327 176	18 701 339	27 340 593	<i>Construction</i>
51 730 573	55 003 880	67 608 699	81 072 656	103 655 952	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
6 838 290	7 700 435	10 316 828	12 090 580	14 909 608	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
32 839 382	34 941 233	42 695 613	51 950 180	66 940 428	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
12 052 901	12 362 212	14 596 258	17 031 897	21 805 917	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
3 563 357	4 729 245	4 301 124	5 806 327	6 730 914	<i>Hotels and restaurants</i>
35 325 951	41 404 183	55 895 118	60 287 522	66 647 645	<i>Transport, storage and communication</i>
8 398 289	10 896 971	16 581 530	18 335 568	17 889 543	<i>road transport</i>
4 465 075	4 834 419	5 215 416	7 927 024	8 228 236	<i>water transport</i>
597 156	652 830	713 600	777 844	688 351	<i>air transport</i>
14 720 173	17 736 938	25 361 101	24 718 839	28 761 825	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
7 145 258	7 283 025	8 023 471	8 528 247	11 079 690	<i>post and telecommunications</i>
47 140 135	65 241 887	90 819 719	105 313 710	139 538 733	<i>Real estate, renting and business activities</i>
28 499 571	36 308 988	53 231 287	60 939 818	88 918 455	<i>real estate activities</i>
963 595	1 111 519	1 529 176	3 270 503	3 122 567	<i>computer and related activities</i>
16 103 149	25 052 179	32 171 463	35 558 407	42 606 228	<i>other business activities</i>
447 667	583 416	624 869	866 605	1 151 904	<i>Education</i>
1 662 346	1 966 644	2 591 352	2 882 615	3 946 884	<i>Health and social work</i>
2 925 922	3 430 730	4 670 862	5 489 477	7 345 440	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1K **ETTEVÕTTED KOKKU**
Investeeringud põhivarasse tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1K **ENTERPRISES TOTAL**
Investments in fixed assets by kind of activity, 2002–2006

Tegevusala	Investeeringud põhivarasse, tuhat krooni				
	<i>Investments in fixed assets, thousand kroons</i>				
	2002	2003	2004	2005	2006
Ettevõtted kokku	24 804 991	27 489 208	32 023 565	36 481 222	46 377 688
Põllumajandus, jahindus	733 490	685 495	845 820	1 475 210	1 561 723
Metsamajandus	429 871	354 828	389 445	560 357	637 610
Kalapüük	93 584	92 245	79 881	38 957	145 323
Mäetööstus	373 922	378 842	347 641	450 906	522 237
Töötlev tööstus	4 648 615	4 783 622	5 476 052	6 570 289	8 432 856
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	3 668 582	4 207 612	3 455 210	4 032 244	4 378 714
Ehitus	611 497	865 688	1 102 575	1 475 418	2 009 491
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	4 052 770	3 913 977	4 600 860	5 326 161	6 614 285
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	456 940	778 145	971 845	1 061 706	863 555
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootor sõidukid ja mootorrattad	2 201 179	2 183 839	2 418 220	2 541 467	3 666 496
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	1 394 651	951 993	1 210 795	1 722 989	2 084 234
Hotellid ja restoranid	478 463	772 252	483 891	642 629	704 761
Veondus, laondus ja side	4 813 695	5 512 094	6 227 423	4 907 675	5 737 784
maismaaveondus	1 527 590	1 579 586	1 244 470	1 359 638	1 511 495
veetransport	820 941	48 901	257 028	213 438	298 052
õhustransport	37 172	30 272	22 339	20 648	30 846
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	1 416 197	2 786 038	3 972 825	2 471 132	2 498 726
postside ja telekommunikatsioon	1 011 795	1 067 297	730 762	842 819	1 398 665
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	4 143 295	5 306 457	8 140 127	9 823 087	13 523 117
kinnisvarategevus	3 117 445	3 470 681	6 579 361	8 096 390	11 268 014
arvutid ja nendega seotud tegevus	68 011	80 628	149 362	109 473	262 390
muu äritegevus	689 175	859 876	849 964	1 107 317	1 521 136
Haridus	45 650	36 238	41 471	45 167	71 833
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	296 763	219 593	296 484	221 034	709 426
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	414 795	360 264	536 685	912 088	1 328 530

Tabel 1L **ETTEVÕTTED KOKKU**
Kapitalirent tegevusala järgi, 2002–2006
 Table 1L **ENTERPRISES TOTAL**
Financial leasing by kind of activity, 2002–2006

Kapitalirent, tuhat krooni					Kind of activity
<i>Financial leasing, thousand kroons</i>					
2002	2003	2004	2005	2006	
5 019 804	5 796 506	7 411 106	6 705 756	9 009 070	Enterprises total
219 665	245 778	391 867	496 109	483 934	<i>Agriculture, hunting</i>
331 088	184 475	137 642	225 371	222 878	<i>Forestry</i>
7 339	2 875	6 003	1 530	2 719	<i>Fishing</i>
49 513	61 772	56 435	57 099	70 346	<i>Mining</i>
896 794	882 362	1 177 798	1 438 545	1 764 614	<i>Manufacturing</i>
795 144	64 615	1 231 539	316 425	479 216	<i>Electricity, gas and water supply</i>
371 352	435 109	359 610	623 192	1 050 904	<i>Construction</i>
659 201	907 635	631 928	568 960	707 279	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
75 616	111 666	91 665	138 858	118 108	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
405 213	680 187	416 238	325 001	447 207	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
178 372	115 782	124 025	105 100	141 964	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
31 673	77 222	32 179	32 715	47 388	<i>Hotels and restaurants</i>
1 005 663	2 178 563	2 277 311	2 220 170	3 055 936	<i>Transport, storage and communication</i>
767 733	1 498 587	2 000 481	1 832 306	2 496 947	<i>road transport</i>
85 014	876	360	79 009	224 867	<i>water transport</i>
1 042	9 107	12 891	317	4 641	<i>air transport</i>
87 001	650 399	150 716	252 341	309 445	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
64 873	19 594	112 863	56 197	20 036	<i>post and telecommunications</i>
473 600	542 442	879 180	492 135	723 064	<i>Real estate, renting and business activities</i>
218 684	350 485	76 450	127 788	242 434	<i>real estate activities</i>
13 692	4 811	5 375	6 453	11 299	<i>computer and related activities</i>
163 529	141 839	114 786	159 684	152 339	<i>other business activities</i>
22 680	8 560	12 436	2 188	6 649	<i>Education</i>
49 049	84 147	63 989	54 020	250 725	<i>Health and social work</i>
107 042	120 951	153 189	177 298	143 418	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1M **ETTEVÕTTED KOKKU**
Müügitulu kontsentratsioon tegevusala järgi, 2006
 Table 1M **ENTERPRISES TOTAL**
Concentration of net sales by kind of activity, 2006

Tegevusala	Esimene nelik <i>First four</i>	Teine nelik <i>Second four</i>	Kolmas nelik <i>Third four</i>
Ettevõtted kokku	21 601 424	15 067 546	12 460 239
Protsenti kogu müügitulust	3,7	2,6	2,1
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	3,7	6,2	8,3
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	3 583 045	404 764	293 885
Protsenti kogu müügitulust	33,8	3,8	2,8
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	33,8	37,7	40,4
Kalandus	381 609	136 261	60 931
Protsenti kogu müügitulust	47,0	16,8	7,5
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	47,0	63,7	71,2
Mäetööstus	2 121 122	269 192	218 430
Protsenti kogu müügitulust	64,9	8,2	6,7
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	64,9	73,2	79,9
Töötlev tööstus	6 503 785	4 443 337	3 708 316
Protsenti kogu müügitulust	5,6	3,8	3,2
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	5,6	9,4	12,6
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	11 860 139	2 924 776	953 498
Protsenti kogu müügitulust	63,2	15,6	5,1
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	63,2	78,8	83,9
Ehitus	5 840 691	3 338 081	2 391 520
Protsenti kogu müügitulust	10,5	6,0	4,3
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	10,5	16,5	20,8
Hulgi- ja jaemüük; mootorsõidukite, mootorrataste ja isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	18 368 005	12 284 555	9 730 811
Protsenti kogu müügitulust	7,1	4,8	3,8
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	7,1	11,9	15,7
Hotellid ja restoranid	845 490	371 500	280 409
Protsenti kogu müügitulust	12,4	5,5	4,1
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	12,4	17,9	22,0
Veondus, laondus ja side	16 011 886	6 601 389	3 908 076
Protsenti kogu müügitulust	22,8	9,4	5,6
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	22,8	32,3	37,8
Kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	1 981 174	1 138 398	872 256
Protsenti kogu müügitulust	5,1	2,9	2,2
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	5,1	8,0	10,2
Haridus	218 562	72 003	56 841
Protsenti kogu müügitulust	25,4	8,4	6,6
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	25,4	33,7	40,3
Tervishoid ja sotsiaalhooldus	1 176 145	356 568	283 681
Protsenti kogu müügitulust	28,1	8,5	6,8
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	28,1	36,7	43,5
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 586 375	757 814	534 056
Protsenti kogu müügitulust	23,4	11,2	7,9
Kumulatiivne protsent kogu müügitulust	23,4	34,5	42,4

Neljas nelik <i>Fourth four</i>	Viies nelik <i>Fifth four</i>	Müügitulu <i>Net sales total</i>	Kind of activity
10 459 852	9 067 184	590 614 911	Enterprises total
1,8	1,5	100	<i>Percentage of net sales total</i>
10,1	11,6	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
232 578	171 916	10 589 474	Agriculture, hunting and forestry
2,2	1,6	100	<i>Percentage of net sales total</i>
42,6	44,3	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
26 017	9 341	812 598	Fishing
3,2	1,1	100	<i>Percentage of net sales total</i>
74,4	75,6	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
168 772	131 311	3 266 856	Mining
5,2	4,0	100	<i>Percentage of net sales total</i>
85,0	89,0	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
3 228 334	2 853 576	116 492 255	Manufacturing
2,8	2,4	100	<i>Percentage of net sales total</i>
15,4	17,8	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
662 018	409 894	18 754 707	Electricity, gas and water supply
3,5	2,2	100	<i>Percentage of net sales total</i>
87,4	89,6	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
1 908 460	1 643 700	55 579 111	Construction
3,4	3,0	100	<i>Percentage of net sales total</i>
24,3	27,2	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
7 638 939	6 276 852	257 412 392	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
3,0	2,4	100	<i>Percentage of net sales total</i>
18,7	21,1	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
233 236	195 589	6 797 933	Hotels and restaurants
3,4	2,9	100	<i>Percentage of net sales total</i>
25,5	28,3	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
2 623 898	1 939 535	70 116 322	Transport, storage and communication
3,7	2,8	100	<i>Percentage of net sales total</i>
41,6	44,3	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
663 289	545 819	38 965 779	Real estate, renting and business activities
1,7	1,4	100	<i>Percentage of net sales total</i>
11,9	13,3	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
43 046	30 170	861 624	Education
5,0	3,5	100	<i>Percentage of net sales total</i>
45,3	48,8	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
198 554	147 269	4 178 875	Health and social work
4,8	3,5	100	<i>Percentage of net sales total</i>
48,2	51,7	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
425 289	318 347	6 786 985	Other community, social and personal service activities
6,3	4,7	100	<i>Percentage of net sales total</i>
48,7	53,4	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>

Tabel 1N **ETTEVÕTTED KOKKU**
Ettevõtted müügitulu järgi tegevusalade kaupa, 2006
 Table 1N **ENTERPRISES TOTAL**
Enterprises by net sales by kind of activity, 2006

Tegevusala	Kokku <i>Total</i>	Alla 100 000 krooni <i>Less than 100,000 kroons</i>	100 000 – 1 miljon krooni <i>100,000 – 1 million kroons</i>
Ettevõtted kokku	47 490	4 297	18 323
Põllumajandus, jahindus	869	113	249
Metsamajandus	502	44	225
Kalapüük	112	9	47
Mäetööstus	83	3	15
Töötlev tööstus	5 498	386	1 587
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	268	20	50
Ehitus	4 803	284	1 325
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	14 195	1 098	5 071
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 840	154	647
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	8 420	651	3 031
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	3 935	293	1 394
Hotellid ja restoranid	1 759	128	747
Veondus, laondus ja side	3 556	109	1 269
maismaaveondus	2 224	58	833
veetransport	19	0	X
õhustransport	7	0	0
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	1 172	41	382
postside ja telekommunikatsioon	134	9	X
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12 975	1 927	6 231
kinnisvarategevus	4 207	630	1 698
arvutid ja nendega seotud tegevus	1 151	221	536
muu äritegevus	6 963	985	3 667
Haridus	448	44	270
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	935	0	435
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 488	133	801

1–5 miljonit krooni 1–5 million kroons	5–10 miljonit krooni 5–10 million kroons	Üle 10 miljoni krooni More than 10 million kroons	Kind of activity
14 123	4 076	6 671	Enterprises total
252	117	138	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
155	45	33	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
31	8	17	<i>Fishing</i>
21	13	31	<i>Mining</i>
1 636	590	1 299	Manufacturing
103	29	66	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1 747	561	886	Construction
4 104	1 396	2 524	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
514	153	372	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
2 315	869	1 555	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
1 275	375	598	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
588	170	125	<i>Hotels and restaurants</i>
1 091	378	709	Transport, storage and communication
751	260	322	<i>road transport</i>
X	X	X	<i>water transport</i>
X	X	X	<i>air transport</i>
297	110	342	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
X	X	25	<i>post and telecommunications</i>
3 482	649	686	Real estate, renting and business activities
1 288	297	294	<i>real estate activities</i>
297	37	61	<i>computer and related activities</i>
1 735	284	293	<i>other business activities</i>
104	13	18	Education
396	47	57	Health and social work
412	61	82	Other community, social and personal service activities

Tabel 10 **ETTEVÕTTED KOKKU**
Ettevõtted puhaskasumi (-kahjumi) järgi tegevusalade kaupa, 2006
 Table 10 **ENTERPRISES TOTAL**
Enterprises by net profit (loss) by kind of activity, 2006

Tegevusala	Kokku <i>Total</i>	Alla -1 miljoni krooni <i>Less than -1 million kroons</i>	-1 miljon – 0 krooni <i>-1 million – 0 kroons</i>
Ettevõtted kokku	47 490	1 162	10 156
Põllumajandus, jahindus	869	113	249
Metsamajandus	502	44	225
Kalapüük	112	X	X
Mäetööstus	83	X	X
Töötlev tööstus	5 498	208	1 137
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	268	16	78
Ehitus	4 803	56	825
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	14 195	246	3 107
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 840	21	453
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	8 420	204	1 607
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	3 935	22	1 047
Hotellid ja restoranid	1 759	30	537
Veondus, laondus ja side	3 556	92	667
maismaaveondus	2 224	29	384
veetransport	19	7	X
õhustransport	7	3	0
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	1 172	40	256
postside ja telekommunikatsioon	134	13	X
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12 975	300	2 598
kinnisvarategevus	4 207	111	889
arvutid ja nendega seotud tegevus	1 151	32	307
muu äritegevus	6 963	151	1 281
Haridus	448	4	100
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	935	5	218
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 488	37	361

0–100 000 krooni 0–100,000 kroons	100 000 – 1 miljon krooni 100,000 – 1 million kroons	Üle 1 miljoni krooni More than 1 million kroons	Kind of activity
15 823	13 901	6 449	Enterprises total
252	117	138	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
155	45	33	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
31	8	17	<i>Fishing</i>
13	22	38	<i>Mining</i>
1 744	1 468	941	<i>Manufacturing</i>
52	72	50	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1 565	1 653	705	<i>Construction</i>
5 012	4 011	1 818	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
702	445	219	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
2 620	2 792	1 197	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
1 690	774	401	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
709	348	136	<i>Hotels and restaurants</i>
1 089	1 194	513	<i>Transport, storage and communication</i>
763	774	273	<i>road transport</i>
X	0	X	<i>water transport</i>
X	0	X	<i>air transport</i>
287	381	208	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
X	39	21	<i>post and telecommunications</i>
3 959	4 221	1 897	<i>Real estate, renting and business activities</i>
826	1 189	1 192	<i>real estate activities</i>
460	284	67	<i>computer and related activities</i>
2 491	2 511	529	<i>other business activities</i>
172	149	24	<i>Education</i>
355	314	42	<i>Health and social work</i>
714	279	98	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1P **ETTEVÕTTED KOKKU**
Ettevõtted bilansimahu järgi tegevusalade kaupa, 2006
 Table 1P **ENTERPRISES TOTAL**
Enterprises by balance sheet total by kind of activity, 2006

Tegevusala	Kokku <i>Total</i>	Alla 10 000 krooni <i>Less than 10,000 kroons</i>	10 000– 100 000 krooni <i>10,000– 100,000 kroons</i>
Ettevõtted kokku	47 490	174	4 832
Põllumajandus, jahindus	869	30	47
Metsamajandus	502	31	63
Kalapüük	112	X	0
Mäetööstus	83	0	X
Töötlev tööstus	5 498	21	372
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	268	3	8
Ehitus	4 803	13	419
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	14 195	30	1 594
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 840	27	187
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	8 420	3	760
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	3 935	0	646
Hotellid ja restoranid	1 759	10	317
Veondus, laondus ja side	3 556	0	148
maismaaveondus	2 224	0	40
veetransport	19	0	X
õhustransport	7	0	0
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	1 172	0	95
postside ja telekommunikatsioon	134	0	X
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12 975	30	1 427
kinnisvarategevus	4 207	19	196
arvutid ja nendega seotud tegevus	1 151	0	251
muu äritegevus	6 963	9	960
Haridus	448	0	81
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	935	0	62
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 488	X	X

100 000 – 1 miljon krooni 100,000 – 1 million kroons	1–10 miljo- nit krooni 1–10 million kroons	Üle 10 miljoni krooni More than 10 million kroons	Kind of activity
20 963	15 668	5 853	Enterprises total
240	334	218	Agriculture, hunting and related service activities
207	157	44	Forestry, logging and related service activities
X	57	13	Fishing
X	33	33	Mining
2 152	1 984	968	Manufacturing
48	117	91	Electricity, gas and water supply
2 184	1 812	375	Construction
6 211	4 815	1 545	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
829	588	209	sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel
3 569	3 070	1 017	wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
1 813	1 156	319	retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
811	530	91	Hotels and restaurants
1 335	1 623	450	Transport, storage and communication
860	1 095	229	road transport
X	X	X	water transport
0	X	X	air transport
414	485	179	supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies
X	39	24	post and telecommunications
6 059	3 579	1 880	Real estate, renting and business activities
974	1 579	1 439	real estate activities
652	210	38	computer and related activities
4 109	1 528	357	other business activities
262	92	13	Education
648	182	43	Health and social work
754	353	88	Other community, social and personal service activities

Tabel 1R **ETTEVÕTTED KOKKU**
Ettevõtted põhikapitali järgi tegevusalade kaupa, 2006
 Table 1R **ENTERPRISES TOTAL**
Enterprises by capital stock by kind of activity, 2006

Tegevusala	Kokku <i>Total</i>	Alla 40 000 krooni <i>Less than 40,000 kroons</i>	40 000 – 100 000 krooni <i>40,000 – 100,000 kroons</i>
Ettevõtted kokku	47 490	356	35 001
Põllumajandus, jahindus	869	40	449
Metsamajandus	502	31	349
Kalapüük	112	5	39
Mäetööstus	83	0	35
Töötlev tööstus	5 498	21	3 503
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	268	6	72
Ehitus	4 803	23	3 886
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	14 195	68	10 520
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 840	6	1 268
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	8 420	7	6 524
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinade parandus	3 935	56	2 727
Hotellid ja restoranid	1 759	17	1 189
Veondus, laondus ja side	3 556	12	2 220
maismaaveondus	2 224	0	1 378
veetransport	19	0	X
õhustransport	7	0	X
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	1 172	12	742
postside ja telekommunikatsioon	134	0	94
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12 975	108	10 424
kinnisvarategevus	4 207	19	2 847
arvutid ja nendega seotud tegevus	1 151	8	997
muu äritegevus	6 963	80	6 090
Haridus	448	0	382
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	935	0	785
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 488	25	1 148

100 000 – 400 000 krooni 100,000 – 400,000 kroons	400 000 – 1 miljon krooni 400,000 – 1 million kroons	Üle 1 miljoni krooni More than 1 million kroons	Kind of activity
5 406	3 759	2 968	Enterprises total
148	131	101	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
88	28	6	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
35	18	15	<i>Fishing</i>
9	22	17	<i>Mining</i>
703	633	637	<i>Manufacturing</i>
26	55	109	<i>Electricity, gas and water supply</i>
439	316	139	<i>Construction</i>
1 651	1 221	735	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
221	193	152	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
733	696	461	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
697	333	122	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
327	140	86	<i>Hotels and restaurants</i>
625	397	301	<i>Transport, storage and communication</i>
460	220	167	<i>road transport</i>
0	X	9	<i>water transport</i>
0	X	4	<i>air transport</i>
157	158	102	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
8	12	20	<i>post and telecommunications</i>
1 116	655	672	<i>Real estate, renting and business activities</i>
557	301	483	<i>real estate activities</i>
61	58	27	<i>computer and related activities</i>
428	227	138	<i>other business activities</i>
18	23	25	<i>Education</i>
53	65	32	<i>Health and social work</i>
169	54	92	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1S **ETTEVÕTTED KOKKU**
Tootlikkusnäitajad müügitulu alusel tegevusalade kaupa, 2005, 2006
 Table 1S **ENTERPRISES TOTAL**
Productivity measures by net sales by kind of activity, 2005, 2006

Tegevusala	Töövijakus, tuhat krooni hõivatu kohta <i>Labour productivity, thousand kroons per persons employed</i>		Tunnitootlikkus, krooni tunnis <i>Hour productivity, kroons per hours</i>	
	2006	2005	2006	2005
Ettevõtted kokku	1 260	1 118	749	665
Põllumajandus, jahindus	512	450	289	255
Metsamajandus	1 228	1 446	595	774
Kalapüük	841	623	497	347
Mäetööstus	610	517	388	323
Töötlev tööstus	881	759	508	438
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	2 272	2 026	1 290	1 150
Ehitus	1 111	1 013	629	574
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	2 614	2 232	1 577	1 352
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	3 433	2 774	1 973	1 586
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	3 836	3 294	2 373	2 048
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinade parandus	1 269	1 107	759	665
Hotellid ja restoranid	367	341	221	206
Veondus, laondus ja side	1 552	1 418	869	801
maismaaveondus	810	687	441	378
veetransport	6 511	4 436	3 682	2 807
õhustransport	3 040	3 100	1 802	1 786
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	2 554	2 616	1 476	1 500
postside ja telekommunikatsioon	1 405	1 292	815	755
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	596	584	396	391
kinnisvarategevus	1 076	1 037	774	743
arvutid ja nendega seotud tegevus	586	615	385	393
muu äritegevus	402	393	261	259
Haridus	279	289	217	202
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	292	254	182	155
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	616	574	384	351

Töökulude tootlikkus, krooni <i>Productivity of personnel costs, kroons</i>		Kogutootlikkus, krooni <i>Total productivity, kroons</i>		<i>Kind of activity</i>
2005	2004	2005	2004	
9,14	9,46	1,07	1,06	Enterprises total
5,07	5,33	1,09	1,11	<i>Agriculture, hunting</i>
8,43	10,69	1,03	1,07	<i>Forestry</i>
7,49	7,43	1,07	1,08	<i>Fishing</i>
3,78	3,65	1,06	1,09	<i>Mining</i>
6,44	6,48	1,06	1,06	<i>Manufacturing</i>
13,27	13,01	1,10	1,10	<i>Electricity, gas and water supply</i>
7,23	8,01	1,08	1,07	<i>Construction</i>
19,52	19,49	1,04	1,03	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
21,80	20,72	1,03	1,03	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
24,40	23,81	1,05	1,04	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
11,97	12,69	1,04	1,02	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
4,17	4,42	1,07	1,08	<i>Hotels and restaurants</i>
9,61	10,31	1,08	1,08	<i>Transport, storage and communication</i>
6,39	6,56	1,05	1,04	<i>road transport</i>
24,70	20,79	0,92	0,93	<i>water transport</i>
8,74	9,60	0,98	1,03	<i>air transport</i>
12,75	15,22	1,08	1,08	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
8,09	8,22	1,28	1,26	<i>post and telecommunications</i>
4,31	4,86	1,19	1,21	<i>Real estate, renting and business</i>
10,66	12,19	1,30	1,35	<i>real estate activities</i>
2,61	3,12	1,07	1,09	<i>computer and related activities</i>
2,91	3,23	1,13	1,14	<i>other business activities</i>
2,45	2,65	1,09	1,09	<i>Education</i>
2,17	2,18	1,04	1,07	<i>Health and social work</i>
5,30	5,40	1,15	1,13	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1T **ETTEVÕTTED KOKKU**
Tootlikkusnäitajad lisandväärtuse alusel tegevusalade kaupa, 2005, 2006
 Table 1T **ENTERPRISES TOTAL**
Productivity measures by value added by kind of activities, 2005, 2006

Tegevusala	Töõviljakus, tuhat krooni hõivatu kohta <i>Labour productivity, thousand kroons per persons employed</i>		Tunnitootlikkus, krooni tunnis <i>Hour productivity, kroons per hours</i>	
	2006	2005	2006	2005
Ettevõtted kokku	266	225	158	134
Põllumajandus, jahindus	127	122	72	69
Metsamajandus	254	289	123	155
Kalapüük	233	165	138	92
Mäetööstus	273	242	174	152
Töötlev tööstus	226	190	130	110
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	900	615	511	349
Ehitus	256	208	145	118
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	271	219	164	133
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	311	241	178	138
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	361	302	224	188
jaekaubandus, v.a mootor- sõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinade parandus	178	136	106	82
Hotellid ja restoranid	135	126	82	76
Veondus, laondus ja side	383	323	214	182
maismaaveondus	221	180	120	99
veetransport
õhustransport	281	397	167	228
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	617	474	356	272
postside ja telekommunikatsioon	608	571	352	334
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	284	264	188	177
kinnisvarategevus	491	452	353	324
arvutid ja nendega seotud tegevus	280	263	184	168
muu äritegevus	204	189	132	124
Haridus	149	146	116	102
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	167	147	104	90
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	242	216	151	132

Töökulude tootlikkus, krooni <i>Productivity of personnel costs, kroons</i>		Kogutootlikkus, krooni <i>Total productivity, kroons</i>		<i>Kind of activity</i>
2006	2005	2006	2005	
1,93	1,90	0,22	0,21	Enterprises total
1,26	1,44	0,27	0,30	<i>Agriculture, hunting</i>
1,74	2,14	0,21	0,21	<i>Forestry</i>
2,08	1,97	0,30	0,28	<i>Fishing</i>
1,69	1,71	0,48	0,51	<i>Mining</i>
1,65	1,62	0,27	0,27	<i>Manufacturing</i>
5,26	3,95	0,43	0,33	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1,66	1,64	0,25	0,22	<i>Construction</i>
2,03	1,91	0,11	0,10	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
1,97	1,80	0,09	0,09	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
2,30	2,19	0,10	0,10	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
1,68	1,56	0,15	0,13	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
1,54	1,63	0,40	0,40	<i>Hotels and restaurants</i>
2,37	2,35	0,27	0,25	<i>Transport, storage and communication</i>
1,74	1,72	0,29	0,27	<i>road transport</i>
...	<i>water transport</i>
0,81	1,23	0,09	0,13	<i>air transport</i>
3,08	2,76	0,26	0,20	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
3,50	3,64	0,55	0,56	<i>post and telecommunications</i>
2,05	2,20	0,57	0,55	<i>Real estate, renting and business</i>
4,86	5,31	0,59	0,59	<i>real estate activities</i>
1,25	1,33	0,51	0,46	<i>computer and related activities</i>
1,47	1,55	0,57	0,55	<i>other business activities</i>
1,31	1,33	0,58	0,55	<i>Education</i>
1,24	1,26	0,59	0,62	<i>Health and social work</i>
2,09	2,03	0,45	0,43	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 2A **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Ettevõtete sündimäär tegevusala järgi, 2000–2005
 Table 2A **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Enterprise birth rates by kind of activity, 2000–2005
 (protsenti — percentages)

Tegevusala	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Kind of activity
Mäetööstus	3,3	3,2	8,8	2,9	2,7	0,0	Mining
Töötlev tööstus	9,1	8,2	8,9	7,1	8,6	8,5	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	1,7	3,9	3,8	4,2	1,1	3,0	Electricity, gas and water supply
Ehitus	6,5	7,4	9,5	12,2	13,8	17,7	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	12,4	14,3	11,9	15,5	16,3	16,0	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	9,1	12,7	11,7	9,1	9,7	11,7	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	9,8	11,7	9,2	8,3	8,2	8,4	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	10,8	15,1	34,1	25,1	19,9	19,7	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	13,6	16,3	12,6	12,3	14,1	14,9	Real estate, renting and business activities
Haridus	7,1	7,0	8,2	13,4	9,5	11,0	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	9,5	13,7	12,6	10,3	7,7	7,6	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	7,6	12,1	13,4	10,0	11,0	12,4	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	11,0	12,9	11,1	12,3	13,2	13,8	Enterprises total

Tabel 2B **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Keskmine tööga hõivatud isikute arv sündinud ettevõtetes tegevusala järgi, 2000–2005
 Table 2B **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Average number of persons occupied in newly born enterprises, breakdown by kind of activity, 2000–2005
 (protsenti — percentages)

Tegevusala	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Kind of activity
Mäetööstus	4,0	15,5	3,7	2,0	7,0	0,0	Mining
Töötlev tööstus	5,3	5,3	4,9	2,8	2,7	2,2	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	2,4	20,0	1,1	2,2	1,0	2,0	Electricity, gas and water supply
Ehitus	4,4	3,8	2,6	2,1	2,0	2,2	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	2,3	2,7	1,8	1,7	1,5	1,6	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	2,9	3,5	3,8	2,2	3,1	2,4	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	2,6	3,5	1,7	1,6	1,4	1,4	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	2,6	1,9	1,8	1,3	2,0	1,5	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	2,1	2,0	1,6	1,6	1,4	1,5	Real estate, renting and business activities
Haridus	5,7	3,4	1,8	1,5	1,5	2,4	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	2,7	4,4	9,9	4,3	2,1	2,5	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	2,4	3,5	2,7	1,7	1,6	1,6	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	2,8	3,0	2,4	1,8	1,7	1,7	Enterprises total

Tabel 2C **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Sündinud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 2000–2005
 Table 2C **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Newly born enterprises by number of employees, 2000–2005
 (protsenti — percentages)

Aasta Year	Ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi Enterprises by number of employees				
	0	1–4	5–9	10–	kokku — total
2000	44,6	43,8	7,2	4,4	100,0
2001	28,5	58,0	8,4	5,1	100,0
2002	50,4	41,6	5,0	3,0	100,0
2003	25,2	68,3	4,3	2,2	100,0
2004	55,9	39,1	3,6	1,4	100,0
2005	57,2	36,3	4,9	1,6	100,0

Tabel 2D **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 1999–2005
 Table 2D **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Enterprise death rates by kind of activity, 1999–2005
 (protsenti — percentages)

Tegevusala	1999	2000	2001	2002	2003 ^a	2004 ^a	2005 ^b	Kind of activity
Mäetööstus	6,0	1,7	0,0	2,9	2,6	2,7	0,0	Mining
Töötlev tööstus	13,8	10,8	9,1	5,7	6,5	6,7	5,5	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	4,4	5,9	6,0	1,9	0,8	3,4	2,3	Electricity, gas and water supply
Ehitus	16,8	8,6	9,1	6,1	6,8	6,7	6,4	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	23,2	14,7	12,8	9,0	9,8	9,4	9,0	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	19,2	15,0	12,6	9,5	9,9	9,3	6,3	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	17,0	9,1	8,8	5,5	5,8	6,2	5,9	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	22,3	19,3	25,9	10,3	12,6	10,5	9,8	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	20,3	11,9	13,0	8,2	8,2	6,5	7,0	Real estate, renting and business activities
Haridus	15,5	8,8	17,4	6,8	6,8	6,0	7,7	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	4,8	4,9	4,9	1,4	1,2	2,9	2,3	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	19,2	7,7	11,3	6,0	7,3	7,3	5,8	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	19,7	12,3	11,8	7,6	8,2	7,6	7,2	Enterprises total

^a 2003. ja 2004. aasta andmed on korrigeeritud.

^b 2005. aasta andmed on esialgsed ja neid revideeritakse järgmisel aastal.

^a The data for 2003 and 2004 have been revised.

^b The data for 2005 are preliminary and will be revised next year.

Tabel 2E **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Surnud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 1999–2005
 Table 2E **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Dead enterprises by number of employees, 1999–2005
 (protsenti — percentages)

Aasta Year	Ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi Enterprises by number of employees				kokku — total
	0	1–4	5–9	10–	
1999	56,5	30,9	7,3	5,2	100.0
2000	42,3	41,4	9,4	6,9	100.0
2001	37,1	48,2	8,9	5,8	100.0
2002	26,7	57,7	10,3	5,3	100.0
2003 ^a	17,9	65,1	10,6	6,4	100.0
2004 ^a	30,4	56,4	8,5	4,7	100.0
2005 ^b	35,2	52,6	7,6	4,6	100.0

^a 2003. ja 2004. aasta andmed on korrigeeritud.

^b 2005. aasta andmed on esialgsed ja neid revideeritakse järgmisel aastal.

^a The data for 2003 and 2004 have been revised.

^b The data for 2005 are preliminary and will be revised next year.

Tabel 2F **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Keskmine tööga hõivatud isikute arv surnud ettevõtetes tegevusala järgi, 1999–2005
 Table 2F **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Average number of persons employed in dead enterprises by kind of activity, 1999–2005
 (protsenti — percentages)

Tegevusala	1999	2000	2001	2002	2003 ^a	2004 ^a	2005 ^b	Kind of activity
Mäetööstus	1,8	3,0	-	4,5	1,0	3,0	0,0	Mining
Töötlev tööstus	6,9	6,4	7,8	5,8	5,5	7,3	6,3	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	3,1	6,9	15,4	2,0	2,5	3,2	4,5	Electricity, gas and water supply
Ehitus	5,6	5,7	5,4	3,9	4,5	4,4	3,2	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	2,3	2,5	2,6	2,8	2,7	2,1	2,1	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	3,7	3,9	5,0	3,7	4,6	3,7	3,7	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	3,6	4,9	2,8	3,2	2,9	2,6	2,5	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	8,1	3,6	1,7	2,1	1,4	1,3	2,7	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	2,5	2,9	2,2	2,1	2,5	1,9	2,3	Real estate, renting and business activities
Haridus	1,4	3,3	2,6	2,4	2,0	2,5	4,3	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	2,4	3,7	4,3	7,4	4,8	2,8	2,2	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	2,6	5,2	2,9	3,7	2,9	2,9	3,1	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	3,2	3,5	3,4	3,1	3,2	2,9	2,8	Enterprises total

^a 2003. ja 2004. aasta andmed on korrigeeritud.

^b 2005. aasta andmed on esialgsed ja neid revideeritakse järgmisel aastal.

^a The data for 2003 and 2004 have been revised.

^b The data for 2005 are preliminary and will be revised next year.

Tabel 2G **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus tegevusala järgi, 2001–2005
 Table 2G **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Five-year survival rates of enterprises born in 2000 by kind of activity, 2001–2005
 (protsenti — percentages)

Tegevusala	2001	2002	2003	2004	2005	Kind of activity
Mäetööstus	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Mining
Töötlev tööstus	76,5	66,6	58,3	54,1	49,4	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	80,0	80,0	80,0	80,0	60,0	Electricity, gas and water supply
Ehitus	87,3	79,3	68,0	64,6	59,3	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbesemete ning kodumasinade remont	73,6	58,5	50,7	44,7	40,4	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	73,5	63,6	57,8	49,5	45,5	Hotels and restaurants
Veendus, laondus ja side	83,8	69,9	63,2	57,3	52,0	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	70,4	47,7	38,6	38,6	36,4	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	75,1	61,8	55,1	50,3	45,4	Real estate, renting and business activities
Haridus	85,7	67,8	57,1	53,5	50,0	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	95,7	85,1	82,9	82,9	83,0	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	88,3	72,7	68,8	63,6	59,7	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	76,2	62,6	55,2	49,9	45,4	Enterprises total

Tabel 2H **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Ettevõtluse demograafia Euroopa riikides, 2000–2005^a
 Table 2H **BUSINESS DEMOGRAPHY**
Business demography in European countries, 2000–2005^a

Näitaja	Aasta	Bulgaaria	Tšehhi	Taani	Eesti	Hispaania	Itaalia	Küpros	Läti	Leedu	Luksemburg	Ungari
		<i>Bulgaria</i>	<i>Czech Republic</i>	<i>Denmark</i>	<i>Estonia</i>	<i>Spain</i>	<i>Italy</i>	<i>Cyprus</i>	<i>Latvia</i>	<i>Lithuania</i>	<i>Luxembourg</i>	<i>Hungary</i>
Ettevõtete surnumäär, %	2000	...	6,5	...	12,3	11,9	5,9	...	6,6
	2001	...	7,4	...	11,8	5,1	5,3	...	8,4	5,4	8,0	7,7
	2002	...	6,2	...	7,6	4,6	5,1	...	6,4	7,3	8,4	6,5
	2003	...	6,6	...	8,2	3,8	4,6	...	3,3	...	8,6	6,3
	2004	6,4	7,7	...	7,6	3,7	5,1	...	9,2	...	8,2	9,6
	2005	7,2	5,1	4,4
Ettevõtete sünnimäär, %	2000	11,0	17,4	7,7	...	13,8
	2001	...	11,6	...	12,9	9,7	6,5	...	11,6	10,7	12,6	13,1
	2002	...	8,6	...	11,1	9,5	6,3	...	12,2	13,1	11,9	11,7
	2003	...	10,0	...	12,3	9,7	6,0	...	8,4	10,4	11,1	11,0
	2004	10,1	11,7	...	13,2	10,3	5,9	4,7	8,5	...	10,7	10,8
	2005	12,9	9,9	...	13,8	10,2	6,3	6,5	10,3	...	11,7	8,7
Surnud ettevõtete keskmise tööga hõivatud isikute arv	2000	...	2,7	1,4	3,4	3,2	1,9	...	4,1	5,5	...	2,9
	2001	...	3,4	...	3,4	3,1	2,1	...	3,8	3,9	1,6	2,8
	2002	...	4,0	...	3,1	2,9	2,1	...	2,9	4,0	1,6	2,7
	2003	2,3	3,1	...	3,0	2,6	2,3	1,4	3,1	...	1,7	2,9
	2004	2,3	2,8	...	2,9	2,7	2,2	...	3,3	...	1,6	2,8
	2005	2,8	2,3	2,3
Sündinud ettevõtete Keskmine tööga hõivatud isikute arv	2000	2,6	4,8	8,2	...	2,3
	2001	...	4,0	...	2,9	2,9	2,4	...	4,4	6,6	1,8	1,9
	2002	...	4,9	...	2,1	2,6	2,3	...	4,4	7,1	...	2,1
	2003	1,8	2,5	2,1	...	4,3	4,9	1,8	2,2
	2004	2,4	3,9	...	1,6	2,3	2,1	3,3	3,2	...	1,6	2,6
	2005	2,4	4,1	...	1,7	2,1	2,2	3,1	3,4	...	1,6	2,3
2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus, %	2001	75,5	82,0	88,9	79,6	88,8	79,8
	2002	62,1	71,1	77,7	71,4	76,0	67,6
	2003	54,4	63,9	67,7	...	61,2	64,2	...	58,4
	2004	49,0	58,0	60,6	...	56,6	51,6
	2005	44,4	51,6	55,1	...	50,9	46,2

^a Arvesse pole võetud füüsilisest isikust ettevõtjad.

^a *Sole proprietors excluded.*

Allikas — Source: *Business demography data*, Eurostat.

Malta	Holland	Portugal	Rumeenia	Slovenia	Slovakkia	Soome	Rootsi	Suur-britannia	Norra	Šveits	Year	Indicator
Malta	Netherlands	Portugal	Romania	Slovenia	Slovakia	Finland	Sweden	United Kingdom	Norway	Switzerland		
...	11,2	5,7	3,4	4,9	...	9,4	2000	Death rates of enterprises, %
...	6,8	4,3	11,6	4,9	11,1	5,1	4,1	9,9	2001	
...	7,3	4,1	11,2	5,0	3,3	5,1	3,7	9,8	2002	
5,1	6,8	0,0	9,8	4,6	10,5	4,8	3,9	10,1	...	3,8	2003	
4,4	7,0	5,2	8,2	...	2,2	4,7	4,0	10,1	...	3,8	2004	
2,7	9,4	4,3	10,0	2005	
...	11,0	6,0	8,9	5,5	...	11,7	2000	Birth rates of enterprises, %
...	7,7	7,4	11,5	6,1	18,1	5,2	4,5	11,5	7,1	...	2001	
...	7,5	5,9	12,7	6,4	6,9	6,9	4,0	11,4	2002	
1,8	6,0	6,4	19,0	6,4	6,6	4,9	4,2	13,8	...	4,3	2003	
0,7	6,3	9,6	19,1	7,3	14,5	5,2	4,4	14,8	2004	
2,8	6,7	7,6	18,4	...	12,7	5,4	4,8	13,6	2005	
...	3,9	5,0	1,9	1,6	14,4	0,6	2,1	6,1	2000	Average number of persons employed in dead enterprises
0,2	4,0	4,5	2,2	1,7	2,4	0,6	2,2	4,7	2001	
...	3,6	5,6	2,0	1,5	8,2	0,7	2,2	5,4	2002	
3,3	3,4	...	2,3	1,5	8,3	0,6	2,0	4,2	...	5,3	2003	
3,6	3,1	1,8	2,2	...	13,3	0,5	1,8	4,2	...	5,1	2004	
10,7	3,1	1,6	3,7	2005	
...	3,1	2,3	5,0	0,6	...	3,8	2000	Average number of persons employed in newly born enterprises
...	3,0	3,6	3,3	2,2	3,0	0,6	1,7	4,1	2001	
...	2,6	4,4	2,7	1,4	5,3	0,4	1,8	3,6	2002	
...	2,5	0,2	2,3	1,9	5,3	0,5	1,8	3,0	...	2,4	2003	
...	2,4	2,5	2,2	1,7	3,7	0,5	1,8	2,8	2004	
2,9	2,3	2,2	2,4	...	3,7	0,6	1,7	2,7	2005	
...	84,7	...	85,6	92,8	97,4	85,6	98,2	96,3	2001	Survival rates of enterprises born in 2000, %
...	73,5	...	70,9	84,0	89,3	71,7	88,0	81,8	2002	
...	65,8	...	58,9	76,2	75,0	61,2	78,1	66,3	2003	
...	58,6	...	52,8	70,0	58,8	53,8	70,5	53,3	2004	
...	53,6	...	47,0	...	53,8	48,2	64,4	43,9	2005	

Tabel 2I **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Ettevõtete-töandjate sündimäär, surmamäär ja 2004. aastal sündinud ettevõtete-töandjate elujõulisus aastal 2005 tegevusala järgi, 2004–2005

Table 2I **BUSINESS DEMOGRAPHY**

Employer enterprises birth and death rates and one-year survival rates (2005) of employer enterprises born in 2004 by kind of activity, 2004–2005

(protsenti — percentages)

Tegevusala	2004		2005		Kind of activity
	Sündimäär <i>Birth rate</i>	Summamäär <i>Death rate</i>	Sündimäär <i>Birth rate</i>	Elujõulisus <i>Survival rate</i>	
Mäetööstus	4,3	2,9	1,4	33,3	<i>Mining</i>
Töötlev tööstus	7,4	9,1	8,3	84,0	<i>Manufacturing</i>
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	3,2	4,4	3,2	87,5	<i>Electricity, gas and water supply</i>
Ehitus	11,1	8,3	17,1	87,2	<i>Construction</i>
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	11,5	11,2	14,0	80,5	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Hotellid ja restoranid	7,7	10,6	11,4	83,8	<i>Hotels and restaurants</i>
Veondus, laondus ja side	7,4	8,0	8,3	82,5	<i>Transport, storage and communication</i>
Finantsvahendus	16,1	11,5	16,1	75,5	<i>Financial intermediation</i>
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12,8	9,5	14,4	83,7	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Haridus	6,9	10,0	10,1	72,0	<i>Education</i>
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	6,7	3,4	7,9	92,3	<i>Health and social work</i>
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	8,7	10,3	11,7	85,9	<i>Other community, social and personal service activities</i>
Ettevõtted kokku	10,4	9,7	12,7	82,7	<i>Enterprises total</i>

Tabel 2J **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Sündinud ja surnud ettevõtted-töandjad palgatud töötajate arvu järgi, 2004–2005

Table 2J **BUSINESS DEMOGRAPHY**

Newly born and dead employer enterprises by number of employees, 2004–2005

(protsenti — percentages)

Näitaja	Aasta <i>Year</i>	Ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi				Indikator
		<i>Enterprises by number of employees</i>				
		1–4	5–9	10–	kokku — total	
Sünnid	2004	88,9	7,8	3,3	100,0	<i>Births</i>
	2005	86,0	10,2	3,8	100,0	
Surmad	2004	82,6	10,9	6,5	100,0	<i>Deaths</i>

Tabel 2K **ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA**
Kiiresti arenenud ettevõtted ja gasellid tegevusala järgi, 2005
 Table 2K **BUSINESS DEMOGRAPHY**
High-growth enterprises and gazelles by kind of activity, 2005
 (protsenti — percentages)

Tegevusala	Kiiresti arenenud ettevõtted <i>High-growth enterprises</i>		Gasellid <i>Gazelles</i>		Kind of activity
	müügitulu <i>turnover</i>	tööhõive <i>employment</i>	müügitulu <i>turnover</i>	tööhõive <i>employment</i>	
Mäetööstus	0,9	0,4	0,8	...	<i>Mining</i>
Töötlev tööstus	31,8	34,6	29,5	28,9	<i>Manufacturing</i>
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	1,3	0,7	<i>Electricity, gas and water supply</i>
Ehitus	14,1	10,1	15,6	13,2	<i>Construction</i>
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbesemete ning kodumasinate remont	21,0	21,5	18,0	18,4	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Hotellid ja restoranid	3,4	5,2	8,2	11,8	<i>Hotels and restaurants</i>
Veondus, laondus ja side	9,4	11,4	10,7	11,8	<i>Transport, storage and communication</i>
Finantsvahendus	1,7	0,7	0,8	1,3	<i>Financial intermediation</i>
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	10,7	10,5	10,7	9,2	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Haridus	0,8	0,6	0,8	1,3	<i>Education</i>
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	2,0	1,1	0,8	1,3	<i>Health and social work</i>
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	2,7	3,0	4,1	2,6	<i>Other community, social and personal service activities</i>
Ettevõtted kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Enterprises total</i>

METOODIKA

ANDMETE KOGUMINE

Aastakogumikus esitatud andmed on kogutud statistiliste aruannetega “Ettevõtte kompleksne kalendriaasta aruanne EKOMAR”, “Põllumajandus-, jahindus-, metsamajandus- ja kalandusäriühingute majandusnäitajad”, “Tööstustooted”, “Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)”, “Infotehnoloogia ettevõttes”, “Majandusüksuste statistiline andmebaas”, “Finantsvahendus ja finantsvahenduse abitegevus”. Krediidid- ja kindlustusettevõtete andmete esitamisel on kasutatud Eesti Panga, Finantsinspektsiooni ja Eesti Liisingühingute Liidu andmeid, samuti andmeid veebilehelt www.pensionikeskus.ee. Füüsilisest isikust ettevõtjate andmed on saadud Maksu- ja Tolliametilt.

TABELITE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

Aastakogumiku tabelid on jaotatud kahte ossa.

Aastakogumiku tabelite I osas on äriühingute (v.a finantsvahendusäriühingud) finantsmajandusliku tegevuse andmed:

tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital;
investeeringud põhivarasse ja kapitalirent;
müügitulu.

Eraldi tabelites on esitatud andmed tähtsamate näitajate kohta tegevusala järgi aastatel 2002–2006. Äriühingud on jaotatud peamiste tegevusalade kaupa Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK 2003) järgi. EMTAK on välja töötatud Euroopa Liidu tegevusalade klassifikaatori NACE Rev. 1.1 (*Statistical Classification of Economic Activities in the European Community*) alusel.

- A — Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus
- B — Kalapüük
- C — Mäetööstus
- D — Töötlev tööstus
- E — Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus
- F — Ehitus
- G — Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste ja isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont
- H — Hotellid ja restoranid
- I — Veondus, laondus ja side
- K — Kinnisvara, rentimine ja äritegevus
- M — Haridus
- N — Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne
- O — Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus

Suurusgruppidesse jaotatakse ettevõtted rahvusvaheliselt järgmiselt:

- mikroettevõtted — alla 10 tööga hõivatud isikuga ettevõtted;
- väikeettevõtted — alla 50 tööga hõivatud isikuga ettevõtted;
- keskmised ettevõtted — alla 250 tööga hõivatud isikuga ettevõtted;
- suureettevõtted — üle 250 tööga hõivatud isikuga ettevõtted.

Aastakogumikus kasutatakse andmete esitamisel ka järgmisi suurusgruppe:

- 1–19 tööga hõivatut;
- 20–49 tööga hõivatut;
- 50–99 tööga hõivatut;
- vähemalt 100 tööga hõivatut.

Aastakogumiku tabelite II osa esitab andmeid ettevõtluse demograafia kohta (ettevõtete sündid, surmad ja elujõulisus) Eestis ning Euroopa Liidus.

KOONDANDMETE AVALDAMINE

Peale selle väljaande avaldab Statistikaamet aastaandmeid ettevõtete majandustegevuse kohta kogumikus “Eesti statistika aastaraamat. *Statistical Yearbook of Estonia*” ja Statistikaameti veebilehel www.stat.ee rubriigis “Statistika” (Statistika — Statistika andmebaas — Majandus).

ÄRIÜHINGUTE ANDMETE TÖÖTLEMINE

Statistiline üksus

Statistiline üksus ehk aruandekohustuslane on äriühing.

Üldkogum

Üldkogumi moodustavad äriühingud (Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK), tegevusalad A kuni O), mis on kantud Justiitsministeeriumi Registrikeskuse andmebaasi andmetel moodustatud majanduslikult aktiivsete ettevõtete nimekirja ehk statistilisse profiili.

Valim

Äriühingute (v.a finantsvahenduse tegevusala, kus äriühinguid vaadeldakse kõikselt) aastaandmeid kogutakse valikuuringu meetodil, kasutades stratifitseeritud lihtsat juhuslikku valikut. Üldkogum stratifitseeritakse äriühingu tegevusala, omaniku liigi ja tööga hõivatute arvu järgi.

Tegevusalati on äriühingud jaotatud peamiste tegevusalade kaupa EMTAKi järgi.

Omaniku liikide jaotuse puhul on aluseks äriühingute kapitaliosalus (hälteenamuse kuulusus). Kui äriühingus on riigi ja kohaliku omavalitsuse kapitaliosalus kokku 50% või suurem, on tegemist **avaliku sektoriga**.

Erasektorisse kuulub äriühing juhul, kui Eesti Vabariigil või kohalikul omavalitsusel ei ole äriühingus kapitaliosalust või kui see on alla 50%.

Riigi ja kohaliku omavalitsuse äriühingud ning vähemalt 20 tööga hõivatud isikuga erasektori äriühingud olid valimisse hõlmatud kõik. Erasektorisse kuuluvate väikeste ettevõtete (1–19 tööga hõivatut) hulgast tehti tegevusalade ja tööga hõivatute gruppide kaupa lihtne juhuslik valik.

Andmete üldistamine

Järgnevas tabelis on esitatud üldkogumi ja valimi suurus ning vastanud äriühingute arv. Vastanute hulka on arvatud nii äriühingud, kes saatsid aruande, kui ka äriühingud, kes teatasid, et neil puudus aruandeaastal finantsmajanduslik tegevus.

Tabel 1 **Kogum, valim ja vastanud äriühingud, 2006**
Table 1 *Population size, sample size and number of responded companies, 2006*

Tegevusala EMTAKi järgi	Kogum	Valim	Vastanute arv	Valimi osatähtsus kogumis, %	Vastanute osa- tähtsus valimis, %
<i>Economic activity by EMTAK</i>	<i>Population</i>	<i>Sample</i>	<i>Respondents</i>	<i>Sampling fraction, %</i>	<i>Response rate, %</i>
EMTAK A	1 929	847	650	43,9	76,7
EMTAK B	150	52	41	34,7	78,8
EMTAK C	84	84	80	100,0	95,2
EMTAK D	5 874	2 993	2 492	51,0	83,3
EMTAK E	269	223	206	82,9	92,4
EMTAK F	5 096	1 160	979	22,8	84,4
EMTAK G	14 800	3 036	2 424	20,5	79,8
EMTAK H	1 770	466	375	26,3	80,5
EMTAK I	3 581	960	813	26,8	84,7
EMTAK K	13 052	2 122	1 718	16,3	81,0
EMTAK M	459	94	81	20,5	86,2
EMTAK N	938	219	209	23,3	95,4
EMTAK O	1 512	358	304	23,7	84,9
KOKKU	49 514	12 614	10 372	25,5	82,2
TOTAL					

Valikuuringuga kogutud andmete põhjal hinnati üldkogumi näitajaid. 2006. aasta valimis oli 12 614 äriühingut — 26% statistilise profiili äriühingutest. Statistilise aastaaruande esitas 10 372 äriühingut ehk 82% valimist, ca 800 aastaaruande esitamata jätnud äriühingu kohta kasutati erinevatest andmeallikatest saadud infot. Kui aruande esitamata jätnud äriühingu

kohta andmed puudusid, tuletati tema andmed temaga sarnaste äriühingute vastavate andmete keskmistest.

Valikuviga

Algandmed on kogutud osaliselt valikuuringuga, seetõttu sisaldavad kõik koondandmed valimi juhuslikkusest tingitud viga ehk valikuviga. Koondandmetele on võimalik arvutada valikuvea hinnang. Tabelis on esitatud ettevõtete arvu, töötajate arvu, müügitulu ja bilansimahu (vara kokku) standard- ja suhteline (relatiivne) viga.

Standardviga iseloomustab koondandmete juhuslikust valimist tingitud vea suurust. Suhteline viga on näitaja standardvea ja näitaja absoluutsuuruse jagatis, mis avaldatakse tavaliselt protsentides.

Tabel 2 **Majandusnäitajad, standard- ja suhteline viga, 2006**
Table 2 *Main indicators, standard error and relative error, 2006*

Tegevusala järgi	EMTAK-i arv	Ettevõtete arv	Standardviga	Suhteline viga, %	Töötajate arv	Standardviga	Suhteline viga, %	Müügitulu, miljonit krooni	Standardviga, miljonit krooni	Suhteline viga, %	Bilansimahu, miljonit krooni	Standardviga, miljonit krooni	Suhteline viga, %
<i>Economic activity by EMTAK</i>	<i>Number of enterprises</i>	<i>Standard error</i>	<i>Relative error, %</i>	<i>Number of employees</i>	<i>Standard error</i>	<i>Relative error, %</i>	<i>Net sales, million kroons</i>	<i>Standard error, million kroons</i>	<i>Relative error, %</i>	<i>Balance sheet total million kroons</i>	<i>Standard error, million kroons</i>	<i>Relative error, %</i>	
01	869	11 995	6 325	75	1,40	9 816	
02	502	3 458	4 265	132	3,10	4 665	
B	112	966	813	56	7,00	983	
C	83	0	0,00	5 348	0	0,00	3 267	0	0,00	2975	0	0,00	
D	5 498	8	0,15	131 229	433	0,33	116 492	342	0,29	86 271	261	0,30	
E	268	0	0,00	8 227	16	0,20	18 755	10	0,06	57 768	17	0,03	
F	4 803	19	0,39	49 320	856	1,74	55 579	775	1,39	27 341	523	1,91	
G	14 195	22	0,16	93 882	885	0,94	257 412	3 305	1,28	103 656	4 302	4,15	
50	1 840	0	0,00	12 275	231	1,88	43 458	585	1,35	14 910	518	3,48	
51	8 420	20	0,24	37 913	597	1,58	156 976	3 149	2,01	66 940	4 234	6,33	
52	3 935	9	0,22	43 694	611	1,40	56 979	816	1,43	21 806	552	2,53	
H	1 759	0	0,00	18 290	283	1,55	6 798	126	1,86	6731	202	3,00	
I	3 556	11	0,30	44 603	416	0,93	70 116	834	1,19	66 648	523	0,78	
K	12 975	12	0,09	59 926	670	1,12	38 966	966	2,48	139 539	5 478	3,93	
M	448	0	0,00	3 019	114	3,76	862	55	6,40	1 152	60	5,17	
N	935	0	0,00	14 235	166	1,17	4 179	99	2,38	3 947	66	1,67	
O	1 488	0	0,00	10 634	233	2,19	6 787	123	1,81	7 345	273	3,72	

KONFIDENTSIAALSUS

Statistikaamet on riikliku statistika seaduse 8. ja 9. paragrahvi järgi kohustatud tagama kogutud andmete kaitse. Andmeid kasutatakse ainult statistilisel otstarbel. Andmeid edastatakse ja avaldatakse ainult sellisel kujul, mis välistab andmeesitaja otsese või kaudse identifitseerimise võimaluse — vähemalt kolme kaupa grupis, kus ühegi ühiku osatähtsus ei ole suurem kui 90%. Kui grupis on üks või kaks ettevõtet, andmeid ei avaldata või avaldatakse ainult ettevõtte kirjalikul nõusolekul.

PÕHIMÕISTED

Eksport

Ettevõtte müügitulus olev toodete, kaupade ja teenuste müük mitteresidentidele.

EPI (Eesti pensioniindeks)

Kajastab kogumispensioni fondide osakute puhasväärtuste muutust võrreldes fondide varade summaarse puhasväärtuse eelmiste arvutusperioodide vastavate andmetega. Indeks on mõeldud kogumispensioni kui pikaajalise investeeingu trendide hindamiseks. Seda arvutab Eesti Väärtpaberikeskus alates 2002. aastast. 2002. aastal oli kõikide pensioniindeksite baasväärtus 100.

Ettevõtete arv

Tegutsevate ettevõtete arv ehk ettevõtted, kellel oli aruandeperioodil finantsmajanduslik tegevus (müügitulu, kulud jne).

Ettevõtte surm

Ettevõtte tegutsemiseks vajalike tootmistegurite (tööjõud, maa, kapital) kombinatsiooni likvideerimine tingimusel, et teised ettevõtted ei osale selles sündmuses. Surmaks ei loeta

ettevõtte likvideerimist ühinemise, ülevõtmise, jagunemise või restruktureerimise tulemusena. Surmaks ei loeta ka juhtumit, kus ajutiselt mittetegutsev ettevõtte taasalustab tegevust kahe aasta jooksul pärast tegevuse peatamist. Surmamäär on surnud ettevõtete osa majanduslikult aktiivsete üksuste kogumis.

Ettevõtte sünd	Ettevõtte tegutsemiseks vajalike tootmistegurite (tööjõud, maa, kapital) kombinatsiooni loomine tingimusel, et teised ettevõtted ei osale selles sündmuses. Sünniks ei loeta ettevõtte tekkimist ühinemise, jagunemise, eraldumise või restruktureerimise tulemusena. Sünniks ei loeta ka juhtumit, kus ajutiselt mittetegutsev ettevõtte taasalustab tegevust kahe aasta jooksul pärast tegevuse peatamist. Sünnimäär on sündinud ettevõtete osa majanduslikult aktiivsete üksuste kogumis.
Fondivalitseja	Fondide haldaja, kes vastutab fondi tingimuste täitmise eest.
Finantsvahendus-äriühing	Finantsvahendusega ja finantsvahenduse abitegevusega tegelevad äriühingud, kindlustusseltsid, investeerimis- ja pensionifondid. Finantsvahendajate ja finantsvahenduse abitegevusega tegelevate äriühingute hulka kuuluvad pangad, liisinguettevõtted, muud laenuandjad (sh pandimajad), oma- või võõrvahendite väärtpaberitesse investeerijad, finantsjärelvalve tegijad, fondide juhtimisega tegelejad, börsid, finantsnõustajad, valuutavahetajad, makseringluse korraldajad ning kindlustusmaakleriteenuste pakkujad.
Gasell	Vähem kui viis aastat tegutsenud kiiresti arenenud ettevõtte. Peatükis „Ettevõtjate-tööandjate demograafia” käsitletakse 2000. või 2001. aastal ettevõtetlust alustanud ja ajavahemikul 2002-2005 tegutsenud gaselle.
Investeeringud põhivarasse	Aruandeperioodil soetatud ehitiste, maa, masinate, seadmete, transpordivahendite, sisseseade ja muu inventari maksumus; uusehituse ning olemasoleva põhivara laiendamise, rekonstrueerimise ja renoveerimise puhul ka tehtud tööde maksumus; investeeringud immateriaalsesse põhivarasse ja väärisesemetesse. Siin näidatakse ka kinnisvarainvesteeringuna klassifitseeritud kinnisvaraobjektide soetamine.
Jooksevhinnad	Kaupade ja teenuste hinnad aruandeperioodil.
Kapitalirent	Aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud materiaalse põhivara lepingujärgne koguväärtus ilma intressita.
Kiiresti arenenud ettevõtte	Vaatlusperioodi alguses vähemalt 10 töötajaga ettevõtte, kelle töötajate arv või müügitulu suurenes kolme tegutsemisaasta jooksul vähemalt 20%.
Kinnisvara-investeeringud	Kinnisvaraobjekt (maa, hoone või osa hoonest), mida ettevõtte hoiab eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks toodete või teenuste tootmisel, administratiivsetel eesmärkidel või müügiks tavapärasel äritegevuses.
Kogukasum (-kahjum)	Müügitulu miinus kulud.
Müügitulu puhasrentaablus	Möödab puhaskasumit müügi ühe krooni kohta. Näitaja väärtus on väljendatud protsentides; mida suurem see on, seda rohkem kasumit on teenitud müügi ühe krooni kohta.
Lisandväärtus	Toodang rahalises väljenduses, millest on maha arvatud vahetarbimine (vt valemid).
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	Näitab, mitu korda ületab ettevõtte käibevara lühiajalisi kohustusi.
	Majandussektorid:
Primaarsektor	Põllumajandus, jahindus, metsamajandus, kalandus;
Sekundaarsektor	Tööstus, ehitus, energeetika;
Tertiarsektor	Hulgi- ja jaekaubandus, hotellid ja restoranid; veondus, laondus ja side; finantsvahendus; kinnisvara, rentimine ja äritegevus; haridus; tervishoid ja sotsiaalhoolekanne; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.
Maksevõimekordaja	Näitab, kuivõrd on lähemal ajal tasuda tulevad kohustused kaetud suhteliselt kergemini rahaks muudetava varaga. Kui näitaja on ühest suurem, on likviidseid varasid ilma tootmisvarudeta rohkem kui lühiajalisi kohustusi.

Omakapitali puhasrentaablus	Näitab aktsionäride investeringute tasuvust. Mida kõrgem on omakapitali rentaablus, seda efektiivsemad on investeringud firmasse. Kordaja suur väärtus võib olla tingitud ka sellest, et ettevõtte kasutab palju võõrkapitali ja on sel juhul riskialdis. Madal omakapitali rentaablus võib olla tingitud ettevõtte konservatiivsest rahanduspoliitikast.
Palk	Tasu, mida tööandja arvestab kõikidele töötajatele aruandeperioodil tehtud töö eest.
Puhaskasum (-kahjum)	Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum) on kasumiaruande kõigi tulusummade ja kõigi kulusummade vahe.
Püsivhinnad	Hinnaindeksiga deflateeritud jooksevhinnad.
Müügitulu	Kõikide nii põhi- kui ka kõrvaltegevusena valmistatud toodete, teenuste ja kaupade müügist saadud või saadaolev müügitulu, mis ei sisalda käibemaksu ega aktsiise. Müügitulu võrdub saadud või saadaoleva tasuga ja arvestatakse tekkepõhiselt. Kogumiku tabelites esitatud müügitulu andmed <u>sisaldavad</u> üldjuhul dotatsioone (riigi- ja kohalikust eelarvest või Euroopa Liidu institutsioonidelt saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine, finantsabi), kui puudub täiendav märkus.
Müügitulu kontsentratsioon	Kontsentratsiooni tabeli koostamisel võeti igalt tabelis esitatud tegevusalalt 20 suurima müügituluga äriühingut. Need 20 äriühingut jaotati müügitulu suuruse järgi viide gruppi, igas grupis neli äriühingut (esimene nelik, teine nelik jne). Näiteks nelja suurima müügituluga ehitusäriühingu (esimene nelik) müügitulu hõlmas kogu ehituse müügitulust 10,5%. Pingereas 5.–8. kohal (teine nelik) olnud äriühingute müügitulu osatähtsus ehituse müügitulust oli 6%. 20 suurima müügituluga ehitusäriühingut andsid 27,2% kogu ehituse müügitulust.
Soliidsuskordaja	Näitab, kui palju kasutatakse varade hankimiseks oma- ja laenukapitali. Kui näitaja läheneb ühele, kasutatakse rohkem omakapitali, kui nullile, kasutatakse rohkem laenukapitali.
Tarbijahinnaindeks	Iseloomustab tarbekaupade ja tasuliste teenuste hindade muutust.
Teadus- ja arendustegevus	Loov süstemaatiline tegevus, mille eesmärk on uuringute abil uute teadmiste saamine ja nende rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks.
Tööga hõivatud isikud	Kõigi ettevõttes töötavate isikute arv olenemata nende tööandala pikkusest. Tööga hõivatud isikute arvu mõõdetakse aastakeskmisena. Tööga hõivatud isikute hulka kuuluvad: <ul style="list-style-type: none"> — ettevõttes töötavad omanikud ja nende tasuta töötavad pereliikmed; — täis- või osatööajaga töötajad, kes on töö eest tasu saajate nimekirjas; — isikud, kes töötavad väljaspool ettevõtet (turustuspersonal jt), kuid kuuluvad ettevõtte töötajate koosseisu ja on töö eest tasu saajate nimekirjas; — ajutiselt töölt puuduvad isikud (haiguslehel, tasulisel puhkusel, õppepuhkusel olijad, streikijad jt); — hooajatöötajad, praktikandid (õpipoisid) ja kodustöötajad, kes on töö eest tasu saajate nimekirjas; — töövõtulepinguga töötavad isikud. <p>Tasuta töötavad pereliikmed on need isikud, kes elavad koos ettevõtte omanikuga ja töötavad ettevõttes regulaarselt, kuid kellega ei ole sõlmitud töölepingut ja kes ei saa tehtud töö eest tasu. Sellesse kategooriasse kuuluvad ainult need isikud, kes ei ole mõnes teises ettevõttes põhikohaga töö eest tasu saajate nimekirjas.</p> <p>Tööga hõivatud isikute arvu ei lülitata teiste ettevõtete töötajaid, kes tegutsevad kõnesolevas ettevõttes, täites selle tellimusi, samuti pikka aega töölt puuduvaid isikuid (lapsehoolduspuhkusel ja ajateenistuses viibijad jt).</p>
Tööjõukulud	Koosnevad palgast ning sellelt arvestatud sotsiaalmaksust ja töötuskindlustusmakselt.
Töötajad	Kõik ettevõttes tööandjaga kokkuleppe (lepingu) alusel töötavad isikud, kes saavad töö eest tasu rahas (palk, töötasu, honorar, tänuraha, tükitöötasu, kompensatsioon). Töötajate arvu mõõdetakse aastakeskmisena.
Töötatud tunnid	Ettevõtte kõigi, nii täis- kui ka osaajaga töötajate vaadeldaval perioodil tegelikult välja töötatud tundide koguarv, k.a ületunnid. Töötatud töötundide arvu ei kuulu tasustatud, kuid

tegelikult mittetöötatud tööaeg (puhkused, haiguspäevad jms), samuti lõunavaheajad, tööle tuleku ja töölt mineku jms aeg, mis otseselt ei kuulu tööaja koosseisu.

Kui tegelikult töötatud tundide täpne arv pole teada, võib seda määrata hinnanguliselt, tuginedes töötundide normarvule ja töölt puudumiste keskmisele arvule.

Vara puhaskasutus Mõõdab puhaskasumit ettevõtte varadesse investeeritud iga krooni kohta. Mida kõrgem on vara rentaahtlus, seda efektiivsemalt on ettevõtte oma varasid kasutanud.

INFOTEHNOLOOGIA MÕISTED

Arvutite arv	Hõlmab personaalarvuteid, servereid, pihuarvuteid, arvutitöökohti (terminale).
Internet	Ülemaailmne arvuteid ühendav andmesidevõrk, mis võimaldab kasutada selliseid teenuseid nagu kaugsisselogimine, failiedastus, elektronpost jne. Samuti põhineb Internetil veeb (WWW).
xDSL (... <i>Digital Subscriber Line</i> : ADSL, SDSL jne)	Tehnoloogiate perekond, mis pakub suurt ülekandekiirust nõudvaid teenuseid telefoniliinide kaudu.
ISDN (<i>Integrated Services Digital Network</i>)	Integreeritud teenuste digitaalvõrk; rahvusvaheline sidestandard mitme andmevoo (heli, pilt jm) samaaegselt edastamiseks telefoniliinide kaudu.
Lairibaühendus ehk püsiühendus	Vastupidiselt sissehelistamisega ühendusele pidev ühendus Internetiga (ADSL, kaabelmodem jne). Püsiühenduse korral on ka infoedastuskiirused suuremad.
Veebileht	Veebis (WWW) asuv dokument. Veebilehtede koostamiseks kasutatakse HTML märgistuskeelt, mis määrab kindlaks veebilehe sisu (kujutised, tekst, hüpertekst, video- ja audiofailid) ja kujunduse.
CRM (<i>Customer Relationship Management</i>)	Integreeritud infosüsteem müügieelse ja -järgse tegevuse planeerimiseks ja juhtimiseks, kliendiga seotud info kogumiseks, integreerimiseks, töötlemiseks ja analüüsiks.
ERP (<i>Enterprise Resource Planning</i>)	Oluliste ärikomponentide nagu tooteplaneerimise, varustamise, laoseisu, turustamise, kliendihalduse, tellimuste täitmise jälgimise jne integreeritud haldamiseks.
E-arve	Arve info väljastatakse saatja infosüsteemist elektroonilisel kujul ja elektroonilisi kanaleid pidi arve vastuvõtja infosüsteemile (XML, EDI vms abil), võimaldades automaattöötlust ja/või väljatrükkimist.
E-kaubandus	Ostu-müügitehing Interneti kaudu, ka selline, mille puhul kaupade ja teenuste kättesaamine või tasumine nende eest toimub <i>online</i> ’i või <i>offline</i> ’i kaudu.
Sissehelistamis-teenus	INTERNETI-ühendus luuakse modemi abil tavalise telefoniliini kaudu, telefoniliin on Internetiühenduse ajal hõivatud.

VALEMID

Tekstis kasutatud rahandussuhtarvud on leitud järgmiste valemite abil.

Omakapitali puhasrentaablus (%)	$\frac{\text{puhaskasum}}{\text{keskmine omakapital}} \times 100$
Vara puhasrentaablus (%)	$\frac{\text{puhaskasum}}{\text{keskmine vara}} \times 100$
Müügitulu puhasrentaablus (%)	$\frac{\text{puhaskasum}}{\text{müügitulu}} \times 100$
Kogukasumi osatähtsus müügitulus (%)	$\frac{\text{kogukasum}}{\text{müügitulu}} \times 100$
Käibekapital (tuhat krooni)	käibevara – lühiajalised kohustused
Käibekapitali osatähtsus varas (%)	$\frac{\text{käibevara} - \text{lühiajalised kohustused}}{\text{vara}} \times 100$
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (korda)	$\frac{\text{käibevara}}{\text{lühiajalised kohustused}}$
Maksevõimekordaja (korda)	$\frac{\text{käibevara} - \text{varud}}{\text{lühiajalised kohustused}}$
Finantsvõimenduskordaja (korda)	$\frac{\text{keskmine vara}}{\text{keskmine omakapital}}$
Kapitaliseerituskordaja (korda)	$\frac{\text{pikaajalised kohustused}}{\text{pikaajalised kohustused} + \text{omakapital}}$
Soliidsuskordaja (korda)	$\frac{\text{omakapital}}{\text{omakapital} + \text{kohustused}}$
Asendamiskordaja (korda)	$\frac{\text{investeeringud põhivarasse} + \text{kapitalirent}}{\text{aastane amortisatsioonikulu}}$

Tootlikkuse suhtarvud

Tootlikkuse suhtarvud on leitud järgmiste valemite abil.

Tootlikkuse suhtarvud müügitulu alusel

Tööviljakus (tuhat krooni)	$\frac{\text{müügitulu}}{\text{keskmine hõivatute arv}}$
-------------------------------	--

Tunnitootlikkus (krooni)	$\frac{\text{müügitulu}}{\text{töötatud tundide arv}}$
-----------------------------	--

Töökulude tootlikkus (krooni)	$\frac{\text{müügitulu}}{\text{tööjõukulud}}$
----------------------------------	---

Kogutootlikkus (krooni)	$\frac{\text{müügitulu}}{\text{kulud kokku}}$
----------------------------	---

Tootlikkuse suhtarvud lisandväärtuse alusel

Tööviljakus (tuhat krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{keskmine hõivatute arv}}$
-------------------------------	--

Tunnitootlikkus (krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{töötatud tundide arv}}$
-----------------------------	--

Töökulude tootlikkus (krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{tööjõukulud}}$
----------------------------------	---

Kogutootlikkus (krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{kulud kokku}}$
----------------------------	---

Lisandväärtus (tuhat krooni)	$\text{müügitulu} + \text{muud äritulud (v.a kasum põhivara müügist)} - \text{kulud kokku} - \text{muud ärikulud (v.a kahjum põhivara müügist)} + \text{tööjõukulud} + \text{kulum} + \text{lõpetamata ja valmistoodangu varude muutus (aruandeaasta lõpu ja alguse vahe)} + \text{oma tarbeks valmistatud põhivara}$
------------------------------	---

METHODOLOGY

PREFACE

The yearbook provides financial data of non-financial enterprises collected on the basis of the annual statistical questionnaire "EKOMAR", "Annual data of agriculture, hunting and fishing enterprises", "Prodcom", "R&D", "Information technology", "Statistical economic units database", "Financial intermediation". The data of credit institutions and insurance companies are collected by the Bank of Estonia and the Financial Supervision Authority, also the data of the Estonian Leasing Association and from the web-site www.pensionikeskus.ee were used. Data of sole proprietors are received from the Estonian Tax and Customs Board.

PRESENTATION

The tables of the yearbook have been divided into two parts.

In **the first part of the tables**, the data on financial accounts of enterprises (excluding enterprises of financial intermediation) have been presented:

- income statement, assets, liabilities, equity;
- investments in fixed assets and financial leasing;
- net sales.

In the separate tables data of the main economic variables in 2002–2006 by economic activities are presented. Enterprises have been divided into groups by economic activity according to the Estonian Classification of Economic Activities (EMTAK 2003), which is based on the NACE Rev.1.1 (Statistical Classification of Economic Activities in the European Communities).

- A — Agriculture, hunting and forestry
- B — Fishing
- C — Mining
- D — Manufacturing
- E — Electricity, gas and water supply
- F — Construction
- G — Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
- H — Hotels and restaurants
- I — Transport, storage and communication
- K — Real estate, renting and business activities
- M — Education
- N — Health and social work
- O — Other community, social and personal service activities

The international classification of enterprises by employees:

- micro-enterprises — with less than 10 employees;
- small enterprises — with less than 50 employees;
- medium-sized enterprises — with less than 250 employees;
- large enterprises — with more than 250 employees.

In the yearbook, the data have been also presented by following groups of persons employed:

- 1–19 persons employed;
- 20–49 persons employed;
- 50–99 persons employed;
- 100 and more persons employed.

The **second part of the tables** presents the data of business demography in Estonia and in the European Union countries.

PUBLISHING

In addition to this yearbook, annual data are published in the yearbook "Eesti Statistika Aastaraamat. Statistical Yearbook of Estonia" and on the web site of Statistics Estonia www.stat.ee under the heading "Statistics" (Statistics — Statistical Database — Economy).

DATA PROCESSING

Statistical unit	Statistical unit is the enterprise as a company.
Population and sampling frame	Survey population comprises enterprises, which are included in the register of economically active enterprises called statistical profile. The statistical profile is created on the basis of the database of the Ministry of Justice Centre of Registers and Information Systems and is used as a sampling frame.
Sample	<p>The financial data (excluding enterprises of financial intermediation, where enterprises are surveyed exhaustively) are collected by sample survey, using stratified simple random sampling. The population was stratified by economic activity, by number of persons employed and by type of owner.</p> <p>Enterprises have been divided into groups by economic activity according to the Estonian Classification of Economic Activities (EMTAK), which is based on the NACE (Statistical Classification of Economic Activities in the European Communities).</p> <p>Enterprises are classified also by type of owner according to shareholding interest (i.e. who holds the majority of votes in commercial undertaking). Enterprises are considered to be in public ownership in case the shareholding of the state or local government is 50% or more.</p> <p>Enterprises are considered to be in private ownership in case the shareholding of the state or local government is less than 50%.</p> <p>All state and municipal enterprises as well as enterprises of private ownership with 20 or more persons employed are completely enumerated. The rest of enterprises belonging to Estonian enterprises and foreign persons in private law are sampled. The data collected by sample survey were expanded to the whole population.</p> <p>The sampling frame for 2006 included 49,514 enterprises. A total of 12,614 enterprises were surveyed. This is about 26% of enterprises included in the statistical profile.</p> <p>In the year 2006 10,372 enterprises responded. This is about 82% of enterprises in the sample.</p>

CONFIDENTIALITY

According to the Official Statistics Act (Articles 8 and 9), Statistics Estonia is obliged to ensure the protection of collected data. Data can be used only for statistical purposes. Data are disseminated and transmitted in a generalised form, all characteristics which permit identification of respondents are excluded, the data have to be grouped at least by threes where the proportion of each respondent's data in aggregations does not exceed 90%. In case there are only one or two enterprises in a group, the data can be transmitted or disseminated only by the written consent of respondents.

DEFINITIONS

Births of enterprises	birth amounts to the creation of a combination of production factors with the restriction that no other enterprises are involved in the event. Births do not include entries into the population due to: mergers, break-ups, split-off or restructuring of a set of enterprises. It does not include entries into a sub-population resulting only from a change of activity. Birth rate is measured as a number of enterprises' births divided by the number of active enterprises.
Concentration of net sales	when drawing up the table on the concentration of net sales, 20 enterprises with the largest net sales were taken from each economic activity presented in the table. These 20

enterprises were in their turn divided into five groups by the amount of net sales, with four enterprises in each group (first four, second four, etc.).

For example, four construction enterprises with the largest net sales accounted for 10.5% of the total net sales of the construction activity. The proportion of the net sales of the second four was 6.0%. Twenty construction enterprises with the largest net sales accounted for 27.2% of the net sales of the construction activity.

Constant prices	Current prices deflated by price index.
Consumer price index	Expresses the change in the prices of consumer goods and paid services.
Current prices	The prices of goods and services in the reference period.
Current ratio	The ratio between all current assets and all current liabilities; another way of expressing liquidity.
Deaths of enterprises	Death amounts to the dissolution of a combination of production factors with the restriction that no other enterprises are involved in the event. Deaths do not include exits from the population due to mergers, take-overs, break-ups and restructuring of a set of enterprises. It does not include exits from a sub-population resulting only from a change of activity. Death rate is measured as a number of enterprises' deaths divided by the number of active enterprises.
EPI (Estonian Pension Index)	Describes changes in units' net value of mandatory funded pensions by comparing net value of assets of the funds over the previous periods. Index is meant for the evaluation of the tendencies in pension funds as long term investments. EPI is calculated by Estonian CSD since 2002. In 2002 the base value of pension indices was 100.
Equity to assets	The ratio shows how much of the business was financed through debt and how much was financed through equity.
Export	The revenue from the sale of goods and services to non-residents.
Financial intermediation	Monetary intermediation, insurance and pension funding (except compulsory social security), other financial intermediation and activities auxiliary to financial intermediation. The financial corporations includes credit institutions, leasing companies, other credit granters, pawnshops, saving and loan associations, investment funds, financial vehicle corporations created to be holders of securitized assets and holding corporations engaged in controlling of financial subsidiaries; enterprises that do not directly intermediate financial resources to third parties but provide various financial auxiliary services: brokerage firms (incl. insurance brokers), exchange companies, financial consultation companies, operators of the regulated securities market; insurance companies and pension funds.
Financial leasing	A lease contract by which all risks and rewards of ownership are transferred from lessor to lessee.
Gazelle	A high-growth enterprise that is up to 5 years old.
High-growth enterprise	An enterprise with average annualised growth greater than 20% per annum, over a three-year period, and with 10 or more employees in the beginning of the observation period. Growth can be measured by the number of employees or by turnover.
Investments in fixed assets	The cost of buildings, equipment, machinery, vehicles, installation, etc. purchased in the reference period; in the case of construction and reconstruction of the existing fixed assets, it includes also the cost of work done; investments in intangible goods and in valuables. The acquisition of property classified as investment property is also included.
Investment property	Land and /or buildings held to earn rentals or for capital appreciation or both.
Management company	Manager of the funds, is responsible for the fulfilment conditions of the fund.
Net profit (loss)	Net sales plus other revenue, financial and extraordinary income minus costs, other expenses, financial and extraordinary costs.
Net sales	The revenue from the sale of goods and services, which does not include VAT and excises. Net sales is equal with the pay received or to be received and is calculated on the accrual basis of accounting.

Income classified as other revenue, financial income and extra-ordinary income in company accounts is excluded from net sales. Reduction in prices, rebates and discounts must be deducted.

In tables the indicator 'Net sales' generally includes subsidies if the additional note is absent.

Number of employees	<i>Persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind. Number of employees is measured as an annual average.</i>
Number of enterprises	<i>Enterprises, which were economically active in the reference period (had sales, expenditure, etc.).</i>
Number of hours worked	<p><i>The total number of hours worked represents the aggregate number of hours actually worked for the output of the observation unit during the reference period. Included are hours actually worked during normal working hours, hours worked in addition to those, time which is spent at the place of work on tasks such as preparing the site and time corresponding to short periods of rest at the work place. This variable excludes hours paid but not actually worked such as for annual leave, holidays and sick leave. It also excludes meal breaks and commuting between home and work.</i></p> <p><i>If the exact number of hours actually worked is not known, it may be estimated on the basis of the theoretical number of working hours and the average rate of absences (sickness, maternity, etc.).</i></p>
Number of persons employed	<p><i>Total number of persons who work in the enterprise, irrespective of the length of their working week. The number of persons employed is measured as an annual average.</i></p> <p><i>Employed persons include:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>— working proprietors and unpaid family members;</i> <i>— full- and part-time employees who are on the pay-roll;</i> <i>— persons who work outside the unit (sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams, etc.) but who are in the staff list and on the pay-roll of the enterprise;</i> <i>— persons temporarily absent from work (persons on sick leave, paid leave, study leave, on strike, etc.)</i> <i>— seasonal workers, trainees (apprentices) and home-workers who are on the pay-roll;</i> <i>— persons employed under contract for services.</i> <p><i>Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the enterprise and work regularly for the enterprise, but who do not have an employment contract and who do not receive remuneration for the work they perform. This group includes only those persons who are not on the payroll of another enterprise as full-time employees.</i></p> <p><i>The number of employed persons excludes the staff of other enterprises who carry out ordered work, and also persons who are absent from work for a long time (persons on child care leave, conscripts, etc.).</i></p>
Personnel expenses	<i>Are made up of wages and salaries, and social tax.</i>
Profit margin	<i>Shows how much profit comes from every kroon of sales. The value of ratio is indicated in percentages.</i>
Quick ratio	<i>The ratio between all assets quickly convertible into cash and all current liabilities.</i>
Research and development	<i>An activity undertaken for the purpose of discovering or developing new products, including improved versions or qualities of existing products, or discovering or developing new or more efficient processes of production.</i>
Return on assets (ROA)	<i>Determines the rate of return for every kroon tied up in assets. The ratio shows how efficiently the enterprise manages its assets.</i>
Return on equity (ROE)	<i>Determines the rate of return on shareholder's investment in the business. As an owner or shareholder this is one of the most important ratios as it shows the hard fact about the business — are making enough of a profit to compensate shareholder for the risk of being in business.</i>
Sectors of economy:	
The primary sector	<i>agriculture, hunting, forestry, fishing;</i>
the secondary sector	<i>mining, manufacturing, electricity, construction;</i>

the tertiary sector	<i>trade, hotels and restaurants; transport, storage and communication; real estate, renting and business activities; education; health and social work; other community, social and personal service activities.</i>
Total profit (loss)	<i>Net sales minus costs</i>
Value added	<i>The value of output less the value of intermediate consumption.</i>
Wages and salaries	<i>The total remuneration payable to all persons counted on the payroll (including home-workers), in return for work done during the reference period.</i>

DEFINITIONS FOR INFORMATION TECHNOLOGY

Number of computers	<i>PCs, servers, handheld computers, computer stations.</i>
Internet	<i>A global system of linked computer networks that allows data communication services such as remote log in, file transfer, electronic mail, etc. The Internet is also the foundation for the World Wide Web.</i>
Traditional modem	<i>Dial-up access over normal telephone line i.e. telephone is busy during internet connection.</i>
ISDN (Integrated Services Digital Network)	<i>A telecommunication service that turns a copper phone line into a high speed digital link that can quickly transmit voice, data and video images simultaneously.</i>
xDSL (... Digital Subscriber Line: ADSL, SDSL, etc.)	<i>A range of technologies which allows high bandwidth services to be carried over traditional telephone lines.</i>
Broadband (fixed Internet connection)	<i>High-quality communication connections with the Internet such as cable, ADSL and other kinds of DSL connections.</i>
Web site	<i>Location on the World Wide Web identified by a Web address. Collection of Web files on a particular subject that includes a beginning file called a home page. Information is encoded with specific languages readable with a Web browser.</i>
CRM (Customer Relationship Management)	<i>Integrated data systems to manage relationships with customers, including the capture, storage and analysis of customers' pre- and after-sales information.</i>
E-invoice	<i>The invoice information is conveyed from the invoice issuer's invoicing system directly to the recipient's financial administration IT system (using XML, EDI, etc.), enabling automatic processing and/or printing.</i>
ERP (Enterprise Resource Planning)	<i>Integrated managing of important components of business, including product planning, parts' purchasing, maintaining inventories, interacting with suppliers, customer service, tracking orders, etc.</i>
E-commerce	<i>Transactions take place via Internet. Accession and payment can take place through on-line or off-line.</i>

FORMULAS

The following table presents the formulas of financial ratios by which the ratios have been computed.

Return on equity (ROE) (%)	$\frac{\text{net profit}}{\text{average equity}} \times 100$
Return on assets (ROA) (%)	$\frac{\text{net profit}}{\text{average assets total}} \times 100$
Profit margin (%)	$\frac{\text{net profit}}{\text{net sales}} \times 100$
Total profit to net sales (%)	$\frac{\text{total profit}}{\text{net sales}} \times 100$
Working capital (thousand kroons)	$\text{current assets} - \text{current liabilities}$
Working capital to assets (%)	$\frac{\text{current assets} - \text{current liabilities}}{\text{assets total}} \times 100$
Current ratio (times)	$\frac{\text{current assets}}{\text{current liabilities}}$
Quick ratio (times)	$\frac{\text{current assets} - \text{inventories}}{\text{current liabilities}}$
Financial leverage (times)	$\frac{\text{average assets}}{\text{average equity}}$
Capitalisation ratio (times)	$\frac{\text{long-term liabilities}}{\text{long-term liabilities} + \text{equity}}$
Equity assets ratio (times)	$\frac{\text{equity}}{\text{equity} + \text{liabilities}}$
Fixed assets substitution multiplier (times)	$\frac{\text{investments in fixed assets} + \text{financial leasing}}{\text{depreciation}}$

Productivity measures

The following table presents the formulas of productivity measures by which they have been computed.

Productivity measures by net sales

<i>Productivity of labour (thousand kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{average number of persons employed}}$
<i>Productivity per hour (kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{number of hours worked by employees}}$
<i>Productivity of personnel costs (kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{personnel expenses}}$
<i>Total productivity (kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{costs}}$
<i>Productivity measures by value added</i>	
<i>Productivity of labour (thousand kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{average number of persons employed}}$
<i>Productivity per hour (kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{number of hours worked by employees}}$
<i>Productivity of personnel costs (kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{personnel expenses}}$
<i>Total productivity (kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{costs}}$
<i>Value added (thousand kroons)</i>	$\text{net sales (without subsidies) + change in stocks of work-in-progress and finished goods (stocks at the end minus stocks at the beginning of the reference year) + capitalized self-constructed assets + other revenue (without profit from the sale of tangible assets) - other expenses (without loss from the sale of tangible assets) - costs of merchandise, materials, supplies, intermediate goods, electricity, fuel, power, laid-out work - duties and taxes linked to production - taxes on products}$